

T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

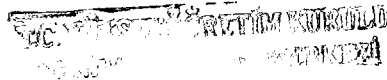
Tezin Adı: Türkiye'deki Üniversitelerde Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim Öğretim Programlarının Bazı Ülkelerdeki Üniversiteler İle Karşılaştırılması
(Yüksek Lisans Tezi)

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÖRAL

111311

Baybars Recep EYNUR
9992080112

T 111311

KÜTAHYA 2002

Baybars Recep EYNUR'un hazırladığı "Türkiye'de Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim Öğretim Programlarının Bazı Ülkelerdeki Üniversitelerle Karşılaştırılması" başlıklı Yüksek Lisans Bitirme tez çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği ile kabul edilmiştir.

31.07./2002

Tez Jürisi

Yrd. Doç.Dr. Mehmet GÖRAL

Yrd. Doç.Dr. Veysel KÜÇÜK

Yrd. Doç.Dr. Çetin ÖZDİLEK

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

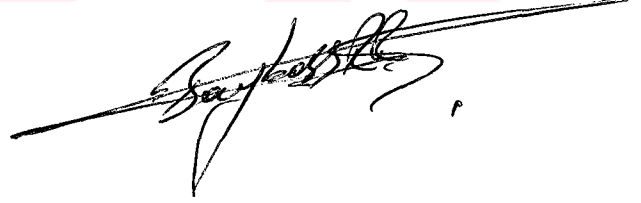
Prof. Dr. Ahmet KARAASLAN

Yemin Metni

Yüksek Lisans bitirme tezi olarak sunduğum “Türkiye’de Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim Öğretim Programlarının Bazı Ülkelerdeki Üniversitelerle Karşılaştırılması” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

30.7./2002

BAYBARS RECEP EYNUR

ÖZET

Eğitim, bir milletin ve sahip olduğu devletin gelişmelerini sağlayan en önemli unsurdur. Dolayısıyla konunun incelenmesi ve Dünya üzerinde bir kritere oturtulmasını sağlamak amacıyla yapılan çalışma elbette ki Dünya'yı da temel almalıdır. Bu nedenle böyle bir çalışma yapılması düşünülerek "Türkiye'deki Üniversitelerde Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim Öğretim Programlarının Bazı Ülkelerdeki Üniversiteler İle Karşılaştırılması" konusu araştırılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma Beden Eğitimi ve Spor bilincinin getirdiği hareketlilikle geçmiş ve gelecek arasındaki bağlantıyı kurarak, günümüz durumunu gözler önüne serip bunun doğrultusunda geleceğe ışık tutma bilincini taşıması açısından önem arzettiği kanaatindeyiz.

Çalışmanın ilk bölümünde Eğitime ait bilgiler, Eğitim kavramı, Eğitimin Tarihi Gelişimi, Eğitimin Amacı, Eğitim Programları, Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi, Spor ait kavramlardan ise; Beden Eğitimi ve Spor kavramları, Beden Eğitimi ve Sporun tarihi gelişimi ve Beden Eğitiminin genel ve özel amaçları üzerinde çalışılmıştır.

İkinci bölümde ise; Türkiye'de Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi ve Programları konusu tarih ve kronolojik sıra itibariyle incelenmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde ise sırasıyla Amerika, Almanya, Azerbaycan, Kanada, Avusturalya ve İngiltere devletlerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitimi Öğretim Programlarından örnek programlar alınarak genel bir tablo şeklinde sunulmuştur.

Çalışmanın son bölümü olan dördüncü bölümünde de edinilen bulgular doğrultusunda eğitim öğretim programları hakkında bir karşılaştırma yapılmış ve bir örnek program oluşturulmuştur.

Yapılan bu karşılaştırmalar sonucunda; Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor politikasında belli bir hareket noktası tespit etmek ve bu hareket noktası doğrultusunda Türk Beden Eğitimi ve Spor'unun gelişmesinin sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca bu çalışmada da dikkati çeken noktalardan biri, Ortam egzersizleri dersleri, yaşlılıkta egzersiz, Sporda Uluslar arası İlişkiler gibi derslerin varlığı araştırılan ülkelerin Beden Eğitimi ve Spor hareketliliğini bize farklı bir şekilde göstermektedir.

Çalışmanın sonucunda da bu alanların varlığının tespiti Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinin bütün bilim alanlarıyla olan ilişkisini güncelleştirmiştir. Sonuç olarak önümüze yeni hareketlilik alanları çıkmıştır.

ABSTRACT

Education is the most important factor that helps a country to develop. Therefore a study should be based on the world content. The topic of this research is “Educational-Instructional Programmes Implemented in Physical Education and Sports Departments in Turkish Universities and Comparisons Between Other Universities in The World.”

This study will connect present to past by providing a consciousness in Physical Education and Sports and will reveal the present situation and shed light on the future.

In the first part of the study, education in general, education concept, historical development of education, the purpose of education, educational programmes, evaluation of educational programmes, and as for sport concepts, physical education and sports concepts, historical development of physical education and sports and general and specific targets of physical education are dwelled upon.

In the second part Physical education and sport education programmes and their historical and chronological standings are studied.

In the third part of the study, sample physical education and sports teaching programmes that are taken from America, Germany, Azarbaijan, Canada, Australia, and England are presented as a general outlook.

In the last part, a comparison is made in the light of the information obtained between the educational and instructional programmes and a sample programmes has been designed.

As a result of the comparisons made, it has become clear that a specific starting point should be appointed in Physical Education and Sports policy of Turkey and that in this direction Physical Education and Sports programmes in Turkey should be improved.

Besides, one of the points that have become obvious with this study is that such lessons as situational exercises, exercise for the elderly, and international relationships in sports prove that the countries studied are far more advanced in sports than Turkey.

In conclusion, the existence of these fields showed the relationship between Physical Education and Sports Departments and all the other fields. So a new activity area has emerged.

TABLOLAR

Tablo 2.1.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 1. Sınıf 1. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	98
Tablo 2.2.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 1. Sınıf 2. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	99
Tablo 2.3.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 2. Sınıf 1. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	100
Tablo 2.4.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 2. Sınıf 2. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	101
Tablo 2.5.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 3. Sınıf 1. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	101
Tablo 2.6.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 3. Sınıf 2. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	102
Tablo 2.7.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 4. Sınıf 1. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	103
Tablo 2.8.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde genelde 4. Sınıf 2. Yarıyılıda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.....	104
Tablo 2.9.: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı 1. Yıl Ders Listesi.....	107
Tablo 2.10.: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı 2. Yıl Ders Listesi.....	107
Tablo 2.11.: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı 3. Yıl Ders Listesi.....	108
Tablo 2.12.: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı 4. Yıl Ders Listesi.....	108
Tablo 3.1.: Amerika Kalifornia State Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim Öğretim Programı İlk Yıl Zorunlu Ders Programı.....	121
Tablo 3.2.: Amerika Kalifornia State Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim Öğretim Programı İkinci Yıl Zorunlu Ders Programı.....	122
Tablo 3.3.: Amerika Kalifornia State Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim Öğretim Programı Üçüncü Yıl Zorunlu Ders Programı.....	122
Tablo 3.4.: Köln Spor Yüksekokulu İlk Öğretim 1-4 / Minör Spor Öğretmenliği Öğrenim Planı.....	136
Tablo 3.5.: Köln Spor Yüksekokulu İlk Öğretim 1-4 / Majör Spor Öğretmenliği Öğrenim Planı.....	137
Tablo 3.6.: Köln Spor Yüksekokulu 5-10 Sınıflar / Spor Branş Öğretmenliği Öğrenim Planı.....	138
Tablo 3.7.: Köln Spor Yüksekokulu 11-13 Sınıflar / Spor Branş Öğretmenliği Öğrenim Planı.....	139
Tablo 3.8.: Köln Spor Yüksekokulu 11-13 Sınıflar / Spor Branş Öğretmenliği Öğrenim Planı.....	140

Tablo 3.9.: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Akademisi 1. Sınıf Ders Dağılım Çizelgesi	141
Tablo 3.10.: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Akademisi 2. Sınıf Ders Dağılım Çizelgesi	144
Tablo 3.11.: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Akademisi 3. Sınıf Ders Dağılım Çizelgesi	146
Tablo 3.12.: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Akademisi 4. Sınıf Ders Dağılım Çizelgesi	148
Tablo 3.13.: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 1. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi	151
Tablo 3.14.: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi	154
Tablo 3.15.: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 3. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi	157
Tablo 3.16.: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 4. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi	161
Tablo 3.17.: İngiltere Loughbrough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 1. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi	167
Tablo 3.18.: İngiltere Loughbrough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi	170
Tablo 3.19.: İngiltere Loughbrough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 3. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi	175
Tablo 3.20.: Var olan Ülke ve Üniversitelerinin sahip oldukları Eğitim-Öğretim Programlarının Ders Dağılım Çizelgesi	184

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix

BİRİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM VE SPORA İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER

1.1. EĞİTİME AİT TEMEL BİLGİLER.....	5
1.1.1. Eğitim Kavramı.....	5
1.1.2. Eğitimin Tarihi Gelişimi.....	7
1.1.2.1. Batı Toplumlarında Eğitim Tarihi	8
1.1.2.2. İslam'da Eğitim Tarihi	13
1.1.2.3. Cumhuriyet Döneminde Eğitim Tarihi	16
1.1.3. Eğitimin Amacı.....	17
1.1.4. Eğitim Programı.....	19
1.1.5. Eğitim Programının Değerlendirilmesi.....	22
1.2. SPORA AİT BİLGİLER.....	23
1.2.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramları	23
1.2.1.1. Beden Eğitiminin Tanımı	24
1.2.1.2. Sporun Tanımı	26
1.2.2. Beden Eğitimi ve Sporun Tarihi Gelişimi	30
1.2.2.1. Tarihte Var Olan Bazı Uygarlıklarda Görülen Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları.....	30
1.2.2.2. Türklerde Spor Eğitimi (Osmanlıdan Önceki Dönem)	32
1.2.3. Beden Eğitiminin Amaçları	36
1.2.3.1. Beden Eğitiminin Genel Amaçları	36
1.2.3.2. Beden Eğitiminin Özel Amaçları	37

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ VE PROGRAMLARI

2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	41
2.1.1. Osmanlılarda Spor Eğitimi	41
2.1.1.1. Tanzimat'tan Önceki Dönemde Spor Eğitimi	41
2.1.1.2. Tanzimat ve Sonraki Dönemde Spor Eğitimi	44
2.1.1.3. Meşrutiyet Döneminde Spor Eğitimi	46
2.1.2. Cumhuriyet Döneminde Spor Eğitimi	47
2.1.2.1. Kurslar Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	50
2.1.2.2. Hizmetiçi Eğitimle Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	52

2.1.2.3. Enstitüler Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	54
2.1.2.4. Gençlik ve Spor Akademileri Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi	62
2.1.2.5. Yüksekokullar Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi.....	66
2.1.2.6. Üniversiteler Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi....	69
2.1.3. Ülkemizde BESYO'larda YÖK Tarafından Belirlenen Genel Müfredat Programı Kullanılmadan Önceki Dönemlerde Uygulanan Müfredat Programı	78
2.1.3.1. BESYO ve BES'lerde Okutulan Derslerin İçerikleri	89
2.1.3.2. BESYO ve BES Bölümlerinde Yarı Yıllara Göre Ders Programları ve Ders Kredileri	98
2.1.4. Türkiye'de Uygulanmakta Olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Lisans Düzeyi Eğitim-Öğretim Programı	104
2.1.4.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Programı Ders Tanımları	109

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAZI ÜLKELERDEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİM ÖĞRETİM PROGRAMLARI

3.1. AMERİKAN SPOR EĞİTİMİ "California State Üniversitesi"	111
3.2. ALMAN SPOR EĞİTİMİ " Köln Spor Yüksekokulu"	127
3.3. AZERBAYCAN SPOR EĞİTİMİ "Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü; Bakü"	133
3.4. KANADA SPOR EĞİTİMİ " Toronto Üniversitesi"	143
3.5. AVUSTURALYA SPOR EĞİTİMİ " Sydney Üniversitesi"	157
3.6. İNGİLİZ SPOR EĞİTİMİ "Loughbrough Üniversitesi"	159

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE VE BAZI ÜLKELERDE UYGULANAN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI VE ÖRNEK PROGRAM MODELİ

4.1. Türkiye'de Ve Bazı Ülkelerde Uygulanan Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Programlarının Karşılaştırılması.....	195
4.2. Örnek Program Modeli.....	200

KAYNAKLAR.....	202
EKLER.....	208
DİZİN.....	220

TEZ HAKKINDA

Problem:

Beden Eğitimi ve Spor, eğitimi kavramlarının günümüze kadar olan hareketliliği nedir?

Araştırma kapsamı ve Araştırma sınırlılıkları bölümlerinde bahsedilen ve değerlendirmeye tabi tutulan mevcut eğitim-öğretim programları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

1.1. Araştırmanın Amacı

İnsanlık tarihi eğitimle başlar. Bu zihinsel olarak Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Sağlık Bilimlerinin Felsefe ortamında tasviriyle söz konusudur. Ancak fiziksel eğitimin günümüzde çeşitli olmayan alternatifleri arasında gösterilen bazı mental antrenman yöntemleri bile onların en küçük fonksiyonel ünitelerinde bile egzersizle karşı karşıya bırakılmaktadır. Bunun da yegane kaynağı Beden Eğitimi ve Spordur.

Araştırmamızın amacını belirtirken kaynak aldığımız nokta, Türkiye’de bulunan mevcut Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğinin Eğitim-Öğretim programlarının durumunun nasıl olduğu sorusuna cevap bulmaktır.

Bu problem etrafında gelişen çalışmamızda;

İlk önce Eğitim, Eğitim Programları ve Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor alanında Cumhuriyet dönemi boyunca gerçekleştirilen Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programlarının nasıl olduğunu bulduk.

Daha sonra Beden Eğitimi ve Spor kavramları ile Dünya’daki kısa tarihi ve “Türk” kimliğindeki yeri nedir? Sorularını cevaplamayı amaçladık ve acaba günümüzde Dünya’daki Beden Eğitimi ve Spor kavramları ile Türkiye’deki Beden Eğitimi ve Spor kavramının cevabını bulmaya amaçladık.

1.2. Araştırmanın Önemi

Yaptığımız bu çalışmanın önemi, bizim Beden Eğitimi ve Spor bilincimizin tespiti ve Dünya üzerindeki yeri açısından son derece önemlidir. Çünkü araştırmamızın söz konusu olup gündeme geldiği andan itibaren hep Türkiye ve Türk gençliğine hizmet etme motivisiyle hareket etmektedir. Bu yüzden mevcut Beden Eğitimi ve Spor bilinci içerisinde var olan durumun belirlenmesi ve Dünya ülkelerinin sahip olduğu Beden Eğitimi ve Spor bilincinin tespiti bize, geleceğimiz olan gençlere ve onların bizden devralacakları medeniyetler dünyasındaki başarı bayrağına sahip olmalarında büyük etkindir.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmamızda temel yöntemimiz kaynak tarama yöntemidir. Burada temel kavramlar üzerinde kaynak taramasına gidilmiş ve genel olarak kitap ağırlıklı bir kaynakçaya sahip olunmuştur. Bunun yanında mevcut durumda sahip olduğumuz ülkelere ait Eğitim-Öğretim programları, okutulan dersler ve bu derslerin içerikleri ise ilgili üniversitelerin internet sitelerinden elde edilmiş ve karşılaştırmalar yapılmıştır.

1.4. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmamız Türkiye’de bulunan mevcut Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni yetiştiren kurumlar ve bu kurumların eğitim-öğretim programlarını kapsamakla beraber sırasıyla tarihte var olan bazı uygarlıklarda görülen Beden Eğitimi ve Spor uygulamalarıyla, Osmanlıdan önceki dönemlerdeki Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi, Osmanlılarda bulunan Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi ve Cumhuriyet’in ilanından itibaren günümüze kadar süregelen Beden Eğitimi ve Spor Eğitiminin yanında; Dünya üzerinde de Amerikan Spor Eğitiminden “Kalifornia State Üniv.”, Alman Spor Eğitiminden “Köln Spor Yüksekokulu’nu”, Azerbaycan Spor Eğitiminden Bakü’de bulunan “Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsünü”, Kanada Spor Eğitiminden “Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nu”, Avusturalya Spor

Eğitiminden “Sydney Ün. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunu” ve en son olarak da İngiliz Eğitiminden “Loughbrough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu” ile birlikte bu adı geöen Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Eğitim-Öğretim programlarını kapsamaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Yapılan Araştırmada karşılaşılan zorluklardan biri Bulgaristan’daki Sofya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunun Eğitim-Öğretim programına ulaşamayışımızdır.

Bununla birlikte Kanada’daki Toronto Üniversitesinin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda da ders saatleri ve kredilerine ulaşamamışır. Bir benzer durum da Avusturalya’daki Sydney Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda görölmüşür. İlgili okulda sadece derslere ve yıllık dağılımlarına ulaşılmış ancak derslerin içerikleri ve haftalık kredi sayılarına ve işleme dağılımlarına ulaşamamışır.

Araştırmamız ilgili Üniversitelerin Eğitim-Öğretim programları, ders dağılımları ve haftalık kredi sayıları ile sınırlandırılmışır. Bu sınırlandırmanın konmasındaki neden ise problem cümlesinde de belirtildiği gibi mevcut durumlarının değerlendirilmesidir.

1.6. Araştırmada Varsayım

Bu çalışmamızda ortaya çıkan varsayımımızda bu araştırılan okulların ve buldukları ölkelerin sahip oldukları Beden Eğitimi ve Spor politikalarının ve bununla birlikte gelecekte öne sürecekleri Beden Eğitimi ve Spor Stratejilerinin varlığı söz konusudur. Bu tabiki şu an yapılan mevcut durum değerlendirmesi ile söz konusu değerildir. Ancak düşünölmesi ve araştırılması gereken yeni bir varsayımdır.

1.7. Araştırmanın Hipotezi

Türkiye’de yapılan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği eğitimi ile Amerika Spor Eitimi, Almanya Spor Eğitimi, Azerbaycan Spor Eğitimi, Kanada Spor Eğitimi, Avusturalya Spor Eğitimi, İngilizcSpor Eğitimi arasında fark sözkonusudur.

GİRİŞ

“Eğitimidir ki! Bir milleti diğer milletlerin üstüne taşır, yine eğitimidir ki bir milleti diğer milletlere köle yapar.” Bu veciz sözde bize gösteriyor ki, Eğitim ancak “Milli” olduğu sürece varlık gösterir ve “Milli” olduğu sürece milletine faydalı olur. Eğitimin amacı güzel insandır. Bu nedenle karşımıza insan kavramı dolayısıyla insanlar yada insanlarımız çıkmaktadır.

İnsanlarımız ve genel olarak insanları değerlendirdiğimizde de iki farklı hareket alanı çıkmaktadır. Bunlardan biri, insanın psikolojik ve fizyolojik boyutu ikincisi insanın zihinsel ve fiziksel boyutudur.

İnsanlar zihinlerini tarihleri boyunca düşünme esasından ve fiilinden yararlanarak temel olarak felsefe bilimiyle ve düşünme temelinden hareket eden Sosyal Bilimler, Sağlık Bilimleri ve Fen Bilimleri ile geliştirme yoluna gitmişler ve bu geliştirme boyutları ile toplumda statü kazanmışlardır. Bu hareketlilikte onların fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarını gidermiş ve insanoğlu zihinsel boyutta doyuma ulaşmayı bilmiştir.

Tabi ki bu yukarıda bahsettiğimiz durum sadece zihinsel ortamda söz konusudur. Fakat insanoğlu için bir gerçek daha vardır ki o da insanın organizması yani bedenidir.

İşte bizim değerlendirme kapsamına aldığımız ana nokta insanın bedenidir.

Elbette ki zihin her zaman için sahip olduğu bilgileri kullanır. Ancak doğru hareketliliği insan sahip olduğu değer yargılarıyla verir. Bu onun mutluluğudur. İnsan da fitratı gereği sürekli mutlu olmak istemektedir.

İnsan böyle bir yargıya sahipken (zihinsel ve psikolojik olarak) bedeni de yine aynı rahatlığı aramaktadır. Bedenin yani organizmanın yaşantısında ise karşımıza mutlu olma alternatifleri olarak; sağlıklı bir yapı, doğru postür, verimli bir kardiovasküler sistem, kuvvet yeterliliği, hareket genişliği, esneklik gibi fizyolojik ve biomotorik özellikler karşımıza çıkmaktadır.

Bu da sadece Beden Eğitimi ve Spor ile gerçekleştirilmektedir. Çağımızda ve tarihin bazı dönemlerinde buna alternatif olarak egzersizden uzak yöntemler sunulmuş ancak hiç biri Beden Eğitimi ve Sporun temel eğitimin vazgeçilmez bir ünitesi oluşu, ikincisi insan bedenine hiçbir zaman geçici yöntemlerin yeterli bir düzeltme, düzenleme ve onarma gerçekleştirilemeyeceğidir.

Görünen o ki, biz Beden Eğitimi ve Sporu temel eğitim süreci içinde almalıyız. O zaman biz gençlerimizi egzersize ve egzersizde devamlılığa alıştırmalıyız. Bu karşımıza çıkan sorunu da ortadan kaldıramamiz içinde tek cevap bulunmakta “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği”. İşte bu kadar önemli Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

Bu kadar öneme sahip olunan bu konu üzerinde çalışma yapmak gerçekten bu konuda oldukça kapsamlı bir araştırmayı da beraberinde getirmektedir.

Bu konuda ve yapılan bu araştırmada ilk önce Eğitim, Eğitim Programı Kavramları, Eğitimin Amacı, Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi konularına değinilmiş ve Türkiye Cumhuriyeti Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğinde Uygulanan Eğitim-Öğretim Programlarını ki sırasıyla;

Kurslar Vasıtası ile Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesinde, Hizmetiçi Eğitimle Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesinden, Enstitüler Vasıtası ile Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesinde, Gençlik ve Spor Akademileri Vasıtası ile Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesinde, Yüksekokullar Vasıtası ile Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesinde, Üniversiteler Vasıtası ile Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesinden bahsedilmiştir. Ayrıca BESYO ve BES bölümlerinde okutulan dersler ve içerikleri verilmiştir.

Daha sonra çalışmanın ikinci bölümünde ise araştırmamızın temel hareket noktası olan Beden Eğitimi ve Spor kavramları üzerinde durulmuştur. Bölümün devamında ise Spor Eğitimi konusu incelenmiş burada da sırasıyla;

Tarihte var olan bazı uygarlıklarda görülen Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları, Osmanlıdan Önceki Dönemde Spor Eğitimi, Osmanlı Döneminde Spor Eğitimi (Tanzimat’tan önceki dönem, Tanzimat ve sonraki dönem ve Meşrutiyet Dönemi Spor Eğitim) ve Cumhuriyet döneminde Spor Eğitimi konuları işlenmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde ise bir karşılaştırma ortamının oluşturulması amacıyla başta Ülkemizde uygulanmakta olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Lisans Düzeyi Eğitim-Öğretim Programı, Amerikan Spor Eğitimi örneği olan Kalifornia State Üniv. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim-Öğretim Programı, Alman Spor Eğitimi örneği olan Köln Spor Yüksekokulu Yüksekokulu Eğitim-Öğretim Programı, Azerbaycan Spor Eğitimi örneği olan Azerbaycan Devlet

Beden Terbiye Enstitüsünün Eğitim-Öğretim Programı, Kanada Spor Eğitimi örneği olan Toronto Üniv. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim-Öğretim Programı, Avusturalya Kanada Spor Eğitimi örneği olan Sydney Üniv. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim-Öğretim Programı, İngiliz Spor Eğitimi örneği olan Loughbrough Üniv. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim-Öğretim Programı verilmiştir.

Çalışmanın sonunda ise yapılan bu karşılaştırmadan çıkan benzer ve farklı dersler belirlenmiş olup ilgili ülkelerin Beden Eğitimi ve Spor hareketlilikleri tespit edilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM VE SPORA İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER

1.1. EĞİTİME AİT BİLGİLER

1.1.1. Eğitim Kavramı

İnsanlık tarihinde, eğitim kadar eski, ikinci bir faaliyet biçimi gösterilemez. O, insanla ilgili temel bir dokudur. Onun içerisinde tabii unsurlarla beraber zihni ürünlerde yer alır. Yani eğitimin bünyesinde insanın ve toplumun iç dünyasından gelen ve bir güdü halinde gözükken coşma halleriyle mantık örgüsünün sentezi yer alır. Daha açık bir ifade ile eğitim, toplumu sahip olduğu maşeri vicdanın çağdaş değerlerle gözden geçirilmesini ve şekillenmesini temin etmeye yarayan bütün düşünce ve çabaların bir organizasyon halidir.

Gerçekten de eğitim aracılığıyla toplum yapısı ve sahip olduğu değerler, ferdin dikkatine sistemli bir şekilde sunulur. Bununla ilgili olarak toplumun dünü, bugünü ve yarını en kristalleşmiş şekilleriyle eğitim programlarının temel motiflerini teşkil ederler. Bu motiflerde, ferdin ve toplumun sahip olduğu ilmi, kültürel, ekonomik ve tarihi değerleri işlenmiş bir şekilde yer alır. Çok kısa bir ifade ile eğitim, bir toplumun üzerine kurulduğu zemini teşkil eden çeşitli müesseselerin birbirlerine karşı tavırlarını şekillendiren ezeli ve zaruri bir müeyyidedir.¹

NEFT'e göre, Eğitim kuşaktan kuşağa, toplumdaki topluma, bireyden bireye sosyal yönden geçen davranışın öğrenilmiş şekillerinden ibaret olan kültürün nakli sürecidir.²

Bir başka tanımda ise; Eğitim her neslin kendisinden sonra gelecek olanlara o güne kadar ulaşılmış gelişme merhalelerini korumak ve yükseltmek niteliği kazandırmak amacıyla verdiği kültürdür.³

Diğer bir tanımla eğitim; İnsanların diğer insanları belli bir maksatla kültürlemelerine ya da kasıtlı kültürleme sürecine ise eğitim denilmektedir.⁴

¹ H. AKYÜZ.; *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma*, M.E.B. Yayını, İstanbul, 1991.s. 13.

² R. KARDAŞ "Türk Milli Eğitiminin Amacı ve İlkeleri Nedir?" Milli Eğitim ve Din Eğitimi (İlmi Seminer Tebliği, Aydınlar Ocağı), Ankara, 1981, Cilt II.

³ H. AYHAN, *Eğitim Bilimine Giriş*, Şule Yayınları, İstanbul, 1995, s.17

⁴ ÇİLENTİ K., *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1988, s.12

DURHEIM'e göre eğitim; çocukta fiziksel, entelektüel, ahlaki hallerin uyandırılması, geliştirilmesi faaliyetidir.⁵

ZIYA GÖKALP'e göre eğitim; Bir cemiyette yetişmiş henüz yetişmeye başlayan nesle fikirlerini ve hislerini vermesidir.⁶

W.O. LESTER SMITH 'e göre; Eğitim her neslin kendisinden sonra gelecek olanlara, o güne kadar ulaşılmış gelişme merhalesini korumak ve yükseltmek niteliğini kazandırmak amacıyla verdiği kültürdür.⁷

PRESTON'a göre ise eğitim; bireyin etrafında, gelişmesinin her aşamasında, istedik tepkileri ve umulan değişimleri en iyi biçimde oluşturabilecek çevre içinde yapılan faaliyetler olarak belirlemiştir.⁸

TYLER ise eğitime; bireylerin davranış örüntülerini değiştirme süreci demektedir.⁹

ERGUN'a göre ise eğitim; Eğitici ile Eğitilenler arasındaki kişisel ilişkiler demektir.¹⁰

SMITH STANLEY SHORES tarafından 1957'de yapılan tanımda, eğitim geniş anlamda bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir, denilmektedir.¹¹

GOOD ise 1959 yılında iki farklı tanımla karşımıza çıkmaktadır. İlk tanımda; seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin (özellikle okulun) etkisi altında sosyal yeterlilik ve optimum bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir demektedir. İkinci tanımda ise kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan; yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür demektedir.¹²

⁵ AYHAN, H., **Eğitim Bilimine Giriş**, Şule Yayınları, İstanbul, 1995, s.17

⁶ AYHAN, H., **Eğitim Bilimine Giriş**, Şule Yayınları, İstanbul, 1995, s.17

⁷ AYHAN, H., **Eğitim Bilimine Giriş**, Şule Yayınları, İstanbul, 1995, s.17

⁸ ÇİLENTİ K., **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim**, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1988, s.13

⁹ ÇİLENTİ K., **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim**, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1988, s.13

¹⁰ ERGUN M., **Eğitim Sosyolojisine Giriş**, Ocak Yayınları, Ankara, 1994, s.1

¹¹ N. FİDAN M. ERDEN., **Eğitime Giriş**, Alkım Yayınevi, İstanbul, 1998, s.18.

¹² N. FİDAN M. ERDEN., **Eğitime Giriş**, Alkım Yayınevi, İstanbul, 1998, s.18.

OĞUZKAN ise; Eğitim önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belirli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesidir demektir.¹³

Basit bir tanım olarak da eğitim, başkalarının öğrenmesine yardım etmek demektir.¹⁴

Genel çizgilerle eğitim, bireyin içinde yaşadığı toplumda davranış biçimleri edindiği süreçler toplamıdır.¹⁵

Eğitim aynı zamanda, herhangi bir kimseyi yetiştirmek ve terbiye manalarına geldiği gibi; Eğitime yollarını gösteren ilim, eğitmek amacıyla verilen dersler, bilgiler manalarına da gelmektedir.¹⁶

1.1.2. Eğitimin Tarihi Gelişimi

Sürekli yükselmekte olan her insan insanın şahsiyet ideali, ahlaki bir şahsiyet ideali olmuştur. Çünkü egoizmin hakim olduğu toplumlar çökmekte dağılmaktadırlar. Hem fert için hem de toplum için uygun olacak bir noktayı, pedagoğlar, genel bir ahlak ortamı olarak algılamaktadırlar.

Yetişkin olmanın, reşit olmanın amacı nedir, konusunda Aloys Fisher, artık dengeli, çok yönlü bir insan şahsiyetinin mümkün olmadığını; ancak çalışan, müspet kafalı gücünü, toplum ve kültür içindeki görevlerini bilen tam eğitilmiş insanın hedef olduğunu söylüyor. Ama gençleri nasıl bir hayat için, hangi insanlık anlayışı ve hangi şahsiyet özellikleri ile yetiştireceğimiz hala büyük bir sorun. Birinci ve ikinci Dünya savaşları, sanayileşme, laiklik hareketi, varoluşçuluk felsefesi, Freudçuluk, sosyoloji, psikoloji ve kültür antropolojisindeki son gelişmeler eğitimi yeni sorunlar karşısında bırakmış, yeni cevaplar bulmaya zorlamaktadır.

Bu soruna çözüm aranırken, ilkönce eğitim tarihinde bu sorunun nasıl ele alındığına, nasıl çözümler getirildiğine bakmak gerekir.

¹³ N. FİDAN M. ERDEN, *Eğitime Giriş*, Alkım Yayınevi, İstanbul, 1998, s.18.

¹⁴ L. KÜÇÜKAHMET, *Eğitim Programları ve Öğretim*, Gazi Kitabevi, Ankara, 1997, s.2.

¹⁵ F. VARİŞ, *Eğitimde Program Geliştirme*, Alkım Yayınları, Ankara, 1996, s.13.

Eğitim tarihinde eğitimin amaçları problemini ele aldığımızda Őyle tarihsel bir tablo çıkmaktadır.

1.1.2.1. Batı Toplumlarında Eğitim Tarihi

M.Ö. 110-750 yılları arasını kapsayan Krallık devrinde Yunan eğitiminin amacı, “kahraman, becerikli, kibar” insanlar yetiştirmektir. Çünkü genç kuşaklara devredilmek istenen ana özellikler bunlardır. Aristokratik tabakanın “asil” insanının ana özelliği, disiplinli bir vücut, neşeli ve cesur bir ruhtur.

Yunan Őehir devletlerinden Isparta’da kızlar ve özellikle erkekler sıkı ve sert bir beden ve ruh eğitimine tabi tutmak, onları her an için savaşa hazır halde bulundurmak esastır. Atina ise aristokratik demokrasi için gençleri erdemli ve haksever yetiştirmek, onlara genel bilgi formasyonu vermek ve etkili konuşma sanatını öğretmek esastır. Aristokratik Atina demokrasisi içinde “öğretmelik” görevini üstlenmiş Sofistler de, demokratik yönetime uygun, güzel konuşan, her türlü yasaları ve ahlak kurallarını akıl süzgecinden geçiren gençler yetiştirmek istiyordu. Kendisi de bir sofist olan sokrates ise, herkesin ruhunda saklı olarak var olan ve toplum hayatı için genel geçerli adalet, cesaret, hak, hukuk, devlet, iyi vs. gibi kavramları kendine has bir düşünce metodu ile ortaya çıkarmak istiyordu.

Sokrates’in öğrencisi olan Platon eğitimin görevi ve amacı olarak, kişiye zihnindeki ideleri tanıtmak, insanı, hayatı bulanık görmeden akıl yoluyla berrak anlamaya götürmeyi anlıyor. Eğitim, kişinin idealar alemine ulaşması için, en yüksek idea olan “iyi” yi tanıması için gereklidir. Bu nedenle insan eğitiminin ve toplumun, filozofun hükümdar olduğu bir güçlü devlet tarafından düzenlenmesine gerek vardır.

Büyük İskender’in askeri hareketleri sonucunda Yunan kültürü ile Anadolu, Suriye, Yahudi, Mısır, İnan ve Hint kültürlerinin karıştığı bir dönem olan “helenizm devri”nde eğitimin amacı ise hemen her bilim dalında ve bilhassa yedi hür sanat (Gramer, Retorik, Diyalektik, Aritmetik, Geometri, Astronomi ve Müzik Bilimleri) vasıtasıyla entelektüel insanlar yetiştirmektir. Bu devirde önemli olan düşünce akımlarından Stoalılarda eğitim, insanları duygularına akim, i huzurua ulaşılmış

¹⁶ Örnekleriyle Türkçe Sözlük. M.E.B. Yayını, Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara. 1995. s.788

kişiler haline getirmek, Epikuroşçularda ise hiçbir şeye karışmayan kişiler haline getirmektir.

Dünya tarihinin en uzun süreli ve en büyük imparatorluklarından biri olan Roma Devleti'nin eğitim amacı iyi bir vatandaş yetiştirmektir. Öte yandan aristokratik tabakanın eğitiminde amaç, yine yedi hür sanat vasıtasıyla cumhuriyet idaresine kültürlü hatipler yetiştirmektir. Bu arada Yunan eğitimindeki beden ve ruhun denge ve uyum içinde geliştirilerek mükemmel bir insan yetiştirme amacı, Romalı düşünürlerce de ileri sürülmüştür.

Artık hristiyanlıkta ve dini düşüncenin egemen olduğu ortaçağ'da eğitimin amacı, Tanrıya benzer insan yetiştirmektir. İnsana verilmek istenen temel erdem dindarlıktır. Eğitimin merkezinden insan çıkmış, buraya Tanrı ve dini bilimler yerleştirilmiştir.

Rönesans devrinde hayat ve dünya görüşündeki ağırlık merkezinin dini yönden güzel sanatlarda, edebiyatta, devlet ve toplum hayatında yaratıcı insanlar yetiştirmeye kaydığı görülüyor. Bu devrideki hümanist eğitimin amacı, her yönü ile gelişmiş bir insandır. Tekrar antik Yunan devrinin eğitim idealinin gündeme geldiği görülmektedir. Rönesans devrinin bir başka önemli akımı olan Reformasyonda da dini eğitim yeni bir görüşle yozlaşmış bağlantılardan kurtarılmaya, orijinaline bağlanmaya çalışılmıştır.

Metot çağı denilen 17. Yüzyılın düşünürlerinde eğitim, kişileri "akıllı birer insan" olarak yetiştirmelidir. Görüşü savunulmaktadır. Komenski, eğitim vasıtasıyla bir dünya birliğinin sağlanabileceği görüşündedir.

Aydınlanma çağı denilen 18. Yüzyıl düşünürleri, aynı sofistler gibi, her şeyi tekrar akıl süzgecinden geçirmektedirler. Aydınlanmanın doğduğu İngiltere'de J. Locke insanlar arasındaki bütün farkların eğitimden kaynaklandığını, eğitimin görevinin insanda tabiat vergisi olan şeyi en yüksek derecede geliştirmek olduğunu savunuyordu. Fransız aydınlanmacıları en çok geniş bir düşünce çeşitliliği meydana getirmişler; materyalist ve sensüalistler eğitimin insanları pratik hayata hazırlaması, dolayısıyla faydacı olması gerektiğini; laik eğitimciler eğitimin amacının milli

devlete vatandaş yetiştirmek olduğunu; natüralistler de eğitimin bir vatandaş değil tabii bir insan yetiştirmesi gerektiğini savunmuşlardır.

J. G. Herder, eğitimin akıl, din, ahlak, kültür bakımlarından kuvvetli “Milli bir Şahsiyet” kazandırmasını esas amaç olduğunu söylerken; Kant eğitimin esas amacının kişiyi “ahlakileştirmek” olduğunu savunur. İnsan, diğer canlılardan ancak ahlaki bir varlık oluşu ile ayrılır ve onlar üzerinde egemenlik kurar. Ahlak kanunlarını bilen kişi, kendi iç özgürlüğü de kazanır. Hegel de eğitimi “insanı ahlaki yapma sanatı” olarak tanımlar. Eğitim, kişileri tabiata uygun değil kültürene uygun olarak yetiştirmelidir.

Eğitim biliminin gelişiminde etkili olmuş bazı düşünürlerin eğitimin amacı ve eğitim ideali konusundaki düşüncelerini ve bu konudaki değişimleri biraz daha ayrıntılı olarak görmek gerekir.

Eğitim biliminin öncülerinden sayılan Herbart eğitimi, uygulamalı felsefe ve psikoloji olarak alıyor. Uygulamalı felsefe eğitimin amacını, psikoloji de eğitimin yolunu, vasıtalarını ve engellerini gösterir. Ona göre eğitimin en büyük amacı ahlak kazandırmaktır. Çok yönlü ilgi ve bütün güçlerin uyumlu gelişmesidir. Çünkü bunlar kişiye iç hürriyet sağlar. Bir kişinin karakter gücünü çok yönlü ilgi, sağlam görüş, arzuları yönlendirebilme ve ahlaki şahsiyet meydana getirir.

Eğitimin amaçlarına ulaşmak için öğretim gereklidir. Öğretimsiz eğitim olmaz. Eğitimi sağlayamayan öğretimde pedagojik olmaz. Öğretim düşünceyi, düşünce ise hareketi belirlemektedir. Herbart, kişinin ruhsal yaşayışını temellendirmek istemektedir. Freud’un “libido” dediği şeye o, tasavvur dünyamızın dinamiği ve statüğü demektedir. Herbart, insanı harekete geçiren ve hareketlerini elirleyen motivasyonu aramaktadır. Kişiyi bir bütün olarak kavramak istemektedir. Burada tepki, güdü ve ihtiyaçlar küçümsenmektedir, düşüncenin bunlara egemen olduğu söylenmektedir. Eğitimin, arzular üzerinde değil motivasyonlar üzerinde durması istenmektedir. Karakterin özü görüş sahibi olma, düşünme ve isteme değil, hareket ve başarabilme gücüdür.

Herbart'ın öğrencisi Schleiermacher, eğitimi başka bir şekilde ele almaktadır. Buna göre eğitim, kişileri mensup oldukları büyük ahlaki bütüne en uygun bir şekilde yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Gençler, ne yalnız devlet için ne de yalnız kendi güdeleri ve becerileri için eğitilmelidirler. Eğitim bu ikisini birleştirmelidir. Muhakkak ki, toplum tek tek fertlere indirgenebilir; ama tek tek fertlerin toplamının hemen bir toplumu meydan getiremeyeceği açıktır. Bütün, her zaman parçalarından daha üstün bir şeydir. İnsanlar üzerinde duran eğitim de tek tek insanlardan ziyade insan toplumlarından hareket etmelidir. Bu düşünür diyalektikçidir. Eğitimi, özel-resmi, yurtsever-kozmopolit, ferd-toplu, temel-yüksek, maddi-kültürel, aristokratik-demokratik eğitim şekillerinde ele alır. Bedensel-ruhsal, yetenek-mizaç, insanda iyi ve kötünün uyandırılması, iç ve dış gelişim vs. şeklinde eğitimi diyalektik metotla inceler. Bu, her şeyi düşünen ve değerlendiren metot, düşünür eğitimi bütün yönleriyle ele alma fırsatını vermiştir. Hiçbir tarafa gereğinden fazla ağırlık vermeden eğitim, ferdi ve toplumsal boyutları içinde incelenmiştir. Burada eğitim gerçeği, diyalektik çok kutupluluğu içinde yer almıştır.

Herbart, eğitim hedeflerini felsefi ve psikoloji karakter öğretisi üzerine; Schleiermacher ise eğitimin tarihi ve toplumsal temelleri üzerine kurmaya çalışmaktadırlar. Schleiermacher 'de eğitim bir kültür bilimi olarak yorumlanmakta, eğitimin amaçları da kültür ayatına, kültür ideallerine bağlılığı içinde ele alınmaktadır. Bu metot ve görüş eğitimbiliminde bugünde yaygın kabul görmektedir.

W. Von Humboldt'ta esas pedagojik kavram, eğitim değil öğretim idealdir. Bilgiden, bilgelikten ve yetenekten ziyade "eğitilmiş insan olmak" önemlidir. Eğitimin amacı, eğitilmiş insandır. Eğitilmiş insan da, bedensel, zihinsel ve ruhsal güçlerini orantılı olarak geliştirmiş ve bir bütün haline getirmiş insan demektir. İnsanın içindeki en iyi güdü, devamlı mükemmelleşmek, sürekli olarak iyiye, güzele, ileriye gitme güdüsüdür. İnsanı diğer canlılardan ayıran esas özellik de budur. Bu nedenle insanın tesadüflerle, çeşitli şartların zorlamasıyla yaptıklarından daha fazla kendiliğinden yaptıkları önemlidir. Eğitim insanın, içindeki genel unsurları üretmelidir. Eğitim görmek ve düşünmek demektir. Antik çağda Yunanlılar insanı bir

bütün olarak eğitmeye çabalıyorlardı. Aydınlanma çağı Almanları da karakter eğitiminde Yunanlıları taklit etmeye çalışmışlardır.

W. Von Humboldt'un insan anlayışı tarih, dil ve şiir gibi üç kültür elemanına dayanmaktadır. İnsan konuşmaya yeteneklidir ve binlerce dil yaratmıştır. İnsanın kültürel ve teknik gelişmesini sağlayan esas faktör, dildir. İnsan kendi kendini dili vasıtasıyla anır ve anlar. Dil, bir halkın ruhunun dış görünüşüdür.

W. Von Humboldt'un eğitim ideali yüksek bir kültüre, yüksek tabakaların kültürlerine bağlı bulunmaktadır. Bu nedenle bazı eğitim bilimlerinde bu eğitim ideali bir boş zamanlar eğitim ideali olarak nitelenmiştir. Pratik ihtiyaçlardan bağımsız, amaç özgürlüğü olan bu eğitim, toplumun temel ihtiyacı değildir, denmiştir. Meslek eğitimi göz önüne almayan Humboldt'ta eğitim bir zevk işi, zorunlu çalışmanın olmadığı bir hayat ideali olarak karşımıza çıkmıştır.

W. Von Humboldt'un eğitim idealine zıt veya ters bir eğitim idealini Pestalozzi öne sürmüştür. Bu iki düşünürün halka bakış tarzları birbirinden farklıdır. Pestalozzi, insan tabiatındaki iç kuvvetleri genelde yükselterek saf insanın bilgeliğine ulaşmayı eğitimin genel amacı saymaktadır. Eğitim, aşamayı öğretir en alt seviyedeki insanlar bile! Eğitim, alt ve üst seviyedeki bütün insanlar aynı anda üç durum içinde yaşadığına dikkat çekmektedir. Tabii durum, toplumsal durum ve ahlaki durum. İnsan, tabiatın kendi cinslerinin meydana getirdiği toplumların ve bizzat kendi kendisinin eseridir. Bu bakımdan insani hayvani, toplumsal ve ahlaki bir varlıktır. Eğitim, insanın bütün güçlerinin; duygularının, düşüncelerinin eğitimidir. Yalnız gören düşünen değil aynı zamanda isteyen, hareket eden insanlar yetiştirmelidir. Bilgi ve hareket; ikisi birden eğitim yoluyla kazandırılmalıdır.

W. Von Humboldt ve Pestalozzi birlikte değerlendirilirse şu ortaya çıkmaktadır. Sorumluluk olmadan eğitimden, hareket olmadan zihniyetten, vicdan olmadan bilgidan; istemek ve yapmak olmadan bakmak, görmek ve düşünmekten, çevredeki insanlar olmadan bir tek insandan; alt tabaka olmadan üst tabakadan bahsedilemez. W. Von Humboldt'ta öğretim, bilgi, anlama ve görüş sahibi olmak önemlidir. Onun dünyası, eğitilmiş bir üst tabakanın, iyinin, güzelin, yüksek gerçeğin

dünyasıdır. Pestalozzi'nin dünyası ise faydalının, işin, günlük hayatın dünyasıdır. W. Von Humboldt, halk üst tabaka kültüründen faydalanabileceği kadarını almalıdır, derken pestalozzi, en alt tabakadaki insanların yükseltilmesini önemli saymaktadır. Ona göre bilmek, ancak yapmak için önemlidir; yoksulların, geri kalmışların menfaatine toplumun değiştirilmesi önemlidir. Eğitimin kurması gereken köprü, bilmek, görüş sahibi olmak ile sorumluluk duygusuyla hareket etmek arasındadır. Pestalozzi'nin eğitim felsefesi, çocukta görüşlerle hareket etkileşiminin çok erken başlamasının amaçlamaktadır; kafa ve el birlikte büyümeli, gerçek hayatı birlikte öğrenmeli ve başarmalıdır.

W. Von Humboldt'un eğitim idealine karşı çıkanlardan birisi de Th. Litt'dir. Ona göre modern insan dış çalışma dünyası ile kendi iç dünyası arasında bir çatışma içindedir. İnsan, dış dünyanın baskıları karşısında kendi iç dünyasına kaçmak ister, ama bunu başaramaz; insan eğer modern toplumlar içinde yaşamak istiyorsa hiçbir şekilde iş dünyasının baskılarından kaçamaz. O halde onun içinde yaşamayı öğrenmelidir. Modern iş ve çalışma dünyasında kendi bağımsız kişiliğine sahip, dış dünyaya uyum yapmış, hatta o dünyaya egemen bir kişi olmalıdır.

Bu kişiler etrafında batı medeniyetindeki eğitimin tarihinde kısa bir araştırma yapmış bulunmaktayız.¹⁷

1.1.2.2. İslam'da Eğitim Tarihi

İslam düşünce tarihi boyunca ve zamanın ilmi anlayışına göre yazılan eserlerde ilmin, öğrenenlerin, ana-baba-çocuk ilişkilerinin, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin sosyal, psikolojik, hukuki, ahlaki ve eğitimsel nitelikte araştırılmış bu alanda birçok eser kaleme alınmıştır. İslam aleminde eğitim nazariyesi niteliğinde eser kaleme alan bazı düşünürler şunlardır:

Gazali (505/1111): Gazali özellikle Mizan el-Amel, İhya ve el-Münkız min ed-Dalal adlı eserlerinde eğitim öğretim konusundaki fikirleriyle kendinden sonradını çok etkileyen bir alim olmuştur. İlimlerin, tasnifi, ilmin fazileti, ilimlerin asıl elde edileceği, insanın bilgi kazanma yollarının tenkitli bir biçimde açıklanması,

çocukların ruh ve beden gelişimi, ana-baba-çocuk ve öğretmen –öğrenci ilişkilerinin incelikleri, çocuklara, temizlik, uyku, yemek, oyun ile arkadaş, alışkanlık ve ilişkilerinin nasıl kazandırılacağı, hangi yaşlarda hangi metodların kullanılması gerektiği, çocukların kötü alışkanlıklardan nasıl korunabileceği, zeka seviyesinin öğretimdeki önemi gibi konulara dikkat çeken Gazali, çocuğu toplumun içinde yetiştirmenin önemine de işaret eder ve tecrübenin toplum içine girmek suretiyle kazanılacağını belirtir. Bireyler toplum içinde yaşar ve ona göre şekillenir. İbn Tufeyl özellikle Hayy İbn Yakzan adlı kitabı çeşitli dillere tercüme edilmiş birçok sanatçı ve düşünürü etkilemiştir. Bu kitapta esas tema insan dışardan bir yardım görmeksizin ulvi alemin bilgisine nasıl ulaşabilir ve Allah'a yükselir, nefsini ebedi kılar meselesidir.

Burhan ed-Din ez-Zernuci: talim el-Muteallim adlı eseri oldukça meşhurdur. Tamamen eğitime ayrılmış olan bir eser olup 1709'da Latince'ye, 1974'de İngilizce'ye çevrilmiştir. Onüç bölümden oluşan kitap üzerinde çeşitli Şerhler yapılmıştır. Türkçe'ye birçok defa tercüme edilmiştir. Öğrencilere öğrenim için gerekli prensipler ve metodları veciz bir üslupla anlatan bu eser medreselerde hatta halk arasında büyük ilgi görmüştür. Esere şerhler yazılmış ve 17. Yy. Türkçe'ye çevrilmiştir. Et-talimül-Müteallim, yeni harflerle de tercüme ve şerh edilmiştir.

İbn-i Haldun: bir tarih felsefesi ortaya koymada öncülük yapan İbn-i Haldun'un İslam ülkelerinde uygulanan öğretim metodlarından ve hangi konulara öncelik verilmesi gerektiğinden bahseden fikirleri oldukça ileri görüşlerdir.

Müslüman Türk devletleri zamanında eğitim ve öğretim alanındaki çalışmalar, çeşitli alanlarda kemiyet ve keyfiyet planında gelişerek devam etmiştir. Bu alanda eğitimin teorisi ve uygulamasına dair birçok alimin eserlerinin olduğunu görüyoruz.

A. Karahanlılar (840-1211), Selçuklular (1037-1300) ve Osmanlılar (1299-1922) devirlerinde başlıca eğitim eserlerini ve alimlerini şöyle sıralayabiliriz.

¹⁷ M. ERGUN, **Eğitim Felsefesi**, Ocak Yayınları , Ankara, 1996,s.52.

1. Farabi (870-950) 2. İbn-i Sina (980-1037). 3. Balasagunlu Yusuf Has Hacib (1018-1069) 4. Kaşgarlı Mahmud (1072-1074'de yazdığı meşhur eseri Divan-ı Lügat it Türk) 5. Ahmed Yesevi(1103-1166), Anadolu'nun Müslümanlaşması ve Türkleşmesinde çok etkili olmuş büyük Türk Mutasavvıfının Divan-ı Hikmet adlı eserinin etkisi çok geniş olmuştur. 6. Edip Ahmed b. Mahmud Yükneki 12. Yy. Atebetül Hakayık, Türk toplumunda İslamın öğretilmesinde İlk eserlerden olması ve edebiyatta yeni bir çığır açması sebebiyle önemlidir.

Selçuklular döneminde 1. Nizamül Mülk (1018-1092) Siyasetname adıyla Melikşah'ın isteği üzerine farsça olarak yazdığı kitabında, hükümdarın neleri yapması, nelerden kaçınması gerektiğini açıklarken ilme, ilim adamlarına ve öğretime önem vermesini örnekleriyle açıklar. 2. Mevlana Celaleddin-i Rumi (1207-1273) Mesnevi eseriyle Anadolu'nun kültür, sanat ve eğitim hayatında oldukça etkili olmuştur. 3. Yunus Emre (1240?-1320?) şiirleri, her kesimden okunmuş, camii içinde ve dışında ilişkiler şarkılar halinde bestelenmiş özellikle halkın dini anlayışını etkilemiştir. 4. Hacı Bektaşî Veli (1210?-1271?) Anadolu'da en yaygın tarikatlardan birinin kurucusu olarak bilinir. Anadolu'nun birlik ve beraberliğinin korunmasında, Türkleşmesinde çok etkili olmuştur. Malakat adlı kitabında görüşlerini açıklar. Yeniçeriler üzerinde etkili olmuştur. 5. Aşık Paşa (1272-1333) eserlerini Türkçe yazmış Mevlana'nın ve Yunus'un etkisiyle şiirler, gazeller de yazmıştır. Garibname adlı eseriyle Türklere hak yolunu göstermeyi, tasavvufun inceliklerini anlatmayı, yanlış yollara gitmelerini engellemeyi amaç edindiğini söyler.¹⁸

Osmanlılar döneminde (1299-1922) eğitime dair pek çok eser yazılmış veya tercüme edilmiştir. Başlıcaları şunlardır:

1. Keykavus'un (H. 478/M.1082) de oğlu için Farça yazdığı ve 2. Murad'ın isteği ile Mercimek Ahmed tarafından Türkçe'ye tercüme edilen Kabusname.

¹⁸ H., AYHAN, **Eğitim Bilimine Giriş**. Şule Yayınları, İstanbul.1995, s.256

2. Farça olarak yazılan Sadi'nin Gülistan ve Bostan'ı çok etkili kitaplar olmuş, uzun süre mekteplerde Farsça dersleri okuma kitabı olarak kullanılmıştır.
3. Amasyalı Hüseyin oğlu Ali'nin Tarik-ul Edeb, yada Tacü'l Edeb (1453) adlı kitabı davranış ve alak eğitimine ağırlık veren bu kitapta yazıldığı döneme göre sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Bu kitabın, dünyada konusu ve adı eğitim olan ilk kitap olduğu sanılmaktadır.
4. Yazıcı oğlu Mehmed'in 1449'da yazdığı Muhammediye ve küçük kardeşi Ahmed'in 1453'de yazdığı Envarül Aşikin adlı eserleri Türkçe konuşulan her yerde büyük ilgi görmüş, yüzyıllar boyunca her ortamda okunmuş ve dinlenmiştir. Nazım olarak yazılan Muhammediye'nin birçok beyitleri ezberlenmiştir. Beş bölümden oluşan ve nesir olarak yazılan Envarül Aşikin de benzer konuları kapsamaktadır.¹⁹

1.1.2.3. Cumhuriyet Döneminde Eğitim Tarihi

8 Nisan 1923'ten itibaren özel idareler tarafından idare edilen okulları genel devlet bütçesine alan Cumhuriyet hükümetleri, maarife bakışını ortaya koyuyordu. 15 Temmuz 15 Ağustos 1923 tarihinde Heyet-i İlmiye toplanarak Milli Eğitim işlerini bir bütünlük içinde ele almayı kararlaştırmıştır. Bu kararlar doğrultusunda 3 Mart 1924 tarihinde çıkarılan 430 sayılı Tevhidi Tedrisat kanunu cumhuriyet dönemi milli eğitiminin temelini oluşturur. Bundan sonraki eğitim gelişmeleri bu kanuna dayandırılmıştır. Bu kanuna göre; "şeriyeye efkaf vekaleti veyahut hususi vakıflar tarafından idare olunan bilcümle medrese ve mektepler maarif vekaletine devir ve rapt edilmiştir." Bu kanuna bir yıl sonra yapılan bir ekle askeri liseler bütçe ve kadrolarıyla Müdafaa-i Milliye vekaletine devrolunmuştur. Böylece askeri okullar dışında kalan bütün mektepler Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olmuştur. Milli Eğitimdeki çeşitli hukuki düzenlemelerin en kapsamlısı 14.6. 1973 tarih ve 1739 sayılı M.E. temel kanunu ile yapılmıştır. Bu kanuna göre Türk Milli eğitiminin esası şöyledir:

¹⁹ H., AYHAN, **Eğitim Bilimine Giriş**, Şule Yayınları, İstanbul, 1995, s.257

“Türk Milli Eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere, iki ana bölümden kurulur.

Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, temel eğitim orta eğitim ve yüksek öğretim kurumlarını kapsar. Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar.”

Temel eğitim okulları beş yıllık birinci kademe ile üç yıllık kademe eğitim kurumlarından meydana gelir. Birinci kademe sonunda ilkokul, ikinci kademe sonunda temel eğitim diploması verilir.(son değişikliklerle ilköğretim olarak bu iki kademe birleştirilmiştir.) Orta öğretim, temel eğitime dayalı en az üç yıllık öğrenim veren genel mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

Yüksek öğretim, orta öğretime dayalı en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsıyor ve üç isim altında kurulacağı belirtiliyor.

1. Üniversiteler, 2. Akademiler, 3. Yüksek okullar. Yüksek öğretimin milli eğitim sistemi çerçevesinde, öğrencileri lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yetiştiren bir bütünlük içinde düzenlenir.

Tüm yüksek öğrenim kurumları 4.11.1981 tarih ve 2547 sayılı kanun ve 20 Temmuz 1922 tarih ve 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile üniversitelerin bütünlüğü içine alır. Bütün yüksekokullar ve akademiler üniversitelere bağlandı.²⁰

1.1.3. Eğitimin Amacı

Bir eğitim programı yasalarda gösterilen eğitimin amaçlarından bir kesimini gerçekleştirmek için hazırlanır. Tüm eğitim programlarının milli eğitimin amaçlarına uygun olarak hazırlanması yasa gereğidir. Türk Milli Eğitiminin amaçları, Milli eğitim Temel Kanununda gösterilmiştir. Bu amaçlar olduğu gibi aşağıya alınmıştır.

²⁰ H., AYHAN, **Eğitim Bilimine Giriş**, Şule Yayınları, İstanbul,1995, s.274.

Türk Milli eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk İnkılaplarına ve Anayasa'nın başlangıcında ifadesini bulan Türk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan milli, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri ve davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;²¹(bkz. Ek 1)

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

Milli Eğitimin bu amaçlarına “genel amaçlar” denir. Özel amaçlar ise okul öncesi eğitim, temel eğitim, orta eğitim, yüksek eğitim için ayrı ayrı belirlenmiştir. Bundan başka bir eğitim programında eğitim programı ile ulaşılabilecek eğitim amaçları ile eğitim programında gösterilen derslerin, konuların amaçları da belirlenir.

Eğitim programlarında dersler, konular da gösterilir. Dersler ve konular eğitimi amaçlarına ulaştıracak amaçlardır. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için

²¹ İ. E. BAŞARAN, *Eğitime Giriş*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1989,s.213.

değişik araçlar kullanılabilir. Bu yüzden, eğitim programlarında, öğretmen eğitim amaçlarını gerçekleştirebilecek çevre konularını da öğretim planına ekler.

1.1.3. Eğitim Programları

Bir okulda eğitimin niteliğini, uygulanan eğitim programları belirler. Eğitimin yönetimi demek, bir bakıma eğitim programlarının yönetimi demektir. Bu yüzden eğitim yönetmeni bütün gücünü ve işlerini eğitim programlarını etkili olarak uygulamak için kullanmalı, düzenlemelidir.

Türk Eğitim Sisteminde eğitim programları Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanır. Yakın zamana kadar Bakanlıkça hazırlanan programlar, dersleri ve derslerin konularını (müfredatını) veren yazılı metinlerdi. 1960'lardan bu yana, bu metinlerin bazı okullar için daha nitelikli eğitim programlarına dönüştürülmeye çalışıldığı gözlenmektedir. Bakanlıkça hazırlanan son eğitim programları incelendiğinde dersler ve ders konularının dışında öğretmenlere kılavuzluk edecek başka bilgi ve öğelerin yer aldığı görülmektedir.

En geniş anlamda eğitim programı; bir eğitim kurumunda çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağlanan milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar. Daha açık bir ifadeyle eğitim programı, öğretim-öğrenme süreçlerini kapsayan öğretim programı ve öğretim programı dışındaki faaliyetlerin programlarının tümüdür.²²

Eğitim programı içinde ağırlık taşıyan kesim öğretim programıdır. Öğretim programı genellikle belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına yönelik programdır.²³

Eğitim, insanoğlu için örgün yada yaygın anlamda, yaşam boyu sürdüğü ve her deneyimin insanda şöyle veya böyle tepki oluşturduğu için kapsamlıdır. Eğitimin bu kapsamı, eğitim programına da yansımaktadır. Eğitim programı da kapsamlıdır.

²² L. KÜÇÜKAHMET, *Eğitim Programları ve Öğretim*, Gazi Kitabevi, Ankara, 1997, s.5.

²³ A.g.c., s.6.

Çocuklar ve gençler için düzenlenen Milli Eğitim politikasına ters düşmeyen bütün etkinlikleri ve yaşantıları kapsar. Öğretim programları, yönetmeliklerle düzenlenen sosyal kol etkinlikleri, özel günlerin kutlanması, rehberlik hizmetleri, sağlık etkinlikleri, geziler, yetiştirme kursları, sanatsal etkinlikler, kültürel çalışmalar vb. bu çerçeveye girer.

Buna göre bir eğitim kurumunun veya sosyal çerçevenin bireylerin yaşantılarını düzenlemek ve zenginleştirmek için yürüttüğü tüm etkinlikler “eğitim programı” kapsamına girmektedir.

Bu açıklamalar doğrultusunda aşağıdaki tanımlar yapmaktayız.

Eğitim programı: Bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı milli eğitimin ve kurumunun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar. Öğretim, ders dışı kol faaliyetleri, özel günlerin kutlanması, geziler, kurslar, rehberlik, sağlık, vb. hizmetler ve fonksiyonlar bu çerçeve içine girer.

Öğretim programı: Eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bu kesim, genellikle, belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır.

Ders programı: Öğretim programlarında yer alan ilgi kategorilerinin disiplinlerinin ve faaliyet alanlarının eğitim amaçları ile ilişkili olan özel amaçlarını gerçekleştirmeleri için öğretim ilkelerini konuların alt kategorilerini ve değerlendirme esaslarını içeren ve eğitim öğretim programlarındaki esasları öğrenci davranışına dönüştüren programdır. Uygulamada, üç program tanımı da genelden özele doğru iç içe bir görünüm gösterir.²⁴

Bir Eğitim Programı, gösterilen Milli Eğitimin Amaçlarına ulaştıracak her türlü etkinlikleri, yöntemleri kapsar. Eğitim Programı öğretmenlere bunları

²⁴ F. VARİŞ, **Eğitimde Program Geliştirme**, Alkım Yayınları, Ankara, 1996,s.14.

kılavuzlayacak bir yapıda olmalıdır. Böyle bir eğitim programında en azından şu bilgilerin yer alması gerekir.

1. Milli eğitimin ve okulun amaçları,
2. Milli eğitimin ve okulun eğitim ilkeleri,
3. Okutulacak dersler ve haftalık süreleri,
4. Derslerin, öğrenci davranışlarına dönüştürülmüş amaçları,
5. Derslerin konuları ve her konu ile öğrenciye kazandırılacak davranışlar,
6. Konulara verilecek ağırlık ve süre,
7. Konuların öğrenilmesine yardım edecek eğitim araç gereçleri ve eğitim teknolojisi,
8. Okuldaki öğrencilerin gelişim özellikleri ve konuların bu özelliklere uydurulma yolları,
9. Konular ile çevrenin toplumsal, ekonomik, kültürel yapısının ve öğrencilerin gelecek yaşamlarının ilgisi,
10. Eğitim programının yönetimi ve eğitim programı için okulda hazırlanacak ortama ilişkin ilkeler.²⁵

Türkiye’de eğitim programlarının hazırlanmasında birçok sorunlar vardır. Bunlardan en önemlisi, Bakanlığın program hazırlarken yalnız başına davranmasıdır. Öğretmenlerin, üniversitenin ve ana-babaların görüşlerine hemen hiç yer verilmemektedir. Diğer önemli bir sorun da son yıllarda eğitim programlarının hazırlanmasında siyasal yanlığın (partizanlığın) gereğinden fazla ağırlımı göstermesidir.

Eğitim programlarının, ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerin hızına ayak uyduramaması halinde, çabucak eskidiği görülür. Oysa eğitim programları bu

gelişmelerden daha ileri bir düzeyde olmak zorundadır. Eğitimin eskimiş programlarla yürütülmesi, eskimiş çağa insan yetiştirmektir. Toplumsal ekonomik ve kültürel gelişmelerin bilimsel araştırmalarla ortaya çıkarılması, kalkınmayı hızlandıracak yenilik ve etmenlerin ortaya konması ve eğitim programlarının bunlara göre düzenlenmesi gerekir. Bunun için de eğitim programlarının hazırlanmasına toplumun her kesiminden yetenekli kişilerin katılması zorunludur. Özellikle öğretmenlerin kendi uygulayacakları programda söz sahibi olmaları sağlanmalıdır.

1.1.4. EĞİTİM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ.

Eğitim programlarının ne değerinde olduğunun bilinmesi zorunludur. Eğitim programları da değişen bilimsel, toplumsal koşullara uymak zorundadır. Böyle olmadığında, eskiyen eğitim programları geleceğe değil, geçmişe dönük, insan yetiştirme araçları olur. Bu yüzden eğitim programlarının sürekli gelişme içinde olması gerekmektedir.

Eğitim programının değerini bulmak için şunlar yapılabilir.:

1. Eğitim için konulan amaçların ve hedeflerin geçerliliği saptanır. Milli Eğitimin amaçlarına genel amaçlar denir. Genel amaçlar okullara ve derslere göre paylaştırıldığında eğitimin özel amaçları gösterilmiş olur. Öğretmenin öğretim planına koyduğu davranışlar ise eğitimin hedeflerini belirler. Bunlar öğretim planı uygulandığında eğitilenlerin kazanacağı yeterliliklerdir. Bu yeterliliklerin eğitilen için değerinin bulunması ile eğitimin amaçlarının geçerliliği saptanmış olur.

2. Eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için yapılan eğitim uygulamasının değeri bulunur. Eğitim programının başarısız olmasına her zaman eğitim amaçlarının yanlış konması yol açmaz. Kimi zaman bu başarısızlığa öğretim planının yapılmaması, eğitimin istenen düzeyde gerçekleştirilememesi, eğitim ortamının oluşturulamaması gibi sorunlar da yol açar. Eğitim teknolojisine uygun eğitimin

²⁵ İ. E. BAŞARAN, *Eğitime Giriş*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1989, s.210.

yapılamaması eğitimin yetersizliğinden doğar. Eğitim programının değerlendirilmesinde bunun önemli bir yeri vardır.

3. Eğitilenlerin öğrenmedeki başarısının düzeyi saptanır. Bir eğitim programının değerini doğrudan eğitilenlerin başarısına bakarak kestirmek olanaklıdır. Ama bu eğitimin oluşumundaki sorunları tanımadan eğitimin sonucuna göre yargılamaya gitmektir. Asıl eğitim hedeflerinin, eğitim uygulamasının ne değerinde olduğunu tanımak gerekmektedir. Eğitilenlerin başarı düzeyini saptamak, eğitimin hedefleri ile eğitilenin gelişim düzeyinin uygunluğunu tanımaya yardım eder. Eğitim için konulan hedef, eğitilenin ulaşamayacağı bir düzeyde olduğunda başarısızlığı kaçınılmazdır.²⁶

Türkiye’de eğitim programlarının geliştirilmesi çok ağır işleyen bir süreç içinde yapılmaktadır. Ama eğitim programlarındaki değişme çok hızlı olabilmektedir. Eğitim programlarının geliştirilmesi bilimsel yollarla yapılır. Oysa eğitim programlarında değişme siyasal amaçlarla her an yapılabilir. Bu yüzden okulların eğitim programlarının geliştiği çok az ama değiştiği çok sık görülebilmektedir.

1.2. SPORA AİT BİLGİLER

1.2.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR KAVRAMLARI

Beden Eğitimi ve Sporla ilgili çok çeşitli tanımların yapıldığı görülmektedir. Bunun nedenlerinden biri, beden eğitimi ve spora her bilim adamının farklı anlamlar yüklemesindedir. İkincisi ise, beden eğitimi ve sporun çok çeşitli uygulama alanının olmasındandır. 1973’te Almanya’nın Münih kentinde düzenlenen Olimpiyat oyunları öncesinde yapılan bir çalışma sonucu yalnızca kavramsal anlamda beden eğitimi ve sporla ilgili olarak beş yabancı dilde (İngilizce, Fransızca, almanca, İtalyanca ve İspanyolca) 2500 kelimenin olduğu görülmüştür.²⁷ Sporla ilgili bu kadar çok kelimenin olması, onun alanının da genişliğini göstermektedir.

²⁶ İ. E BAŞARAN., *Eğitime Giriş*, Sevinç Matbaası, Ankara, 1989,s.213.

²⁷ *Langescheit Olympic Sport*. Dictionary: München, 1972, s. 82

Bu kadar kapsamlı böyle bir konuda bütün spor branşlarıyla ilgili kavramları yazmanın çalışmamızın dışında olduğu düşüncesiyle yalnızca beden eğitimi ve spor eğitimiyle ilgili temel kavramlar üzerinde durulacaktır.

1.2.1.1. Beden Eğitiminin Tanımı

Beden eğitimi de çeşitli yönleri ile değişik şekillerde tarif edilmiştir. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında beden eğitimi ile ilgili iki tanım yer almaktadır. Bu tanımlardan birincisine göre beden eğitimi: ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın başlıca unsuru olan insan gücünün beden ve ruh sağlığını geliştirici faaliyetlerdir.²⁸

Diğer tanımına göre ise beden eğitiminin tanımı şöyledir: oyun, jimnastik, gibi eğitici, bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile yapılan eğitimidir.²⁹

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında ise beden eğitiminin tanımı şöyledir: insan bütününe oluşturan fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılması için çoğu kere rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin bütünüdür.³⁰

TARCAN ise beden eğitimi “ cismen ve fikren en az yorgunluğa mukabil insana en çok fayda temin eden ruhi ve mihaniki faaliyetler “ olarak tanımlamaktadır.³¹

KETEN’e göre beden eğitimi: insan davranışlarının bilimin öncülüğünde hareketlerle ifade edilmesidir. Ona göre, insan hareketlerinin bilimsel açıdan onların istekleri doğrultusunda geliştirilerek, fiziksel, ruhsal, kültürel, ahlaki ve sosyal yönden ideal insan oluşturulmasına beden eğitimi denir.³²

²⁸ Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, DPT Yayını, Ankara, 1983, s.1

²⁹ A.g.c., s.29

³⁰ Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, DPT Yayını, Ankara, 1983, s. 35.

³¹ Selim Sırrı TARCAN, *Beden Terbiyesi*, İstanbul, 1932, s.143

³² Mustafa KETEN, *Türkiye’de Spor*, İkinci Baskı, Ankara, 1993, s.8

BEYER'e göre de beden eğitimi: genel eğitimin bütünlüğü içerisinde gelenekçi olarak değil de hedeflenen şekilde bir meslek olarak düşünülmesinin entelektüel bir yapıda beden eğitilmesidir.³³

OĞUZKAN da beden eğitimi tanımlarken onu yerini ve anlamını ortaya koymaktadır. Birinci tanımıyla beden eğitimi; jimnastik, oyun ve spor gibi eğitici bütün beden alıştırmalarını kapsayan genel bir kavramdır.

İkinci anlamıyla ise; öğrencilerin bedensel gelişimi için zorunlu devinim gereksinimlerini karşılamak, topluluk oyunları ve başka etkinliklerle kişilik ve önderlik yeteneklerini arttırmak, dengeli bir ruh ve beden gücü elde etmelerine olanak sağlamak amacıyla her dereceli okul programında yer alan derstir.³⁴

Bilimsel olarak ele alındığında beden eğitimi insanın bedensel, ruhsal, ahlaki, sosyal, kültürel yapılarını eğitim bütünlüğünde, belirli prensipler sisteminde organizasyon ve bilimsel ortam içinde hareketlere dönüştürülmesidir.

İnsanın büyüme, gelişme ve davranış şekillerine göre seçilen fiziksel aktivitelerin harekete dayalı olarak yapıldığı bir eğitim şeklidir.³⁵

Fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüşmesidir.³⁶

Amaçları doğrultusunda yer alan bir takım özel bireysel etkinlikler ile bireyin kendi kendine yeterli olması, uygun davranışlar göstermesini, idealler edinmesini ve yönlendirilmesini sağlamaya ve korumaya çalışır.³⁷

Beden sağlığı ve becerileri geliştirmeye yönelik alıştırmalar, çalışmalara ve bunların öğrenimine verilen addır.³⁸

³³ Erich BEYER, *Wörterbuch der Sportwissenschaft*, Verlag Karl Hofmann Schondorf, 1992. s.368.

³⁴ A. Ferhan OĞUZKAN, *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayını, A.Ü. Basımevi, 1981.s. 26.

³⁵ S. KARAKUŞ *Beden Eğitimi Bilimine Giriş Ders Notları*, D.P.Ü. Fen Edebiyat Fak. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Kütahya, 1995, s.5.

³⁶ S. KARAKUŞ, A.g.e., s.5.

³⁷ S.KARAKUŞ, A.g.e., s.5.

Bireyin kendi kendine yeterli olmasını davranışlarını geliştirmesini yönlendirmesini sağlayan çalışmalardır.³⁹

İnsanların bedenlen, ruhen ve fikren gelişmesini organizmanın bütünlüğünü zedelemeyen dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayan birey kendisine ve bulunduğu topluma yararlı bir insan olarak yetiştiren bilimsel beden faaliyetlerine beden eğitimi denir.⁴⁰

İnsanın bütünü oluşturarak fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılabilmesi için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin tamamıdır.⁴¹

1.2.1.2. Sporun Tanımı

Spor kavramı, ortaçağda Latincenin etkisi altında kalan bütün dillerde ufak farklarla dinlenme, eğlenme, neşelenme, hoş vakit geçirme ve genel olarak efkar dağıtma için yapılan her türlü faaliyeti ifade etmek için kullanılan; içinde yarışma, kazanma ve üstün başarı elde etmek için her türlü vücut faaliyetlerini kapsayan günümüzün yaygın terimi olan "sport" dan türemiştir.⁴²

Klasik anlamda spor bütünüyle hareket ve mücadele esasına dayanan ve bunun için de gereken bir takım alışılmış idman ve yarışmalardır. Spor gerçek anlamda başarı gücünün artırılması kişisel bakımdan en üst noktaya çıkarılması yönünde gösterilen yoğun çaba olarak kabul ediliyor ve yarışma bunun en güzel kanıtı oluyor.⁴³

³⁸ S. KARAKUŞ Beden Eğitimi Bilimine Giriş Ders Notları, D.P.Ü. Fen Edebiyat Fak. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Kütahya.1995. s.5.

³⁹ S. KARAKUŞ, A.g.e., s.5.

⁴⁰ S. KARAKUŞ, A.g.e., s.5.

⁴¹ S. KARAKUŞ, A.g.e., s.5.

⁴² Cemal ALPMAN, Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi, İstanbul,1972, s. 197.

⁴³ Ayhan ATAMAN, Antropometri-Antropoloji, Spor Beden Terbiyesi ve Sporda Önemli Konular, B.T.G.M. Yayını, Ankara , 1966, s.3.

Yukarıda da belirtildiği gibi spor, çok çeşitli tanımları yapılan bir kavramdır. Sporun tanımını yapan bilim adamlarından ERKAL'a göre Spor: Ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar içerisinde araçlı veya araçsız, bireysel veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içerisinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur.⁴⁴ Görüldüğü gibi ERKAL bu tanımıyla sporu sosyo-kültürel bir olgu olarak ele almaktadır. Nitekim ERKAL'a göre spor, toplumsal kültürel bir olgudur.

AKDENK için ise spor, “ insanların bedenlerini ve zekalarını birlikte çalıştıran, beden, zeka, ruhsal, sosyal, kültürel, ekonomik, antropolojik, eğitim, politik, teknolojik, ahlak ve sanat gibi yapılarının çeşitli yönlerden gelişmelerini sağlayan yarışmalı veya yarışmasız olarak yapılan, doğal, eğlenceli, organizeli ve bilimsel hareketlerin hepsini kapsayan, insanlar tarafından yapılan ya da yaptırılan hareketler bütünüdür.”⁴⁵

ÖZMEN'de sporu rakibini yenme ve onu üstün gelme motivisiyle temellendirmekte ve “yenme ve üstün gelme gibi insan içgüdüsünün tatminini amaç edinen belirli kurallar içerisinde yapılan ve rekabete dayalı, sosyalleştirici, bütünleştirici, fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin bütünü” olarak tanımlamaktadır.⁴⁶

Bütün bu tanımlardan sonra, Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planındaki spor tanımını en kapsamlı tanım olarak verebiliriz: Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın başlıca unsuru olan insan gücünün beden ve ruh sağlığını geliştirici faaliyetlerin yarışmaya dönüşmüş biçimidir.⁴⁷

BEYER'e göre spor çok geniş anlamlı bir kavramdır. Bunun içinde onu sağlıklı bir şekilde tanımlamak güçtür. Çünkü her bir tanım onu bir yanıla

⁴⁴ Mustafa ERKAL, *Sosyolojik Açıdan Spor*, Filiz Yayınları, İstanbul, 1982, s. 119.

⁴⁵ Mürsel AKDENK, *Kamu Yönetimi Açısından Beden ve Spor Eğitimi*, AİTİA İdari Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1980, s.65.

⁴⁶ Öner ÖZMEN, *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*, Ankara 1977, s.114

⁴⁷ *Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı*, SİÖİ Komisyonu Raporu, DPT Yayını, Ankara, 1983, s. 35

sınırlandırmaktadır. Ona göre spor, bilimsel olarak tarihi, geleneksel, sosyal, ekonomik ve politik yarışma kuralları olan bir olgudur.⁴⁸

Kişinin belli düzenlemeler içinde fiziksel aktivitesini ve motorik becerilerini zihinsel ruhsal ve sosyal davranışlarını geliştiren ve bu özelliklerini belirli kurallar içinde yarıştırmasını amaçlayan biyolojik ve sosyal bir olgudur.⁴⁹

İnsanın büyüme gelişme ve davranış şekline göre seçilen, fiziksel aktivitelerin harekete dayalı olarak yapıldığı bir eğitim şeklidir.⁵⁰

İnsanın mücadele azmini kullanarak, kazanmak ve başarılı olmak için sistemli ve düzenli kurallar içinde yaptığı bedensel etkinliklerdir.⁵¹

Yenmek, geçmek, başarı gösterme amacı ile düzenlenmiş belirli kurallara dayanan sistemli hareketlerdir.⁵²

Belli kurallarla ferden ya da takım halinde yapılan zaman, ağırlık, teknik, beceri gibi ölçülerle sonucu belli olan faaliyetlerdir.⁵³

Uğraşanları açısından yarışma kazanmaya dönük, fiziksel zihinsel ve teknik bir çaba izleyenler açısından heyecan ve estetik duygusu kazandıran bir süreç genel bütünlüğü içerisinde ise anatomi, fizyoloji, biyomekanik, psikoloji gibi bilim dallarının yardımı ile gelişen, sürdürülen bilimsel bir olgudur.⁵⁴

Fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesidir.⁵⁵

İnsanın performans sınırlarının zorlandığı kazanmaya yönelik zihinsel, ruhsal ve bedensel faaliyetlerin tümüdür.⁵⁶

⁴⁸ Erich BEYER, *Wörterbuch der Sportwissenschaft*, Verlag Karl Hofmann Schondorf, 1992, s.574.

⁴⁹ S.KARAKUŞ *Beden Eğitimi Bilimine Giriş Ders Notları*, D.P.Ü. Fcn Edebiyat Fak. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Kütahya, 1995, s.6.

⁵⁰ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6

⁵¹ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

⁵² S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

⁵³ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

⁵⁴ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

⁵⁵ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

Toplu ve kişisel olarak belli kurallara uyularak yapılan vücut ve akıl geliştiren araçlı ve araçsız olarak yapılan yarışmalara kadar vardırılan beden hareketlerinin tümüne denir.⁵⁷

İnsanın bütünü oluşturarak fiziki ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırabilmesi için rekabete dayalı yapılan faaliyetlerdir.⁵⁸

Yarışma, kazanma ve üstün gelme çabası için yapılan zihin ve vücut faaliyetleridir.⁵⁹

Bütün bu tanımların sonucunda çeşitli yargılara varılmaktadır. Sporun bir yarışma olduğu aksine beden eğitiminin bir yarışma ortamı olmadığı, sporun bir reklam aracı olabileceği ancak beden eğitiminin bir reklam aracı olmadığı, sporun bir meslek olduğu ama beden eğitiminin bir meslek olmadığı, sporun üretime katkıda bulunduğu ancak beden eğitimi için böyle bir durumun söz konusu olmadığı, sporun toplumların ilişkilerini arttırdığını ama beden eğitiminde böyle bir iletişimin olmadığı, sporun bir seyir vasıtası olduğu ancak beden eğitiminin seyir vasıtası olmadığı, sporun bir politika aracı olduğu ama beden eğitiminin politika ile bir ilişki içinde bulunmadığını görmekteyiz. Bununla birlikte çeşitli benzerlikler de görülmektedir. Bunlar da; ikisinin de bir eğitim ve eğlence arası olması, boş zaman faaliyeti olması, bir bilim ve tekniğe sahip olmaları, zevk ve estetik içermeleri ve kişiler arası ilişkileri arttırmalarıdır.

⁵⁶ S. KARAKUŞ *Beden Eğitimi Bilimine Giriş Ders Notları*, D.P.Ü. Fen Edebiyat Fak. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Kütahya, 1995. s.6.

⁵⁷ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

⁵⁸ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

⁵⁹ S. KARAKUŞ, A.g.e.,s.6.

1.2.2. Beden Eğitimi Ve Sporun Tarihi Gelişimi

1.2.2.1. Tarihte Var Olan Bazı Uygarlıklarda Görülen Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları

İnsanın fikir ve ruh unsurlarıyla birlikte bütünlüğünü meydana getiren maddesinin yani insan vücudunun belli maksatlar için eğitilmesi düşüncesi insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eskidir. Canlılığın tek belirtisi olan hareket aynı zamanda vücut eğitiminin de başlıca aracıdır. Bu nedenle beden eğitimi ve sporun tarihçesini insanlığın ilk başlangıcından başlatmak mümkündür.

İlk insanlar, hayvanlarla yada hemcinsleriyle yakından mücadele etmek zorunda kaldığında kendi vücut ağırlığı ile kas gücünden faydalanmayı yani yakın mücadele şekli olan güreş sanatını icra etmişlerdir.⁶⁰

Kısaca insanlık tarihinin uygarlığına bakacak olursak, nehir uygarlıklarının en eski örneklerinden biri olan Mısırlılar beden eğitimi ve spor konusunda da kendisinden bahsedilmeye değer topluluklardan birisidir. Eski Mısır'da jimnastik, top oyunları, sopa ile eskrim, boks ve özellikle güreş çok yapılan spor türleridir. Diğer spor dallarında yarışmaların yapılıp yapılmadığı pek bilinmemektedir. Fakat 5. hükümdarlık döneminde mezar taşlarında güreş müsabakası figürleri bulunmuştur. Bu duvar resimlerinin birinde 6 çift genç güreşçi resmi müsabaka yaparken görülmektedir. Bu resimlerin Beni Hassan tarafından yapıldığı bilinmektedir.⁶¹

Doğu uygarlıklarından İranlılar vücut kültürüne oldukça önem veren bir eğitim sistemi meydana getirmişlerdir. İran'da beden eğitiminin savaşa hazırlanmak ve iyi bir ordu yetiştirmek yönündeki değeri benimsenmiştir. İranlıların eğitim dolayısıyla beden eğitimi sistemlerine ait bilgiler, Yunanlı tarihçi yazar ve komutanların oradaki yaşantılarını anlatan eserlere dayanmaktadır. Bütün doğu uygarlıklarında olduğu gibi İran'da da eğitim ailenin kontrolü altında verilmektedir. İranlılarda okul denebilecek kurumlar bulunmamakla birlikte, özellikle soylu sınıfın çocuklarının vücut idmanlarına ve askeri eğitimlerine yarayan açık alanlar daima

⁶⁰ Werner RUDOLF, *Olympische Kampfsportarten in den Antike*, Berlin. 1965, s.38

⁶¹ Tücneman H HARTMANNJ, *Ringeln*, Berlin. 1980,s.9.

bulunmaktadır. İranlılar atla ilgili binicilik oyunlarını bugün modern sporlar arasındaki “Polo” adıyla tanınan “Cevkan” adıyla uygulamışlardır. Avcılık, güreş, kılıç oyunları, kement, ok ve mızrak atma İranlılarca uygulanan ve revaçta olan spor türleridir.⁶²

Yaklaşık dört bin yıldan eski bir geçmişi bulunan Çin, beden eğitimi tarihine ve uzak doğunun vücut kültürü alanında etkisini devamlı kılan bir ülkedir. Binlerce yıl boyunca adına Çin boksı anlamına gelen “Kung-Fu” denilen bir faaliyet çeşidine damgasını vurmuştur. Ayrıca Kung-Fu’dan başka Çinlilerin arasında felsefe ve edebiyat bilginlerinin sporu olarak değerlendirilen ok atma, araç olarak tunçtan kalıplar kullanılan ağırlık kaldırma sporunun da çok eski geçmişi vardır. Halat çekme, akrobasi, yüzme ve kürek çekme, ayak toyu (futbol) ve özellikle güreş en eski spor dallarındandır.⁶³

Özellikle bugünkü batı kültürünü oluşturan eski Yunan Medeniyetidir. Vücudu eğitilmiş bir insanın bütünüyle eğitilmiş sayılacağı düşüncesi hakim olmuştur. Yunanlılarda yapılan yarışma şenliklerinin en önemlisi olympia oyunlarıdır.⁶⁴

Bu şenliklerin başlangıcı hakkında kesin bir bilgi elimizde mevcut değildir. Fakat dini bir gelenekten kaynaklandığı yönündeki bilgiler kuvvetlidir.⁶⁵

Bin yıldan fazla devam eden Olimpia şenlikleri modern olimpiyatlarda da örnek olmuştur. Bu oyunlar kutlanış süresi bakımından da bir takım değişikliklere uğramıştır. Bu değişikliklere rağmen bize kadar ulaşan bilgilere göre olimpia yarışlarında; jimnastik, koşular, (maraton, kısa mesafe) pentatlon, disk atma, halter, güreş, boks, cirit arma, yüzme ve kürek, top oyunları, dans, pankrasyon, at ve araba yarışları olarak bilinmektedir.⁶⁶

⁶² Cemal ALPMAN, *Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi*, İstanbul, 1972, s. s.36-38

⁶³ Cemal ALPMAN, a.g.e., s.39

⁶⁴ L. DREES, *Der Ursprung der Olympischen Spiele*, Schondorf, 1962, s.94

⁶⁵ H. BENSTON, *Die Olympischen Spiele in der Antike*, Zürich, 1972, s.34

⁶⁶ H. BENSTON, a.g.e., s.34-36

İlk çağların ileri uygarlıklarından olan Romalılar da beden eğitimine karşı büyük ilgi göstermişlerdir. Romalılar yaşantılarının her safhasında silahları iyi kullanmayı gerektiren egzersizler yapmışlardır. Savaş tutkularına uygun düşen kendilerine göre ideal insan tipi olan güçlü, iri kaslı, dört köşe adamı oluşturmaya çalışmışlardır. Her şeye rağmen Yunan beden eğitimi kültüründen etkilenmişlerdir. Koşu alıştırmaları, atlama, halter, güreş, boks ve top oyunları büyük gelişmeler göstermiştir.⁶⁷

Romalılarda yapılan yarışma şenliklerinin çok renkli bir yapıda geçtiği yapılan araştırmalar sonucunda görülmektedir. Bir gün önceden dağıtılan giriş kartları ile binlerce seyirci alanlarda türlü yarışmaları, boğuşmaları ve nihayet arena denilen büyük ve geniş stadyum şeklindeki alanlarda eğlencelerin en heyecanlı kısmı olan Gladyatör güreşlerini seyrederdiler.⁶⁸

Beden eğitiminin düşünce ve uygulama yönünden geçirdiği gelişme süreci içinde, bir yandan eski inançlara ters düşen dinlerin etkileri, diğer yandan eski inançlara ters düşen dinlerin etkileri, diğer yandan toplumdaki politik, ekonomik, kültürel, değişimler nedeniyle bin beş yüzyıl kadar unutulmuş yada küllenmiştir. Yakınçağda Antik olimpiyatları tekrar canlandırma çalışmaları Atina'da 1859-1870 ve 1875 yıllarında denenmiş, ancak katılımın az olması nedeniyle başarı sınırlı olmuştur. Bu denemeyi başarı ile sona erdirmeyi Fransız **Baron Pierre de Coubertin** başarmıştır. Yeniçağların ilk olimpiyatı 1896 yılında Atina'da yapılmıştır. Bu olimpiyatta 13 ülkeden 484 sporcu katılmış, oyunlar, 15 gün sürmüş ve atletizm ve atış dallarında yarışmalar yapılmıştır. Yarışmanın en iyi üç sporcusuna kutsal sayılan zeytin dalları ve madalyalar verilerek ödül töreni ile kapanmıştır.⁶⁹

1.2.2.2. Türklerde Spor Eğitimi (Osmanlıdan Önceki Dönem)

Beden Eğitimi ve Sporu sosyal bir bilim dalı olarak kabul edersek, diğer sosyal bilim dalları gibi Beden Eğitimi ve Sporda yapıldığı toplumun siyasal, sosyal ve

⁶⁷ Cemal ALPMAN. .. **Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi.** İstanbul,1972. s.117-122

⁶⁸ Cemal ALPMAN, .. a.g.e. , s.126

⁶⁹ Cemal ALPMAN. .. a.g.e. . s.204-212

kültürel yapılarına göre biçimlenerek anlam kazanmaktadır. Bunun en çarpıcı örneğini eski Türklerde var olan beden eğitimi ve spor anlayışında görmekteyiz.

Eski Türklerde günümüzdeki anlamda bir beden eğitimi ve spor anlayışına rastlanmamaktadır. Buna bağlı olarak beden eğitimi öğretmeni kavramı da yoktur. Ancak konunun bu günkü anlamıyla araştırılıp incelenebilmesi ve geleceğe yönelik önerilerde bulunabilmesi için farklı anlamlarda ele alınıp yorumlanmış olsa da beden eğitimi ve sporun eski Türklerden başlanarak incelenmesinde yarar bulunmaktadır.

Türkler denince akla yiğitlik, askerlik, cengaverlik ve fetih gelmektedir. Bu özelliklerin özünde ise bedenin eğitilmesi ve sportmenlik yatmaktadır.⁷⁰

Avrupa'nın henüz uygarlıktan uzak bir yaşam sürdüğü dönemde, Orta Asya'da yaşayan Türkler beden kültürüne ve spora büyük önem vermişlerdir. Örneğin avcılık, binicilik, okçuluk, güreş, atıcılık, koşu, ağırlık kaldırma ve atma, kayak, yüksek ve uzun atlama, kılıç, cirit, polo Türklerin çok eski dönemlerden beri yapa geldikleri ve kültürlerinin bir parçası olan spor dallarıdır. Çeşitli kaynaklar eski Türk boylarında spor etkinliklerinin, genellikle totem kültürüne bağlı dinsel gelenekler biçiminde ortaya çıktığını ifade etmektedirler.⁷¹

Bu oyunlardan, avcılık ve savaşa hazırlık amacıyla yapılan binicilik, oyunların en yaygınlarıdır. Orta Asya bozkırlarında olduğu kadar Anadolu'nun pek çok yerinde çeşitli değişiklikler içinde oynanan kaçma, kovalama karakterli, **Gök Börü**, **Kız Börü** ve **Beyge** oyunları bir çeşit atlı hokey oyunu olan **Çöğen** ve bir savaş antrenmanı olan Cirit oyunu Türkler arasında en yaygın olan diğer spor türleridir.⁷²

Türklerde sporun savaşçı ruhun etkisiyle çıktığını söylemek mümkündür. Savaşların bedeni güce dayandığı dönemlerde Türkler yaptıkları sporlarla beden ve zihinlerini savaşa hazırlamaktaydılar. Türkler gerek tabiat şartlarına karşı yapılan mücadelelerinde gerekse düşmanla yapılan savaşlarda sporun değerini çok iyi

⁷⁰ Özbay GÜVEN, **Türklerde Spor Kültürü**, Ankara, 1992, s.2

⁷¹ M. Şakir ÜLKÜTAŞIR, **Gökbörü Oyunu**, Türk Spor Dergisi, Cilt:1, Sayı:16, İstanbul,1967, s.6.

⁷² Doğan YILDIZ, **Türk Spor Tarihi**, İstanbul,1979, s.34

anlamışlardır. Çocuklarının güçlü ve sağlıklı olarak yetişmesi için spora önem vermişlerdir.⁷³

Türklerde en eski spor türlerinden biri ve ata sporumuz olan Güreş, günümüzde de devam etmektedir. Güreş tarihinin her devrinde en büyük şehirlerden en küçük yerleşim birimi olan köylere kadar her yerde yapılan bir spordur. Yiğitlik sporu olarak nitelenen güreş, bayramların, düğünlerin ve eğlencelerin vazgeçilmez törenlerindedir.⁷⁴

Güreş yazarı Ali GÜMÜŞ, Türklerdeki güreş konusunda şöyle demektedir: “Türkler büyük göçten çok önce totem inançlarının verdiği hür ve serbest terbiyenin etkisi altında kalmış, tabiata, kuvvete tutkun karakteristik özellikleriyle pehlivanlığı asırlar boyu baş tacı yapmış kişilerdir.” Nitekim eski Türk geleneğine göre “ölen yiğitler silahları ile gömülür, mezarları etrafında dini törenlerin yanı sıra dokuz gün dokuz gece güreşler yapılır, ölüm yıl dönümlerinde de mezarları başında üç gün üç gece yine binlerce yiğit güreş turalardı.⁷⁵

Türkler iyi ve temiz bir ruhun kuvvetli ve cesur bir insanda bulunacağına inanırlar. Onun içinde beden kültürüne ve spora büyük önem vermişlerdir. Ayrıca Orta Asya’daki hayat şartları nedeniyle çevik, dinamik ve atak olmak zorundaydılar. Çünkü tabiat amansızdı, zayıflara karşı hiç merhamet göstermez, hadiseler süratle olur, baskınlar baş döndürücü bir hızla olup biterdi.⁷⁶

Türkler oynadıkları oyunlara da kurallar koymuşlardır.⁷⁷ Bu kurallar, oyunun belli bir disiplin altına alınması bakımından önemlidir.

Ayrıca eski Türklerde kadınların erkeklerle birlikte top oynadığı güreş, avcılık, atıcılık ve kayak sporu yaptığı ve ata binip ok attığı bilinmektedir.⁷⁸ Türkler çocuklarının güçlü ve iyi bir asker olarak yetişmesine önem verirlerdi. Özellikle Hun Türkleri çocukları eğitilmiş koyunlara bindirerek ellerine ok ve yay vererek kuşlara

⁷³ Özbay GÜVEN, *Türklerde Spor Kültürü*, Ankara, 1992, s.3

⁷⁴ Özbay GÜVEN, *Türklerde Pehlivanlık*, Türk Dünyası Araştırmaları, İstanbul, 1988, No:56, s.52

⁷⁵ Ali GÜMÜŞ, *Güreş*, B.T.G.M. Yayını, Ankara, 1972, s. 16-17

⁷⁶ Bahaeddin ÖGEL, *Türk Kültür Tarihine Giriş*, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara, 1978, s.67

⁷⁷ Doğan YILDIZ, *Türk Spor Tarihi*, İstanbul 1979, s. 34

ve farelere ok attırırlardı. Böylece çocuğun çok küçük yaşta bedeninin ve kaslarının harekete ve aktiviteye uyum göstermesi sağlanırdı. Eğitimlik görevini de yaşlı ilerlemiş, bilgili tecrübeli kişiler üstlenirdi.⁷⁹

Günümüzün en önemli bir spor dalı olan kayak sporunun tarihte ayaklarına taktıkları tahta kayaklardan dolayı “**Muma Turka**” yani tahta ayaklı Türkler olarak bilinen Tatar Türklerinin geleneksel sporu olduğu anlaşılmıştır.⁸⁰

Türklerin Müslüman olduktan sonra da (M.S. 932) beden eğitimi ve spor anlayışını eski Türklerde olduğu gibi aynen devam ettirdikleri görülmektedir. Yetişen büyük Türk filozofları da beden eğitiminin önemini belirtmişlerdir. İşte bunlardan biri de **İbn-i Sina**'dır.⁸¹

İbn-i Sina, hastalanmadan önce korunma denen hıfzıssıhha konusunu işlemiş ve beden eğitiminin bu amaç doğrultusunda önemini vurgulamıştır. Ona göre hareket insanın günlük hayatında kendiliğinden yapıldığı gibi bir şekilde yapılırsa yararı fazla olur ve o zaman gerçekten beden eğitimi sayılır. Beden ve spor eğitiminin insan sağlığındaki önemini o çağlarda anlayan **İbn-i Sina**, özellikle okullardaki eğitimde beden eğitiminin de yeri olması gerektiğini belirterek şu tespitlerde bulunmuştur. Çocuklar altı yaşına gelince okula yollanmalı ve on dört yaşına kadar okutulmalıdır. Bu derste çocuklara ip atlama, koşma, güreş, ata binme, yürüyüş, yüksek atlama ve kılıç oyunu öğretilmelidir.⁸²

Selçuklulardaki beden eğitimi ve spor anlayışı da eski Türklerin beden eğitim ve spor anlayışının bir devamıdır. Selçuklular döneminde ortaya çıkmış olan “**Ahilik**” teşkilatında da beden eğitimi ve sporun olduğunu görüyoruz. **Ahilik** teşkilatında da beden eğitimi ve sporun olduğunu görüyoruz. Ahilik teşkilatında üyelere eline,diline, beline, gözüne hakim olma gibi iyi huylar kazandırılırken, silah kullanma (ok,yay,kılıç) ve beden eğitimi kültürü de öğretilirdi. Böylece Ahi

⁷⁸ İbrahim KAFESOĞLU, *Türk Milli Kültürü*, Ankara, 1977,s.244

⁷⁹ Bahaeddin ÖĞEL, *Türk Kültürünün Gelişme Çağları*, Ankara, 1979, s. 136

⁸⁰ Ccmal ALPMAN, *Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi*, İstanbul,1972, s. 53

⁸¹ Yahya AKYÜZ, *Türk Eğitim Tarihi*, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara, 1985, s.23

⁸² Yahya AKYÜZ, a.g.e., s.24

teşkilatları toplumun ihtiyaçlarına dönük hizmetler verdikleri için Osmanlı Devleti'nin ilk yüzyıllarında etkili olmasının yanında aynı zamanda bir yaygın eğitim kurumu idi.⁸³ Bu teşkilatlar daha sonraları başarılı güreşçilerin ihtiyaçlarını da üstlenmişlerdir.⁸⁴

1.2.3. Beden Eğitiminin Amaçları

1.2.3.1. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

1. Beden egzersizlerinin en önemli görevlerinden biri, kişinin sağlığının gelişmesine yardım etmek, onu dayanıklı hale getirmek, ondaki sosyal ve kültürel çevre, beslenme ile doğumdan gelen vücut bozukluklarını önlemeye ve gidermeye çalışmak,
2. Günlük yaşamın ve işin getirdiği iyi, kusursuz biyolojik bir duruş ve hareket biçimi kazandırmak. Bu durum ve biçim kişinin yapacağı göreve ve bireyselliğine uygun olmalıdır.
3. Beden egzersizleri kişilerde güzellik duygusunun gelişmesine yardım etmelidir. Zevksiz bir hareket sanatı yaratmak, güzellik kavramına aykırıdır.
4. Öğrencilerde, kendine güven, kendini kontrol, çabuk karar verme, işbirliği yapmak, yükseklik, doğruluk, hak güderlik, özgecilik, disiplin gibi kişisel ve toplumsal alışkanlıkları geliştirmek.
5. Sağlıklı ve mutlu bir yaşam için bir istenç (irade) ve istek uyandırmak.
6. Hareket etmekten zevk ve haz duymayı çocuklarda istek ve alışkanlık haline getirmek.
7. Doğaya sevgi, ülkeye bağlılık ve sevgi duygusunu geliştirmek.
8. Okul dışı etkinliklerine karşı anlayış ve katılmaya öncülük yapmak.

⁸³ Neşet ÇAĞATAY, *Bir Türk Kurumu Olan Ahilik*, Ankara, 1976, s.202

⁸⁴ Cahit ÖZTELLİ, *Osmanlılar'da Spor, Geleneksel Sporları Semineri*, Konya turizm Derneği Yayını, Konya, 1976, s.47

Meslek okullarında beden egzersizleri bir yanda bu okulaların tek yönlü düzenin yarattığı eksiklikleri giderici nitelikte olacağı gibi öte yandan meslek çalışması için erekli doğru biçim ve davranış kazandırılmalıdır.

Özel eğitim kurumlarında (sakat ve özürllüer için özel okullar) insanlarda fonksiyonel uyum sağlama görevi ile birlikte tıbbi ve tedai edici nitelikte olmalıdır.⁸⁵

1.2.3.2. Beden Eğitiminin Özel Amaçları

Genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olan beden eğitiminin genel amacı, çocukların ve gençlerin, fiziksel etkinlikler yani hareketler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeyine çıkmasına yardımcı olmaktır. Milli eğitimin amaçları doğrultusunda arzu edilen davranışları öğrencilere kazandıracak olan beden eğitimi dersini verecek olan öğretmenlerdir. Beden eğitimi dersinin özel amaçları aşağıda görüldüğü gibidir.

- A. Bilişsel amaçlar
- B. Psiko-Motor amaçlar
- C. Duyusal amaçlar

A. Bilişsel Amaçlar:

1. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin önemini kavramak.
2. Fiziksel hareketin yapısını anlama ve yeni hareketler oluşturabilme.
3. Kişisel yapıcılık ve yaratıcılığı geliştirmek.
4. Zihinsel gelişimi sağlamak.
5. Fiziksel faaliyetler yoluyla başkaları ile ilişkide bulunmanın önemini kavramak.

⁸⁵ M.GÖRAL, A.K.YAPICI, Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş,Kütahya, 2001,s.75.

6. Estetik duygu ve moral gelişimini sağlamak.
7. Güçlü ve zayıf yönlerini tanıyarak sınırlarını bilmek.
8. Eğitmcilerin beden eğitimi ve spor ile görüşlerini açıklayabilmek.
9. Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgileri kavrayabilmek.
10. Olimpizm kavramının özünü açıklamak.
11. Amatörlük ve profesyonelliğin anlamını kavramak.
12. Beden eğitimi ve sporda sosyal hareketliliğin önemini kavramak.
13. Yeni kurallar geliştirebilme ve duruma göre kurallarda değişiklikler yapmanın önemini bilmek.

B. Psiko-Motor Amaçlar.

1. Fiziksel gelişimi sağlamak.
2. Motorsal gelişimi sağlamak.
3. Organik gelişimi sağlamak.
4. Sağlıklı olabilmek için sportif faaliyetlere katılmak.
5. Motor becerileri kazandıracak günlük etkinliklere katılmak.
6. Fiziksel etkinlikleri zevk alarak yapmak.
7. Hareketler yolu ile çevreye uyum sağlamak.
8. Hareketler yolu ile iyi ve arzu edilen sosyal alışkanlıklar kazanmak.
9. Grup ve takım etkinliklerine katılmak.
10. İyi bir lider olabilmek.
11. Düzgün hareket etmek ve iyi duruş alışkanlıkları kazanmak.

12. İyi bir seyirci ve izleyici olabilmek.

C. Duyuşsal Amaçlar

1. Sosyal ve duygusal gelişimi sağlamak.
2. Sorumluluk kabul etme özelliklerini geliştirmek.
3. Otoriteye ve kurallara saygı duymak.
4. Başkalarının varlığını kabul ederek onlara saygılı davranmak.
5. Kendine güven duyma, kendini gerçekleştirme ve davranışlarını kontrol etmek.
6. Serbest zamanlarını yararlı bir şekilde kullanmak.
7. Eleştirilere açık olmak.
8. Demokratik hayatın getirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme, yenme ve yenilmeyi kabul etmek.
9. Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilmek.⁸⁶

---

⁸⁶ M.GÖRAL, A.K.YAPICI, Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş,Kütahya, 2001,s.77.

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRKİYE'DE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ VE
PROGRAMLARI

2.1. CUMHURİYET ÖNCESİ DÖNEMDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ

2.1.1. Osmanlılarda Spor Eğitimi

Osmanlı Devleti Türklerin tarihte kurmuş oldukları en önemli devlettir. Üç kıtada aşağı yukarı 500 yıl egemenliklerini sürdürmeleri bedenen, zihnen ve ruhen kuvvetli olmalarından dolayıdır. Bu bölümde Osmanlıların Beden Eğitimi ve Spor anlayışına kısaca değinilecektir.

2.1.1.1. Tanzimat'tan Önceki Dönemde Spor Eğitimi (1299-1839)

Tanzimat'tan önce Osmanlı Devleti beden eğitimi ve sporu savaş eğitim amacıyla uygulamış ve kurumsallaştırmıştır. Bundan dolayı da Osmanlı Devletinde beden eğitimi ve spor eğitim kurumlarında ders olarak değil de uygulama olarak yerini bulmuştur. Osmanlı devletindeki beden eğitimi ve sporun uygulamalı olarak yer aldığı eğitim kurumları şunlardır:

1. Saraydaki eğitim öğretim kurumları,
2. Askeriyedeki eğitim öğretim kurumları,
3. Halk eğitimi veren kurumlardan olan tekkeler.

Saray eğitim öğretim kurumlarından olan Enderun mektebinde uygulamalı olarak beden eğitimi ve sporun yapıldığı görülmektedir. Enderun mektebi müzik, beden eğitimi ve sporda büyük gelişme göstererek, zamanın müzik ve beden eğitimi spor akademisi görevini almıştır. Okula beden eğitimi ve müzikte en yetenekli öğretim elemanları getirilerek öğrencilerin daha iyi yetiştirilmesi sağlanmakla birlikte Türk örf ve adetleri nezaket kuralları, askerî sporlar ve beden eğitimi verilerek öğrencilere hem özel hem de toplum yaşantısında düzenli ve disiplinli

davranışlar kazandırılmaya çalışılmıştır. Beden eğitimi ve spor olarak binicilik, güreş, atletizm, okçuluk, cirit atma gibi uygulamalar yaptırılmıştır.⁸⁷

Osmanlıların spora bu derece önem vermelerinde, bizzat padişahların birer sporcu olarak yetiştirilmesi ve güçlü askerlerin yetiştirilmesi gereğine inanmaları etkin rol oynamıştır. Osmanlı İmparatorluğunun güçlü devirlerinde savaş amaçlarına uygun sporcular yetiştirilmek üzere sınır boylarında yüzlerce stadyum yapılmış bu stadyumlarda yapılan spor branşlarına göre çeşitli spor tekkelerinin kurulduğu bilinmektedir. Yapılan spor branşlarına göre pehlivan tekkesi, okçular tekkesi, güreşçüler tekkesi gibi isimler altında uzun yıllar spor eğitimine hizmet etmişler. Ayrıca bu tekkelerde vakıflar kurulmak suretiyle sporcuların maddi ihtiyaçları karşılanmıştır.⁸⁸

Fatih Sultan Mehmet Han devrinde Enderun'da dünyada ilk defa bir spor okulu niteliğini taşıyan güreş okulu açılmış ve bu okulda zamanın güçlü pehlivanları yetiştirilmiştir.⁸⁹ **Sultan I. Mahmut** döneminde de Enderun spor ve musiki akademisi haline getirilmiştir.⁹⁰

Osmanlılarda halk eğitimi veren kurumlardan olan tekkeler ise dil, din, sanat, felsefe ve spor gibi alanlarda halkı yetiştiren birer birer halk okulu ya da birer yaygın eğitim kurumlarıydı.⁹¹ Osmanlı Devletinde bu tekkelerden bazıları Spor Tekkesi olarak veya bir başka deyişle Güreş tekkesi olarak teşkilatlanmıştır. Osmanlıların gelişme dönemlerinde her fethedilen yeni yere böyle bir tekke yaptırılarak yörenin güçlü ve sağlıklı gençleri pehlivan olarak yetiştirilmek üzere burada bir araya getirilmişlerdir. Bu tekkelerden en büyüğü İstanbul'da Zeyrek yokuşundaki "**Pehlivan Mamur Tekkesi**" dir.⁹²

⁸⁷ F.Reşit UNAT, **Türk Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış**, MEB Yayını, Ankara, 1964, s.137

⁸⁸ Mustafa KETEN, **Türkiye'de Spor**, 2. Baskı, İstanbul,1993,s.38

⁸⁹ Mustafa KETEN, **a.g.e.**, s. 39

⁹⁰ Ali KARAMANOĞLU, **II. Mahmud'un sporculuğu**, Türk Kültürü Dergisi Cilt:10, Sayı:118, s.1068.

⁹¹ Ülken AKKUTAY, **Enderun Mektebi**, G.Ü. Yayını, Ankara, 1984, s.20

⁹² Yahya AKYÜZ, **Türk Eğitim Tarihi**, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara, 1985.s.86.

Osmanlı Devletinin duraklama ve gerileme dönemlerinde sosyal fonksiyonlarını yitiren ve amaçları dışında faaliyet gösteren birer kurum haline gelen spor tekkeleri, devletin yükselme hem sosyal hem kültürel temasları sağlamış hem de toplumun bütünleştirici görevlerini üstlenen kurumlar idi. Bugünkü anlamıyla birer sosyal güvenlik kuruluşlarıydılar.⁹³

Osmanlı devletinde ilk spor yönetmeliğini hazırlayan kişi Yeni Camii katibi **Abdullah Efendidir**. “**Atıcılar Kanunnamesi**” adını taşıyan ve o dönemin spor dallarını içeren yönetmeliği 1691 yılında yazmıştır. Yönetmelik güreş, atıcılık, okçuluk, binicilik ve cirit gibi spor dallarını kapsamaktaydı. Yönetmelikte ayrıca bu sporları yapan yerlerin nasıl kurulacağı, sporcuların antrenman şeklini açıklamanın yanında spor ahlakı ve davranışına da yer verilmiştir. Spor tekkelerinde kalacak olanların davranışlarına dair bilgiler de bu yönetmelikte yer almaktadır. Bu yönetmeliğe 42 kişi imza atmıştır.⁹⁴

Harp oyunları, avcılık, atlı sporlar, güreş ve koşuların dışında, okçuluk sporu Türklerin askerlik kabiliyetlerini gösterdikleri sahalardan bir diğeridir. Her Pazartesi ve Perşembe günleri Okmeydanı'nda kalabalık bir izleyici önünde atışlar yapılmakta ve halk bu yarışlara katılmaktadır. Bazen padişahlar da yarışmacı veya seyirci olarak yarışmalara iştirak etmektedirler. 1789'da **II. Selim** 1202 gez(adım) den isabet kaybetmiş ve adına taş dikilmiştir. **II. Mahmud** da aynı şekilde 1228 gezden hedefi vurunca adına mermer sütun dikilmiştir. Daha sonra 1220 gezden uzağa ok atıp hedef vuran her atıcı için dikilen taşa atıcının adı ve tarih kaydedilmiştir. Ok ve mızrak atışlarında padişah mükafat verirken, sporculardan paraya ihtiyacı olmayanlar geriye çekilerek, ihtiyaç sahibi arkadaşlarını öne çıkarır ve anlamlı bir dayanışma örneği vermişlerdir.⁹⁵ O dönemlerin sporcu ruhu ve yarışma ahlakının bu derece üstün olması hiç kuşkusuz sporcuların manevi duygularla yetiştirilmesi ile yakından ilgilidir. Nitekim beden eğitimi ve spor disiplin üstün bir ahlak ve yüce duygular isteyen bir disiplindir.

⁹³ Doğan YILDIZ, **Türk Spor Tarihi**, İstanbul 1979,s.200

⁹⁴ Ergun HİÇYILMAZ, **Sporda Batılılaşma Hareketleri**, Eseniş Lisesini Koruma ve Yaşatma Derneği Eğitim ve Spor Yayını, No:1, İstanbul, 1983, s.5

⁹⁵ Mustafa ERKAL,**Sosyolojik Açıdan Spor** , Filiz Yayınları, İstanbul, 1982, s. 167

2.1.1.2. Tanzimat ve Sonraki Dönemde Spor Eğitimi (1839-1908)

Abdülmeçid (1839-1861) tahta çıktıktan sonra **Reşit Paşa'nın** etkisiyle 1839 yılında Tanzimat Fermanı'nı yayınlamıştır. Bu fermanda Osmanlı devlet sisteminde bazı siyasal ve sosyal düzenlemelerin yapılacağı belirtilmektedir. Bu düzenlemelerden olmak üzere birçok yeni okul kurulmuş, öğretmen yetiştiren meslek okulları açılmış, azınlık ve yabancı okullarda büyük gelişmeler olmuş, kızlar için orta dereceli okullar açılmıştır. Tanzimat dönemiyle birlikte beden eğitimi ve sporun batıda olduğu gibi ders programlarında yer almaya başlamıştır. Zaten bu dönemlerde açılan askeri okullardan harbiye ve askeri idadilere lüzumlu aletler ve tesisler yaptırılarak beden eğitimi ve spor jimnastik dersi altında ders programlarında yer almıştır. Böylece yüzyıllık geçmişi olan beden eğitimi ve spor anlayışı bir tarafa itilerek yerini tamamen yeni batılı anlamda beden eğitimi ve spor anlayışına bırakmıştır. Bu dönem (1863-1903) Türk spor tarihinde “ sporun, beden eğitimi bağımlı olarak geliştiği dönem” olarak adlandırılır.⁹⁶

Osmanlıdaki irade dışı ortaya çıkarılan bu gelişmeler, genellikle devletin yukarıdan spora müdahalesi ve sporu şekillendirmesi şeklinde görüldüğü gibi yabancılar tarafından bazı spor dallarında kurumsallaşmaya gidilmesi şeklinde olmuştur.⁹⁷ Bu dönemde (1863) Harbiye'de ilk olarak **Martini** adındaki bir yabancı jimnastik öğretmeni olarak atanmıştır. Ardından **Sadık Bey** jimnastik öğretmeni olarak atanır, jimnastik dersleri başlangıçta uygulamalı olarak yapılırken, daha sonraları itapsız tedrisatın eksik olacağı düşünülerek askeri tercüman olan **Miralay Mustafa Hami Bey'e** bir jimnastik kitabı yazması görevi verilmiştir. O da Fransız jimnastik yönetmeliğini aynen tercüme ederek uygulamıştır.⁹⁸

Askeri okullardaki bu uygulamalara paralel olarak 1868 yılında Galatasaray Mektebi Sultanisinde beden eğitimi dersleri başlatılmış ve dersleri Fransa'dan getirtilen beden eğitimi öğretmenleri yürütmüştür. Daha sonra ilk Türk Beden Eğitimi Öğretmeni unvanını alan, jimnastikçi **Faik Bey** 1881 yılından itibaren beden eğitimi derslerini yürütmek üzere görevlendirilmiştir. 1908 yılından sonra İsveç'e

⁹⁶ Kurthan FİŞEK. **Yüz Soruda Türkiye Spor Tarihi**, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1985,s. 43

⁹⁷ Mustafa ERKAL, **Sosyolojik Açardan Spor** , Filiz Yayınları, İstanbul, 1982, s.95

gönderilen **Selim Sırrı Tarcan**, 1911 yılında yurda döndüğünde, tüm öğretim kurumlarına Terbiye-i Bedeniyye dersi koydurmuştur.⁹⁹

1910 yılında, sultanilerin birinci ve ikinci sınıflarına haftalık ders dağıtımlarının dışında olmak üzere beden eğitimi dersleri koyulmuştur. 1916 yılında orta öğretim kurumlarına öğretmen yetiştiren Gazi Yüksek Öğretmen Okuluna bağlı Terbiye-i Bedeniyye mektebi kurulmuştur.¹⁰⁰

Cemal GÖKDAĞ ve **Faik Reşit UNAT** beden eğitimi ve spor dersinin Jimnastik adıyla okul programlarına askeri okullar aracılığıyla girdiğini ileri sürerlerken beden eğitimi spor tarihimizde yukarıda belirtildiği gibi önemli yeri olan eğitimcilerimizden **Selim Sırrı TARCAN**, beden eğitimi ve sporun ders olarak okul programlarımıza ilk olarak Galatasaray Lisesi ile girdiğini şu şekilde anlatmaktadır: Antrenman ve spor jimnastik adı altında okulların programlarına ilk önce Galatasaray'da dahil edilmiş onu devamla Bahriye Mektebinde, Maçka Askeri İdadisinde daha sonraları Darüşşafaka'da jimnastik yapılmaya başlanmıştır. 1868 Eylülünde Galatasaray Lisesi açılırken Fransız Liseleri örnek olarak alınmıştır.¹⁰¹

Yine bu dönemde beden eğitimi ve spor dersinin azınlık ve yabancı okullardan olan **protestan** okullarında jimnastik dersi adıyla müfredat programlarında yer verildiği görülmektedir.¹⁰²

Yabancı okullardan birisi olan "**Robert Koleji**" de Türk spor tarihinde yer alan bir kurumdur. Çünkü basketbol ve su topu gibi spor branşları ilk olarak bu okul kanalıyla ülkeye yayılmış, ilk müsabakalara da öncülük etmiştir.¹⁰³

Osmanlı döneminde ülkemizde Avrupa tipinde spor klüpçülüğü, 1894'te İzmir'de yerleşmiş olan İngiliz gençlerinin kurmuş oldukları "**Football and Rugby Clup**" adıyla kurulan klüple başlamıştır. Daha sonra buna benzer bir klüp İstanbul

⁹⁸ Cemal GÖKDAĞ, **Beden Terbiyesinin Okullara Girişi**, BTSD Yayını, Ankara, 1974, s.95

⁹⁹ Ali ABALI, **Gençlik ve Spor**, GSB. Yayını, Ankara, 1974, s.95

¹⁰⁰ Yahya AKYÜZ, **Türk Eğitim Tarihi**, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara, 1985.s.175

¹⁰¹ S. Sırrı TARCAN, **Beden Terbiyesi Tarihi**, Maarif Vekaleti, Devlet Matbaası, İstanbul, 1928, s.140-141

¹⁰² Yahya AKYÜZ, **a.g.e.**, s.219

¹⁰³ Yaşar SEVİM, **Basketbol**, BOD. Yayını, Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1975.s.20

Modada kurulmuş olup aralarında karşılaşmalar düzenlemişlerdir.¹⁰⁴ Ancak bu faaliyetlere Türk gençlerinin katılmadıkları dikkat çekmektedir.

2.1.1.3. Meşrutiyet Döneminde Spor Eğitimi (1908-1918)

Meşrutiyet dönemi Osmanlı devlet yönetim sisteminin ikinci defa batılı anlamda düzenlenmesidir. Bu dönem 1908-1918 yıllarını kapsar.

Bu dönem eğitimde niceliğe ve öğretmen yetiştirme konusuna önem verilmiştir. Eğitimdeki bu gelişmeler, eğitimin bir uzantısı olan beden eğitimi ve spor derslerinin de yaygınlaşmasına yol açmıştır.¹⁰⁵

1910-1911'de **Maarif Nazırı Emrullah Efendi** zamanında öğretim süresi üç yıl olan iki evre halinde öğretim yapan Lise adında bir okul açılmıştır. Başlangıçta sayısı 10'dur. Bu okullara her üç öğretim yılında da haftada birer saat "Terbiye-i Bedeniye" adı altında bu ders konmuştur.¹⁰⁶

1915'te ise erkek ve kız Sultanilerin ders programlarında haftada birer saat olarak Terbiye-i Bedeniye dersi vardır. Yine bu yıllardaki Medreselerin ders programlarında da Terbiye-i Bedeniye adıyla bu dersin yer aldığı görülmektedir.¹⁰⁷

Yine bu dönem Türk spor tarihinde önemli bir sayfa oluşturmaktadır. Bu dönemde dernekler kanununun çıkarılmasıyla sporun hızla beden eğitimi ve spor anlayışından koparak okul dışına çıkmasına ve kendi teşkilat yapısının gelişimini oluşturmaya neden olmuştur. Futbol başta olmak üzere çeşitli spor dalları ile ilgili klüpler kurulmuş ve çeşitli branşlarda sporcular yetiştirmişlerdir. Bu klüplerden ilk kurulanlar **Beşiktaş Jimnastik Kulübü** (1903), **Galatasaray Kulübü** (1905), **Fenerbahçe Kulübü** (1907) dir. Daha sonra İstanbul Klüpleri liginde yer verilmeyen bazı klüpler ve yeni kurulmuş okul takımlarını da alarak Cuma ligi kurulmuştur.¹⁰⁸

¹⁰⁴ Remzi ERTUĞ, **Türkiye Futbol Tarihi**, BTGM. Yayını, Ankara, 1977, s.6

¹⁰⁵ F. Reşit UNAT, **Türk Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış**, MEB Yayını, Ankara, 1964.s.40

¹⁰⁶ S.Sırrı TARCAN, **Beden Terbiyesi Tarihi**, Maarif Vekaleti, Devlet Matbaası, İstanbul, 1928,s.47

¹⁰⁷ Yahya AKYÜZ, **Türk Eğitim Tarihi**, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara, 1985,s.263

¹⁰⁸ Ergun HİÇYILMAZ, **Türk Spor Tarihi**, GSB Yayını, İstanbul, 1974,s. 95

Türk sporunun mimarı olarak bilinen **Selim Sırrı Tarcan** Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin kurucusu **Baron Pierre de Coubertin** tarafından temsilci olarak atanmış ve Osmanlı Milli Olimpiyat Cemiyeti'ni kurmuştur.¹⁰⁹

Yine bu dönem içinde önemli sayılabilecek bir başka olay da genç derneklerin Müfettişi umumisi olan **Miralay Mustafa Kemal** imzasıyla 1918 yılında zamanın ilgililerine bir rapor sunulmasıdır. Raporda sporun esas amacı olarak ilmi işleyiş teşkilatlanma ve yeni neslin milli hedeflere uygun olarak yetiştirilmesi üzerinde durulmuştur. Rapor şu maddelerden oluşmaktadır:¹¹⁰

1. Yeni hükümet 12 yaşından itibaren gençleri vatani ve milli amaçla, yaşlarına uygun ve sağlıklı olarak eğitmelidir.
2. Okullarımızda mesleki ve bedeni eğitimin ciddi bir programı ve uygulaması yoktur. Gençliğin gelişmesine yararlı başka bir cemiyette yok gibidir.
3. Gençliğin yetişmesine faydalı cemiyetlerin başkanların siyaset dışında kalmalıdır. Beden eğitiminde gerektiğinde klüp başkanlığı yapacak kişiler olmalıdır.
4. Milli eğitim okullarında beden eğitim derslerinin sayısı artırılmalı, genç dernekleri ile alakalı görev ve kuruluşlar devam ettirilmeli ve köylere kadar ciddi bir şekilde yayılmaları sağlanmalıdır.

2.1.2. Cumhuriyet Döneminde Spor Eğitimi

Tevhid-i Tedrisat'tan (1924) önce 15 Temmuz 1923'te toplanan "Birinci Heyeti İlmîye" de milli eğitim işlerinin bütün yönleriyle ele alınıp incelenmesinin yanı sıra lise düzeyindeki okullarda yapılacak izcilik çalışmaları ve beden eğitimi öğretmeni yetiştirme konusuna da yer verildiği görülmektedir. Cumhuriyetin ilanından hemen sonra kurulan birinci ve ikinci İnönü hükümetleri (1923-23)

¹⁰⁹ S.Sırrı TARCAN, *Eski ve Yeni Olimpiyatlar*, BTGM Yayını, Ankara, 1948,s. 24

¹¹⁰ Kurthan FİŞEK, *Yüz Soruda Türkiye Spor Tarihi*, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1985, s.306

hükümetleri döneminde de beden eğitimi elemanı yetiştirilmeye ilgili bir çalışmaya rastlanmaktadır.¹¹¹

Mustafa Necati'nin Milli Eğitim Bakanı olduğu dönemde (1925-1929) ilk defa devletin beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek için 1926 yılında kurs açtığı görülmektedir. İlk açıldığı yıllarda kursun sorumluluğunu **Selim Sırrı TARCAN** üstlenmiş, daha sonra da **Nizamettin KIRŞAN** bu görevi devralmıştır. Kursun ders programında; Beden terbiyesi nazariyesi, fizyoloji, anatomi, mihaikiyeti hareket, hıfzıssıha dersleri ile spor uygulama dersleri yer almaktaydı. Kursa kız ve erkek öğretmen okulunu başarıyla bitirmiş öğretmen adayları ile, her ilin yetenekli başarılı ilkokul öğretmenleri ve ordudan da bu özelliklere sahip subaylar çağrılmıştır. Kurs 4 yıl boyunca mezun vermiş ve 1930 yılında kapanmıştır.¹¹²

Böylece dört yıl boyunca devam eden bu kurstan 148 erkek 63 bayan beden eğitimi öğretmeni yetişmiştir. Bunlardan bir bölümü orta dereceli okullara, bir bölümü de 1933 yılında eğitime başlayan Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünün Beden Terbiyesi Şubesinin öğretmen kadrosuna atanmışlardır.¹¹³

5 temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ile beden terbiyesi şubesi Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü bünyesi içinde açılmıştır. 1933 şubatında eğitim ve öğretime başlamıştır. Yeni açılan beden eğitimi bölümünün öğretim süresi üç yıl olarak kabul edilmiştir. İlk mezunlarını 1935 yılında vermiştir. Beden eğitimi bölümüne alınan il öğrenciler erkek öğrencilerden oluşmuş bayan öğrenciler ise 1936 yılından itibaren bölüme alınmaya başlanmıştır.¹¹⁴

Beden eğitimi ve sporu genç kuşaklara öğretecek, yayacak ilk sistemli yüksek öğretimin öncüsü sayılan bu bölüm Türk eğitim tarihine beden eğitimi öğretmeni açısından büyük önem taşır.

¹¹¹ F. Raşit UNAT, **Türk Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış**, MEB Yayını. Ankara, 1964, s.96

¹¹² Ali ABALI, **Gençlik ve Spor**, GSB. Yayını, Ankara, 1974, s.96

¹¹³ Nevzat AYAS, **Gençlik ve Spor**, GSB. Yayını, Ankara, 1996, s.553

¹¹⁴ Milli Eğitim Bakanlığı, **Maarifle İlgili Kanunlar**, Maarif Matbaası. Ankara. 1973. s.148

Daha sonra, 1946 yılında Edirne, 1948 yılında İstanbul-Çapa'da Milli Eğitim Bakanlığınca birer beden eğitimi bölümü açılmış, ömürleri fazla sürmeden yine Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kapatılmıştır. 1947 yılında açılan Ankara Yüksek Beden Terbiyesi Enstitüsü, 1948 yılında tekrar kapatılmıştır. İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi bölümü 1967, İzmir Buca Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi bölümü 1974, Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi bölümü 1978 yıllarında açılabilmiştir.¹¹⁵

Ankara Gazi Beden Eğitim Enstitüsü 1974 yılında bir yıl kadar, dört yıllık program uygulanmış ve Eğitim Akademisi ismini almışsa da 1975 yılından itibaren tekrar 3 yıla indirilmiştir. 1978-79 yıllarında hızlı eğitimle beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmiş, 45 günlük bir kurs sisteminden mezun olan öğretmenlere çeşitli okullarda görev verilmiştir.¹¹⁶

1979 yılından itibaren 4 yıllık yüksekokul haline gelen Eğitim Enstitüleri, 20 temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı kanunla Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri beden eğitimi ve spor bölümleri halini almıştır.

1974-75 öğretim yılında Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, 1975-76 öğretim yılında İstanbul Anadolu Hisarı ve Manisa Gençlik ve Spor Akademileri açılmıştır. 1976-77 öğretim yılında İzmir Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu açılmıştır.

Bu 4 öğretim kurumu da adı geçen kanunla Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Beden Eğitimi ve Spor bölümleri ile birleşmiştir.¹¹⁷

1976 yılında Ankara'da ODTÜ'ye bağlı Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon bölümü açılmıştır. 1981 yılında lisans üstü eğitim vermeye başlayan bölüm, 1982 yılında yine adı geçen kanunla ODTÜ Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor bölümü adını almıştır.¹¹⁸

¹¹⁵ Nalan BİLGE, *Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989, s.84-85

¹¹⁶ Nalan BİLGE, *a.g.e.*, s.96

¹¹⁷ Nalan BİLGE, *a.g.e.*, s.103-107

¹¹⁸ Nalan BİLGE, *a.g.e.*, s.181

20 Temmuz 1983 tarih ve 41 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 30 Mart 1983 tarih ve 2809 sayılı yasaya dönüşmesiyle bazı üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Beden Eğitimi ve Spor bölümlerine açılmıştır.

Daha sonra 1992 tarih ve 3937 sayılı kanunla Eğitim Fakültelerine bağlı olan Beden Eğitimi ve Spor bölümleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na Dönüşen birimler şunlardır.

1. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. 1993-94 öğretim yılında eğitim görevine başladı. Üç bölümü bulunmaktadır. Bunlar:¹¹⁹

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

b. Spor Yöneticiliği Bölümü

c. Antrenörlük Bölümü

1. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. Üç bölümü bulunmaktadır.

2. Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. Üç bölümü bulunmaktadır.

3. Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. 1976'da kuruldu. 1982'de kapatıldı. 1993'te tekrar aynı isimle açıldı, sadece Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği bulunmaktadır.

Bu kısa açıklamadan sonra beden eğitimi ve spor eğitimine dönemler itibariyle değinilecektir.

2.1.2.1. Kurslar Vasıtası ile Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi (1926-1930)

Mustafa Necati'nin Milli Eğitim Bakanı olduğu dönemde (1925-29), ilk defa devletin beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek için kurs açtığını görüyoruz.(1926)¹²⁰

¹¹⁹ Marmara Üni. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokul Ders Programı, İstanbul.1993.s.3

Çapa Kız Muallimin Mektebi yakınında, 30.000 lira harcanarak bir beden terbiyesi mektebinin inşa edildiğini söyleyen **Selim Sırrı TARCAN**'a karşı bu kursa katılan, **Zehra Alagöz** burada verilen eğitimi bir kurs olarak değerlendirmiştir.¹²¹

Bu kurs bir yıl süreli olup erkek ve kız şubelerinden oluşmaktaydı. İlk açıldığı yıllarda kursun sorumlusu **Selim Sırrı TARCAN** iken, 1928 yılında yurtdışından gelen **Nizamettin KİŞAN** bu görevi devralmıştır.

Kursun ders programında; beden terbiyesi nazariyatı, fizyoloji, anatomi, mihanikiyeti hareket, hıfzısıhha dersleri ile spor nazariyatı ve tatbikatı (uygulama) dersleri yer almaktaydı.¹²²

Bu kursa ders vermek için yurtdışından öğretmen getirilir. İsveç'ten **İnge NERMAN**, **Rangar JOHNSON** erkek cimnatik dersleri için, **Dr. Suen ALEXANDERSON** da tıbbi jimnastik dersleri için getirilirler. Diğer dersleri **Selim Sırrı TARCAN** üstlenirken, **Nizamettin KİRŞAN** gelince bazı dersleri de o verir.

Kursa; kız ve erkek öğretmen okulunu başarıyla bitirmiş öğretmen adayları ile her ilin yetenekli, başarılı ilkokul öğretmenleri, ordudan ve itfaiyeden belli özelliklere sahip subaylar çağırılmıştır.¹²³

Çapa'da açılan bu kurstan 148 erkek, 63 bayan beden eğitimi öğretmeni mezun olurken, kursu başarılı olarak bitirenler İsveç'e beden eğitimi sporda uzman öğretmenlik tahsiline yollanır. Bunlardan biri de **Zehra ALAGÖZ'dür**. (1929) 1927 yılında **Mübeccel Hanım** adında bir bayan da İsveç'e gönderilmiştir.¹²⁴

Mezun olanlar orta dereceli okullarda ve 1933 yılında eğitime başlayan Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünün Beden Terbiyesi Şubesi'nde öğretmenlik yapmaya başlamıştır.¹²⁵

¹²⁰ Nalan BİLGE, **Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989,s.65.

¹²¹ A. ABALI; **Gençlik ve Spor**, C.S.B. Yayını Ankara, 1974, s.96.

¹²² Nalan BİLGE, **A.g.e..s.67**.

¹²³ A. ABALI; **A.g.c.**, s.96

¹²⁴ Nevzat AYAS; **Gençlik ve Spor**. GSB. Yayını, Ankara, 1996

¹²⁵ Nalan BİLGE. **A.g.e..s.67**.

Amerikalı bir milyoner, **Otto Herman Kahn** kursu ziyaret eder ve çok beğenir. **Otto KAHN**, **Selim Sırrı TARCAN** adına 2500 lira göndererek yüzde altı faizi olan 150 lirayı mesailerini takdir ettiği için beden eğitimi öğretmenlerine vermesini tavsiye eder. **Selim Sırrı TARCAN**'ın , 1928-1943 yılları arasında **Otto KAHN** mükafatın, 32 erkek ve 15 bayan beden eğitimi öğretmenine verdiği belirlenmiştir.¹²⁶

Selim Sırrı TARCAN, bu kursta kursiyerlere yol göstermesi için “Muallimlere Terbiye-i Bedeniyye Rehberi” adıyla bir kitap yazmış, bu kitapta öğretmenlerin öğrencilerine; sıhhat, ahenk, tenasüb, iktisat, tasarruf, ahlak, seciye gibi özellikleri kazandırmalarını ve hareketlerde basitten karmaşığa doğru bir yol izlemelerini, günümüzde de problem teşkil eden araç-gereç- tesis yetersizliği, ders saati azlığı konusunda pratik çözümler önermiştir.¹²⁷

Bu dönemde ilk defa jimnastik gösterileri (şenlikleri) düzenlenir. Gösteri 11 Mayıs 1928'de İstanbul'da yapılır. Gösteriye muhtelif liselerden, öğretmen okullarından ve çeşitli okullardan 1000 kız, 2000 erkek öğrenci katılır. Bu gösteriler her yıl mayıs ayında yapılmaya başlanır. Bugün 19 Mayıs'ta kutladığımız “Gençlik Spor ve Atayı Anma Bayramı”nın temeli bu gösteriler olup, 1936-37 ders yılından itibaren, Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı gün olan 19 Mayıs günü bütün yurttan kutlanması kararlaştırılmıştır. Bu uygulama halen devam etmektedir.

Kursa alınacak öğrencilerin seçilerek alınması, başarılı olanlara yurtdışında uzmanlık kazandırılmak için eğitime gönderilmeleri ve beş yıl gibi kısa bir süre içinde, öğretmen ihtiyacını önemli ölçüde karşılanması ve nitelikli öğretmen yetiştirme çabaları takdire şayandır.

2.1.2.2. Hizmet içi Eğitimle Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi

Bilim ve Teknolojide ki büyük, hızlı değişme ve gelişmeler, toplumun ihtiyaçlarını toplumsal kurumları da hızla değiştirmektedir. Bu gelişme ve değişmeye

¹²⁶ Ö GÜVEN, “ Türkiye’de Cumhuriyet Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimini Hazırlayıcı Çalışmalar”, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, Nisan 1996, s. 75.

¹²⁷ Selim Sırrı TARCAN; **Muallimlere Bedeniyye Rehberi**. İstanbul, 1926. s.12

ayak uyduramayanlar, gelişenlerin tahakkümü altına girmektedirler. Bu sebeplerle eğitimin amaçlarında, araçlarında, yöntemlerinde de değişiklikler olmaktadır. Her kurum ve kuruluş çalışanlarını bu gelişme ve değişimlerden haberdar etmek yeni bilgi, beceri ve tutumlar kazandırmaya çalışmaktadırlar.¹²⁸

Milli Eğitim Bakanlığı, her daldaki öğretmenlere olduğu gibi beden eğitimi öğretmenlerine de zaman zaman hizmet içi eğitim kursları düzenlenmiştir.

Hizmet içi kurslar ya beden eğitimi ve spor konusunda hiç eğitim almamış, fakat bu branşa yakın öğretmenlerin kurs ve seminerlerle yetiştirilmesi yada beden eğitimi öğretmenlerinin bilgilerini tazelemek yeniliklerden haberdar etmek için düzenlenmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının başarılı ilkokul öğretmenleri arasından “İlkokullara beden eğitimi öğretmeni yetiştirme” işlemi 1971 yılında başlamış 1979 yılına kadar devam etmiştir. Kurslar 21 günlük 2 devre halinde eğitim vermiş, 16 yılda 2622 ilkokul öğretmeni bu kurslardan geçerek ilkokullara beden eğitimi öğretmeni olma özelliğine sahip olmuşlardır.

Ancak bu kurslara katılan öğretmenler köylerden kentlere tayin yaptırmak için bu kurslara katıldıklarından ve kursun süresinin kısa oluşu ve verilen eğitimin çok yönlü olması verilen eğitimi olumsuz yönde etkilemiştir. Bu kurslar sayılan bu sebepler yüzünden kaldırılmıştır.¹²⁹ Yetişen öğretmenler beden eğitimi alanında hizmet verememektedirler.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ayrıca ilkokullardaki beden eğitimi öğretmenleri için de hizmet içi kurslar düzenlemiştir. Bu kurslar seminer niteliğinde olup 1974 ve 1980 yılları arasında G.S.B.’inca ilkokul beden eğitimi öğretmenlerine, toplam 25 spor branşlarına yönelik kurs düzenlenmiştir. Kurslara 883 kişi katılmıştır.¹³⁰

¹²⁸ İ.E. BAŞARAN. **Eğitime Giriş**, 7.baskı, Gül Yayınevi, Ankara, 1989, s.13.

¹²⁹ Nalan BİLGE, **Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989,s.70

¹³⁰ Nalan BİLGE, **A.g.e.**,s.70

Beden eğitimi öğretmeni ve spor eğitimcisi yetiştirmeden önce nasıl ki en kaliteli eleman yetiştirmeyi düşünüyor ve çalışmaları bu prensibe göre ayarlıyorsak, beden eğitimi öğretmenlerini ve spor eğitimcilerini mezun ettikten sonra da onları motive etmek, eşit şartlara getirmek, standartlara uygun ve hatta üstün performansla faaliyetlerini yapmalarına yönelik hizmet içi eğitimlerine önem vermeliyiz.

2.1.2.3. Enstitüler Vasıtasıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi (1933-1979)

Enstitüler vasıtası ile öğretmen yetiştirilmesi konusunu açıklayabilmek için Gazi Eğitim Enstitüsünün doğuşu, kuruluşu ve gelişip bugüne gelişini araştırmanın bizi önemli ölçüde aydınlatacağı düşüncesindeyiz.

Buradan hareketle, 13 Mart 1925’de çıkarılan 439 sayılı kanun, öğretmenliği bir meslek olarak ele almış ve öğretmenleri bulunduğu okulun derecesine göre ilk, orta, yüksek öğrenim öğretmenleri olarak üçe ayırmıştır. Bu kanunun 8. maddesinde beden eğitimi öğretmenlerinin bu konuda eğitim veren yüksekokul mezunları ve ehliyetli kişilerden olacağını da ayrıca belirtmişlerdir.¹³¹

Beşinci ve altıncı İnönü Hükümetlerinde spora önemli derecede teşvikler sağlamak gayesi ile 1930 tarihinde 1580 sayılı “Belediyeler Kanunu” ile belediyelerin; oyun, spor yerleri, salonları açması ve korunması, işletmesi hükümleri getirilmiştir.¹³²

Altıncı İnönü hükümeti döneminde de (1931-35), Dr. Reşit Galip Bey’in Milli Eğitim Bakanlığı esnasında, “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü” Beden Terbiyesi Şubesi (Beden Eğitimi Bölümü) açılmıştır.

1926 yılında 439 ve 789 sayılı kanun hükümleri gereğince, Konya’da “Orta Muallim Mektebi”adında orta okullara öğretmen yetiştiren bir öğretmen okulu açılır. Sadece Türkçe Şubesinden ibaret, öğretim süresi iki yıl olan bu okul 1927-28 öğretim yılında Ankara’ya taşınarak pedagoji şubesi de eklenmiştir.¹³³

¹³¹ H.A. YÜCEL, **Türkiye’de Orta Öğretim**, Kültür Bakanlığı Yayını, İstanbul, 1938,s.309.

¹³² Milli Eğitim Bakanlığı Maarifle İlgili Kanunlar, Maarif Matbaası,1940,s.8-9

¹³³ Milli Eğitim Bakanlığı, Cumhuriyetin 50. Yılında Milli Eğitimimiz, Milli Eğitim Basımevi,İstanbul,1973,s.148.

Konya'dan Ankara'ya nakledilen bu okula bölümleri de çoğaltılarak "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" adı verilir. 5 Temmuz 1932 tarih ve 105 sayılı "Talim Terbiye Kurulu" kararı ile yapımı daha önce tamamlanan salon ve spor sahası ile birlikte erkekler için, öğretim süresi 3 yıl olmak şartıyla " Beden Eğitimi Şubesi", 1932-33 yılında şimdiki Merkez Bankasının bulunduğu semtte açılır.¹³⁴ İlk yılında eğitime 22 talebe ile başlar.

Bölüm başkanlığına, Alman **Kurt DENİAS** getirilmiştir.¹³⁵ Öğretim elemanları da daha önce bahsettiğimiz **Nizamettin KIRŞAN, Vildan Aşır SAVAŞIR, Zehra ALAGÖZ'dür.** 1937 yılına kadar sadece erkek öğrenciler eğitim görmektedir. Bu yıldan itibaren okula kız öğrenciler de alınmaya başlanmıştır. Bayan öğrencilere derse girmesi için, İstanbul Alman Lisesi Beden Eğitimi öğretmeni bayan **Margerete KORGE** de Bakanlıkça sözleşmeli olarak kadroya dahil edilir. 1934-35 öğretim yılında Enstitünün ilk mezunlarından olan **Mehmet ARKAN** ve **Cemal ALPMAN** M.E.B. tarafından seçilerek Almanya'da Berlin Üniversitesi Beden Eğitimi Enstitüsüne üç yıllık tahsile gönderilir. 1935-36 yılında 2. mezunlardan, **Hasan ÖRENGİL, Cevdet ARUN** ve **Ahmet YARAMAN,** Almanya'da Berlin Devlet Beden Eğitimi Akademisi'ne üç yıllık yüksek öğretime, Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü'ne öğretmen yetiştirmek üzere gönderilir.¹³⁶

Bölüme öğrenci olarak girebilmenin şartları, 10 Kasım 1932'de Talim ve Terbiye Kurulu'nun 221 sayılı kararı ile G.O.M.M.T.E. 'nün kabul edilen yönetmeliğinde¹³⁷ şöyle yer almaktadır. Lise olgunluk sınavını vermek ayrıca bir yıl ilkokul öğretmenliği yapmış öğretmen okulları mezunları da alınabiliyordu. Öğrenim süresi 3 yıl olup, 1 yıl nazariye, 2 yıl uygulamalı olarak dersler işlenmekteydi.

Daha sonraki yıllarda 1943'te bölüme girmek için; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, 25 yaşından büyük olmamak, yatılı olmayanlar için 30 yaşından

¹³⁴ Ö GÜVEN. "Türkiye Cumhuriyeti Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimini Hazırlayıcı Çalışmalar". **Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, 1996. Cilt 1, Sayı 2 ,s.76

¹³⁵ Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Talimnamesi Maarif Matbaası, Ankara, 1943, s.6.

¹³⁶ Ö GÜVEN. A.g.m.,s.76

¹³⁷ A.ABALI, **Gençlik ve Spor.**, GSB Yayını, Ankara 1974, s.96.

büyük olamamak, sağlam ve sıhhatli olmak ve seçme sınavında başarılı olmak gibi şartlar getirilmiştir.¹³⁸

Bu şartların yanında adaylar seçme sınavına tabi tutulurlar, bu sınavda aletli aletsiz jimnastik, atletizm, top oyunlarında başarı göstermesi beklenir, beden eğitimi tarihi vb. konularla ilgili kompozisyon yazdırılır ayrıca özel sağlık muayenesinden geçirilir kazananlar bölüme öğrenci olarak alınırlardı.¹³⁹

Okutulan dersler; Beden terbiyesi, Metodika, Spor ve Oyun, Anatomi, Yabancı Dil, İnkılap, Askerlik ve Uygulamalı derslerdi. (jimnastik, Sporlar, Halk oyunları,,Masaj)¹⁴⁰

Okutulan dersler arasında askerlik dersini görmemizin sebebi II. Dünya Savaşı döneminde yaşanan olaylara hazırlık olması bakımından, hem teorik hem de pratik olarak okutuluyordu. Ayrıca yabancı dil dersi de okutuluyor, fakat ne yazık ki bugün olduğu gibi o zamanda da öğrenciler bir yabancı dili öğrenmeden mezun oluyorlardı.

1937 yılında Celal Bayar Hükümeti göreve başlar. Hükümet programında, beden eğitimi ve spor işlerini ülke düzeyinde düzenleyecek, yürütecek yönlendirecek bir teşkilatı kurulması yer alır. 16 haziran 1938'de 353 sayılı kanunla Beden Terbiyesi kurulması, devletin beden eğitimi ve spora verdiği önemin bir başka göstergesidir. 3530 sayılı B.T.G.M. kanununun 24. Maddesine istinaden, beden eğitimi spor konusunda farklı uzmanlar ve eleman yetiştiren (öğretmen, Antrenör, monitör, vb.) araştırma yapan bir "Beden Eğitimi Yüksek Enstitüsünün" de kurulmasını hükme bağlamıştır.¹⁴¹ Bu okul kurulur. Fakat hoca ihtiyacı G.O.M.M.T.E.'den karşılanmaya çalışılır, bir başarı farklılığı gösteremez ve 1951

¹³⁸ Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Yönetmeliği, Maarif Vekaleti Yayını, Ankara,1943,s.8

¹³⁹ Nalan BİLGE, Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989,s.75

¹⁴⁰ Nalan BİLGE, A.g.e.,s.76.

¹⁴¹ Kurthan Fişek Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, Dünya'da-Türkiye'de, A.Ü. SBF Yayınları, No: 515. s.417.

yılıının sonunda bu okul kapatılır.¹⁴² Enstitülerde öğrencinin bir ana branşı ve bir de yardımcı branşı olurdu. Bugün de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları veya Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde aynı uygulamaya Seçmeli Spor Dalı ve Yardımcı Seçmeli Spor Dalı isimleriyle devam etmektedir. G.O.M.M.T.E.' de, 1941-42 ders yılı müfredatında bugünkünden farklı olarak Beden Eğitimi Bölümü Öğrencilerine Coğrafya, Türkçe, Tarih derslerinden birini seçip alması amaçlanıyordu. Yardımcı bir dersi alan öğrenci tayin edildiği okulda ihtiyaç vukuunda bu dersi okutabilecekti, bu amaçlanıyordu.

Fikrimizce bu kararın her branşta uzman öğretmenler yetiştirilinceye kadar doğru olduğunu, fakat bir çare olmadığını, günümüzde yaşanan 1996 yılı içerisinde 50000 öğretmenin emekli olmasıyla bir anda boşalan ve üniversitelerin yeterli sayıda öğretmen mezun edememesi neticesinde pedagojik formasyon alıp almadığına bakılmaksızın bütün fakülte ve yüksekokul mezunlarının öğretmen olarak atanması, okullarda derslerin boş geçmesinden, öğrencilerin öğretmensiz kalmalarından, daha iyidir denilerek böyle bir uygulama yapılması uygun olabilir ama asla çıkar yol değildir.

“Yardımcı Ders” uygulaması 1945-46 ile 1947-48 eğitim-öğretim yıllarında beden eğitimi müfredat programında yer almıştır. Fakat 1967-68 müfredat programı da dahil olmak üzere, “yardımcı ders” beden eğitimi bölümlerinin programlarından kaldırılmıştır.¹⁴³

18-24 Şubat 1946 tarihinde, Cumhuriyet dönemi içinde ilk defa olarak bir “Beden Eğitimi Spor Şurası” toplanmıştır. Şuranın amacı; Beden eğitimi sporda ana prensipleri bir kez daha gözden geçirmek, eksikleri belirlemek ve bunları giderici programlar hazırlamaktır.¹⁴⁴Şuranın ele aldığı konuları şöyle sıralayabiliriz:

¹⁴² Ö Güven“Türkiye Cumhuriyeti Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimini Hazırlayıcı Çalışmalar”. **Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, 1996. Cilt 1. Sayı 2 , s.77

¹⁴³ Nalan BİLGE, **Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989.s.79.

¹⁴⁴ Milli Eğitim Bakanlığı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Birinci Beden Eğitimi ve Spor Şurası, 18-24 Şubat 1946 (Çalışma Programı, Raporlar, Konuşmalar), İbrahim Horoz Basımevi, İstanbul, 1947.s.13

1. Okulda, orduda, klüpte beden eğitimi ve spor meseleleri,
2. Beden eğitimi sporla ilgili mevzuat, teşkilat, tatbikat, kontrol ve mükellefiyet meseleleri,
3. İzcilik,
4. Öğretici ve idareci kadro, saha, tesis, malzeme meseleleri,
5. Sporda moral meseleleri (Profesyonellik, amatörlük, spor adaleti, vb.)

Şuranın beden eğitimi öğretmeni konusunda ele aldığı konuları ve tedbirleri de şöyle özetleyebiliriz:

1. En kısa zamanda beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumlar açmak, sayılarını arttırmak.
2. Yardımcı beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek, bunun için kurslar açmak ve bu kurslardan; ilkokul öğretmenlerini, spora yatkın elverişli öğrencileri ve milli takım üyelerinden kişileri geçirerek, yardımcı öğretmenleri yetiştirmek.
3. Öğretmen yetiştiren yüksek okullarda beden eğitimini kuvvetlendirerek, serbest sertifika usulünün ihdas edilmesi ve böylece buldukları okullarda bilhassa spor işlerinde, beden eğitimi öğretmenine yardımcı olmaları imkanları hazırlamak.
4. İlk öğretmen okullarında ve köy enstitülerinde elverişli öğrenciler için özel tedbirler alarak, ilkokullara yetkili beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi ve bu öğretmenlerden branş öğretmeni olarak faydalanılmasını sağlamak.¹⁴⁵

Zikredilen bu tedbirlerin hepsi uygulamaya konulamamış ancak beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların açılması gerçekleştirilmek istendi ise de; öğretim elemanı eksikliği, malzeme, araç-gereç, bina-salon gibi yetersizliklerden dolayı açılanlarda öğretimlerini sürdürmeden kapanmışlardır.

¹⁴⁵Nalan BİLGE, **Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989,s.83

İleri ki sayfalarda göreceğimiz gibi günümüzde sayıları 50 olan Beden eğitimi ve spor bölümlerinin durumları 1946'dakilerden farklı değildir. Öğretim elemanı sayısı, tesis araç-gereç noksanlığı, bina ihtiyaçları had safhadadır.

Ayrıca Şurada beden eğitimi öğretmenlerinin bilgi ve ihtisaslarını tazelemek, arttırmak için “hizmet içi eğitim” dediğimiz tatil kurslarının yapılması da planlanmıştır. Beden eğitimi öğretmenliğinin daha cazip hale getirilmesi için de tedbirler alınmıştır.¹⁴⁶

Bu tedbirler şunlardır:

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin aktif görev yapamayacak hale geldikleri zaman, nazari alanda yönetim işlerinde kullanılması.

2. Emeklilik sırasında erken yıpranmalarına karşı bir takım avantajlar sağlanması.

3. Çeşitli uygulama alanı için gerekli özel kıyafetleri devletin sağlaması.

M.E.B. bağlı şuraların yaptırım gücü bugün de yoktur. Şuralarda alınan kararlar, yapılan tartışmalar,, sunulan bildirimler tavsiye niteliği taşıdığından ki, tedbirler uygulamaya konulmamış ama eksiklerin çıkması, alınacak tedbirlerin neler olması lazım gelmesi açısından geleceğe ışık tutmuştur.

İşte şuranın meyvesi, şuranın yapıldığı senenin sonuna doğru, **Recep PEKER** Hükümetinin kurulmasından önce, 1946-47 öğretim yılında Edirne’de bir “Beden Eğitimi Orta Öğretmen Okulu” açılır, programı G.O.M.M.T.E.’ nin aynıdır. Fakat öğretmen, salon, araç, gereç, öğrenci eksikliği gibi nedenlerden dolayı kapanır.¹⁴⁷

1946-47 öğretim yılından itibaren “G.O.M.M.T.E.’ nin” adı değiştirilerek “Gazi Eğitim Enstitüsü” olmuştur. Aynı yıl içinde İzmir, Balıkesir, İstanbul’daki öğretmen okulları da “Eğitim Enstitüsü” olarak teşkilatlanır.¹⁴⁸

¹⁴⁶ Nalan BİLGE. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989,s.83

¹⁴⁷ Milli Eğitim Bakanlığı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, A.g.e.,s.263.

¹⁴⁸ Nalan BİLGE. A.g.e.,s.84.

1947 yılında İstanbul Eğitim Enstitüsünün bünyesinde beden eğitim spor bölümü de açılır. Bu şube spor tarihine “İstanbul Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Şubesi” adıyla geçer. Bölümün müfredat programı G.O.M.M.T.E.’nin aynısıdır. Bu beden eğitimi bölümü de Edirne’deki bölüm gibi öğrencilerini mezun edemediği için kapanır. Öğrenciler Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi bölümüne nakledilirler.

İstanbul’un fethinin 500. Yılı dolayısıyla “Dünya 3. Beden Eğitimi Kongresi” **Adnan MENDERES Hükümeti**’nin gayretleriyle 2-9 Ağustos 1953 yılında İstanbul’da Yıldız Saray’ında yapılmıştır. Kongreye 29 ülkeden uzman ve bilim adamı katılmıştır.¹⁴⁹

Bu kongre, Türk Spor Tarihinde beden eğitimi konusunda yapılan ilk uluslararası kongre olması özelliğini de taşımaktadır. Kongrede ele alınan konular; kız öğrencilere beden eğitimi öğretimi, beden eğitimi egzersizleri, 6-16 yaş erkek öğrencilere ait cimmastikler, her yaştaki kişinin yapabileceği beden eğitimi egzersizleri, jimnastiğin yararları, çocuklara beden eğitimi çalışmaları vb.dir.¹⁵⁰

Türkiye 1961 Anayasası ile kalkınmada planlı döneme girmiştir. Anayasanın 41. Maddesine istinaden, kalkınma planı yapmak devletin görevi sayılmıştır. Yine Anayasanın 41. ve 129. Maddesine bağlı kalınarak 91 sayılı yasa ile Başbakanlığa bağlı ve genel bütçeye dahil olan “Devlet Planlama Teşkilatı” kurulmuştur. (D.P.T.)

1960-61 yılında Türk Spor Tarihinde ilk defa beden eğitimi ve spordan sorumlu bir Devlet Bakanı’nın varlığını görüyoruz. Bu kişi **Amul Artus Bey**’dir.¹⁵¹

Birinci beş yıllık kalkınma planında (1968-72) spora da yer verilmiştir. İnsanın ruh ve beden sağlığını koruyucu tedbirleri almak bir “kamu hizmeti” olarak

¹⁴⁹ Nalan BİLGE. *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi*. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989,s.88.

¹⁵⁰ Nalan BİLGE. *A.g.e.*,s.89.

¹⁵¹ Nalan BİLGE. *A.g.e.*,s.90.

ele alınıp değerlendirilmiştir. Kişileri seyirci durumundan aktif spor yapar duruma geçirmek hedeflenmiştir.¹⁵²

3 Kasım 1969'da 4/983 sayılı kararname ile “ Gençlik ve Spor Bakanlığı” kurulur. İlk G.S. Bakanı **İsmet Sezgin Bey'dir**. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü de bu bakanlığın bünyesine dahil edilir. Bakanlığın görevleri arasında; beden eğitimi öğretmeni, gençlik liderleri, antrenör, monitör, yönetici ve organizatör yetiştirmek de yer alır. Buna bağlı olarak da “ Gençlik ve Spor Akademileri” açılması kararlaştırılır.

1967-68 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul'da Atatürk Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü, 1974-75 eğitim öğretim yılında da İzmir'de Bornova Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümleri açılır. Amaçları orta öğretim kurumlarına Beden Eğitimi öğretmeni yetiştirmektir. Öğretmen ihtiyaçlarını Enstitü bünyesinden ve çevre okullardan karşılarlar sonra mezunlarından öğretim elemanı olarak istihdam ederler. Bornova Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü 1976-77 eğitim öğretim yılında Buca'ya nakledilir.

Nisan 1978 yılında Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'ne bağlı olarak Beden Eğitimi Bölümü açılmıştır. Bölüm 30'u yatılı 30'u gündüzlü olarak 60 öğrenciyle eğitime başlar, 1980 yılından itibaren öğrenci almaz, mevcut öğrenciyi mezun ederek kapanır. Kapanma sebebi öğretim elemanı açığının bir türlü kapanmamasıdır.

Üçüncü beş yıllık kalkınma planında (1973-77) daha önceki, planda yapılması planlanan nitelikli eğitimci yetiştirilmesi bu planda da tekrar edilmiştir.¹⁵³ Spor alanında yetenekli eleman ihtiyacının karşılanması amacıyla lise mezunları arasından ön lisans diploması veren spor yüksekokulları açılması belirtilmiş, fakat bu uygulamaya konmamıştır.¹⁵⁴

Eğitim Enstitüleri ile Gençlik Spor Akademilerinin birleştirilmesinin birçok açıdan (tesis,araç-gereç,bina,öğretmen) faydalı olacağı düşünülmüş, Eğitim Enstitülerinin, Spor Akademilerine devri kararlaştırılmış, bu işin 1977-78'de

¹⁵² Devlet Planlama Teşkilatı. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Başbakanlık Basımevi. Ankara. 1968,s.793.

¹⁵³ Devlet Planlama Teşkilatı. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı. DPT yayınevi. Ankara, 1973. s.291.

¹⁵⁴ Devlet Planlama Teşkilatı. A.g.e., s.291.

tamamlanacağı belirtilmiş, fakat bu uygulama gerçekleştirilmemiştir. Buna 1739 sayılı Mili Eğitim Kanununun 44. Maddesi engel olmuştur.¹⁵⁵ Madde 44’de “Öğretmenlik formasyonu veren Üniversite ve Akademiler dışındaki öğretmen yetiştiren kurumlar M.E.B. açılır ve yönetilir.” Denmektedir.

2.1.2.4. Gençlik ve Spor Akademileri Vasıtası İle Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirilmesi

1938 yılında, 3530 sayılı B.T.G.M. Kanununun 24. maddesine göre “B.T.G.M. ‘nin bütçesi müsait olduğu zaman, gerek beden terbiyesi Genel Müdürlüğü Teşkilatına, gerek orduya ve Maarif vekaletine lüzumlu olan yüksek ve vasıflı Beden Terbiyesi ve Spor sıhhi ve teknik kavaidini tespit ve sporcuların sıhhi kontrolleri işini tanzim etmek üzere Ankara’da bir “Beden Terbiyesi Yüksek Enstitüsü” kurulacaktır.¹⁵⁶ Kararı bu kararın alınmasından tam 36 yıl sonra Sadi İrmak Hükümeti döneminde (7.11.1974/31.3.1975), 1974 yılında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’na Göre Ankara’da (1974-75) Eğitim-Öğretim yılında “Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi” adıyla gerçekleştirmiştir.

1974’ten 1981 yılına kadar eğitim ve öğretimlerini sürdürmüş olan Gençlik ve Spor Akademilerinin açılış tarihleri ve açıldıkları iller şöyledir:

1. 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, Ankara, 1974-75.
2. Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi, İstanbul, 1975-76.
3. Manisa Gençlik ve Spor Akademisi, Manisa, 1975-76.

Gençlik ve Spor Akademilerinin amacı şöyle belirtilmiştir.¹⁵⁷

“Öğrencilerini, bilim anlayışı kuvvetli, milli tarih şuuruna sahip, vatana, örf ve adetlerine bağlı, milliyetçi ve sağlam düşünceli, bilgili ve tecrübe sahibi, dil, din, ırk, sınıf ve mezhep ayrılıklarına meydan vermeyen, insan hak ve hürriyetlerine

¹⁵⁵ Nalan BİLGE. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989.s.96.

¹⁵⁶ Nalan BİLGE, A.g.e.,s.103.

¹⁵⁷ Nalan BİLGE, A.g.e.,s.104.

saygılı, devletin milleti ve cumhuriyeti ile bölünmez bütünlüğüne inanan, kanun, tüzük, yönetmelik ve tüm kurallara bağlı, sağlam karakterli vatandaşlar olarak kalkınma planlarına uygun gençlik, beden eğitimi ve spor hizmetleri için 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununun öngördüğü monitör, antrenör, gençlik lideri, yönetici, uzman yetiştirmek, hizmet içi eğitim programları düzenlemek ve uygulamak; gençlik sorunları ile beden eğitimi sporun tüm alanlarında, spor sağlığı konularında akademice ihtiyaç duyulan ya da ilgili devlet kuruluşlarıyla işbirliği anlayışı içinde istenecek bilimsel inceleme ve araştırmalarla planlama çalışmaları yapmak ve yayınlarda bulunmaktır.¹⁵⁸

Gençlik ve Spor Akademileri'nin kuruluş yasası yoktur. Çıkarılan yönetmeliklerle yönetilmişlerdir. 1974'ten 1981 yılına kadar geçen süre içinde ilgili 25 yönetmelik yer almıştır. Bu yönetmeliklerden bazıları uygulamaya konulmadan tekrar kaldırılmıştır.¹⁵⁹

Gençlik ve Spor Akademileri'nin yönetim planlaması şu kurallardan oluşmuştur:

1. Akademi Genel Kurulu,
2. Akademi Yönetim Kurulu,
3. Eğitim Öğretim Geliştirme Kurulu.

“Akademi Genel Kurulu” akademi başkanının nezaretinde derse giren bütün öğretim üyelerinden ve uygulamalı ders öğretmenlerinin kendi aralarında seçtiği iki uygulamalı öğretim elemanından oluşurdu. Kurul ayda bir toplanırdı. Ayrıca akademi başkanının çağrısı veya üyelerin beşte birinin imzalı başvurusu üzerine olağanüstü toplanabilirdi. Eğitim öğretim konusunda tek yetkili olan kurul, ayrıca akademi başkan adayını ve yönetim kurulunu da seçme yetkisine sahipti.¹⁶⁰

¹⁵⁸ Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No: 17231, 25 Ocak 1981, s..

¹⁵⁹ Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No.17044, 11 Temmuz 1980, s.11

¹⁶⁰ Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No.17044, 11 Temmuz 1980, s.11.

“Akademi Yönetim Kurulu”, akademi başkanının başkanlığında akademi başkanının tespit ettiği başkan yardımcısı ile öğretim görevi devam eden bir önceki asil başkan ve akademi genel kurulunca seçilecek biri uygulamalı ders öğretmenlerinden olmak üzere dört üyeden oluşurdu. Kurul ayda en az iki kere toplanırdı. Görevleri ise; yönetimle ilgili kararlara bakan bir kuruldu.¹⁶¹

“Eğitim Öğretim Geliştirme Kurulu” ise, akademi başkan yardımcısının başkanlığında, dört ders grubunun ikişer temsilcisinden oluşan bir kuruldu. Görevi, eğitim ve öğretimin gelişmesini sağlamak, akademiler arasında birlik temin etmek ve gençlik ve spor akademileri arasındaki “ eğitim komitesine” üyelik etmektir. Ayrıca üç akademinin birlikte oluşturdukları bir “Akademiler Arası Eğitim Koordinasyon Komitesi”dir. Komite üç akademi arasında, eğitim öğretimin bütünlüğünü sağlamaya çalışırdı. Komite, Gençlik ve Spor Bakanının görevlendirdiği akademi başkanlarından birinin başkanlığında toplanırdı. Üyeleri ise akademilerin eğitim öğretim geliştirme kurulları üyelerinden oluşurdu.

Bu sayılan kurulların ve komitenin dışında her akademide bir başkan, bir başkan yardımcısı ve genel sekreteri bulunmaktaydı. Başkan akademi genel kurulunca belirlenen üç aday arasından Gençlik ve Spor Bakanı tarafından atanırdı. Akademide birinci derecede sorumlu kişiydi.¹⁶²

Akademi başkan yardımcısı da akademideki öğretim üyeleri, üyesi yoksa öğretim görevlileri arasından seçilirdi. Başkanın göstereceği adaylar arasından genel kurulca seçilir, atama onayını Bakan yapardı. Görevi başkanın göstereceği işlerdi.

Akademi sekreteri, akademi yönetim kurulunun, görüşüne dayalı olarak akademi başkanının teklifi üzerine göre Bakan tarafından atanırdı. Akademinin büro ve sekreteryaya, hizmetlerini yürütür ve tahakkuk memurluğu görevini yapardı.

Akademilerde iki bölüm bulunmaktaydı:

¹⁶¹ Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No.17044, 11 Temmuz 1980, s.12.

¹⁶² Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No.17044, 11 Temmuz 1980, s.12.

1. Beden Eğitimi Spor Bilimleri Bölümü

2. Beden Eğitimi Spor Yönetimi Bölümü

Bölümlerin birer kurulu ve bölüm başkanları vardı. Bölüm kurulu, bölümün bütün öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ile diğer öğretim yardımcılarının kendi aralarında seçecekleri bir temsilciden oluşur. Toplanma ve karar alma salt çoğunlukla yapılırdı.

Bölüm kurulunun görevleri; bölüm başkanı seçmek, bölüm kuruluna getirilen konuları görüşmek, bölümün kadro ve ödenek ihtiyacını tespit ederek akademi başkanına bildirmek ve bölümün akademik çalışma programlarını hazırlamaktı.

Bölüm başkanı; üç yıl için bölüm kurulunca öğretim üyelerinden bir profesör, yoksa doçentler, arasından salt çoğunlukla seçilirdi. Ancak öğretim üyesi bulunmayan bölümlerde akademi genel kurulunca diğer bölümlerden bir öğretim üyesi bölüm başkanı olarak görevlendirilirdi.

Gençlik ve Spor Akademilerine, üniversite sınavına girmiş lise ve dengi okul mezunlarından, özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırdı. Sınavlar ile ilgili esaslar Gençlik ve Spor Akademileri arası kurulunca belirlenir ve akademi başkanlarınca uygulanırdı.

6 Kasım 1981'de 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu yayınlanarak, kanunla birlikte yüksek öğretimde geniş kapsamlı bir düzenlemeye gidilmiştir. 20 Temmuz 1982 ve 41 sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile tüm yüksek öğretim kurumları yeniden teşkilatlanmaya tabi tutulmuştur. Böylece yeni üniversiteler, enstitüler ve fakülteler kurulmuş ve bazılarının adları değişmiştir. Gençlik ve Spor Akademileri, Yüksek Öğretmen Okullarının Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile O.D.T.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Rekreasyon Bölümü kaldırılarak ,

Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı olarak “Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri” kurulmuştur.¹⁶³

2.1.2.5. Yüksek Okullar Vasıtası İle Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi (1978-82)

Beden Eğitimi ve Spor konusunda öğretim veren Yüksekokulların iki farklı şekilde teşkilatlandıklarını görüyoruz.

1. Yüksek Öğretmen okulu Beden Eğitimi Bölümü.

2. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

Bu iki eğitim kurumunun da amacı Orta Öğretim kurumlarına beden eğitimi öğretmeni yetiştirmektir. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu diğer spor elemanlarını da yetiştirmeyi de amaçlamıştır.

Üç yıllık Eğitim Enstitüleri ise, M.E.B. kararıyla 1978-79 öğretim yılından itibaren eğitim öğretim süresi üç yıldan dört yıla çıkartıldı. 1979-80’den itibaren bu okulların adları, “Yüksek Öğretmen Okulu” adını alır. Böylece, Eğitim Enstitülerine bağlı beden eğitimi ve spor bölümleri de “Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü” olarak adlandırılır. Bu bölümler dört tane olup, bağlı oldukları Yüksek Okullar ve buldukları iller şunlardır;

1. Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü, Ankara.

2. Atatürk Yüksek Öğretmen Beden Eğitimi Bölümü, İstanbul.

3. Buca Yüksek Öğretmen Beden Eğitimi Bölümü, İzmir.

4. Diyarbakır Yüksek Öğretmen Beden Eğitimi Bölümü, Diyarbakır.

¹⁶³ Resmi Gazete, No.17506, 11 Kasım 1981, Resmi Gazete, No: 18003, 30 Mart 1983, Resmi Gazete No:17760, 20 Temmuz 1982.

Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü'ne dönüştürülen, Eğitim Enstitülerinin bu bölümlerinin müfredat programları zaman darlığı sebebiyle geçici olarak yapılır. Talim Terbiye Dairesinin 8 Şubat 1979 tarih ve 20 sayılı kararıyla uygulamaya konulur.

Bu müfredat programı ile ilk defa (akademiler dışında) kredi sistemi getirilir. Sömestr yerine eğitim-öğretim yollarının adı değiştirilerek yerine yarıyıl kavramları kullanılmaya başlanır. Sınıf geçme yerine ders geçme sistemi konur. Mezun olurken belli krediyi doldurma şartı getirilir. Bütün bu çalışmalar, uygulamalar, bölümler arasında birliği, eşit eğitim standartlarını sağlamayı amaçlayan olumlu adımlardır. 1977-78 yılından itibaren Ege Üniversitesi bünyesinde bir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu açılır. Okulun amacı; üniversite öğretimi düzeyinde beden eğitimi ve sporun her dalında eğitici, öğretici elemanlar yetiştirerek, çağdaş, sporu yurt düzeyinde yaymak, bu alanda araştırmalar yapmak, meslekle ilgili hizmet içi eleman yetiştirmek için her türlü eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak, Ege Üniversitesindeki öğrencilerin serbest zamanlarını sporla değerlendirmeye yardımcı olmaktır.¹⁶⁴

Ege Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu, Türkiye'de Beden eğitimi spor konusunda ilk olarak yüksek lisans eğitimini de (master-doktora) başlatan kurumdur.

Yüksek okul 4 yıl eğitim vermekteydi. Akademilerde olduğu gibi branşa yönelik olarak ders geçme ve kredi sistemi uygulanmaktaydı. 3. Sınıftan itibaren öğrenci bir branşı seçer o branşta başarılı olarak mezun olabilirdi.

1979 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi bünyesinde bir " Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon Bölümü" açılır. Bölümün amacı, üniversitenin öğrencilerini, personelin ailesini, çeşitli testlerden geçirerek organik, biyomekanik, kapasitelerini ölçerek onların serbest zamanlarını değerlendirecekleri bir spor dalına veya beden eğitimine yönelterek, onlara bu programları hazırlamak ve ortamı oluşturmaktır. Ayrıca beden eğitimi spor konusunda kongre, konferans, sempozyum organize

¹⁶⁴ Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yönetmeliği, Ege Üniversitesi Yayını, İzmir, 1980,s.3.

etmek, teknik ve bilimsel yayınlar yapmak da yine bu bölümün amaçları arasındaydı.¹⁶⁵

O.D.T.Ü. Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon Bölümü, amacını tam olarak tam gerçekleştiremediği ve 1980 yılında yüksek lisansa aldığı 10 öğrenciden sadece 1 tanesini mezun edebildiğinden dolayı bu kurum otoritelerce, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimsi yetiştiren bir kurum olarak kabul edilmemektedir.¹⁶⁶

Yüksek öğretmen okullarının beden eğitimi ve spor bölümlerine üniversite sınavına girmiş lise ve dengi okul mezunu öğrenciler arasından puan sıralamasına göre alınacak öğrenci sayısının 3-5 katı kadar öğrenci ön kayıt yaptırır. Yetenek sınavı ile başarılı olanlar girmeye hak kazanırdı.

Bu dönem içinde 3. Ecevit Hükümeti (5.1.1978-19.11.1979) 6. Demirel Hükümeti (19.11.1979-12.9.1980) ve Bülend Ulusu Hükümetleri(29.9.1980-13.12.1983) görev alırlar. Ecevit ve Demirel Hükümetlerinde beden eğitimi öğretmeni yetiştiren okulların öğrenci sayıları artmış fakat bu kurumların öğretmen ve öğretim ortamını iyileştirme çalışmaları yapılmamıştır.¹⁶⁷

Bülend Ulusu Hükümeti, beden eğitimi ve spor konusuna en fazla önem veren hükümetler arasında yer alır. Beden eğitimi sporun hızla toplum özellikle de gençliğe yaygınlaştırılması için tedbirler almıştır. Beden eğitimi ve Spor üniversitelere seçmeli ders olarak konmuş, spor klüplerinin en azından beş branş üzerinde çalışmalarını ve topluma bu sporları yaymaları ve yine bu hükümet beden eğitimi ve sporunda Anayasada yer almasını sağlamıştır. Anayasanın 59. Maddesinde şöyle denmektedir:

“Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.

¹⁶⁵ Nalan BİLGE, **Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989,s.127.

¹⁶⁶ Nalan BİLGE, **A.g.e.**,s.127.

¹⁶⁷ Nalan BİLGE, **A.g.e.**,s.129.

Devlet başarılı sporcuları korur.”¹⁶⁸

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 5. Maddesinin 1. Fıkrasında “beden eğitimi dersinin” eğitim öğretim sürecinde seçmeli ders olarak programlanmasını ve icrasını öngörmüştür.¹⁶⁹ Bu uygulama halen devam etmektedir.

2.1.2.6. Üniversiteler Vasıtası ile Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirilmesi.

Yüksekokullar ile öğretmen yetiştirilmesi konusunda 6 Kasım 1981’de 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun yayınlanarak, bu kanunla Yüksek Öğretimde yeni,kapsamlı bir düzenlemeye gidilerek, tüm yüksek öğretim kurumlarının yeniden teşkilatlanmaya tabi tutulduklarını yukarıda belirtmiştik.

Yüksek öğretim kurumları teşkilat hakkındaki 41 sayılı kanun hükmünde kararname, 30 Mart 1983’de 2809 sayılı kanunla aynen kabul edilmiştir.

Bu kanuna göre üniversiteler bünyesi içinde yer alan beden eğitimi spor bölümleri şöyle sıralanmaktadır.

1. ODTÜ bünyesindeki Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon Bölümü kaldırılarak Eğitim Fakültesine bağlı olarak “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulur.

2. Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü kaldırılarak, Ankara’da “ Gazi Üniversitesi” adı altında yeni bir Üniversite kurularak, oluşturulan Gazi Eğitim Fakültesi bünyesinde “beden Eğitimi ve Spor Bölümü” kurularak, diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir.(Spor Akademisi ve Beden Eğitimi Bölümü)

3. Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi ve Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü kaldırılarak, İstanbul’da Marmara Üniversitesi adında yeni bir üniversite kurularak, oluşturulan Atatürk Eğitim Fakültesi içinde “ Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” kurularak, diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir.

¹⁶⁸ Anayasa Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Yayını, Türk tarih Kurumu Basımevi, Ankara,1982,s.41.

¹⁶⁹ Yüksek Öğretim Kanunu Yönetmeliği, Resmi Gazete, No:17506,6 Kasım 1981,s.4.

4. Manisa Gençlik ve Spor Akademisi, Buca Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü ve Ege Üniversitesi'ne bağlı olan Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu kaldırılarak, İzmir'de "Dokuz Eylül Üniversitesi" adında yeni bir Üniversite kurulur, oluşturulan Buca Eğitim Fakültesi bünyesinde "Beden Eğitimi ve Spor Bölümü" kurularak diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir.

Saydığımız bu dört bölümün dışında, daha sonra üç ilde daha üniversitelere bağlı olarak beden eğitimi ve spor bölümleri açılır. Bu üniversiteler ve açıldığı iller şunlardır:

1. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1985-86)

2. Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1987-88)

3. Adana Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1987-88)

11 Temmuz 1992 tarih ve 21281 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 3.7.1992 tarih ve 3887 sayılı Kanun (Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 sayılı Kanun Hükmündeki kararnamenin değiştirilerek kabulüne dair 2809 sayılı kanun ile 78 ve 190 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamelerde değişiklik yapılması hakkında kanunla)

1. Eğitim Yüksek Okulları Eğitim Fakültelerine;

2. Eğitim Fakülteleri bünyesinde bulunan Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri Rektörlüklere bağlı beden eğitimi ve Spor yüksekokullarına dönüştürülmüştür.¹⁷⁰

Türkiye'de mevcut üniversitelere ilaveten, 37.1992 tarih ve 3837 sayılı kanun ile yeni üniversiteler kurulmuştur. Kurulan bu üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar açılmıştır. Bu fakülteler bünyesinde "Beden Eğitimi ve Spor" bölümleri veya Yüksekokullar arasında "Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları"

¹⁷⁰ C. Kuru; "Öğretmen Yetiştirme Sisteminde Anadolu Öğretmen Liseleri ve Eğitim Fakülteleri". 5. Milli Eğitim Sempozyumu, Türk Yurdu Yayınları, Ankara, 1995, s.53.

açılmış veya mevcut Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri Yüksekokullara dönüştürülmüştür.

Gelişen ve değişen Türkiye’de yeni üniversitelerin çeşitli illerde açılması çalışmalarının hızla devam ettiğini takip etmekteyiz.

2000 yılı itibariyle Türkiye’de bulunan veya ÖSS sonucu ile ön kayıt kabul eden Üniversitelerimiz ve sahip oldukları birimler aşağıda belirtilmiştir.¹⁷¹

1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Antrenör Eğitimi
2. Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
3. Afyon Kocatepe Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
4. Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Antrenör Eğitimi
  - c. Spor Yöneticiliği.
5. Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Antrenör Eğitimi
  - c. Spor Yöneticiliği.

¹⁷¹ ÖSYM ÖĞRENCİ YERLEŞTİRME KILAVUZU, Ankara ÖSYM matbaası,2000.

6. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Antrenör Eğitimi
  - c. Spor Yöneticiliği.
  - d. Rekreasyon.
7. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Antrenör Eğitimi
  - c. Spor Yöneticiliği.
  - d. Ağrı Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
8. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
  - a. Spor Bilimleri.
9. Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
  - b. Antrenör Eğitimi.
  - c. Spor Yöneticiliği.
10. Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
  - b. Antrenör Eğitimi.
  - c. Tokat Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

11. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

12. Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

b. Antrenör Eğitimi.

13. Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

b. Antrenör Eğitimi.

14. Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

15. Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

16. Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

17. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

b. Antrenör Eğitimi.

c. Spor Yöneticiliği.

18. Gazi Üniversitesi Kastamonu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.

19. Gazi Üniversitesi Kırşehir Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
20. Gaziantep Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
21. Gazi Osman Paşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
22. Hacettepe Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
  - b. Spor Bilimleri.
  - c. Rekreasyon.
23. Harran Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
24. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
25. İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Antrenör Eğitimi.
26. Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
  - a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
27. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
28. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
29. Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Antrenör Eğitimi.
  - b. Spor Yöneticiliği.
30. Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
31. Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Antrenör Eğitimi
  - c. Spor Yöneticiliği.
  - d. Rekreasyon.
32. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Antrenör Eğitimi
  - c. Spor Yöneticiliği.
33. Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
34. Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
  - b. Rekreasyon.
35. Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
36. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
37. Niğde Üniversitesi Aksaray Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
38. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
39. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
40. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
41. Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
42. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
43. Selçuk Üniversitesi Karaman Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
44. Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
45. Trakya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
46. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
47. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
48. Yakınadoğu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
  - b. Antrenör Eğitimi
  - c. Spor Yöneticiliği.
49. Azerbaycan Devlet Beden Terbiyesi ve İdman Akademisi
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
50. Gürcistan Devlet Spor Akademisi Kitle Sporları ve Spor Sağlığı
- a. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.
  - b. Spor Organizatörlüğü.
  - c. Program Yapımcılığı.

Bu yukarıda adı geçen bölüm ve yüksekokullar ÖSYM tarafından belirlenmiş olup özel yetenek sınavları ile eğitim görülebilmekte ve başvuru kılavuzunda bulunmaktadır.

2.1.3. Ülkemizde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında YÖK Tarafından Belirlenen Genel Müfredat Programı Kullanılmadan Önceki Dönemlerde Uygulanan Müfredat Programları

1. Türkiye'deki Besyo ve Bes Bölümlerinde Okutulan Derslerin İsimleri;

Atatürk İlke Ve İnkılap Tarihi
Araştırma Teknikleri
Antropoloji
Anatomi
Antrenman Bilgisi
Atletizm
Artistik Jimnastik
Aletli Jimnastik
Aerobik Dans
Animasyon Ve Dans
Ağırlık Antrenmanı
Aerobik
Antrenörlük Uygulaması

Bilgisayar
Biyomekanik
Badminton
Beden Eğitimi Ve Oyun Eğitimi
Bale
Beden Eğitiminde Psikolojik Danışma Ve Rehberlik
Beden Eğitimi Ve Sporda Saha Ve Malzeme Bilgisi
Beden Eğitimi Ve Sporda Organizasyon Yönetimi
Beden Eğitimi Ve Spor Eğitimi
Beden Eğitimi Ve Spor Bilimlerine Giriş
Biyokimya
Basketbol
Buz Pateni
Bisiklet
Boş Zamanlar Toplum Bilimi
Beslenme

Jimnastik
Jimnastik Ve Oyun
Can Kurtarma
Çocuk Ve Spor

Çim Kayağı Teori Ve Pratiğı

Dağcılık
Doğa Sporları Teorik Uygulama (Kamp)
Doping Ve Ergojenik Yardımcılar
Dramatizasyon Ve Hareket Tiyatrosu
Davranış Bilimine Giriş

Eğitime Giriş
Ergonomi
Eğitim Tarihi
Egzersiz Biyokimyası
Eğitim Psikolojisi
Egzersiz Fizyolojisi
Eğitsel Oyunlar
Eğitim Yönetimi
Engelliler Psikolojisi Ve Eğitimi
Estetik Açıdan Spor
Eğitim Sosyolojisi
Engelliler İçin Beden Eğitimi Ve Spor

Fonksiyonel Anatomi
Futbol
Felsefe
Folklorik Sporlar
Fizyoloji
Fizik Kondisyon
Felsefi Antropolojik Açıdan Spor

Güreş
Güzel Sanatlar
Güç Geliştirme
Gözlem Ve Değerlendirme
Genetik Ve Spor
Gelişim Psikolojisi
Grup Dinamiğı Ve Liderlik
Görsel Sanatlar
Greko-Romen Güreş
Gösteri Cimnastiğı
Grup Dinamiğı Ve Egzersiz

Halk Oyunları
Hentbol
Hareket Ve Ritm Eğitimi
Herkes İçin Spor
Halter
Hareket Eğitimi

Hastalıklar Ve Egzersiz

İnsan Hakları Ve Demokrasi

İstatistik

Jogging

Judo

Kayak

Karate

Kriantropometri

Kaya Tırmanma Teori Ve Uygulama

Kinezyoloji

Klinik Psikoloji

Kadın Ve Spor

Kondüsyon Çalışmaları

Karşılaştırmalı Spor Eğitimi

Küçük Gruplar Toplum Bilimi

Liderlik Ve Kampçılık

Liselerde Beden Eğitimi

Masa Tenisi

Masaj

Motor Gelişim

Müfredat Programı Geliştirme

Müzik Eğitimi

Motor Öğrenme

Mezuniyet Çalışması

Motorik Öğrenme

Mesleki Yabancı Dil

Mahalli İdareler Ve Spor

Olimpik Hareket

Okullarda Öğretimin Denetimi Ve Değerlendirilmesi

Ortaokulda Beden Eğitimi Ve Spor

Okul Öncesi İlköğretimde Beden Eğitimi Ve Spor

Okul Öncesi Spor

Okuma Ve Genel İletişimde İlerleme

Öğretim İlke Ve Yöntemleri

Öğrenim Psikolojisi

Özel Diagnoz Ve Test Yöntemi Özel Öğretim Yöntemleri

Ölçme Ve Değerlendirme

Özürülülerde Spor

Psikolojiye Giriş
Psiko-Motor Gelişim

Rekreasyon
Rekondisyon Antrenmanı
Rekreasyon Liderliği
Ritim Eğitimi Ve Dans
Ruh Sağlığı
Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık
Rekreasyon Tarihi Ve Felsefesi
Ritmik Jimnastik

Sosyolojiye Giriş
Spor Ahlakı Ve Felsefesi
Sporda Yetenek Seçimi Ve Yönlendirme
Spor Yönetimi
Spor Fizyolojisi
Sporcu Yaralanmaları Ve İlk Yardım
Sporda Beceri Öğretimi
Spor Sosyolojisi
Spor Psikolojisi
Spor Ve Turizm Planlaması Ve İşletmeciliği
Spor Tesisleri
Sportif Oyunlar
Su Kayağı
Su Sporları
Spor Organizasyonu Ve Yöneticilik
Sporda Fizik Tedavi İlkeleri
Spor Ve Etik
Spor Ve Toplumsallaşma
Spor Ve Medya
Spor Pazarlaması
Sualtı
Staj
Spor Tarihi
Spor Basını Ve Halkla İlişkiler
Spor Teşkilatı
Sağlık Bilgisi Ve İlk Yardım
Spor Felsefesi Ve Olimpizm
Spor Pedagojisi
Sporcu Beslenmesi
Spor Kazalarından Korunma Ve Rehabilitasyon
Sağlık Öğrenimi Ve Beslenme
Step Dans
Sporda Hukuk
Spor Hijyeni
Sosyal-Psikolojik Açıdan Spor

Spor Felsefesinde Metin İncelemeleri
 Spor Ortamında Davranış Değiştirme
 Spor İşletmeciliği
 Sağlık Eğitimi Ve Spor
 Spor Bilimleri Ve Teknoloji

Türk Kültür Ve Medeniyet Tarihi
 Temel Jimnastik
 Temel Ritm Eğitimi
 Temel Fizik Ve Matematik
 Tıbbi Biyoloji
 Triatlon
 Taekwon Do
 Türk Spor Tarihi
 Toplumsal Tabakalaşma
 Turizm Ve Spor
 Treking Ve Kampçılık
 Tırmanış Teknikleri
 Tenis
 Temel Hakemlik Bilgisi
 Türk Dili
 Uygulamalı Ders Alan Çalışması
 Uygulamalı Fizyoloji

Voleybol
 Vücut Geliştirme

Yüzme
 Yap Boz Diagonal Ve Pervansiyonu
 Yönetim Bilimine Giriş
 Yaşlılarda Spor
 Yön Bulma Eğitimi
 Yabancı Dil

Zihinsel Engellilerde Beden Eğitimi Ve Oyun Gelişimi

Yukarıda alfabetik sıraya göre belirtilmiş olan dersler, 1996-97 ğretim yılı itibariyle BESYO veya BES bölümlerinde okutulan derslerdir. Dikkatle bakıldığında isimleri farklı olmasına rağmen muhtevası aynı olan dersler çoğunluktadır. Jimnastik- Temel Jimnastik, Ritim Eğitimi- Temel Ritim Eğitimi, Liderlik ve Kampçılık-Treking ve Kampçılık, vb. derslerde görüldüğü gibi.

Yabancı dil, Atatürk İlke ve İnkılapları, Türk Dili dersleri, bütün üniversitelerde mecburi derslerdir.

İsimleri verilen bu dersler bölümlerin coğrafi bölge, öğretim elemanı sayısı ve niteliği, tesisleri, araç ve gereç durumlarına göre değişiklik arz etmektedir.

1941-68 yılları arasında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştiren Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Eğitim Bölümünde okutulan derslere baktığımızda aşağıda isimleri belirtilen derslerin okutulduğunu görüyoruz.¹⁷²

Anatomi
 Antropometri
 Atletizm
 Askerlik
 Beden Terbiyesi Nazariyatı
 Beden Terbiyesi Tarihi
 Beden Eğitimi Bilgisi
 Jimnastik
 Çocuk Ve Gençlik Ruh Bilimi
 Değerlendirme
 Eğitim Psikolojisi
 Eğitim Ruh Bilimi
 Fizyoloji
 Genel Öğretim Metodu
 İzcilik Ve Uygulaması
 Kış Sporları Kursu
 Müzik
 Müzik Ve Halk Oyunları
 Oyun
 Oyun Ve Halk Oyunları

Özel Öğretim Metodu
 Özel Patoloji
 Pedagoji Ve Umumi Öğretim Usülleri
 Ritmik Jimnastik
 Sporlar
 Spor Hıfzısıhhası
 Spor
 Sağlık Bilgisi Ve İlk Yardım
 Su Sporları Ve İzcilik Kursu
 Saha Ve Malzeme Bilgisi
 Teşkilat Ve İdare
 Tıbbi Jimnastik Ve Masaj
 Tatbikat Ve Seminer

¹⁷² Nalan BİLGE, **Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989, s.84-85

Türk İnkılap Tarihi Ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi
Yabancı Dil
Yardımcı Dersler
Yaz Sporları Kursu

Toplam farklı 37 dersten oluşan G.O.M.M.T.E. döneminde, bugünkü gibi spor branşları ayrı ayrı okutulmuyor, spor ve oyun derslerinde branşlar işlenirken, cimnastiğe çok önem verilmiş ve haftada 10 saat olarak öğretilmiştir.

Pedagoji dersleri ile ilk etapta müfredatta yer almazken, 1947 yılından itibaren okutulmaya başlanmıştır.

Anatomi, fizyoloji, sağlık, teşkilat ve idare, yabancı dil, inkılap tarihi gibi derler devamlı okutulmuştur.

Ayrıca öğrencilerin yaz sporları ve kış sporları kamplarına mecburi olarak götürdüklerini ve bunun da bir uygulama olduğunu görüyoruz.

1974 yılında öğretime başlayan Gençlik ve Spor Akademilerinin yönetim ve spor bilimleri bölümlerinde okutulan dersler ise şunlardır.¹⁷³

Ahlak Ve Görgü Kuralları
Aletli Jimnastik
Anatomi
Antrenman Bilgisi
Atletizm
Basketbol
Basın Ve Halkla İlişkiler
Beden Eğitim Ve Spor Tarihi
Bilimsel Araştırma Metodları
Biyomekanik, Fizik Ve Kinezyoloji
Boks
Jimnastik
Cumhuriyet Tarihi
Eğitime Giriş
Eğitim Psikolojisi
Eğitim Programı Ve Yöntemleri
Fizyoloji

¹⁷³ Mehmet GÖRAL; Türkiye Spor Eğitimi Yettişiren Kurumların Mevcut Durumlarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1997.

Folklor
 Fonksiyonel Anatomi
 Futbol
 Gençlik Ve Dpor Kuruluşları İşletmesi
 Genel Ekonomi
 Grupla Çalışma Teknikleri
 Güreş
 Halter
 Hentbol
 İlk Yardım
 Matematik Ve İstatistik
 Müzik
 Ölçme Ve Değerlendirme
 Özel Öğretim Yöntemleri
 Planlama Ve Bütçe
 Psikolojiye Giriş
 Rehabilitasyon Ve Tedavi
 Rehberlik
 Ruh Sağlığı
 Saha Ve Malzeme Bilgisi
 Seçmeli Teorik Ders
 Sosyolojiye Giriş Ve Spor Sosyolojisi
 Spor Fizyolojisi
 Spor Masajı
 Spor Organizasyonu Ve Teknolojisi
 Spor Tesisleri Bakım Ve Onarımı
 Türkçe
 Toplum Hekimliği Ve Sporcu Beslenmesi
 Türk Hukuk Sistemi
 Türk Spor Teşkilatı
 Türk Yönetim Sistemi
 Voleybol
 Yabancı Dil
 Yönetime Giriş
 Yardımcı Uzmanlık Dalı

Spor Akademilerinde okutulan derslere baktığımızda müfredat programının çok dolu olduğunu görüyoruz. Derslerin yönetim, eğitim, spor ve işletme alanlarında yoğunlaştığını, Akademilerin kuruluş amaçlarından olan, beden eğitimi öğretmeni dışında spor elemanı yetiştirmek gayesinden kaynaklanmaktadır.

Spor Akademilerinin sahip olduğu eğitim-öğretim ortamı ve öğretim elemanı sayısı, mevcut BESYO ve BES bölümlerinin bir çoğundan çok daha ileri seviyede olduğu bilinmektedir.

Akademilerde okutulan birçok ders bugün ilgili bölüm ve okullarda okutulmamaktadır. Sebepleri arasında Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulmuş bu okullarda öğretim elemanlarının nitelik ve nicelik olarak yetersizliği tesislerin olmayışı ve çeşitli imkansızlıkların yanı sıra sadece öğretmen yetiştirmeyi amaçlamalarıdır.

Oysa ki Akademilerin müfredat programları spor yöneticisi, spor işletmecisi ve spor teorisyeni yetiştirmeye yönelik bir anlayış olduğu hemen göze çarpan bir nitelik arz etmektedir.

1978-80 yılları arasında Yüksek Öğretmen Okulları ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında okutulan derslerin isimleri şöyledir:

Aletli Jimnastik
 Anatomi
 Antrenman Bilgisi
 Antrpometri
 Araştırma Teknikleri
 Atletizm
 Basketbol
 Beden Eğitimi Öğretimi
 Beden Eğitimi Ve Spor Tarihi
 Biyomekanik
 Jimnastik
 Cumhuriyet Tarihi
 Düşünce Tarihi
 Eğitime Giriş
 Eğitim Psikolojisi
 Eğitim Programı Ve Yönetimi
 Eğitim Sosyolojisi
 Eğitim Yönetimi
 Eğitsel Oyunlar
 Ekonomiye Giriş
 Fizyoloji
 Fonksiyonel Anatomi
 Futbol
 Gençlik Liderliği Ve Serbest Zaman Eğitimi
 Güreş
 Güzel Sanatlara Giriş
 Halk Oyunları
 Hentbol

İlk Yardım
 Kış Sporları
 Kinezyoloji
 Matematik Ve İstatistik
 Müzik
 Ölçme Ve Değerlendirme
 Psikolojiye Giriş Ve Spor Psikolojisi
 Rehabilitasyon Ve Tedavi
 Rehberlik
 Ritmik Jimnastik
 Seçmeli Teorik Dersler
 Seçmeli Uygulamalı Dersler
 Sosyolojiye Giriş
 Spor Arızaları Tedavi, Rehabilitasyon, İlk Yardım
 Spor Fizyolojisi
 Spor Hijyeni
 Spor Masajı
 Spor Sosyolojisi
 Spor Organizasyon Ve Teknikleri
 Türkçe Kompozisyon
 Türk Hukuk Sistemi
 Türkiye Cumhuriyeti Ve Devrim Tarihi
 Toplum Hekimliği Sporcu Beslenmesi
 Travmatoloji
 Uygulama (Staj)
 Voleybol
 Yabancı Dil
 Yüzme

Bu dönemde okutulan derslere bakıldığında tamamen Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirmeye yönelik bir müfredat programının uygulandığını görmekteyiz.

Spor Akademileri müfredatı gibi geniş bir program uygulanmaktadır. Sebep, Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirmektir. Çünkü ülkemizin şiddetle öğremene ihtiyaç duyduğu yıllardır.

Buraya kadar incelenen programlara bakıldığında görülen odur ki, müfredatlarda farklılık göze çarpmaktadır. G.O.M.M.T.E.'nin müfredatında ders sayısı 8 ile başlamış ve zaman içinde artarak 24'e kadar yükseltilmiş, 132 ile 204 saat arasında ders işlenmiştir.

Derslerin müfredat programı içindeki ağırlığı ise şöyledir; Alan bilgisi dersleri %47 ile %81 arasında iken, Genel Kültür dersleri %33 ile %12 arasında, öğretmenlik formasyonu dersleri de %20 ile %7 arasında yer verilmiştir. Geleneksel sporlarımıza yer verilmemiş, tez ve kredi sistemi uygulanmamıştır.¹⁷⁴

Gençlik ve Spor Akademilerinde öğrenim süresi 4 yıldır. İlk 2 yıl sonunda öğrenci seçtiği esas ve yardımcı branşta uzmanlaşır ve son iki yıl bunlarla ilgili dersler alır. Öğrenci 51 ile 56 farklı ders görür, 179-209 saat arasında ders işler ve bunların karşılığı olarak 138 kredi ile tamamlamış sayılır. Derslerin program içindeki ağırlıkları ise şöyledir; Alan bilgisi %69-71, Genel kültür %21-20, Öğretmenlik formasyonu dersleri de %10-9 arasında yer alır. Geleneksel sporlarımızı müfredat programına koymuş, grup ve bireysel sporları ayırmış, teker teker öğretilmesini sağlamış, kredi sistemini getirmiş, beden eğitimi ve sporla ilgili bilimsel çalışmalarda, araştırmalarda önemli rol oynayacak olan “tez” çalışmasını başlatmıştır.¹⁷⁵

Enstitülerin 1978-80 yılları arasında Yüksek Öğretmen Okullarına dönüştürülmesiyle, bu okulların Beden Eğitimi bölümlerinin müfredat programlarının özellikleri şunlardır; 4 yıl boyunca 51 farklı ders okutulmuş ve 221 saat ders işlenmiştir. Bunların karşılığı olarak 134 kredi sayılmış, branşlaşma yoktur. Bu müfredat ile eğitim yapan okullar 46 yıl sonra geleneksel sporlarımıza yer vermiş ve yine bu okullarda beden eğitimi tarihi gibi önemli bir ders okutulmamıştır. Derslerin program içindeki dağılımı şöyledir; Alan bilgisi dersleri %75, Genel kültür dersleri %13, Öğretmenlik formasyonu dersleri de %12 dir.

Mevcut durumda ise 4 yıl boyunca 50'nin üzerinde ders okutulmakta olup, toplam 140 kredilik derslerin %75 'i alan dersi, %15'i pedagojik formasyon dersi ve %10'u ise genel kültür derslerini oluşturmaktadır.¹⁷⁶

¹⁷⁴ Mehmet GÖRAL; Türkiye Spor Eğitimcisi Yetiştiren Kurumların Mevcut Durumlarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1997.

¹⁷⁵ Mehmet GÖRAL; A.g.e.

¹⁷⁶ D.P.Ü. BESYO Arşivi, 2001.

2.1.3.1. BESYO VE BES 'LERDE Okutulan Derslerin İçerikleri.

Genel Fizyoloji:

Biyolojik sistemlere genel yaklaşımları sağlamak üzere hücre, doku ve bunlara bağlı olarak fizyolojik işleyişin temelleri ve kontrol mekanizmaları, sinir sistemi, kas sistemi, endokrin sistemi, dolaşım sistemi, sindirim sistemi ve boşaltım sistemine ilişkin anatomik ve fizyolojik özelliklerin öğrenimini ve öğretimini kapsar.

Spor Fizyolojisi:

Bu ders kapsamında egzersizde enerji metabolizması, organizmanın yakıtları, egzersiz sonrası normale dönme, hareketin kontrolü, kas kasılması, tipleri, antrenmanda kassal uyumlar, yorgunluk, egzersize, solunumsal, dolaşım sal, normal ve farklı ortamlarda yapılan egzersizlere uyumu aktarılmaktadır.

Hentbol Teori ve Pratiği:

Bu ders; hentbol oyununun tanımı, tarihi gelişimi, oyun kuralları, top tutma, sürme, pas, kale atışları, aldatmalar, bireysel savunma, kaleci eğitimi, oyuncuların mevkilerine göre eğitim, grup savunması ve takım hücumu konularının öğrenimin ve öğretimini kapsamaktadır.

Spor da İlk Yardım:

Sporcularda rastlanacak acil sorunların çözümünde ve hayati öneme sahip durumlarda etkin girişim yöntemleri, temel ilkeler, solunum ve dolaşım desteklerinin öğrenimini kapsamaktadır.

Spor Organizasyon ve Yönetimi:

Yönetim kavramına genel bakış, yönetim ve organizasyon kurumları, yönetim sürecinin özellikleri, Türkiye'de düzenlenen büyük spor organizasyonları, tesis planlaması ve işletilmesini kapsamaktadır.

Spor Psikolojisi:

Psikolojinin uygulama alanlarını, psikoloji ile ilgili temel kavramlar, davranışın oluşumu, duygular ve heyecanlar, algılama, motivasyon, öğrenme, kişilik, identifikasyon(özdeşleşme), camposion (savunma), çevre ve birey gibi sporla ilişkilendirilmesi ve bu doğrultuda insan performansının psişik boyutuna genel bir girişin öğrenimi ve öğretimini kapsamaktadır.

Fonksiyonel Anatomi:

Baş, boyun, gövde, üst ve alt extremitelerdeki hareketler ile bu hareketlere katılan kaslar, belli başlı spor dallarında temel hareketler ve bu hareketlere katılan kasların, anatomik terimler ve kavamlar, eksen ve düzlem, hareket sistemi yapılarını ve eklem hareketlerinin öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Spor Bilimine Giriş:

Spor Bilimlerinin ortaya çıkışı, farklı alanların birleşerekspor bilimlerini oluşturmasının tarihsel gelişimi, sporun felsefi temelleri, spor felsefesine bağlı olarak değişen meslek anlayışları ve spor bilimlerinin geleceği gibi konuların öğrenimi ve öğreimini kapsamaktadır.

Atletizm Teori ve Pratiği:

Atletizmle ilgili genel kurumsal bilgilerin temel beceri ve tekniklerin öğrenim, atletizmde dallara (brança) özgü verim yapısının geliştirilmesine yönelik genel bilgilerin ve dalların teknik düzeyinin pekiştirilmesinin öğrenimini öğreimini kapsamaktadır.

Yüzme Teori ve Pratiği:

Yüzme ile ilgili temel kuramsal bilgilerin aktarımı, temel beceri ve tekniklerin tanıtımını ve öğretimini kapsamaktadır.

Bisiklet Teori ve Pratiği:

Bisiklet sporu ile ilgili bilgilendirme ve kullanılan temel beceri ve tekniklerin öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Atıcılık Teori ve Pratiği:

Tarihçe, dalların (branşların) ve poligonların tanıtımı, güvenlik kuralları, trap atıcılığı, skeet atıcılığı, havalı tüfek atıcılığı, havalı tabanca atıcılığı, atıcılık oyun kuralları ve Dünya Atış Birliği'nin yapılanmasını kapsamaktadır.

Modern Dans Teori ve Pratiği:

Çağdaş dansın ilkeleri doğrultusunda, temel hareket becerilerinin kazanımı, bu beceriler aracılığıyla duyguları yansıtmının öğrenimi ve öğretimini kapsamaktadır.

Kondisyon Çalışmaları Teori ve Pratiği:

Sporsal verimi oluşturmada önemli bir etmen olan kondisyonun kuramsal ve uygulama temellerine yönelik bilgilendirme ile genel ve spor dallarına yönelik kondisyonlanmada gerekli çalışma araç-gereç kullanımının ilke ve yöntemlerinin uygulamasının öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Halk Dansları Teori ve Pratiği:

Yaşayan ve geçmişte kalan ulusal danslarımızın tanıtımı ve bunlara ait temel beceri ve düzenlemelerinin öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Halter Teori ve Pratiği:

Halterle ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel beceri ve tekniklerin tanıtımı ve öğretimini kapsamaktadır.

Badminton Teori ve Pratiği:

Badminton ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel beceri ve tekniklerin tanıtımını ve öğretimini kapsamaktadır.

Aerobik Teori ve Pratiği:

Yoğun kentsel yaşamın neden olduğu hareketsizlik ve stresin giderilmesi için gerekli olan alıştırmalar müzik eşliğinde düzenli bir şekilde yapılmasının öğrenimini ve öğretimini, temel teknik ve becerilerin öğrenilmesini kapsamaktadır.

Spor Biyomekaniği:

Spor biyomekaniğinde hareketlerin, temel biyomekanik kavramlarını kinetik ve kinematik içerisinde ele alarak, lineer açısal hareketler düzeninde inceleyen, farklı spor dallarının hareket ve performans analizleri ile bunlara ait ilke ve kavramların ele alındığı bir alandır.

Kinantropometri:

İnsan vücut yapısının hareket ve spora bağlı olarak değişimini, somatotip vücut endisler ve kompozisyonu kavramlarını ve bunlara ait antropometrik teknikleri içerir.

Psiko-Motor Gelişim:

İnsanın biyolojik, psikolojik ve sosyal bir varlık olduğundan hareketle büyüme ve gelişmenin biyolojik, psikolojik ve sosyal öğeleri incelemeyi kapsar.

Sporda Beceri Öğrenimi:

Öğrenme süreci ve öğrenme ile ilgili çalışmalar, beceri ve beceri türleri, bireysel ayrılıklar, algılama ve bellek, motor öğrenme modelleri, dürtü ve performanstaki önemi, reaksiyon zamanı ve karar verme mekanizmaları, dikkat ve insan performansı, performans becerilerinde duyuşsal destek, transfer, hız ve doğruluk ilkeleri, motivasyon gibi konuları kapsamaktadır.

İstatistik:

Araştırma tekniklerine uygun olarak spor bilimlerinde kullanılacak temel istatistik bilgiler, istatistik hesaplamalar ve bilgisayarla uygulama ve bu alanın konuları arasındadır.

Spor Sosyolojisi:

Sporun toplumsal bir konum niteliği kazanması oyun, tarihsel boyutları ile sporsal etkinlikler, farklı toplumların sporu ele alışları, sosyolojik açıdan sporun işlevi, spor alanlarındaki saldırganlık ve nedenleri konularını ele alınır.

Doğa Sporları Teori ve Pratiği:

Kampçılık, yürüyüş ve dağcılık başta olmak üzere doğayla içiçe olan spor dallarının temel felsefesi teorisi ve uygulamaları ile çevre ve doğa sevgisinin kazandırılması için gerekli ilkelerin öğrenimi ve öğretimini kapsamaktadır.

Kayak Teori ve Pratiği:

Kayak ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel beceri ve tekniklerin tanıtımı ve öğretimini kapsamaktadır.

İzcilik Teori ve Pratiği:

Çocuk ve gencin okul dışında informal olarak eğitimini ele alır. Bireysel gelişim, toplumsal gelişim ve doğa sevgisinin izcilik ilke ve yöntemleri doğrultusunda ele alınışı üzerinde durulur, çocuk ve gençler bu bağlamda liderliğin nasıl yapılacağıının öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Taekwon-Do Teori ve Pratiği:

Çıplak el ve ayaklarla rakibe karşı yapılan bir savunma sporu olan Taekwon-Do'nun felsefesi, beceri, teknik ve taktiklerinin öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Kürek Teori ve Pratiği:

Kürek ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel beceri ve tekniklerin tanıtımını ve öğretimini kapsamaktadır.

Eskrim Teori ve Pratiği:

Eskrim ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel becerilerin ve tekniklerin tanıtımı ve öğretimini kapsamaktadır.

Tenis Teori ve Pratiği:

Tenis ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel beceri ve tekniklerin tanıtımı ve öğretimini kapsamaktadır.

Okçuluk Teori ve Pratiği:

Okçuluk ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel beceri ve tekniklerin tanıtımını ve öğretimini kapsamaktadır.

Antrenman Bilimi:

Antrenman temel kavramları, antrenman ilkeleri, temel motorik özelliklerden olan kuvvet, sürat, dayanıklılık ve hareketliliğın geliştirilmesini, antrenmanın temel ilkelerine bağlı kalarak, antrenman planlaması, mikro, mezo, makro ve megasiklus kavramları, antrenmanda yenilenme psikolojik antrenman, ergojenik yardım gibi alanlar incelenir.

Sporcu Sağlığı:

Spor hekimliği kavramı, sporcu sağlığında genel konular, anatomik bölgelere göre spor sakatlıkları ile fizik tedavi ve rehabilitasyon ilkeleri, sağlık hizmetleri organizasyonu, doping, hijyen gibi konulara bu başlık altında ele alınmaktadır.

Program Geliştirme:

Spor eğitimi çerçevesinde, temel eğitim felsefesi ve bu felsefelere bağlı olarak gelişen program geliştirme yaklaşımlarından hareketle beden eğitimi ve spor eğitimi programlarının geliştirilmesiyle ilgili ilke ve yöntemler ile Türkiye'deki bugüne kadar olan gelişmelerin öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Rekreasyon:

Rekreasyon tanımı, felsefesi, sosyolojik, perspektifi, hedef gruplar, organizasyon prensipleri, rekreasyon kapasitesi, sınırlılıklar ve alternatif etkinliklerin öğrenimi ve öğretimini kapsamaktadır.

Spor Tarihi:

Türk ve Dünya Tarihi'nde sporun yerini felsefi açıdan incelenmesi, spor olgusunun olimpizm ile ilişkisi, bir felsefe olarak olimpizm konularını içerir.

Su Sporları ve Pratiği:

Su sporları ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel beceri ve tekniklerin tanıtımını ve öğretimini kapsamaktadır.

Buz Pateni Teori ve Pratiği:

Artistik buz pateni ve buz danslarıyla ilgili genel bilgilendirme ve kullanılan temel beceri ve tekniklerin öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Masaj Teori ve Pratiği:

Masajın tarihçesi, fizyolojik etkileri, endikasyon ve kontrendikasyonları, masajda kullanılan malzemeler, temel masaj maniplasyonları, bandajlama ve laping bu ders kapsamında incelenmektedir.

Vücut Geliştirme Teori ve Pratiği:

Günümüzde yaygın olarak sağlık, bedensellik ve estetik için kullanılan vücut geliştirmeye yönelik genel bilgilendirme ve uygulamada kullanılan temel beceri ve tekniklerle yöntemlerine ilişkin öğrenimi ve öğretimi kapsamaktadır.

Kaya Tırmanışı Teori ve Pratiği:

Kişinin kendi başına ve grup olarak yapacağı tırmanma turları, kaya tırmanışı yarışmaları ve tırmanıştaki tehlikelerin üstesinden gelmede gerekli malzeme, antrenman ve kuramsal bilgilerin öğrenimini ve öğretimi kapsar.

Özürllüler İçin Spor Teori ve Pratiği:

Özürllü insanların bireysel ve toplumsal varlığını oluşturmada araç olan sporsal etkinlikler ile ilgili genel bilgilendirme özürllülerde yapılan uygulamalarda kullanılan temel psiko-fizyolojik yöntem ve uygulama becerilerinin öğrenimini ve öğretimi kapsamaktadır.

Judo Teori ve Pratiği:

Judo ile ilgili genel kuramsal bilgilerin aktarımını, temel teknik ve becerilerinin tanıtımı ve öğretimi kapsamaktadır.

Karşılaştırmalı Spor Eğitimi:

Spor bilimleri ve beden eğitimindeki gelişmeyi yönlendiren ülkelerin konuyla ilgili tarihsel gelişimi, bugünkü durumları ve aralarındaki farklılıklar ile Türkiye’de bugüne kadar meydana gelen değişikliklerin ve varolan durumun öğrenimini ve öğretimi kapsamaktadır.

Spor Eğitimi:

Genel eğitimin spor eğitimi ile ilişkisi, spor eğitimi akımları ve etkilenmeler, öğrenme ve öğretme, program geliştirme, yöntem ve teknikler, spor eğitiminde

ölçme ve değerlendirme ile olan çalışmaların öğrenimini ve öğretimini kapsamaktadır.

Sporda Özel Öğretim Yöntemleri:

Farklı insan ve sporcu gruplarına temel becerilerin öğretilmesine ait gözlem basamakları içerir.

Voleybol Teori ve Pratiği:

Voleybol oyun kuralları, Dünya'da ve Türkiye'de gelişimi, voleybolda duruş(orta, alçak yüksek pozisyon) topsuz deplasman egzersizleri (öne, geriye, yanlara, kurvöze), manşet pas tekniği, normal, alçak, yüksek pozisyonda manşet paslar, sağa-sola-öne-geriye manşet pas, alttan servis, tenis servisi, parmak pas tekniği, topun katettiği mesafe itibariyle pas, yakın ve uzun pas, smaç tekniği, (koşu, sıçrama, topa, vuruş, iniş), blok tekniği, (sıçrama, topa değme), smaç-blok tekniklerinin öğrenimi ve öğretimini kapsamaktadır.

2.1.3.2. BESYO VE BES Bölümlerinde Yarı yıllara göre ders programları ve ders kredileri:

Tablo 2.1.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulları / Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerinde Genelde 1. Sınıf 1. Yarı yılda okutulan derslerin isimleri, haftalık, teorik, uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	Teorik	Uygulama		
Derslerin İsimleri				
Genel Anatomi	2	-	2	2
Genel Fizyoloji	2	-	2	2
Atletizm	1	2	3	3
Basketbol	1	2	3	3
Voleybol	1	2	3	3
Jimnastik	1	2	3	3
Spor Bilimlerine Giriş	2	-	2	2
Spor Ahlakı Felsefesi	2	-	2	2
Eğitime Giriş	3	-	3	3
Atatürk İlke ve İnkılapları	2	-	2	-
Türk Dili	2	-	2	-
Yabancı Dil	2	-	2	-
Temel Ritim Eğitimi	-	2	2	2
Seçmeli Uygulamalı Dersler; Badminton, Liderlik ve Kampçılık, Taekwon-do, Judo, Masa Tenisi, Tenis, Yüzme, Halk Oyunları, Okçuluk, Bisiklet, Kayak, vb.	-	2	2	1

Tabloda yazılan dersler, haftalık ders saatleri ve kredileri araştırmamıza konu olan mevcut kırk dört BES bölümleri tarafından genelde oluşturulan derslerdir. Anatomi ve fizyoloji dersi ile spor branşlarından olan Atletizm, Voleybol, Basketbol ve jimnastik umumiyetle birinci sınıflarda ve yine spor bilimlerine giriş dersi ile bir pedagojik formasyon dersi olan eğitime giriş dersi de birinci sınıflarda okutulurken, Atatürk İlke ve inkılapları, Türk Dili, Yabancı Dil dersleri mecburi olarak okutulmaktadır. Spor ahlakı ve felsefesi dersi, Marmara Üniversitesi BESYO ve Dumlupınar Üniversitesi BES Bölümünde okutulmaktadır. Spor ahlakı dersinin daha önce G.S.A. 'de dördüncü sınıf ikinci yarıyılıda 2 saat 2 kredi olarak Beden Eğitimi

Spor Yönetimi Bölümünde okutulduğunu görüyoruz.¹⁷⁷ Tabiki dersin muhteiyatı hakkında malumat edinemedik. Fakat bugün okutulan spor ahlakı ve felsefesi dersinin, standartlardaki anarşi, küfür, holiganizm, saldırganlık ve sporda dönen dolaplar, şike, doping, transfer ücretleri gibi problemler sebebiyle lüzumlu olduğuna inanıyoruz.

Seçmeli uygulamalı dersler (S.U.D.) ise, okulların bölümlerin buldukları illerin coğrafi şartları ve öğretim elemanlarının ihtisaslarına göre değişmektedir. Bazı okullarda bazı dersler mecbur olurken, diğerlerinde S.U.D. olarak okutulmaktadır. Bunlardan bazıları, badminton, liderlik ve kampçılık, taekwon-do, judo, masa tenisi, yüzme, halk oyunları,tenis, okçuluk, bisiklet, kayak,vb.

Tablo 2.2.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde genelde 1. Sınıf II. Yarıyıda Okutulan Derslerin İsimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	T	U		
Derslerin İsimleri				
Genel Anatomi	2	-	2	2
Genel Fizyoloji	2	-	2	2
Atletizm 2	1	2	3	3
Basketbol 2	1	2	3	3
Voleybol 2	1	2	3	3
Jimnastik 2	1	2	3	3
Psikolojiye Giriş	3	-	3	3
Atatürk İlke ve İnkılapları	2	-	2	2
Türk Dili	2	-	2	-
Yabancı Dil	2	-	2	-
Temel Ritim Eğitimi	-	2	2	2
Seçmeli Uygulamalı Dersler; Badminton, Liderlik ve Kampçılık, Taekwon-do, Judo, Masa Tenisi, Tenis, Yüzme, Halk Oyunları, Okçuluk, Bisiklet, Kayak, vb.	-	2	2	1

II. yarıyıda okutulan dersler, I. Yarıyıda okutulanların devamı gibi gözükse de, farklı olarak pedagojik formasyon dersi, psikolojiye giriş dersi vardır. Türk Dili,

¹⁷⁷ Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No: 17231,

Atatürk İlke ve İnkılapları ve Yabancı Dil dersleri, bütün üniversitelerde zorunlu olarak 2 yarı yıl okutulmaktadır. Temel ritm eğitimi dersi de bazı okullarda bir dönemde 2 saat yerine 3 saat veya her iki dönemde 2 'şer saat olarak okutulmaktadır. Temel ritm eğitimi dersi ilk önceleri okutulmamış, fakat 1986 yıllarından itibaren Gazi ve O.D.T.Ü.'de müzik ve ritm eğitimi olarak okutulmaya başlanmıştır. Bu ders özellikle Milli Bayramlarımızda yapılan gösterilerde beden eğitimi ve spor öğretmenlerine hareketleri hazırlamada yardımcı olmaktadır.

Anatomi ve Fizyoloji dersleri, bütün programlar da yer almaktadır. Ancak üniversitelerin bir dönemde okutulacak derslere sınırlama getirme çalışmaları sebebiyle bu dersler bir dönemde, fakat ders saatleri kredileri artırılarak okutulmaktadır.

Seçmeli uygulamalı dersler de okullarda her dönemde ayrı bir ders okutulduğu gibi, 2 dönem boyunca aynı derste okutulduğu programlarından anlaşılmaktadır.

Ayrıca, jimnastik dersi spor bölümlerinin açıldığı günden beri okutulurken, bugün aynı dersler olarak okutulan, basketbol, voleybol, futbol, hentbol, atletizm, güreş branşları ders olarak önceleri oyun veya spor adı altında okutulmuştur.

Yine G.O.M.M.T.E.'nün ders programlarında; Atatürk ilke ve İnkılapları ve Yabancı Dil derslerinin okutulduğunu, buna ilaveten bugünkü Türk Dili dersi yerine kompozisyon, Dünya'daki siyasi çalkantılar nedeniyle de askerlik dersinin müfredat programları arasında görüyoruz.

Tablo 2.3.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde genelde 2. Sınıf I. Yarıyılıda Okutulan Derslerin İsimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	T	U		
Derslerin İsimleri				
Fonksiyonel Anatomi	2	-	2	2
Spor Fizyolojisi	2	-	2	2
Hentbol	1	2	3	3
Futbol	1	2	3	3
Güreş/Ritmik Jimnastik	1	2	3	3

Eğitim Psikolojisi	3	-	3	3
Seçmeli Teo. Ders	2	-	2	2
Seç. Uyg. Ders.	-	2	2	2
Spor Teşkilatı	2	-	2	2
Sporda Beceri Öğretimi (Motorik Öğrenme)	2	-	2	-

Spor branşları ise aynı saat ve kredi olarak devam ederken, pedagoji dersi sosyolojiye giriş gösterilmektedir. Erkek öğrenciler, güreş dersi görürlerken, kız öğrenciler ritmik jimnastik dersini almaktadır. S.T.D. ve S.U.D. durumuna göre 1. Yarıyılları yılın devamı veya yeni bir ders alınarak verilmektedir.

Tablo 2.4.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde genelde 2. Sınıf 2. Yarıyılıda Okutulan Derslerin İsimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	T	U		
Derslerin İsimleri				
Fonksiyonel Anatomi	2	-	2	2
Spor Fizyolojisi	2	-	2	2
Hentbol	1	2	3	3
Futbol	1	2	3	3
Güreş/Ritmik Jimnastik	1	2	3	3
Eğitim Psikolojisi	3	-	3	3
Seçmeli Teo. Ders	2	-	2	2
Seç. Uyg. Ders.	-	2	2	2
Spor Teşkilatı	2	-	2	2
Sporda Beceri Öğretimi (Motorik Öğrenme)	2	-	2	-

Tablo 2.5.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde genelde 3. Sınıf I. Yarıyılıda Okutulan Derslerin İsimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	T	U		
Derslerin İsimleri				
Antrenman Bilgisi	2	-	2	2
Eğitim Sosyolojisi	3	-	3	3
Spor Masajı	1	1	2	2
Seç. Spor Dalı	2	2	4	3
Spor Sosyolojisi	2	-	2	2

Seç. Teo.Ders.	2	-	2	2
Seç. Uyg. Ders	-	2	2	2

Tabloda görülen derslerden Antrenman bilgisi bazı okullarda Antrenman ve Hareket bilgisi dersi adı altında okutulmaktadır.

Eğitim sosyolojisi öğretmenlik bilgisi dersidir. Spor sosyolojisi ve spor masajı dersleri spor alan bilgisi dersleridir.

Seçmeli spor dalları öğrencilerin yetenek ve kabiliyetlerine göre en uygun, aynı zamanda, en iyi yapabildikleri, daha önceki dönemlerde değerlendirmelerden yüksek not aldıkları veya branşlaşmak istedikleri, mezun olurken diplomalarına yazılacak olan seçtikleri bir spor dalıdır. Bu spor branşları; atletizm, basketbol, jimnastik, hentbol ve voleyboldur.

Ancak yöresel özelliklere ve okulların imkanları ölçüsünde yüzme, kayak gibi branşlarda seçmeli spor dersi arasında yer almaktadır.

Seçmeli teorik dersler ve seçmeli uygulamalı derslerde öğrencilerin daha fazla sporla ilgili ders ve branş görmeleri açısından devam etmektedir.

Tablo 2.6.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde genelde 3. Sınıf II. Yarıyılı Okutulan Derslerin İsimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	T	U		
Derslerin İsimleri				
Antrenman Bilgisi	2	-	2	2
Spor Psikolojisi	2	-	23	2
Rehberlik ve Danışmanlık	3	-	2	3
Sporda İlk Yardım	2	-	2	2
Sporcu Sağlığı ve Beslenmesi	2	-	4	2
Seçmeli Spor Dalı	2	2	2	3
Sporda Yönetim ve Org.	2	-	2	2
Seçmeli Teo. Dersler.	2	-	2	2
Seçmeli Uyg. Dersler	-	2	2	2

Antrenman Bilgisi iki dönem okutulduğu gibi bazı bölümlerde bir dönem haftada 3 saat, bazı bölümlerde ise her iki dönemde de 2'şer ders saati olarak okutulmaktadır.

Rehberlik ve psikolojik danışma dersi pedagojik formasyon dersi olup haftada 3 kredidir.

İlk yardım, Beslenme ve Yönetim Organizasyon dersleri spor alan dersleri olup, isimleri okul müfredat programlarında değişik olabilir ama içerikleri pek fazla değişiklik arzetmez. Sağlık bilgisi ve ilk yardım G.O.M.M.T.E.'nin müfredatında da vardır.¹⁷⁸

İhtisas dersi olan SSD bu dönemde de haftada 2 teorik 2 uygulama olmak üzere devam etmektedir.

Tablo 2.7.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde genelde 4. Sınıf I. Yarıyılıda Okutulan Derslerin İsimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	T	U		
Derslerin İsimleri				
Seçmeli Spor Dalı	2	2	4	3
Yardımcı Seç. Spor Dalı	2	2	4	3
Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	-	3	3
Özel Öğretim Yön.	2	-	2	2
Biyomekanik	2	-	2	2
Antrenörlük Uyg.	2	2	4	3
Antropometri	2	-	2	2

Tablo incelendiğinde görülecektir ki, 3. Sınıftan seçilen, SSD devam ederken, ilaveten öğrencinin mezuniyetinde Yardımcı seçmeli spor dalı olacak bir spor branşı da haftada 2 teorik 2 uygulama toplam 4 ders saati ve 3 kredi olarak programda yer almaktadır.

¹⁷⁸ Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Talim Terbiye Dairesi Arşivi.

Öğretim yöntemleri öğretmenlik dersi, özel öğretim yöntemleri spor alan dersleridir.

Antropometri dersi bu isimle veya Antropometri ve Yetenek Seçimi olarak da programlarda zikredilmektedir.

Tablo 2.8.: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları / Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde genelde 4. Sınıf II. Yarıyılında Okutulan Derslerin İsimleri, haftalık, teorik ve uygulama ders saatleri ve kredileri.

Diğer Bilgiler	Ders saati		Toplam	Kredi
	T	U		
Derslerin İsimleri				
SSD	2	2	4	3
Yard. SSD	2	2	4	3
Ölçme ve Değerlendirme	3	-	3	3
Antrenörlük Uyg.	2	2	4	3
Araştırma Tek.	2	-	2	2
Eğitsel Oyunlar	-	2	2	2
Staj	-	-	-	-

Okulun sonuna gelen öğrencilere bu dönemde yeni ders olarak Ölçme ve Değerlendirme, Araştırma Teknikleri, Eğitsel Oyunlar dersleri verdiği tabloda görüyoruz.

Staj dersi okutulmayıp, öğrenciler okulun bulunduğu ildeki daha önceden Milli Eğitim Müdürlüklerinin müsaade ettiği okullardan birine kur'a çekerek giderler. Orada görevli beden eğitimi öğretmenin rehberliğinde en az üç hafta olmak üzere; dersin işlenişi, müfredat programları, okulun yönetimi gibi konularda bilgilenirler, örnek ders işlerken bölümden bir danışman hocanın da bulunması neticesinde geçer not almaları yani "öğretmen olur." Değerlendirmesini hak etmeleridir.

2.1.4. Türkiye'de Uygulanmakta olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Lisans Düzeyi Eğitim-Öğretim Programı

20.3.1997 tarihinde Ankara'da toplanan Eğitim Fakültesi Dekanları, 'Eğitim Fakültelerinin Program Değişikliği' konusundaki çalışmalarını değerlendirmiş ve aşağıda belirtilen hususlarda görüş birliğine varmıştır.

1. Öğretmenlik kendine özgü ilke ve uygulama yöntemleriyle profesyonel bir meslektir. Öğretmenlik mesleğinin temel kaynağı Eğitim Fakülteleridir. Eğitim Fakültelerinin temel işlevi ise öğretmen yetiştirmedir. Öğretmen Yetiştirme programlarının ülkenin ihtiyacına ve alandaki çağdaş gelişmelere uygun olarak düzenlenmesi esastır. Bu kapsamda, Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilmiş olan Program Değişikliği, Eğitim Fakültelerinin Öğretmen Yetiştirme işlevini yeniden düzenleyen önemli ve gerekli bir çalışma olarak değerlendirilmiştir.

2. Yeni düzenlemede, ülkemizin geleceği için hayati önem taşıyan kesintisiz 8 yıllık temel eğitime öğretmen yetiştirmek üzere Fakültelerimizde ilk defa bir İlköğretim Bölümü kurulmaktadır.

3. Ortaöğretime yüksek nitelikli öğretmenler yetiştirmek üzere, yeni bir uygulama başlatılması planlanmıştır. Buna göre, öğretmen adayları alan bilgilerini ağırlıklı olarak ilgili alan fakültelerinden aldıktan sonra öğretmenlik formasyonlarını Eğitim Fakültelerinde açılacak tezsiz yüksek lisans programlarında tamamlayacaklardır. Bu programlarda ağırlık öğretim yöntemleri üzerinde yoğunlaştırılacaktır.

4. Eğitim Fakültelerinin varolan kaynaklarını bundan böyle İlköğretim Bölümünde değerlendirmeleri önem arz etmektedir. Bu kapsamda her fakültede özellikle sınıf öğretmenliği programlarının bir an önce başlatılması, varolanların ise kapasitelerini artırmaları gerekli görülmektedir.

5. Eğitim Fakülteleri'nin Eğitim Bilimleri Bölümleri'nde yürütülen lisans programlarından Psikolojik Danışma ve Rehberlik dışındaki programların, lisansüstü programlar olarak uygulanması uygun görülmüştür.

6. Yeni düzenlemelere uygun olarak program geliştirme çalışmaları 1997 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır. Bazı Dekanlar tarafından dile getirilen hususlar ile

uygulamada ortaya çıkabilecek aksaklıkları gidermek üzere program ve müfredat geliştirme çalışmaları sırasında gerekli tedbirler alınacaktır. Her düzeydeki öğretmen yetiştiren programlarda uygulama okullarına ağırlık verilecektir.

7. Yeni düzenlemeler 1998-99 Eğitim-Öğretim yılından itibaren uygulamaya konacak ve buna göre öğrenci alımına geçilecektir. Ancak mevcut yapı çerçevesinde öğrenimlerine başlayan ve devam eden öğrenciler halen devam ettikleri programları tamamlayacaklardır. Bu öğrencilerin halen sahip oldukları hakların herhangi bir şekilde ellerinden alınması söz konusu değildir.

8. Yeni düzenleme neticesinde Eğitim Fakülteleri'nde görevli hiçbir öğretim elemanının mağduriyeti söz konusu değildir. Ancak bu Fakültelerimizdeki öğretim elemanlarının akademik çalışmalarını bundan böyle Öğretmen Yetiştirme işlevi çerçevesinde yürütmeleri beklenmektedir. Bir başka deyişle Öğretmen Yetiştirme programlarını yürütmekle görevli öğretim elemanları uğraşlarını öğretim yöntemleri üzerinde yoğunlaştıracaklardır.

9. Eğitim Fakültelerimize en hızlı bir şekilde öğretim yöntemleri uzmanları kazandırmak üzere, Milli Eğitim Bakanlığı yurtdışı doktora burslarının önemli bir kısmının bu alana tahsis edilmesi yönündeki Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın girişiminin çok önemli ve öncelikli bir konu olarak desteklenmesi uygun bulunmuştur.¹⁷⁹

---

¹⁷⁹ <http://www.yok.gov.tr/cgfak/rapor.doc.05/09/2001>

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

Tablo 2.9.: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı birinci yıl ders listesi.

BİRİNCİ YIL									
I. Yarıyıl					II. Yarıyıl				
KOD U	DERSİN ADI	T	U	K	KOD U	DERSİN ADI	T	U	K
	Beden Eğit. ve Spor Bilimlerine Gir.	3	0	3		Yaşam Boyu Spor	2	2	3
	İnsan Anatomisi ve Kinesiyoloji	4	0	4		Ritm Eğitimi ve Dans	1	4	3
	Genel Cimnastik	1	4	3		Atletizm I	1	4	3
	Sağlık Bilgisi	3	0	3		Bireysel Sporlar I	1	4	3
	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2		Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
	Yabancı Dil I	3	0	3		Yabancı Dil II	3	0	3
	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3		Okul Deneyimi I	1	4	3
Kredi		21			Kredi		20		

Kaynak: <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04.09.2001

Tablo 2.10: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı ikinci yıl ders listesi.

İKİNCİ YIL									
III. Yarıyıl					IV. Yarıyıl				
KOD U	DERSİN ADI	T	U	K	KOD U	DERSİN ADI	T	U	K
	Spor Fizyolojisi	3	2	4		Antrenman Bilgisi	3	0	3
	Artistik Cimnastik	1	4	3		Bilgisayar	2	2	3
	Atletizm II	1	4	3		Takım Sporları II	1	4	3
	Sporcu Beslenmesi	3	0	3		Spor Sakat. Korunm. ve Rehabilitas.	3	0	3
	Takım Sporları I	1	4	3		İlk Yardım	2	2	3
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	0		Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	0
	Gelişim ve Öğrenme	3	0	3		Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3	2	4
Kredi		19			Kredi		19		

Kaynak: <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04.09.2001

Tablo 2.11: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı üçüncü yıl ders listesi.

ÜÇÜNCÜ YIL					
V. Yarıyıl			VI. Yarıyıl		
KOD U	DERSİN ADI	T	U	K	
	Psikomotor Gelişim	3	0	3	
	Bireysel Sporlar II	1	4	3	
	Fiziksel Uygunluk	2	2	3	
	Eğitsel Oyunlar	2	2	3	
	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Gel.	2	2	3	
	Seçmeli I	3	0	3	
Kredi		18			
KOD U	DERSİN ADI	T	U	K	
	Sporda Beceri Öğrenimi	3	0	3	
	Engelliler için Beden Eğt. ve Spor	3	0	3	
	Sınıf Yönetimi	2	2	3	
	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	
	Seçmeli II	3	0	3	
	Seçmeli III	3	0	3	
Kredi		18			

Kaynak: <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04.09.2001

Tablo 2.12: Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Eğitim-Öğretim Programı dördüncü yıl ders listesi.

DÖRDÜNCÜ YIL					
VII. Yarıyıl			VIII. Yarıyıl		
KOD U	DERSİN ADI	T	U	K	
	Rekreasyon	3	0	3	
	Okul Deneyimi II	1	4	3	
	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3	
	Seçmeli IV	3	0	3	
	Seçmeli V	3	0	3	
Kredi		15			
KOD U	DERSİN ADI	T	U	K	
	Beden Eğt. ve Sporda Yön. ve Org.	3	0	3	
	Rehberlik	3	0	3	
	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5	
	Seçmeli VI	3	0	3	
Kredi		14			
TOPLAM KREDİ		144			

T : Haftalık teorik ders saati.

U : Haftalık uygulama ders sa.

K : Dersin kredisi.

Öğretmenlik Formasyonu Dersi

Kaynak: <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04.09.2001

2.1.4.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS TANIMLARI

I. YARIYIL

Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş (3-0) 3

Beden eğitimi ve sporda temel kavramlar, eğitim ve öğretimde beden eğitimi ve sporun yeri, işlevi, amaçları, felsefesi, diğer bilimlerle ilişkisi, beden eğitimi ve sporda meslek alanlarının geleceği, Türk Eğitim ve Spor kurumları içindeki yeri ve işlevi.¹⁸⁰

İnsan Anatomisi ve Kinezyolojisi (4-0) 4

İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku, organlar ve sistemlerin yapıları. Düzlemler, eksenler, kasların kasılması sırasındaki fonksiyonları ve meydana getirdikleri eklem hareketleri, sportif hareketlerin kinezyolojik analizleri.¹⁸¹

Genel Cimnastik (1-4) 3

Tanım, tarihçe, duruşlar, tören yürüyüşleri, düzen, ritm, atlama ipi, cimnastik sopası, lobut alıştırmaları ve kurallar.¹⁸²

Sağlık Bilgisi (3-0) 3

Sağlık bilgisi tanımı, amacı, sağlıkla ilgili gelişmeler, vücudun çeşitli organlarının bakımı, enfeksiyonel ve ölümcül hastalıklardan korunma.¹⁸³

Türkçe I: Yazılı Anlatım (2-0) 2

Dilin tanımı ve önemi; dil kültür ilişkisi; yazı dili ve özellikleri, yazılı anlatımda dış yapı ve kurallar, imla kuralları ve noktalama işaretleri; yazıda plan, tema, bakış açısı, yardımcı fikirler, paragraf yazımı; kompozisyon kavramı,

¹⁸⁰ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

¹⁸¹ A.g.s. 04/09/2001

¹⁸² A.g.s. 04/09/2001

¹⁸³ A.g.s. 04/09/2001

kompozisyon yazma kuralları ve planları; seçilmiş yazılarda kompozisyon çatısı, tema, paragraf incelemesi, kompozisyon düzeltme çalışmaları, genel anlatım bozuklukları, düşünme ve düşündüğünü ifade edebilme; çeşitli yazı türleri, (anı, fikra, hikaye, eleştiri, roman, vb.), formal yazılar (özgeçmiş, dilekçe, rapor, ilan, bibliyografya, tebliğ, resmi yazılar, bilimsel yazılar, makale, vb.), makalelerin giriş, gelişme ve sonuç bölümleri üzerine çalışma, makale yazma çalışması, not alma ve özetleme yöntem ve teknikleri.¹⁸⁴

Yabancı Dil I (3-0) 3

Öğretmenlik Mesleğine Giriş (3-0) 3

Öğretmenlik mesleğinin özellikleri ve ilkeleri, sınıf ve okul ortamı, eğitimde alternatif perspektifler, eğitimin sosyal, psikolojik, felsefi ve tarihi temelleri, Türk eğitim sistemi.¹⁸⁵

II. YARIYIL

Yaşam Boyu Spor (2-2) 3

Yaşam boyu sporun tanımı, tarihsel gelişimi, yaşam boyu spor felsefesi. Yaşam boyu spor aktivitelerinin tanıtımı (jogging, yürüyüşler, yüzme, bisiklet) ve uygulaması.¹⁸⁶

Ritm Eğitimi ve Dans (1-4) 3

Ritm ve dansla ilgili temel kavramlar, müzik ve hareket ritmi, duruş çalışmaları, yürüyüşler, sıçrama, sekme ve galoplar, ritm, melodi ve müzik seçimi, vals, tango, caz, dansa ilişkin adımlamalar, kompozisyonlar.¹⁸⁷

¹⁸⁴ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

¹⁸⁵ A.g.s. 04/09/2001

¹⁸⁶ A.g.s. 04/09/2001

¹⁸⁷ A.g.s. 04/09/2001

Atletizm I (1-4) 3

Tanım, tarihçe, sınıflandırma, sürat, orta ve uzun mesafe koşular, bayrak koşuları, yürüyüşler ve kurallar.¹⁸⁸

Bireysel Sporlar I (1-4) 3

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.¹⁸⁹

Türkçe II: Sözlü Anlatım (2-0) 2

Konuşma becerilerinin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, Türkçe'nin doğru telaffuzunda önemli olan hususlar, diksiyon ve önemi, doğru imla, doğru vurgu, doğru tonlama, metin ağırlıklı uygulamalar, konuşma bozuklukları ve giderilmesi; diyalog, güzel konuşmaya yardımcı teknikler, önemli günler için konuşma hazırlama, konuşma içeriğinin düzenlenmesi, konuşmanın vücutla ilgili unsurları, konuşmayı etkileyen faktörler, şiir okuma teknikleri, münazara, açık oturum, panel, forum, sempozyum, konferans üzerine çalışmalar. ANLAMA TEKNİKLERİ: Okuduğunu anlama, çeşitli okuma becerileri ve teknikleri, etkili okumayı engelleyen etkenler, okuma ve not alma, eleştirel okuma, okuduğunu transfer etme, okumanın diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi, okuma hızını ve verimliliğini arttırma, dinlediğini anlama, çeşitli dinleme becerileri ve teknikleri, etkili dinlemeyi engelleyen etkenler, dinleme ve not alma, eleştirel dinleme, dinlemenin verimliliğini arttırma, dinlemenin diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi.¹⁹⁰

Yabancı Dil II (3-0) 3

Okul Deneyimi I (1-4) 3

Bu derste öğretmen adaylarının mümkün olduğu kadar erken bir aşamada, bir uygulama öğretmeni nezaretinde okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini çeşitli yönlerden tanıması amaçlanmaktadır. Bu ders kapsamında yer alması önerilen başlıca etkinlikler şunlardır: okul örgütü ve yönetimi, okuldaki günlük işler, zümre etkinlikleri, bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısı, bir öğretmenin okuldaki günlük

¹⁸⁸ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

¹⁸⁹ A.g.s. 04/09/2001

¹⁹⁰ A.g.s. 04/09/2001

yaşantısı, okul-aile işbirliği, ana ve yan branşlarla ilgili derslerin gözlenmesi, okul ve sorunları, araç-gereç ve yazılı kaynaklar ve öğretmenlik mesleğinin çeşitli yönleri.¹⁹¹

III. YARIYIL

Spor Fizyolojisi (3-2) 4

İnsan vücudunu meydana getiren hücre, doku organlar ve sistemlerin fonksiyonları. İnsan organizmasının fiziksel eforlara kısa ve uzun dönemde uyumu, enerji kaynakları, antrenmanın fizyolojik temelleri, yorgunluk, toparlanma, doping, beslenme, farklı ortamlarda performans ölçülmesi.¹⁹²

Artistik Cimnastik (1-4) 3

Tanım, tarihçe, yer aleti ve trambolin, bayanlar için; paralel, barfiks, halka ve kulplu beygir aletlerinin tanıtımı ile basit çıkış ve inişler.¹⁹³

Atletizm II (1-4) 3

Atmalar, atlamalar, dekatlon-heptatlon ve kurallar.¹⁹⁴

Takım Sporları I (1-4) 3

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.¹⁹⁵

Sporcu Beslenmesi (3-0) 3

Temel beslenme ilkeleri, karbonhidratlar, yağlar, proteinler, mineraller, vitaminler ve suyun organizmadaki görevleri, fiziksel performansa etkileri, yarış öncesi, arası ve sonrası beslenme ilkeleri, yaş, cinsiyet ve hastalık durumlarına göre beslenme, sporda ağırlık kontrolü.¹⁹⁶

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I (2-0) 0

Gelişim ve Öğrenme (3-0) 3

¹⁹¹ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

¹⁹² A.g.s. 04/09/2001

¹⁹³ A.g.s. 04/09/2001

¹⁹⁴ A.g.s. 04/09/2001

¹⁹⁵ A.g.s. 04/09/2001

¹⁹⁶ A.g.s. 04/09/2001

Çeşitli yönlerden insan gelişimi (bilişsel, sosyal, psikolojik, ahlaki, fiziksel, vb.), öğrenme yaklaşımları ve süreçleri, biçimleri ve öğrenmede bireysel farklılıklar.¹⁹⁷

IV. YARIYIL

Antrenman Bilgisi (3-0) 3

Antrenman kavramı ve temel ilkeleri, antrenmanın organizma üzerine etkileri, yorgunluk, toparlanma, antrenman bölümleri, planlanması, imro, makro, yıllık planlama, yüklenme ve temel ilkeleri, sürantrenman, sporda yetenek seçimi, biomotor yeteneklerinin geliştirilmesi.¹⁹⁸

Takım Sporları II (1-4) 3

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.¹⁹⁹

İlk Yardım (2-2) 3

İlkyardım, tanımı, amacı, yaralanma, donma, yanık, güneş çarpması, zehirlenme, boğulma, kırık çıkıklar, solunum ve kalp durmasında ilk yardım.²⁰⁰

Spor Kazalarından Korunma ve Rehabilitasyon (3-0) 3

Spor sakatlıklarını hazırlayan faktörler, sakatlanma mekanizmaları, spor sakatlıklarından korunma ilkeleri, ısınma-soğuma, spor sakatlıklarında tedavi ilkeleri, türleri ve bandajlama teknikleri.²⁰¹

Bilgisayar (2-2) 3

Temel klavye becerileri; kelime işlem (word processing), grafik, elektronik tablo (spreadsheets), veri tabanı (data base) programlarıyla çalışma; ilköğretim

¹⁹⁷ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

¹⁹⁸ A.g.s. 04/09/2001

¹⁹⁹ A.g.s. 04/09/2001

²⁰⁰ A.g.s. 04/09/2001

²⁰¹ A.g.s. 04/09/2001

eğitim programı çerçevesinde basit programlama uygulamaları; eğitim yazılımlarının (software) gözden geçirilmesi; sınıfta bilgisayarla çalışma.²⁰²

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II (2-0) 0

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme (3-2) 4

Temel program geliştirme kavramları ve süreçleri, ders programı, yıllık, ünite, günlük planların geliştirilmesi, içerik seçimi ve organizasyonu, öğretim yöntemleri ve stratejileri, materyallerin özellikleri ve seçimi, ölçme ve değerlendirme, değerlendirme yaklaşımları, test türleri, izleme ve başarı testlerinin geliştirilmesi, sınav sorusu yazma teknikleri, not verme.²⁰³

V. YARIYIL

Psikomotor Gelişim (3-0) 3

Psikomotor davranışlarda ortaya çıkan yaşa bağlı değişimler, bireyler arasındaki benzerlik ve farklılıklar, kavramlar, ilkeler, psikomotor gelişimi etkileyen faktörler, kurumsal yaklaşımlar, fiziksel gelişim, psikomotor gelişim dönemleri, psikomotor gelişim ile fiziksel uygunluk, algısal motor yetenekleri ve benlik kavramı ilişkisi, çocuklarda psikomotor davranışların değerlendirilmesi.²⁰⁴

Bireysel Sporlar II (1-4) 3

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.²⁰⁵

Fiziksel Uygunluk (2-2) 3

Fiziksel uygunluğun tanımı, önemi, fiziksel uygunlukla ilgili kavramlar, fiziksel uygunluğun geliştirilmesi ve korunması için temel antrenman metodlarının tanıtımı ve uygulanması.²⁰⁶

²⁰² <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

²⁰³ A.g.s. 04/09/2001

²⁰⁴ A.g.s. 04/09/2001

²⁰⁵ A.g.s. 04/09/2001

Eğitsel Oyunlar

(2-2) 3

Tanım, tarihçe, oyunun çocuklar için önemi, çocuk gelişimine etkisi, oyun ortamı ve aletleri, temel hareketlerin oyunla öğretimi, oyun seçimi, bireysel ve grup oyunları, spor branşlarına yönelik oyunlar.²⁰⁷

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme

(2-2) 3

Çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, öğretim teknolojileri yoluyla öğretim materyallerinin (çalışma yaprakları, saydamlar, slaytlar, video, bilgisayar temelli ders materyali, vb.) geliştirilmesi ve çeşitli nitelikteki materyallerin değerlendirilmesi.²⁰⁸

Seçmeli I

(3-0) 3

VI. YARIYIL**Sporla Beceri Öğrenimi**

(3-0) 3

Beceri ve öğrenmenin tanımı, süreci ve modelleri, beceri öğrenme aşamaları, beceri türleri, beceri öğrenimini etkileyen bireysel ve sosyo-kültürel faktörler ile becerilerin ölçülmesi.²⁰⁹

Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor

(3-0) 3

Engelliler için beden eğitimi ve sporun anlam ve önemi, engel türleri ve sınıflandırılmaları; zihinsel, işitme, görme, ortopedik engellilerde beden eğitimi ve spor öğretimi. Beden eğitimi ve sporun engelliler üzerindeki etkileri, engelliler için beden eğitimi ve sporla ilgili hukuki düzenlemeler.²¹⁰

Sınıf Yönetimi

(2-2) 3

Öğrenci davranışını etkileyen sosyal ve psikolojik faktörler, sınıf ortamı ve grup etkileşimi, sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama,

²⁰⁶ <http://www.yok.gov.tr/egfakana1.html> 04/09/2001

²⁰⁷ A.g.s. 04/09/2001

²⁰⁸ A.g.s. 04/09/2001

²⁰⁹ A.g.s. 04/09/2001

sınıf içinde zaman kullanımı, sınıf organizasyonu, motivasyon, iletişim, yeni bir döneme başlangıç, olumlu ve öğrenmeye uygun bir ortam yaratma, sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemler.²¹¹

Özel Öğretim Yöntemleri I, II

(2-2) 3

Konu alanında öğretim yöntemleri öğrenme-öğretme süreçleri genel öğretim yöntemlerinin konu alanı öğretimine uygulanması, konu alanındaki ders kitaplarının eleştirel bir açıyla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi. Mikro öğretim uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi.²¹²

Seçmeli II

(3-0) 3

Seçmeli III

(3-0) 3

VII. YARIYIL

Rekreasyon

(3-0) 3

Tanımı, felsefesi, sosyolojik perspektifi, rekreasyon programları, organizasyon ilkeleri, rekreasyonda okulun rolü, aile ve sanayide rekreasyon, rekreasyonda sınırlılıklar ve alternatif etkinlikler.²¹³

Okul Deneyimi II

(1-4) 3

Okullarda bir uygulama öğretmeni nezaretinde Öğretmenlik Uygulaması dersine temel oluşturmak amacıyla yapılan gözlem ve uygulamalar; bazı gözlem ve uygulama konuları: öğretimde soru sorma, yönerge ve açıklamalar, dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü, çeşitli yönlerden bir öğrencinin incelenmesi, öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi, dersi planlama, ders kitaplarından yararlanma, grup çalışmaları, sınıf organizasyonu, çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması, sınıf içinde mikro öğretim uygulamaları.²¹⁴

²¹⁰ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

²¹¹ A.g.s. 04/09/2001

²¹² A.g.s. 04/09/2001

²¹³ A.g.s. 04/09/2001

²¹⁴ A.g.s. 04/09/2001

Seçmeli IV (3-0) 3

Seçmeli V (3-0) 3

VIII. YARIYIL

Beden Eğitimi ve Sporda Yönetim ve Organizasyon (3-0)-3

Yönetim, organizasyon, yöneticilik, spor yöneticiliği ile ilgili temel kavramlar, yönetim biliminin ilke, teknik ve yöntemleri ışığında spor organizasyon ve yönetimi, uluslararası spor kurum-kuruluşları, Türk beden eğitimi ve spor sisteminin teşkilat ile yönetim yapısı, işleyişi.²¹⁵

Rehberlik (3-0) 3

Öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçları ve eğitim içindeki rolü, rehberlik hizmet alanlarının tanıtımı, rehberliğin genel ilkeleri, öğrenciyi tanıma, yönlendirme, bilgi toplama ve yayma, psikolojik danışma, yerleştirme, izleme, danışmanlık, araştırma ve değerlendirme, çevre ile ilişkiler, mesleki yönlendirme, özel eğitimin amacı ve özel eğitime muhtaç öğrencilerin saptanması ve eğitimi.²¹⁶

Öğretmenlik Uygulaması (2-6) 5

Haftada bir tam gün ya da iki yarım gün (minimum 12 hafta) öğretmen adaylarının bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazanmasına ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir biçimde öğretmesi ve iki saat öğretmenlik uygulaması semineri (öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi ve paylaşılması).²¹⁷

Seçmeli VI (3-0) 3

Takım Sporları I ve II

Her bölüm bu dersler için aşağıdaki spor dallarından ikisini zorunlu seçeceklerdir.²¹⁸

²¹⁵ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

²¹⁶ A.g.s. 04/09/2001

²¹⁷ A.g.s. 04/09/2001

²¹⁸ A.g.s. 04/09/2001

Basketbol (1-4) 3

Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, top sürme, şut, ribaunt, aldatmalar, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, hızlı hücum, oyun sistemleri ve kurallar.²¹⁹

Futbol (1-4) 3

Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, top kontrolü, top sürme, aldatmalar, şut, kalecilik, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, oyun sistemleri ve kurallar.²²⁰

Hentbol (1-4) 3

Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, kale atışları, top sürme ve tip yapma, aldatmalar, bireysel ve takım savunması, takım hücumu, oyun sistemleri ve kurallar.²²¹

Voleybol (1-4) 3

Tanım, tarihçe, temel duruş, pas, manşet, servis, smaç, blok, yere düşme teknikleri, takım savunması, takım hücumu, oyun sistemleri ve kurallar.²²²

Bireysel Spor Dalları I ve II

Her bölüm bu dersler için aşağıdaki spor dallarından ikisini zorunlu seçeceklerdir.²²³

Yüzme (1-4) 3

Tanım, tarihçe, temel hazırlık çalışmaları, (su üstünde kalabilme, nefes alma, ayak vuruşu, kol çekişi, makas hareketi vb.) serbest, sırtüstü, kurbağalama, kelebek yüzme, atlayışlar ve kurallar.²²⁴

²¹⁹ <http://www.yok.gov.tr/egfakana1.html> 04/09/2001

²²⁰ A.g.s. 04/09/2001

²²¹ A.g.s. 04/09/2001

²²² A.g.s. 04/09/2001

²²³ A.g.s. 04/09/2001

²²⁴ A.g.s. 04/09/2001

Badminton	(1-4) 3
Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler, kurallar. ²²⁵	
Sportif Ritmik Cimnastik (Kızlar için)	(1-4) 3
Tanım, tarihçe, serbest ve aletli (ip, çember, top, lobut, kordela, vb.) hareketler ve yarışma kuralları. ²²⁶	
Güreş (Erkekler için)	(1-4) 3
Tanımı, tarihi gelişimi, serbest ve grekoromen stillerde temel duruş, tutuş, teknik, taktik ve kurallar. ²²⁷	
Kayak	(1-4) 3
Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik ve beceriler kurallar. ²²⁸	
Tenis	(1-4) 3
Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik, beceriler ve kurallar. ²²⁹	
Dağcılık	(1-4) 3
Tanımı, tarihi gelişimi, doğal yaşamın özellikleri, çevre koruma, yürüyüş, yön bilgisi, kampçılık, doğada yaşamı sürdürme, güvenlik, tırmanış, iniş, etkinlik planlama ve değerlendirme. ²³⁰	
Masa Tenisi	(1-4) 3
Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik, beceriler ve kurallar. ²³¹	
Bisiklet	(1-4) 3
Tanımı, tarihi gelişimi, temel teknik, taktik, beceriler ve kurallar. ²³²	

²²⁵ <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html> 04/09/2001

²²⁶ A.g.s. 04/09/2001

²²⁷ A.g.s. 04/09/2001

²²⁸ A.g.s. 04/09/2001

²²⁹ A.g.s. 04/09/2001

²³⁰ A.g.s. 04/09/2001

²³¹ A.g.s. 04/09/2001

²³² A.g.s. 04/09/2001

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAZI ÜLKELERDEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİM ÖĞRETİM PROGRAMLARI

3.1. Amerika Spor Eğitimi (Bu ülke için California State Üniversitesi örnek alınmıştır.)

Bu okulda görülen eğitim sisteminde üç yıllık ve yıllık derslerden oluşan bir genel eğitim uygulanmakta ve daha sonra iki farklı düzeyde verilen; dans ve beden eğitimi alanlarına yönelik dersleri içermektedir. Bu dersler;

1. Yıl

Tablo 3.1.: Amerikan Kalifornia State Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim Öğretim Programı ilk yıl zorunlu dersler listesi.

COURSE	DEPT.	COURSE#	UNITS	PROG/ SEM.
İnsan Anatomisi & Lab.	Biyoloji	Biol 211.212	2,1	Güz ve Bahar
İnsan Fizyolojisi	Biyoloji	Biol 281	3	Güz ve Bahar
Acil Sağlık Prosedürleri (sec. E)	Sağlık Bil.	H Sci 170	2	Güz ve Bahar
Sağlık ve Dernekler (sec. E)	Sağlık Bil.	H Sci 131	2	Güz ve Bahar
Kimya'nın Temel Esasları Veya Elementlerin Fiziği	Kimya-Fizik	Chem 105 Phy 160	3	Güz ve Bahar
İnsan Davranışının Esasları (Sec.D)	Psikoloji	Psy 150	3	Güz ve Bahar
Yaşam için Beslenme (Sec.E)	Aile Eğt. Bil.	FES 207	2	Güz ve Bahar
Biomekanik	Kinezyoloji	KIN 345,345L	2,1	Güz ve Bahar
Egzersiz Fizyolojisi ve Lab.	Kinezyoloji	KIN 346,346L	3,1	Güz ve Bahar
Özel (kişisel) Beden Eğit. Spor	Kinezyoloji	KIN 347	3	Güz ve Bahar

Kaynak: <http://kines.csun.edu/index.html/04.09.2001>

2. Yıl

Tablo 3.2.: Amerikan Kalifornia State Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim Öğretim Programı ikinci yıl verilen zorunlu ders programı.

Spor Sakatlıklarından Kaygı, Korunma ve Lab.	Kinezyoloji	KIN 337,337L	3,1	Güz ve Bahar
Sportif Eğitim Teknikleri 1 ve Lab.	Kinezyoloji	KIN 338,338 L		Güz ve Bahar
Sportif Eğitim Teknikleri 2 ve Lab.	Kinezyoloji	KIN 339,339 L		Güz ve Bahar
Sporda Sakatlıklarla İlgili Sağlık Bilimlerinin Bakış Açuları	Kinezyoloji	KIN 415	3	Güz ve Bahar
Spor Sakatlıklarından Kaygı, Korunma2	Kinezyoloji	KIN 437	3	Güz ve Bahar
Spor Sağlığı İçin Terapatik Modeller ve lab.	Kinezyoloji	KIN 457,457L	2,1	Güz ve Bahar
Spor Sağlığı İçin Terapatik Egzersizler ve Rehabilitasyonu ve lab.	Kinezyoloji	KIN 467,467 L	2,1	Güz ve Bahar
Spor Eğitiminde Klinik Deneyimleri	Kinezyoloji	KIN 498 AT1-6	2,1	Her Dönem

Kaynak: <http://kines.csun.edu/index.html/04.09.2001>

3. Yıl

Tablo 3.3.: Amerikan Kalifornia State Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Eğitim Öğretim Programı üçüncü yıl verilen zorunlu ders programı.

SAĞLIK İDARE SAĞLIK BİLİMİNE GİRİŞ	Sağlık Bilimleri	H Sci 312	3
Sağlık Biliminin Kullanılan İlaçlara Bakış Açısı	Sağlık Bilimleri	H Sci 336	3
Sağlık Problemleri Konseyi	Sağlık Bilimleri	H Sci 433	3
Uygulanan Alıştırma ve Terapatik Semineri	Kinezyoloji	KIN 450	3
Hareket Sisteminin Biomekaniği	Kinezyoloji	KIN 476	3

Kaynak: <http://kines.csun.edu/index.html/04.09.2001>

Ayrıca Antrenör Eğitimi için de aşağıda belirteceğimiz dersler de bu zorunlu programa dahil edilmektedir.

Atletik Eğitimin Alanına Önsöz Ders Atletik Eğiticinin Rolü , Doktor , Antrenör ve Sporcuya ilişkin keşfedilecek önem ,önleme ,tanıma ve daha çok yaygın spor zararlarının tedavisinde yerleştirilecek .²³³

Spor sakatlıklarından korunma ve kaygı önleme ve lab (1 unit) . Spor ve Alıştırma Zararlarının Önleminde Önem ile Koruyucu Bağlama , (bandaj) takviye etme , paketleme ve destekleyişin uygulaması için ilkeler ve teknikler. Ders kanıtlama, teknikler ve bilgiye öğrenciye maruz bırakmak atletik eğiticilerin gereklisini tasarlanmış dener .²³⁴

Atletik Eğitimde Laboratuvar ve Kliniksel Deneyimler : Becerilerin gözlem ve pratiği , akraba 338de kapsayan değerlendirme ve aşağı uç zararlarının özenini öğrendiler . Gerçek atletik zararlar ile uğraşmakta pratik Ders Kanıtlama, teknikler ve bilgiye öğrenciye maruz bırakmak atletik eğiticilerin gereklisini tasarlanmış dener . üst uç değerlendirmesi , atletik teçhizat bağlantı elemanı , acil tıbbi teknikler ve ulaşım²³⁵

Atletik Eğitim 2 Laboratuvarının Teknikleri (1 birim) atletik eğitimde laboratuvar ve kliniksel deneyimler becerilerin gözlem ve pratiği , akraba 339de kapsayan değerlendirme ve üst uç zararlarının özenini öğrendiler . gerçek atletik zararlar ile uğraşmakta pratik spor ve ilgili zararların tıbbi bakış açıları (3 birim)²³⁶

Sporun Seçilmiş Tıbbi Bakış Açılarının İncelemesi , topluluk hastaneleri ve özel pratikten misafir yoluyla tıbbi uzman öğretti . önşart atletik zararlarının önleme ve özeni (3 birim)²³⁷

Sağlığın Geniş değişikliğinde önem ile önleme, tanıma ve atletik zararların özeninde gelişmiş çalışma ve atletik eğitim meslek ile ilgili tıbbi konular spor ilacı (2 birim)²³⁸

Atletik Zararlar İşlem Yapmakta kullanım için terapatic şekiller için amaçlar , etkiler ve uygulamalara giriş spor ilaç laboratuvarı (1 birim) için önşart terapatic şekiller akraba 4571 akraba 457de aynı zamanda olan kayıt laboratuvar , seçilmiş terapatic acentaların uygulamasında yetenek sağlamak tasarlanmış dener . spor ilacı (2 birim) için önşart terapatic alıştırma ve rehabilitasyon²³⁹

²³³ <http://kines.csun.edu/index.html> 04.09.2001

²³⁴ A.g.s. 04.09.2001

²³⁵ A.g.s. 04.09.2001

²³⁶ A.g.s. 04.09.2001

²³⁷ A.g.s. 04.09.2001

²³⁸ A.g.s. 04.09.2001

²³⁹ A.g.s. 04.09.2001

Atletik Zararlar İçin Terapatic Alıştırma Ve Rehabilitasyon Programlarında Orta Ve Gelişmiş Tekniklere Giriş: Spor ilaç laboratuvarı (1 birim) için önşart terapatic alıştırma ve rehabilitasyon laboratuvar, programları yenilemenin gelişmesinde yetenek sağlamak tasarlanmış dener.²⁴⁰

Bir atletik eğitimde laboratuvar ve kliniksel deneyimler: Becerilerin gözlem ve pratiği , akraba 339de kapsayan değerlendirme ve üst uç zararlarının özenini öğrendiler . gerçek atletik zararlar ile uğraşmakta pratik spor ve ilgili zararların tıbbi bakış açıları (3 birim)²⁴¹

Atletik eğitimde kliniksel deneyler (1 unit) sertifikalı atletik antrenörlerin denetimi altında antrenör öğrenci Toplam atletik eğitimde tümünden sorumlu ve takım alanına bir atama istedi.²⁴²

Atletik eğitim II (1 birim)de önşart 2 kliniksel deneyim sertifikalı atletik antrenörlerin denetimi altında , antrenör adayı asıl branşı olduğu alana bakar antrenman salonunun içindeki kısımda fakat sınırsız bütün atletik eğitimde sorumlu takım alını sağlar.²⁴³

Bu verilen derslerden ayrı olarak seçmeli olan ve almak zorunluluğu bulunan derslerde bulunmaktadır. Bu programın içerisinde şimdi o dersleri sizlere sunmaya çalışacağım:

BÖLÜM A

A-1 Yazım kompozisyonu

A-2 Kritik Muhakeme Matematiği

A-3 Başlangıç istatistiği veya matematiksel düşünce veya matematiğin temel esasları²⁴⁴

BÖLÜM B

DOĞA BİLİMLERİ

B-1 Biyolojik ve Fizik Bilimleri

Biyoloji, Fizik veya Kimya derslerinden herhangi biri

B-2 Yer bilimleri ve Astronomi²⁴⁵

²⁴⁰ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁴¹ A.g.s. 04.09.2001

²⁴² A.g.s. 04.09.2001

²⁴³ A.g.s. 04.09.2001

²⁴⁴ A.g.s. 04.09.2001

²⁴⁵ A.g.s. 04.09.2001

BÖLÜM C**İNSANLIK**

C-1 Amerikan Edebiyatı

C-2 Amerikan Güzel Sanatları

C-3 Amerikan Felsefesi ve Din²⁴⁶**BÖLÜM D****SOSYAL BİLİMLER**Herhangi Bir Diğer Dersler İnsan Davranışın - İlkesi Psikoloji 150²⁴⁷**BÖLÜM E**

Uygulamalı Sanatlar Ve Bilimleri

Yaşam Veya Sağlık Bilimi İçin - Beslenme Ve Sağlık - Beslenme

Aile Çevre Bilimleri - Sağlık Ve Toplum, Sağlık Bilimi²⁴⁸**BÖLÜM F**

Karşılaştırmalı Kültürel Çalışmalar

Batı Medeniyet'nin Tarihi

Uluslararası Kültürel Çalışmalar - F-2

Ulusal Spor Kültürü F-3.²⁴⁹

Not : Yabancı Dil , F-2 Veya F-3 İçin Kullanılabilir .

Burada Amerika'da öğretim gören öğrencilerin gördüğü zorunlu eğitimin ders açılımlarını ele almış bulunmaktayız. Buraya kadar açıklanan tüm dersleri her Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi en az seçmeme şartıyla almakta ve başarılı olduktan sonra üst eğitime geçmeye hak kazanmaktadır. Şimdi vereceğimiz bilgiler aynı öğrencilerin kendi istekleri doğrultusunda seçmiş oldukları alanlara yönelik (Beden Eğitimi, Antrenörlük ve Dans) olarak verilen derslerdir. Bu seviyede belirtilen dersler 200 ve 300 düzey iki ayrı grupta verilmiştir.

²⁴⁶ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁴⁷ A.g.s. 04.09.2001

²⁴⁸ A.g.s. 04.09.2001

²⁴⁹ A.g.s. 04.09.2001

200 düzey , kinesiology , kaliforniya durum üniversitesi , northridge departmanı

Fiziksel sakatlıklar ile bireylerin gelişmesi için alıştıırma ve sporun rolünü anlamakta önem ile fiziksel eğitim ve spor (2 birim)yi ayarlamak için ayarlanmış fiziksel eğitim ve spor faaliyetlerinin alanının tanıtması giriş ²⁵⁰

Spor Laboratuvarı (1 birimi) : Sağlamağı tasarlanılan ayarlanmış fiziksel eğitim ve sporda laboratuvar görevlerinin serileri , etkisiz kılınmış kişisel ile denetlenilen kurmada deneyimde uzatırlar .²⁵¹

Bale Danslarını Düzenleme (2 Birim)Ye Giriş: Öğretmenin tarafından belirlenen uygun beceri düzeyi dans düzeni , hareket kaynakları , ritmik , uzaya aitin ilkeleri ve organizasyon , konusal gelişmenin dinamik teknikleri solo ve küçük grubun düzeni , dans eder .²⁵²

Bale danslarını düzenlemede bale danslarını düzenleme laboratuvarı (1 birim)ye laboratuvar pratiği giriş²⁵³

Çalışma ve kinezyoloğun bilginin vücudunun uygulamasına giriş kinezyoloğun kavramsal esası (1 birim)²⁵⁴

Hareket Form Alıştıırması (2 birim) : Harekette temel ve vücut şart koşması basit fizyolojik ,biomekanik ve davranışla ilgili kavramlar ve becerilerin gelişmesi gelişme ve yaşamın bakımı için farklı nüfuslara uzun fiziksel şart koşma bu ilkelerin uygulaması 1 birim (faaliyet) 1 birim laboratuvarı²⁵⁵

²⁵⁰ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁵¹ A.g.s. 04.09.2001

²⁵² A.g.s. 04.09.2001

²⁵³ A.g.s. 04.09.2001

²⁵⁴ A.g.s. 04.09.2001

²⁵⁵ A.g.s. 04.09.2001

Temel dans (1 birim). insan hareket olarak büyük öğrenciden dansın çalışmasına giriş oluşturur . bilginin devam çalışması ve kinezyoloğun uygulamaları için esas olarak hizmet eden çekirdek dersi²⁵⁶

Hareket form sporu (1/1 birimleri): İnsan hareket olarak büyük öğrenciden sporun çalışmasına giriş , oluşturur . bilginin devam çalışması ve kinezyoloğun uygulamaları için esas olarak hizmet eden çekirdek dersi²⁵⁷

Biçimlendirilmiş Dans (1 birim): İnsan hareket olarak büyük öğrenciden dansın çalışmasına giriş , oluşturur . bilginin devam çalışması ve kinezyoloğun uygulamaları için esas olarak hizmet eden çekirdek dersi²⁵⁸

Profesyonel Faaliyetler Badmintonu (1 birim): Badminton sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁵⁹

Profesyonel Faaliyetler Baseball/Softball (1 birim): Baseball ve softball sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁶⁰

Profesyonel Faaliyetler Basketbolu (1 birim): Basketbol sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁶¹

Ön Veya Corequisite - Bale (1 birim) Profesyonel faaliyetler dansı akraba Temel ve orta bale becerilerinde yeterliliğin gelişmesi sanat olarak balenin takdir ve anlayışı , oluştururlar.²⁶²

Ön Veya Corequisite - Caz (1 birim) profesyonel faaliyetler dansı akraba 240 Sanat formunda temel ve caz dansının, caz dansı ve takdir ve anlayışının orta becerilerinde yeterliliğin gelişmesi.²⁶³

²⁵⁶ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁵⁷ A.g.s. 04.09.2001

²⁵⁸ A.g.s. 04.09.2001

²⁵⁹ A.g.s. 04.09.2001

²⁶⁰ A.g.s. 04.09.2001

²⁶¹ A.g.s. 04.09.2001

²⁶² A.g.s. 04.09.2001

²⁶³ A.g.s. 04.09.2001

Sosyal (1 birim) Profesyonel faaliyetler dansı : Sosyal dans becerilerinde gelişme|kimler dans grubuna dahil edilir. Karşıt , etnik ve tutucu . çağdaş ve çok ulus toplumunda bu dans formu ve yerlerinin takdir ve anlayışı.²⁶⁴

Futbol (1 Birim) Profesyonel Faaliyetler. Futbolun sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁶⁵

Golf (1 Birim) Profesyonel Faaliyetler: Golfun sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁶⁶

Jimnastik (1 Birim) Profesyonel Faaliyetler : Cimnastiğin sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁶⁷

Racquetball (1 Birim) Profesyonel Faaliyetler: Racquetball sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁶⁸

Futbol (1 Birim) Profesyonel Faaliyetler : Futbolun sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi.²⁶⁹

Yüzen profesyonel faaliyetler(1 birim): Yüzmen sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi.²⁷⁰

Profesyonel Faaliyetler Tenisi (1 birim) : Büyük için tenisin sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁷¹

Profesyonel Faaliyetler İz & Alanı (1 birim): İz & alanının sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁷²

Profesyonel Faaliyetler Voleybolu (1 birim): Voleybol sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi²⁷³

²⁶⁴ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁶⁵ A.g.s. 04.09.2001

²⁶⁶ A.g.s. 04.09.2001

²⁶⁷ A.g.s. 04.09.2001

²⁶⁸ A.g.s. 04.09.2001

²⁶⁹ A.g.s. 04.09.2001

²⁷⁰ A.g.s. 04.09.2001

²⁷¹ A.g.s. 04.09.2001

²⁷² A.g.s. 04.09.2001

Güreş profesyonel faaliyetler(1 birim): Güreş sporunda becerilerin gelişmesi ve kavramlar , kurallar ve stratejinin bilgisi ²⁷⁴

Lifeguard (1 birim): Orta yüzme beceriler yaşamdan başka ve su güvenlik becerileri ve tekniklerde yeterliliğin gelişmesi kursun bitiminde|1 ustalık gereksinimleri için Amerikan kızılhaç su güvenlik sertifikası²⁷⁵

Pratikler Su Güvenlik Öğretmeni (2 birim): Kıdemli yaşamdan başka ve öğretmenin rızasında güncel kızıl haç belgesi su güvenlik teknikleri ve prosedürler öğretmek için teori ve çalışma kursun bitiminde|1 ustalık gereksinimleri için amerikan kızılhaç su güvenlik sertifikası²⁷⁶

Dalan Deri Ve Scuba(1 birim): Öğretmenin güncel kıdemli lifesaving belgesi ve rızası gelişmiş yüzücü için dalan deri ve scubanın teknikleri su altı fotoğraflama , araştırma ve örnek koleksiyonu olarak böyle ilgili faaliyetlerde yön sağla²⁷⁷

Laboratuar (1 Birim) Dalan Deri Ve Scuba: Laboratuar alanı , deri ve scuba dalışında pratik yapar.²⁷⁸

Sportif Performansın Esasları (2 Unit|1) Ve Analizinin Prensipleri1: İlk konu biomekanik,algılama motor öğrenme ve spor psikolojisi belirlenilmek için ders içeriği ile kinezolojide kinesiology (1.2 birim)de seçilmiş konular seçilmiş konular.²⁷⁹

²⁷³ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁷⁴ A.g.s. 04.09.2001

²⁷⁵ A.g.s. 04.09.2001

²⁷⁶ A.g.s. 04.09.2001

²⁷⁷ A.g.s. 04.09.2001

²⁷⁸ A.g.s. 04.09.2001

²⁷⁹ A.g.s. 04.09.2001

300 düzey , kinesioloji , kaliforniya durum üniversitesi , northridge departmanı

Kinesioloji (3 birim)de Ölçüm Ve Değerlendirme ölçüm ve istatistiksel teorinin çalışması , egzersiz, spor ve dansa mahsus testlerden veriye uyguladı.²⁸⁰

Fiziksel Eğitimin Tarihsel Ve Felsefi Esasları (3 birim) : Tarihselin gözlemi ve fiziksel eğitimin felsefi esasları.²⁸¹

Fiziksel Aktivitelerde Psiko-Sosyal Açılar. (3 unit|1) fiziksel aktiviteler için psiko-sosyal ortamların gözden geçirilmesi, sosyal değerlerde vurgu|1 bireysel ve birlikte hareketler ve grup iletişimi.²⁸²

Hayalinde Canlandırma Ve Spor (3 birim) : Düzenlenmiş atletizmde şu anki katılımcı sporculara yardım etmek için yaklaşımların sınava , anlar , geliştirir ve/veya , atletik performansı en yüksek büyüklüğe çıkarmak için zorunluyu görülebilir ve zihinsel beceriler ve stratejileri artırır.²⁸³

Beden Eğitimi ve Laboratuar Ön Şartlarını Uyarlayan Bireysel Program Dizaynları Program Tasarımı ve Teçhizat Alıştırma Yapmak İçin Giriş , Zindelik eğitiminde ve fiziksel sakatlıklar ile bireyler için işlevsel beceri gelişmesini kullandı . fiziksel olarak ile çalışan csunda ayarlanmış fiziksel alıştırma programında handson laboratuar görevi , denetleme altında kişisel etkisiz kılar .²⁸⁴

Beden Eğitimi ve Hareket Biliminin Temel İçerik Esasları (3 unit|1) statik alan için tasarlama tarihsel ve felsefi , psiko-sosyalin anlamlı bakış açıları ve hareket bilimi ve fiziksel eğitimin pediatrik alıştırma ebatları.²⁸⁵

Çocuklar İçin Yaratıcı Dans (3 unit|1) Zamanı oluşturan parçalar üzerinde çalışma , bir sanat formu olarak çocukların dansıyla ilişkili uzay ve enerji teknik prensiplerini araştırmak ve öğretimi kullanabilmek. Çocukların dansı.²⁸⁶

²⁸⁰ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁸¹ A.g.s. 04.09.2001

²⁸² A.g.s. 04.09.2001

²⁸³ A.g.s. 04.09.2001

²⁸⁴ A.g.s. 04.09.2001

²⁸⁵ A.g.s. 04.09.2001

Sosyal (3 birim) Dans Formunun Gelişmiş Analizi ve başarılı bitirme (score of 2-5) of the sosyal dans ustalık, beceri gerektirmektedir. . balo salonu , karışıt, ırksal , yuvarlak ve kareyi kapsayan sosyal dansın orta becerilerine temelini analizi öğrenciler , sosyal dans da bilimsel faaliyetlerini planlamak ve yürütmek için performans analiz becerileri ve yeteneği geliştirirler.²⁸⁷

Kareografik Form|1 (3 unit|1). Klasik ve çağdaş formlar ve dramatik ve grubun çalışması , solunun düzeninde pratik uygulama ile oluşturur ve grup , dans eder .²⁸⁸

Bale , Caz , Çağdaş (3 birim) dans formunun gelişmiş analizi ve baleyi bitirme , caz ve modern-dans ustalığına ihtiyaç duyulmaktadır. . bale , caz ve modern dansın orta becerilerine temelini analizi okul kurmasında dans sınıfı , ispatlar , konserler ve diğer özel dans faaliyetlerinin organizasyon ve davranışı öğrenciler , bale , caz ve modern dansda eğitimsel faaliyetlerini planlamak ve yürütmek için performans analiz becerileri ve yeteneği geliştirirler .²⁸⁹

Takım Sporunun Gelişmiş Teknikleri (3 birim) Basketbol , Voleybol , Softball , Futbol ve Futbol yeterlilik şartları güçsüzleşirler . Basketbolu kapsayan takım sporunun orta becerilerine temelini analizi , Futbol , Futbol , Softball ve Voleybol güçsüzleşir . Tartışmalar, analiz ispatları ve takım stratejilerinin pratiği , durumlar ve ustalık kazanmak için uygun ileri gitmeler denerler . planlamada dene ve düzenleme , takım sporunda oturumları pratik yapar.²⁹⁰

Alıştırma Formları/Aerobik Dansının Gelişmiş Analizi (2 birim) Fiziksel Form Alıştırmaları. Egzersizde ileri analiz form genellikle bilinen aerobik dance öğrenmek amaçlı|1 . Planlama ve iletken aerobik dansda bilgi ve becerinin gelişmesi , dener . aerobik dans teorisi tasarım alıştırmayı yapar . Çocukluk ve gençlik

²⁸⁶ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁸⁷ A.g.s. 04.09.2001

²⁸⁸ A.g.s. 04.09.2001

²⁸⁹ A.g.s. 04.09.2001

²⁹⁰ A.g.s. 04.09.2001

sırasında motor gelişmesinde önem ile , hareket becerilerinin gelişmesi için ömür yaklaşımına giriş motor gelişmesi (3 birim)²⁹¹

Fizik Tedavi Branşı| fizik tedavi branşı için gelecekte hangi uygulamaları alacağını gösterir kurs.²⁹²

Motor Öğrenmesi Ve Kontrol (2 birim): Öğrenme çevrenin yapısı için bu bilginin yorumunda özel önem ile öğrenme ve motor becerilerinin kontrolü için teorik altyapısı.²⁹³

Motor Öğrenmesi ve Kontrol Laboratuvarı (1 birim) Laboratuar , motor öğrenme/kontrolün temel kavramlarında dener ve motor davranışına giriş , araştırır.²⁹⁴

Kişisel Sporun Gelişmiş Teknikleri (3 birim) Badminton , Golf , Jimnastik , Tenis Ve İz & Alan yeterlilik şartlarının üst bölme duranı ve tamamlaması²⁹⁵

Bireysel ve Grup Sporların Organizasyon Ve Öğretim Metodları Badminton , Golf , Jimnastik , Tenis ve İz Sınıf organizasyon prosedürleri ve pratikleri içer , laboratuar , pratik yapar.²⁹⁶

Fiziksel Sakatlıklar İle Bireylerin Gelişmesi İçin Alıştırma ve Sporun Rolünü Anlamakta Önem İle Fiziksel Eğitim ve Spor (2 Birim) Yi Ayarlamak İçin Ayarlanmış Fiziksel Eğitim ve Spor Faaliyetlerinin Alanının Tanıtması Giriş.²⁹⁷

Atletik Eğitim ve Laboratuvarının Teknikleri 1 (2 unıt|1) pratikler . teknikler ve bilgi ve eğitimcilerine öğrenciye maruz bırakmak için tasarlanmış ders kanıtlama deneyimi yaralı sporcu , atletik teçhizat bağlantı elemanı , koruyucu

²⁹¹ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁹² A.g.s. 04.09.2001

²⁹³ A.g.s. 04.09.2001

²⁹⁴ A.g.s. 04.09.2001

²⁹⁵ A.g.s. 04.09.2001

²⁹⁶ A.g.s. 04.09.2001

²⁹⁷ A.g.s. 04.09.2001

teçhizat imalatının acil tıbbi teknikler , ulaşımı , uç zarar değerlendirmesi , bağlama ve destekleyişi düşürürler .²⁹⁸

Atletik Eğitim ve Laboratuvarının Teknikleri (1 unit) Labaratuar ve Klinik Deneyimleri|. becerilerin gözlem ve pratiği , akraba 338de kapsayan değerlendirme ve aşağı uç zararlarının özenini öğrendiler. gerçek atletik zararlar ile uğraşmakta pratik yap .²⁹⁹

Atletik Eğitim 2'nin Teknikleri (2 birim) Ders kanıtlama deneyimi|1 öğrencileri teknikleri tasarlamaya maruz bırakmak ve bilgileri içermek . atletik zarar özeni , yenileyen rejimler , üst uç değerlendirmesi , bağlama ve destekleyiş ile ilgili terapatic teknikler.³⁰⁰

Atletik Eğitim 2 Laboratuvarının Teknikleri (1 birim) akraba 339| laboratuvar ve atletik eğitimde kliniksel deneyimler becerilerin gözlem ve pratiği , akraba 339de kapsayan değerlendirme ve üst uç zararlarının özenini öğrendiler . gerçek atletik zararlar ile uğraşmakta pratik yap .³⁰¹

Biomekanik (2 birim) ve geçit , karaağaçta sayı yaparlar . corequisite anatomik makyaj ve mekanik kanunlar insan hareketin mekaniğini yönettiği yolların analizi³⁰²

Biomekanik Laboratuvarı (1 birim) ve geçit , karaağaçta sayı yaparlar . Laboratuvar , mekanik kanunların pratik ispatı ve niteliklinin yapısal öğrenmesi sağlamak tasarlanmış deney yapar ve nicel prosedürler , insan hareketi çözümlerler

³⁰³

²⁹⁸ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

²⁹⁹ A.g.s. 04.09.2001

³⁰⁰ A.g.s. 04.09.2001

³⁰¹ A.g.s. 04.09.2001

³⁰² A.g.s. 04.09.2001

³⁰³ A.g.s. 04.09.2001

Alıştırmanın Fizyolojisi (3 birim) Bedensel aktivitelerinin insan fizyolojisi üzerine etkileri|1 and fizyolojik becerilerin açıları , dayanıklılık , yorgunluk , antrenman ve fiziksel performansla ilgili diğer doğal parametreler.³⁰⁴

Alıştırma Fizyolojisinin Laboratuvarı (1 birim). gözlem , deney yapar ve ispatlar,alıştırmanın fizyolojisini artırmak planladılar . saatler laboratuvar³⁰⁵

Kişisel Ve Özel Fiziksel Eğitim (3 birim).Genç kişiler ile ilgili genellikle fiziksel ayrılmaların çalışması sahnelemenin teknikleri ve özel alıştırmanın gelişmesi , programlarlar ,laboratuvar , dener .³⁰⁶

Futbol Antrenörlüğü (2 birim) Futbol Yeterlilik Şartı Futbol , laboratuvarın antrenöründe teknikler ve materyallerin analiz ve çalışması , pratik yaparlar .³⁰⁷

Baseball Antrenörlüğü (2 birim) Baseball yeterlilik şartı baseball , laboratuvarın antrenöründe teknikler ve materyallerin analiz ve çalışması , pratik yaparlar .³⁰⁸

Basketbol Antrenörlüğü (2 birim) basketbol yeterlilik şartı basketbol , laboratuvar özel ders vermekte teknikler ve materyallerin analiz ve çalışması , pratik yaparlar .³⁰⁹

İz Ve Alan Antrenörlüğü (2 birim) iz ve alan yeterlilik şartı . iz ve alan , laboratuvarın antrenörlüğünde teknikler ve materyallerin analiz ve çalışması , pratik yaparlar .³¹⁰

Golf Antrenörlüğü (1 birim) Golf yeterlilik şartı golf , laboratuvarın antrenörlüğünde teknikler ve materyallerin analiz ve çalışması , pratik yaparlar .³¹¹

³⁰⁴ <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

³⁰⁵ A.g.s. 04.09.2001

³⁰⁶ A.g.s. 04.09.2001

³⁰⁷ A.g.s. 04.09.2001

³⁰⁸ A.g.s. 04.09.2001

³⁰⁹ A.g.s. 04.09.2001

³¹⁰ A.g.s. 04.09.2001

³¹¹ A.g.s. 04.09.2001

Yüzme Antrenörlüğü, Atlama tahtası dalışı ve su topu (2 birim) Yeterlilik şartı yüzerek yüzme:v.yüz:prep.yüzerek teori ve antrenörün pratiğinde teknikler ve materyaller , atlama tahtası dalışı ve su topu ileri git .³¹²

Tenis Antrenörlüğü (1 birim) Tenis yeterlilik şartı tenis , laboratuvarın antrenöründe teknikler ve materyallerin analiz ve çalışması , pratik yaparlar .³¹³

Voleybol Antrenörlüğü (2 birim) voleybol yeterlilik şartı laboratuvarın antrenöründe teknikler ve materyallerin analiz ve çalışması , pratik yaparlar .³¹⁴

Erken Çocukluk Eğitimi Fiziksel eğitim için büyük ve/veya küçük seçimli ders üst bölme (2 birim)de fiziksel eğitim.³¹⁵

Erken Çocukluk Eğitim Laboratuvarı Kinesiology Ders , erken çocukluk eğitiminde toplam dersler gelişmesine fiziksel eğitimin ilişkisi üzerine ve amaç, içerik , prosedürler , materyaller ve teçhizat üzerine odaklar . (1 birim)de fiziksel eğitim pratik laboratuvar , erken çocuklukta fiziksel eğitimi dener .³¹⁶

Eğitim Ve Sanatta Tarih , estetik , performans formu , müzikal formlar , kültürel ve ırkla ilgili miraslar ve dansın çağdaş talimatları dansın perspektifleri (3 birim)³¹⁷

Sosyal ve Rekreasyonel faaliyeti olarak , törensel , ilmi araştırma ve analiz için konu olarak dans etiğinde , yapma sanat olarak dans et . öğrenciler , sınıfta sunulan içerik ile ilgili dans tekniklerinde katılacaklar .³¹⁸

Bayanlarda Spor spor (3 birim)de kadınlar şart yazan aşağı bölmenin tamamlaması kadınların geçmişinin gözlemi ve spor ile şu anki gerek sosyal , kültürel ve spor katılımının gelişimsel imalarını incele . Belirlenebilmek için ders içeriği ile fiziksel eğitimde kinesiology (1.3 birim)de seçilmiş konular seçilmiş konular.³¹⁹

³¹² <http://kines.csun.edu/index.html/04/09/2001>

³¹³ A.g.s. 04.09.2001

³¹⁴ A.g.s. 04.09.2001

³¹⁵ A.g.s. 04.09.2001

³¹⁶ A.g.s. 04.09.2001

³¹⁷ A.g.s. 04.09.2001

³¹⁸ A.g.s. 04.09.2001

³¹⁹ A.g.s. 04.09.2001

Alman Spor Eğitimi (Köln Spor Yüksekokulu burada değerlendirilmiştir.)

Tablo 3.4: İLK. ÖĞRETİM 1-4 / MINOR SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI

ALMAN YÜKSEK SPOR OKULU KÖLN/ Öğrenim Danışmanlık ve Planlama Böl.

İLK. ÖĞRETİM 1-4 / MINOR SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI

Alan ve Bölümler	Ders Kodu	Dersler	KR	RP/BS/DÖ/DB	Açıklamalar
TEMEL VE ANAÖĞRENİM (ÖSY – Alan A) (A-Alanının 7 bölümünün 4'ü Temel Öğrenimde ve 3'ü Anaöğrenimde alınmalıdır.)					
A1	G 01	Koşma/Atlama/Atma (TU)	2	BS*	*Temelöğrenimin bitirilebilmesi için 5 BS'dan 2'si başarılı olmalıdır.
A2	G 03	Aletlerde Hareket (TU)	2	BS*	
A3	G 05	Hareketlerin Şekillendirilmesi (TU)	2	BS*	
A4	G 07	Su İçinde Hareketler (TU)	1	BS*	
	G 08	Çocuk Yüzmesi (TU)	2		
A5	G 18	Mini Spor Oyunları (Genel) (TU)	2		
A8a	G 12	Oynama ve Oyunlar (TU)	3		
A8b	G 13	Hareket Şekilleri / Tamamlayıcı Spor (TU)	2		
TEMEL ÖĞRENİM (ÖSY – B,C ve D Alanları)					
B1/B2	G 15	Çocuk Hareketlerinin Biyolojik Temelleri (K)	2	DÖ	*= H5 için DB ön koşuldur.
D1	G 17	Okul Sporunda Öğrenim ve Öğretimin Temelleri ve Temel Sorunları (K)	2	DB*	
ANAÖĞRENİM (ÖSY – B,C ve D Alanları)					
C1	G 16	Çocuklarda Hareket Eğitimi (SE)	2	RP DÖ	
C2	veya	Veya Çocuklarda Öğretim ve Öğrenimin Psikolojik Problemleri (SE) veya	2		
	H 02	Günümüz Dünyasında Çocukluk (SE)	2		
C3	veya	İlkokulda Okul Sporunun Analiz,	2		
D2	H 03	Plan Değerlendirilmesi (SE)	2		
	H 05		2		
			24	1 RP/5 BS 2 DÖ	

İlk Devlet Sınavına başvuruda bulunması gerekli belgeler:

1. İlk yardım belgesi

2. Suda Cankurtarma Sertifikası (Gümüş)

Kısaltmalar: KR: Sömestre Ders Saatleri / TU: Teori ve Uygulama / K: Konferans /

SE: Seminer / BS: Branş Sınavı / RP: Rapor / DÖ: Dönem Ödevi / DB: Devam Belgesi.

Kaynak:Sporda 21. yy. Spor Eğitimi Kongresi Bildiri Kitapçığı. Antalya,2000.

Tablo 3.5: İLK. ÖĞRETİM 1-4 / MAJOR SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI.

ALMAN YÜKSEK SPOR OKULU KÖLN/ Öğretim Danış. ve Planlama Böl.
İLK. ÖĞRETİM 1-4 / MAJOR SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI

Alan ve Bölümler	Ders Kodu	Dersler	KR	RP/BS/DÖ/DB	Açıklamalar
TEMEL VE ANAÖĞRENİM (ÖSY – Alan A) (A1'den 8b'ye kadar 9 bölümden 5'i Temel Öğrenimde, 4'ü Anaöğrenimde okunmalıdır.)					
A1	G 01	Koşma/Atlama/Atma (TU)	2	BS*	*=Temel öğrenimin (AS) bitirilmesi için 8 BS'den 3'ünün başarılması zorunludur. **=8 BS.'i A8b bölümünde de mümkündür.
	G 02	Çocuk Atletizmi (TU)	2		
A2	G 03	Aletlerde Hareket (TU)	2	BS*	
	G 04	Çocuk ve Aletli Cimnastiği (TU)	2		
A3	G 05	Hareketlerin Şekillendirimi (TU)	2		
	G 06	Çocuklar İçin Cimn./Ritm./Dans (TU)	2	BS*	
		Su İçinde Hareketler (TU)			
A4	G 07	Çocuk Yüzmesi (TU)	2		
	G 08	Mini Raket Oyunları (TU)	2	BS*	
A5	G 09	Mini Atmalı Oyunlar (TU)	2	BS* BS*	
A6	G 10	Mini Gol Atmalı Oyunlar (TU)	2	BS* BS**	
A7	G 11	Oynama ve Oyunlar (TU)	2		
A8a	G 12	Hareket Teşviği / Tamamlayıcı Spor (TU)	2		
		Okul Pratiği Öğrenimi			
A8b	G 13	İlkokulda Spor Dersinin Hazırlığı, Sonrası.			
	G 14	Refakat (SE)	2		
TEMEL ÖĞRENİM (ÖSY – B,C ve D Alanları)					
B1/B2	G 15	Çocuk Hareketlerinin Biyolojik Temelleri (K)	2	AS	*=H3 için DB önkoşuldur.
C1	G 16	Çocuk Yaşlarında Hareket Eğitimi (SE)	2	DB*	
D1	G 17	Okul Sporunun Öğretim ve Öğretimindeki emeller ve Temel Sorunlar (K)	2	(DD)*	*=H5 için DB önkoşuldur.
ANAÖĞRENİM (ÖSY-B,C ve D Alanları)					
B2/B3	H 01	Koruyucu ve Tamamlayıcı Hareket Eğitimi ve (Spor Teşvik Dersi) (SE)	2	DÖ	
C2	H 02	Çocuk Yaşlarında Öğretim ve Öğrenimin Psikolojik Problemleri (SE)	2	RP	
C3	H 03	Günümüz Yaşam Dünyasında Çocukluk (SE)	2	RP	
		Okul ve Okul Spor (SE)	2		
D1	H 04	İlkokulda Okul Sporunun Analiz, Plan ve	2	DÖ	
D2	H 05	Değerlendirmesi (SE)	2		
			45	2 RP/1AS/ 2DÖ/8BS	

İlk Devlet Sınavına başvuruda bulunması gerekli belgeler:

1. İlk yardım belgesi
2. Suda Cankurtarma Sertifikası (Gümüş)

Kısaltmalar: KR: Sömestre Ders Saatleri / TU: Teori ve Uygulama / K: Konferans / SE: Seminer / BS: Branş Sınavı / RP: Rapor / DÖ: Dönem Ödevi / DB: Devam Belgesi.

Kaynak: Sporda 21. yy. Spor Eğitimi Kongresi Bildiri Kitapçığı. Antalya,2000.

Tablo 3.6:5-10 SINIFLAR /SPOR BRANŞ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI.
ALMAN YÜKSEK SPOR OKULU KÖLN/ Öğretim Danış. ve Planlama Böl.
5-10 SINIFLAR /SPOR BRANŞ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI

Alan ve Bölümler	Ders Kodu	Dersler	KR	RP/BS/DÖ/DB	Açıklamalar
TEMEL VE ANAÖĞRENİM (ÖSY- Alan A) (A1-A8 arası 8 kısmi alanın 5'i Temel Öğrenimde ve 3'ü Ana Öğrenimde okunacaktır.)					
A1	G 01	Atletizm (TU)	4	BS*	* = Temel öğrenimin (AS) bitirilebilmesi için 8 BS.'dan 3'ü (AS) kanıtlanmak mecburiyetindedir ** = Diğer hareket alanlarındaki aktüel dersler Rektörlük tarafından tespit edilerek; yayımlanır. A5-A7 arası seçilmeyen oyunlardan biri A8 yerine seçilebilir.
A2	G 02	Aletli Jimnastik (TU)	4	BS*	
A3	G 03	Jimnastik/Dans (TU)	4	BS*	
A4	G 04	Yüzme (TU)	4	BS*	
A5	G 05	Raket Oyunları (TU)	2	BS*	
A6	G 06	Atmalı Oyunlar (TU)	2	BS*	
A7	G 07	Gol Atmalı Oyunlar (TU)	2	BS*	
A8	G 08	Diğer Hareket Alanı (TU)**	2	BS*	
A9	G 09	Oyunlar (TU)	1	BS*	
	G 11	Okul Pratiksel Öğrenimi Spor Dersinde Refakat, Ön hazırlık ve ders sonrası (SE)	2		
TEMEL ÖĞRENİM (ÖSY-B,C ve D Alanları)					
B1/ B2	G12 / G 13	Çocuk ve genç Yaşlarda Hareket ve Performansın Biyolojik Temelleri(K)	4	AS	* = H6 için DB önkoşuludur. * = H7 için DB önkoşuludur.
C1	G 15	Hareket, oyun ve sporun Antropolojik ve Pedagojik Temelleri (SE)	2	DB*	
D1	G 18	Okul sporunda Öğrenim ve Öğretimin Temelleri ve Temel Sorunları (K)	2	DB*	
ANAÖĞRENİM (ÖSY – B,C ve D Alanları)					
B2 / B3	H 01	Okul Çağında Hareket ve Performansın Analizi, Yapısı ve Düzeltilmesi (SE)	2	RP	
C2	G 16	Motorsal Öğrenim ve Psikofiziksel Gelişim (K)	2	DÖ	
C3	G 17	Sporda Değerler, Normlar, Toplumsal Değişim ve Çocuk-Gençlere Etkileri (SE)	2	RP	
D1	H 06	Okul ve Okul Sporunun Konseptleri (SE)	2	DÖ	
D2	H 07	Sekunder Sınıf 1'de Okul Sporunun Analiz,Plan ve Değerlendirilmesi(SE)	2		
			45	2RP/1AS 2DÖ/8BS	

İlk Devlet Sınavına başvuruda bulunması gerekli belgeler: Yukarıda belirtilen bütün belgeler ve kısaltmalar geçerlidir.

Kaynak: Sporda 21. yy. Spor Eğitimi Kongresi Bildiri Kitapçığı. Antalya,2000.

Tablo 3.7:11-13 SINIFLAR/ SPOR BRANŞ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI.

ALMAN YÜKSEK SPOR OKULU KÖLN / Öğrenim Danışmanlık ve Planlama Böl.

11-13 SINIFLAR/ SPOR BRANŞ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI

Alan ve Bölümler	Ders Kodu	Dersler	KR	RP/BS/DÖ/DB	Açıklamalar
TEMEL VE ANAÖĞRENİM (ÖSY- Alan A)					
A1-A8 arası 8-10 Bölümün 6'sı temel Öğrenimde ve kalanlar Anaöğrenimde okunacaktır.					
A1	G 01	Atletizm (TU)	4	BS*	
A2	G 02	Aletli Jimnastik (TU)	4	BS*	
A3	G 03	Jimnastik /Dans (TU)	4	BS*	
A4	G 04	Yüzme (TU)	4	BS*	
A5	G 05	Raket Oyunları (TU)	4	BS*	
A6	G 06	Atmalı Oyunlar (TU)	4	BS*	
A7	G 07	Gol Atmalı Oyunlar (TU)	4	BS*	
A8a	G 08	Diğer Hareket Alanı (TU)	2	BS**	
A8b/c	G09/10	Diğer iki hareket alanları veya iki derinleşme veya bir diğer hareket alanı ve bir derinleşme (TU)***	2x2		
	G 11	Okulda Pratik Öğrenim Spor dersinde Refakat, Ön hazırlık ve ders sonrası (SE)	2		
TEMEL ÖĞRENİM (ÖSY B,C ve D Alanları)					
B1 / B2	G12/ G13	Çocuk ve Genç Yaşlarda Hareket ve Performansın Biyolojik Temelleri (K)	4	AS	*=G 16 ve G 18'de ortak arastırnav
B2	G 14	Prevensiyon ve Sağlığın Sportif Yönü (SE)	2		
C1	G 15	Hareket, oyun ve sporun Antropolojik ve Pedagojik Temelleri (SE)	2		
C2	G 16	Motorsal Öğrenim ve Psikofiziksel Gelişim (K)	2	AS*	
C3	G 17	Sporla Değerler, Normlar, Toplumsal Değişim ve Çocuk Gençlere Etkileri (S)	2		
D1	G 18	Okul Sporunda Öğrenim ve Öğretimin Temelleri ve Temel Sorunları (K)	2	AS*	
ANAÖĞRENİM (ÖSY-B,C ve D Alanları)					
B2/B3	H 01	Okul Çağında hareket ve performansın analizi, yapısı ve düzeltilmesi (SE)	2	DÖ	
B1/2/3	H 02/03	ÖSY Alan 8'den her biri 2KR'li iki hazırlık dersi (SE)	2x2	RP	
C1/2/3	H 04/05	ÖSY Alan C'den her biri 2KR'li iki hazırlık dersi (SE)	2x2	DÖ	
D1	H 06	Okul ve okul Sporunun Konseptleri (SE)	2	DÖ	
D2	H 07	Orat Öğrenim l'de Okul Sporunun Analiz, Plan ve Değerlendirilmesi (SE)	2	RP	
			64	2RP/ 2AS 3DÖ/ 8BS	

İlk Devlet Sınavına başvuruda bulunması gerekli belgeler:

İlk yardım belgesi,Suda Cankurtarma Sertifikası (Gümüş)

Kısaltmalar: KR: Sömcetre Ders Saatleri / TU: Teori ve Uygulama / K: Konferans / SE:

Seminer / BS: Branş Sınavı / RP: Rapor / DÖ: Dönem Ödvi / DB: Devam Belgesi.

Kaynak: Sporda 21. yy. Spor Eğitimi Kongresi Bildiri Kitapçığı. Antalya,2000

Tablo 3.8:11-13 SINIFLAR/ SPOR BRANŞ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI
GENEL EĞİTİM

ALMAN YÜKSEK SPOR OKULU KÖLN / Öğretim Danışmanlık ve Planlama
Böl.

11-13 SINIFLAR/ SPOR BRANŞ ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENİM PLANI

Alan ve Bölümler	Ders Kodu	Dersler	KR	RP/BS/DÖ/AS	Açıklamalar
TEMEL ÖĞRENİM					
A	EBÖ-01	Eğitim ve Öğretimin Temel Sorunları (K)	2		DÖ'1 EBÖ'de 1 veya 2 EBÖ'de DÖ 3 veya 4
B	EBÖ-02	Gelişimin Temel Sorunları ve Okulda Öğrenim (K)	2	DÖ	
A	EBÖ-03	Eğitimin Antropolojik ve Felsefik Temel Sorunları (K)	2		
C/D	EBÖ-04	Eğitim ve Eğitim Kurumlarının Toplumsal Çerçeve Koşulları (K)	2	DÖ	*DB EBÖ 8 için önkoşuldur.
A/B/C	EBÖ-05	Çocuk ve Gençlik Gelişiminde Elementer Alan Olarak Hareket ve Beden (K)	2		
A	EBÖ-06	Eğitim Biliminde Araştırma Metodları (K)	2		
E	EBÖ-07	Okulda Ders Vermenin Genel Temelleri (SE)	2	DB*	
E	EBÖ-08	Okullarda Dört Haftalık Blok Satın Ön Hazırlığı ve Hazırlık Sonrası	2		
ANAÖĞRENİM (ÖSY- B,C ve D Alanları)					
A		I. A-D'den 4 KR'lik bir kısmı Alan Eğitim ve Öğrenim (SE)			**= Derinleşmiş öğrenim için A-D'den bir dönem ödevi ve Alan E'den (Primer Sınıfta başlangıç derslerinin didaktiği alınacak şekilde) bir kalifike öğrenim belgesi başvuru formuna birinci devlet sınavı için eklenmelidir.
B		Gelişim ve Öğrenme (SE)			
C	EBÖ-09	Eğitimin Toplumsal Önkoşulları (SE)	2x2		
D	EBÖ-10	Öğretim Kurumları ve Organizasyon Formları (SE)			
E	EBÖ-11 EBÖ-12	II. Ders ve Genel Didaktik (SE) P= Başlangıç Derslerinin Didaktiği	2x2	RP**	
A-D	EBÖ-13 EBÖ-14 EBÖ-15	III. A-D (SE)'den 6 KR'lik bir başka Derinleşmiş Öğrenimli kısmi alan	3x2	DÖ**	
			30	1RP + 3DÖ	

Kısaltmalar: SII: 9-11 SINIFLAR için Öğretmenlik / SI: 6-8 SINIFLAR /P: İLK ÖĞRETİM
1-5 / ÖP: Özel pedagoji / KR: Sömestre Haftalık Ders Saatleri / K: Konferans
/ SE: Seminer /RP: Rapor /DÖ: Dönem Ödevi /DB: Devam Belgesi.

Kaynak: Sporda 21. yy. Spor Eğitimi Kongresi Bildiri Kitapçığı. Antalya,2000

3.3. AZERBAIJAN SPOR EĞİTİMİ (Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Akademisi Bakü örnek olarak alınmıştır.)

Birinci Yıl:

Tablo 3.9: Azerbaycan 1. Sınıf Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Dönem Ders Saati
Genel Anatomi	52
Sporda Ölçme	44
Beden Eğitimi ve Spor Tarihi	72
Pedagoji	44
Azerbaycan Tarihi	68
Cimnastik	72
Eğitsel Oyunlar	36
Atletizm	52
Güzel Konuşma Sanatı	36
Eğitim Psikolojisi	68
Siyasi Tarih	72
Bilgisayar	36
Beden Eğitimi ve Spora Giriş	72

Kaynak: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Genel Anatomi: Organizmanın büyüme ve gelişimi, Genel ve özel morfoloji, İskelet sistemi, Kas sistemi, Kalp ve damar sisteminin anatomisi, Gastrointestinal sistem anatomisi, Sinir sistemi, Üriner sistem, Solunum sistemi, Genital sistem, Duyu organları ve extremiteler, Endokrin sistemi, Labaratuar tekniklerine kısa bir bakış.³²⁰

Sporda Ölçme: Ölçme teorisi, Ölçme cedvelleri ve ölçme teknikleri, Ölçmede hata payları ve güvenilirlik, Orta ve Emprik paylama, Korelasyon analizi, Test teorileri, Standart cetveller, Sporda Kontrol Tekniği, Ölçü sisteminin içeriği, Paylama grafikleri, Reonstant verileri, Kas dayanıklılığı, Sporda ölçü paylama grafiği.³²¹

³²⁰ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³²¹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Beden Eğitimi Ve Spor Tarihi: Eski çağlarda beden eğitimi ve spor, Orta ve yeni çağdaki beden eğitimi, II. Dünya Savaşından sonra oluşan gelişmeler, Modern beden eğitimi anlayışı, Beden eğitimi uygulamalarına örnekler.³²²

Pedagoji: Pedagojinin konusu ve araştırma metodları, Pedagojinin oluşumu ve gelişimi, Kişilik Gelişimi ve eğitimi, eğitimin amacının gerekliliği, Milli eğitim sistemi, Pedagoji ilmi hakkında görüşler, Eğitim ve öğretimin teşkili, Pedagoji biliminin metodları, Eğitim öğretimin tüm yönleriyle uygulanması, Yaşlara göre eğitim öğretim, Pedagojide beden eğitiminin yeri ve önemi, Profesyonel ve amatör sporculara yaklaşım tarzları, Pedagojik eğitimin kontrolü.³²³

Azerbaycan Tarihi: Azerbaycan'ın coğrafi konumu, Milattan önce Azerbaycan arazisi, Eski orta ve yeni çağlarda Azerbaycan, Bugünkü Azerbaycan ve SSCB³²⁴

Jimnastik: Jimnastik sporuna genel bakış, jimnastik hareketlerinin öğretilmesi, jimnastik hareketlerinde alet kullanımı, jimnastik derslerinde travmaların engellenmesi, Hareketlerin kompozisyonu, Akrobasi hareketleri, Aletli ve aletsiz jimnastik uygulamaları, Okul öncesi ve okul çağında jimnastik eğitimi, Jimnastik hareketleri ile müziğin birleştirilmesi.³²⁵

Eğitsel Oyunlar: Eğitsel oyunlar hakkında anlayış, Eğitsel oyunlarda metot, Eğitsel oyunlarda yaş dağılımı, Sosyal oyunlar, Sporcunun fiziki hazırlıkları, 1-8 sınıf arası eğitsel oyunlar.³²⁶

Atletizm: Atletizme giriş, Kısa-Orta-Uzun mesafe koşularının öğretilmesi, Uzun-Yüksek-Üç adım atlamalarının öğretilmesi, Cirit-Gülle-Çekiç-Halka atmalarının öğretilmesi, Uygulama dersleri, Atletizm antrenmanlarının esasları, Yıllık plan hazırlanması, Engelli ve bayrak koşuları, Yürüyüşler.³²⁷

³²² Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³²³ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³²⁴ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³²⁵ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³²⁶ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³²⁷ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Güzel Konuşma Sanatı: Güzel konuşma sanatı hakkında değerlendirmeler, Güzel konuşma ve yazmanın eğitimde önemi, Dilbilgisi, telaffuz, anlatım kuralları, Ders anlatımlarında dikkat edilecek hususiyetler, Öğrencinin güzel konuşma ve yazması için uygulanacak metotlar.³²⁸

Eğitim Psikolojisi: Psikoloji bilimine genel bir bakış, Faaliyetin psikolojik özellikleri, Psikolojide duygular-hafıza-irade-his-dikkat-kavrayış, Psikolojik tasvir ve konuşma, Psikolojide kişilik, Psikolojide rahatsızlıklar, Yaşlara göre psikolojik yaklaşım, İnsanın psikolojik rahatsızlığı ve hastalıklarının yaşlara göre dağılımı.³²⁹

Siyasi Tarih: Siyasi tarihe giriş, 20.yy'da siyasi ve ekonomik gelişmeler, Dünya savaşları ve etkileri, 20-30'lu yıllardaki ekonomik dengeler ve siyasi durum, II. Dünya savaşı ve sonuçları, 20.yy'ın son yarısındaki siyasi ve ekonomik dengeler, SSCB konumu.³³⁰

Bilgisayar: Bilgisayarın tanıtılması ve özellikleri, Bilgisayarın iç yapısı hakkında genel bilgiler, Bilgisayar kullanımı için gerekli bilgiler, Güncel kullanılan bilgisayar programları hakkında bilgiler, Programlama bilgisi basic, Uygulama dersler.³³¹

Beden Eğitimi Ve Spora Giriş: Beden eğitiminin önemi, Beden eğitiminin pedagoji ilmindeki yeri, İlk-Orta ve Liselerde beden eğitiminin yeri ve önemi, Beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesi ve eğitimi, Beden eğitimi faaliyetlerine öğrenci katılımı, Öğrenci ve öğretmen iletişimi, Öğrencilerin sosyo-kültürel faaliyetlerinin artırılması, Modern eğitim sisteminde beden eğitiminin yeri.³³²

³²⁸ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³²⁹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³⁰ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³¹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³² Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

İkinci Yıl:

Tablo 3.10: Azerbaycan 2.sınıf Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Dönem Ders Saati
Genel Fizyoloji	52
Atletizm	52
Jimnastik	52
Spor Psikolojisi	68
Yüzücülük	52
Biomekanik	44
Felsefe	36
Basketbol	52
Biokimya	44
Beden Eğitimi Teorisi ve Öğretilmesi	72

Kaynak: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Genel Fizyoloji: Genel fizyolojiye giriş, Kalp-damar sisteminin fizyolojisi, Solunum sistemi, Gastrointestinal sistem, Sinir ve kas sistemi, Endokrin sistem ve bazal metabolizma, Merkezi sinir sistemi, Genital sistem, Duyu organları, Laboratuvar teknikleri ve aletleri.³³³

Atletizm: Atletizm yarışmalarının kuralları ve organizasyonu, Vücut geliştirme hareketlerinin öğretilmesi, Atletizm antrenmanları genel hazırlıklar.³³⁴

Jimnastik: Ritmik cimnastiğin spor oyunlarındaki yeri, Müzik bilgisi ve ritmik cimnastikteki yeri, Ritmik cimnastiğin hareket teknikleri, Ritmik cimnastiğin fiziki ve psikolojik özellikleri, Ritmik jimnastik hareket tekniklerinin öğretilmesi, İkili ve Grup hareketlerinin teknikleri.³³⁵

Spor Psikolojisi: İlk-Orta ve Lise dönemi gençleri psikolojik özellikleri, Pedagojik psikoloji, Beden eğitimi psikolojisi, Eğitim ve öğretimde psikolojik yaklaşımlar, Beden eğitimi dersinin kişilik gelişimine etkisi, Öğretmen öğrenci psikolojileri, Spor psikolojisi ve sporculara yaklaşımlar, Antrenman ve yarışma psikolojisi.³³⁶

³³³ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³⁴ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³⁵ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³⁶ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Yüzücülük: Yüzme ve yüzücülerin tarihi, Yaş gruplarına göre su oyunları, Yüzme teknikleri ve öğretilmesi, Kondüsyon geliştirme teknikleri, Yüzmede oluşan yanlışların düzeltme metotları, Yüzme çeşitlerine göre teknik ve taktik, Start ve dönme teknikleri-dayanıklılık-hız geliştirme metotları, Yüzmeyi öğretme teknikleri, Yüzmede kullanılan terim ve metotlar, Kaplıca ve sağlık kuruluşlarında tedavi amaçlı yüzme teknikleri.³³⁷

Biomekanik: Biomekaniğin tanımı kapsamı, Koordinat sisteminde hareketlerin tasviri, Anatomik pozisyonun korunması, Oto kontrol mekanizması ve motor hareketleri, Yer değiştirme hareketleri, İnsanın hareket mekanizması.³³⁸

Felsefe: Felsefe bilimine giriş, Felsefenin tarihi, Çağlara göre felsefi akımlar, Modern felsefede yaklaşım, 20.yy. felsefesi, Materyalist felsefe, Doğa-Toplum-İnsana felsefi yaklaşım, Felsefede şuur-varlık-idrak-madde-ruh kavramları, Kişilik ve toplum, Felsefe ve sosyal hayatın birleştirilmesi.³³⁹

Basketbol: Basketbolun oluşumu ve gelişim tarihi, Fiziksel-teknik-taktiksel hazırlıklar, Basketbolun kuralları ve öğretim metodları, Basketbol karşılaşmalarının organizasyonu.³⁴⁰

Biokimya: Genel biokimyaya giriş, Karbonhidratlar-Lipitler-Proteinler, Vitaminler-Hormonlar-Mineraller, Asit-Baz dengesi, Hemostatik denge, Biyokimyasal analizler, Laboratuvar teknikleri ve laboratuvar aletlerinin çalıştırılması, Bioenerji-kan-idrar biokimyevi.³⁴¹

Beden Eğitimi Ve Teorisi Ve Öğretilmesi: Beden eğitimi metodları ve öğretim usülleri, Modern beden eğitimi metodları, Beden eğitiminin prensipleri ve araçları, Beden eğitimi ve uygulamalarının öğretim metodları, Beden eğitiminde verimlilik, İlk-Orta-Lise ve Dengi okullarda beden eğitimi dersinin önemi, Beden

³³⁷ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³⁸ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³³⁹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁴⁰ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁴¹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

eğitimi derslerinin düzenlenmesi ve programlarının hazırlanması, Beden eğitimi derslerinin değerlendirilmesi.³⁴²

Üçüncü Yıl:

Tablo 3.11: Azerbaycan 3. Sınıf Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Dönem Saati	Ders
Spor Fizyolojisi	52	
Güreş	52	
Hentbol	52	
İktisat	36	
Spor Teorisi	72	
Rehabilitasyon ve Masaj	72	
Beden Eğitimi Teorisi ve Öğretim Yöntemleri	72	
Halter	52	
Voleybol	52	
Futbol	52	
Sosyoloji	44	

Kaynak: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ

Spor Fizyolojisi: Spor fizyolojisine giriş, Fiziki hareketlerin bölümleri ve seçilmesi, Spor faaliyetinde organizma fizyolojisi, Hareketlerin fizyolojik mekanizması, Kuvvet dayanıklılık hız mekanizması, Antrenmanın fizyolojik yaklaşımları, Antrenmanda verimlilik, Çevrenin fizyolojik etkisi, Grup halinde yapılan beden eğitiminin fizyolojik esasları.³⁴³

Güreş: Güreş sporunun gelişimi ve tarihi, Yarışmaların organizasyonu ve kuralları, Ders programı ve uygulamaları, Duruşlar ve Partner tutuşlar, Tek branşlı oyunlar ve güreş teknikleri, Güreşçilerin teknik ve taktiki hazırlıkları, Özel hareketler ve uygulamalı dersler.³⁴⁴

Hentbol: Hentbolun esas teknik ve taktikleri, Hentbol karşılaşmalarının organizasyonu ve kuralları, Hentboldaki teknik eğitim ve savunma, Savunma ve

³⁴² Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁴³ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁴⁴ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Hücum teknikleri, Takım oyunu anlayışı ve taktik verilmesi, Hentbolun öğretilme metotları.³⁴⁵

İktisat: İktisat bilimine giriş ve iktisadi tanımlar, İktisat biliminde uygulanan metod ve kurallar, İktisat tarihi bilim adamları, Güncel iktisadi problemler, Endüstri toplumlarında iktisat, Dünyadaki iktisadi uygulamalar, Siyasi iktisat kavramları problemleri, Modern iktisat kavramlarına yaklaşımlar.³⁴⁶

Spor Teorisi: Spor teorisine giriş, Spor ve sporcu hazırlığı, Antrenmanların yönetimi ve kuruluşu, Spor karşılaşmalarına yaklaşım, Sporda çevrenin etkisi, Sporda kullanılan aletler, Spor organizasyonları ve psikolojisi, Öğrencinin spora yaklaşımı ve öğrenci öğretmen iletişimi.³⁴⁷

Rehabilitasyon Ve Masaj: Afet ve felaketlerde ilk yardım, Tıbbi beden eğitiminde hareket rejimleri şekli-araçları ve metotları, Fiziki hareketlerin tedavi mekanizmasına etkisi, Yanık-Donma-Kırık-Zede ve zehirlenmelerde ilk yardım, Omurilik göğüs kafesi, bel kalça yaralanmalarında ilk yardım, Anatomik duruş bozukluklarına bağlı oluşan sorunlar, Kalp-damar, solunum sistemi, hastalıklarında tıbbi jimnastik, Gastrointestinal, üriner sistem hastalıklarında tıbbi jimnastik, Ortopedik hastalıklarda beden eğitimi hareketlerinin önemi, Masaj tanımı ve etki mekanizması, Masaj türleri ve uygulamaları, Masajın uygulandığı durumlar ve etkileri, Spor yaralanmalarında masaj, Masaj uygulamalarında hijyen, Kişisel masaj öğretim metodları, Masaj araçları ve kullanımı, Uygulamalar.³⁴⁸

Beden Eğitimi Teorisi Ve Öğretim Yöntemleri: Beden eğitimi teorisinin esas anlayışının tahlili, Beden eğitimi teorisinin forma ve fonksiyonları, Beden eğitiminin esas cehet ve prensipleri, Beden eğitiminde hareket faaliyetinin talimi,

³⁴⁵ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁴⁶ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁴⁷ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁴⁸ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Genel fiziki hazırlık, Beden eğitiminde çeviklik ve elastiklik, Beden eğitiminde dayanıklılık.³⁴⁹

Halter: Haltere giriş, Vücut geliştirme hareketleri, Klasik halter hareketleri, Koparma, silkme dalları üzerine hazırlayıcı hareketler ve öğretilme metodları, Haltercilerin hazırlanmaları, Halter sporcusunun gelişimi için gerekli eğitim.³⁵⁰

Voleybol: Voleybolun esas teknik ve taktikleri, Voleybol karşılaşmalarının organizasyonu ve kuralları, Voleybolda teknik eğitim ve teknik savunma, Savunma ve hücum teknikleri, Takım oyunu anlayışı ve taktik verilmesi, Voleybolun öğretilme metodları.³⁵¹

Futbol: Futbolun gelişim tarihi, Fiziki hazırlık, Teknik hazırlık, Futbolun kuralları, Öğrencilerin şahsi yeteneklerinin geliştirilmesi.³⁵²

Sosyoloji: Sosyoloji bilimine giriş, Sosyoloji biliminin tarihi-gelişimi ve diğer bilimlerle olan etkileşimi, Sosyolojik tanımlar-kavramlar-metodlar ve sosyolojik görüşler, Modern çağda sosyoloji ve güncel sosyolojik problemler, Eğitimde sosyolojinin önemi ve yeri.³⁵³

Dördüncü Yıl:

Tablo 3.12: Azerbaycan 4. Sınıf Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Dönem Ders Saati
Rehabilitasyon ve Masaj	72
Spor Tıbbı	72
Sağlık Bilgisi	52
Politika	36
Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi	44
Boks	36
Atıcılık	36
Saha ve Malzeme Bilgisi	44
Hukuk	44

Kaynak: Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ

³⁴⁹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵⁰ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵¹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Rehabilitasyon Ve Masaj: İnsan fizyolojisine ve anatomisine genel bakış, Farmakolojik genel bakış, Kalp ve Dolaşım sistemi hastalıkları ve tedavi yöntemleri, Ortopedi ve Travmatoloji hastalıkları ve tedavi yöntemleri, İnkolojik enfeksiyon ve epidemiyolojik hastalıklar, Gastrointestinal-sinir-cilt-üriner sistem hastalıkları ve tedavileri, 5-18 yaş arası çocuk hastalıkları, Dezenfeksiyon ve antisepsi, Anestezi-merkezi sinir sistemi ilaçları, Antibiyotik-analjenik-antipiretik-antihistaminik-antidepresifler, Hastalıkların teşhis ve tedavi yöntemleri, İlk yardım (kırıklar, ezilmeler, yanıklar ve donmalar, elektrik çarpmaları, yaralanmalar ve kanamalar, zehirlenmeler, solunum durmaları, beyin ve omurilik yaralanmalarında ilk yardım).³⁵⁴

Spor Tıbbı: Spor tıbbının gelişimi,tarihi ve amacı, Genel patoloji, Genel gelişim ve sağlamlık, Sporcularda organizma, Antrenman ve fiziki çalışma yeteneklerinin ölçülmesi, Antrenman ve yarışmalarda doktor gözetimi, Çocuk ve gençlerde tıbbi kontrol, Spor yeteneklerini arttırmak için gerekli araç ve kontroller, Spor patolojisi ve travmalar.³⁵⁵

Sağlık Bilgisi: Beden terbiyesi ve hijyen anlayışı, Havanın-suyun-spor salonlarının-gıdaların-şahsi ve spor hijyeni kuralları, Enfeksiyon hastalıkları ve dağılımları, Bedenin kuvvetlendirilmesinde hijyenik şartlar, Çocuk ve gençlerde hijyen kuralları, Hijyenik şartlarda muayene usülleri, Spor salonlarında ılık-sıcaklık-nem özellikleri, Havuzların temizliği ve hijyeni, Sporcuların günlük enerji ihtiyaçları.³⁵⁶

Politika: Politika terimleri, Milli hareket ve siyaset, Siyasi sistem ve hareket, Siyasi sistemde partilerin yeri, Azerbaycan Cumhuriyetinde siyasi durum, Siyasi antlaşmalar-siyasi şuur ve medeniyet, Modern siyasi doktrinler.³⁵⁷

³⁵² Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵³ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵⁴ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵⁵ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵⁶ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵⁷ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

Beden Eğitimi Ve Spor Yönetimi: Sistemin genel özellikleri, Devlet ve yerel yönetim organları, Beden eğitimi ve spor teşkilatları, Beden eğitimi yönetim ve eğitim kadrolarının hazırlanması, Toplumsal sağlık açısından beden eğitiminin önemi, Beden eğitimi ve sporda yönetimin pedagojik-psikolojik-sosyal yaklaşımları, Beden eğitimi ve sporun hukuksal ve ekonomik yönleri, Spor okulları ve spor komplekslerinin oluşumu, Yabancı ülkelere göre spor faaliyetlerinin durumu, Modern spor hareketlerinin oluşumu, Milli spor oyunlarının oluşumu ve yönetimi.³⁵⁸

Boks: Boks sporunun gelişimi ve tarihi, Boks sporunun teknikleri, Boks yarışmalarının organizasyonu ve kuralları, Boks sporunun teknik-fiziki ve psikolojik hazırlıkları, Taktik hazırlık, Vuruş teknikleri.³⁵⁹

Atıcılık: Atıcılığa giriş, Patlayıcı maddelerin özellikleri, Silahların bölümleri, Atış poligonları ve özellikleri, Tüfekle atış tekniği, Atıcılık dalında yarışmaların organizasyonu ve kuralları, Uygulamalı dersler.³⁶⁰

Saha Ve Malzeme Bilgisi: Teknik eğitim araçları hakkında genel anlayış, Derece ve puan uygulamaları, Sporcuların üzerinde aletli gözetim metodları, Elektronik aletlerin kullanımı, Telemetrik aletlerin kullanımı (ultrases, radyoizotop, termoelektrik vs.), Yarışlarda ve eğitimde kullanılan teknik araçlar, Sporcuların fiziki hazırlık devresinde teknik gözetim, Sporcuların yarış ve diğer faaliyetinin denetimi, Beden eğitimi ve sporda aletlerin kullanımı.³⁶¹

Hukuk: Devlet ve hukuk anlayışları tarihi ve gelişimi, İktisadi ve siyasi sistemler ve devlet yapıları, İktisadi ve siyasi sistemler devlet yapıları ve özellikleri, Millet devlet anlayışları hukukun bölümleri, Yerel ve genel devlet kademeleri, Azerbaycanda anayasa ve halkın hukuksal hakları.³⁶²

³⁵⁸ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁵⁹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁶⁰ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁶¹ Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

3.4. KANADA DEVLETİ ÖRNEĞİ (Bu ülke için Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu örnek olarak verilmiştir.)

Birinci Yıl:

Tablo 3.13: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 1. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Haftalık krd. sayısı
Temel İnsan Anatomisi	
Kanada Toplumunda Bedensel Aktiviteler	
Biofizik ve Sağlık Bilimlerinde Bedensel Aktivite	
Liderlikle Tanışmak	
Psikolojiye Giriş	
Toplumda Kadının Öğretimine Giriş	
Metafizik ve Ahlaki Sistemler Teorisi	
Sosyolojiye Giriş	
Günümüz Kanada' sına Genel Bakış	
Outdoor Project	
Dansın Temelleri	
Atletizm	
Jimnastik	
Yüzme	
Artistik Yüzme	

Not: Varılan ilgili adreslerde her hangi bir kredi dağılımına rastlanmamıştır.

Kaynak: <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>

Temel İnsan Anatomisi: Anatomiye Giriş, İnsan Anatomisi, Fonksiyonel Anatominin incelediği önemli bölgeler ve ikinci devre boyunca incelenen muskuletal sistem (iskelet ve kas sistemi).³⁶³

Kanada Toplumunda Bedensel Aktiviteler: Yerleşmiş büyük kurumlar ve programları, Hnagi kurumların Kanada'da bedensel aktiviteye imkan sağladığı, Parçadan bütüne toplum ve sağlık araçları sistemi, Öğrencilerin davranışsal (psikolojik) ve sosyal açıdan bilimlerden elde ettikleri bilgilerin kullanılabilirliğini sağlamak.³⁶⁴

Biofizik ve Sağlık Bilimlerinde Bedensel Aktivite: Biofizik kavramı ve sahip olduğu temel kanunları ve konuları, Biofizikle ilgili beden ve sağlık eğitimi,

³⁶² Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü BAKÜ.

³⁶³ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>.04.09.2001

³⁶⁴ A.g.s.04.09.2001.

Bilimsel alanların değişkenliğinden katkılar, özellikle fizyoloji ve biokimya incelemeleri, Kas yapısı, Vücut düzeni, Enerji sistemleri, Fiziksel zindelik, Metabolizma, Biomekanik ve Kardiovasküler hastalıklar gibi konuların yanında fiziksel faaliyet ve hastalıkların önlenmesi sağlık durumlarının arttırılması konusunda kısaca bilgi verilmektedir.³⁶⁵

Liderlikle Tanışmak: Liderliğin temel esasları, Liderlik müfredatı, Küçük grup tartışmalarının özel öğretmenler denetiminde önderlik ile ilgili öğrencilerin bilgi esasını arttırmak için bakma liderlik ve konular tasarlanılır. Olanaklar, emsal etkileşimleri boyunca kendi liderlik becerilerini geliştirmek için öğrencilere sağlanır. Farklı bedensel aktiviteleri ve sağlık programlarını görürler. Farklı ortamlarda avantaj oluşturmak ve geniş ve çok kitleli çalışmalarda ve zor durumlarda başarıyı sağlamak, liderlik ve kariyer sağlamayı öğrenmek.³⁶⁶

Psikolojiye Giriş: Psikolojinin yapısı ve araştırma metodları, Çağdaş psikolojiye genel bakış, Fizyolojik işlemler, Motivasyon, Öğrenme, Anlayış, Bellek ve Düşünce, Sosyal gelişimsel ve anormal psikolojiler.³⁶⁷

Toplumda Kadının Öğretimine Giriş: Çağdaş batı toplumlarında kadınların bulunduğu yerler ve konumları, Kadınlarda cinsellik, Kadınların sosyalleştirilmesi, aldıkları ekonomik ve politik roller, Tarihsel ve çağdaş içeriklerde kadınların serbest bırakılması teorisi ve sanatlarda yaratıcı üretim.³⁶⁸

Felsefe Problemlerine Giriş: Felsefenin ana dalları, Konu, Bilginin Teorisi, Metafizik ve Ahlak, Politik felsefe ve Din felsefesinde sorgulama, Niçin Konuşuruz?, Ne Bilebiliriz?, Sonunda gerçek Nedir?, Erdem Rasyonelmidir?, İnsan gönlüyle sahip olur mu?, Tanrı var mıdır?³⁶⁹

Metafizik Ve Ahlaki Sistemler Teorisi: Mantık ve Felsefenin tanıtımı, Mantık ve felsefenin ana dalları, Batı felsefesi tarihi, Plato, Aristo, Aquinas,

³⁶⁵ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html> A.g.s.04.09.2001.

³⁶⁶ A.g.s.04.09.2001.

³⁶⁷ A.g.s.04.09.2001.

³⁶⁸ A.g.s.04.09.2001.

³⁶⁹ A.g.s.04.09.2001.

Decartes, Hume, Kant, Nietche ve bir yada birden çok olarak böyle filozofların çağdaş yazarlar tarafından seçilmiş karşılaştırmaları.³⁷⁰

Sosyolojiye Giriş: Sosyolojinin temel prensipleri, Sosyolojinin metodu, Uygulamalı sosyolojinin metodunun öğretilmesi, Gruplar ve sosyal tutarlılık ve değişiklik arasında bireylerin davranışı, İlişkilerin kalıplarında değerlerden farklı olmanın sosyal kaynakları, gerçeğin kavrayışları bunların etkileri.³⁷¹

Günümüz Kanada'sına Genel Bakış: Temel çerçevede Kanada'nın Modelizasyonu, Kanada'nın başından geçirdiği kültürel deneyimler, Kanada'nın uluslararası alandaki hareketliliği, Kanada'da Plualism ve etnik bölgeler, Kanada'da bölgesel yapılanmalar, Kanada'nın sosyal yapısı ve Kanada'nın kendine özgü çevresi ve çevreselliği, Ulusal topluma millete ilaveten Kanada'daki toplumsal hareketlilikler.³⁷²

Outdoor Project: Bu ders adı altında öğrenciler bir arazi veya özel alan çalışması yaparak bir proje halinde yaptıkları çalışmalarını sunmaktadırlar. Bu proje lisans döneminde bitirmek zorunda oldukları 3 projeden ilkidir. Bedensel aktivitelerin çevresel tanıtımı, çevrede uygulanan Bedensel aktivite formları ve rekreasyon açısından değerlendirilmesi. Çeşitli gemi ve su araçlarının kullanımına yönelik önemli beceriler. Çalışılan alanlarda işbirliği ve liderlik.³⁷³

Dansın Temelleri: Dört temel dansta öge. Dinamik dansın araştırılması ve dizaynı. Yer zaman ve enerji. . Folk dansın yapısını kullanarak klasik dansa biçim verme. Hareket İlkeleri Ve Fikir Boyunca Kendi Yaratıcılıklarını Geliştirmek İçin Olanğa Sahip Olacaklar.³⁷⁴

Atletizm: Koşular, Atma ve Atlamalar. Koşu, atma ve atlama öğelerini öğrencilere tanıtmak. Koşu, atma ve atlamaların temel teknik becerileri. Başarı ve

³⁷⁰ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html> 04.09.2001.

³⁷¹ A.g.s.04.09.2001.

³⁷² A.g.s.04.09.2001.

³⁷³ A.g.s.04.09.2001.

³⁷⁴ A.g.s.04.09.2001.

sağlıklı olması için gereken antrenmanlar . Öğrenciler , Bu Beceriler Daha Çok Karmaşık Spor Faaliyetleri İçine Birleştirildiğini keşfederler.³⁷⁵

Jimnastik: Temel hareketlerin jimnastik için hatırlatılması . Öğrenciler , çeşitli olaylarda çalışmanın deneyimi ile sağlanacaklar. Yer Egzersizleri ,kasa, tek bar, halka, Horizontal-Bar, kulplu beygir, denge kirişi ve paralel barlar .Temel Becerilerin Öğrenmesine Ek Olarak , Öğrenciler Temel alışlagelmişin Düzenine Tanıtılacak.³⁷⁶

Yüzme: Temel yüzme teknikleri.³⁷⁷

Artistik Yüzme: Su sporlarında spesifik alan çalışmaları.³⁷⁸

İkinci Yıl:

Tablo 3.14: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Haftalık krd. sayısı
Psiko-Sosyal Gelişim	
Kanada'da Beden Eğitimi ve Sporun Tarihi Gelişimi	
Araştırma Planlaması ve İstatistik	
Motor Beceri Kazanma Teorisi	
Biomekanikğin Temel İlkeleri	
Personel Sağlığını Belirleyici Etmenler	
İnsan Fizyolojisinin Temelleri	
Sağlık ve Performans İçin Beslenme	
Kurtarma	
Outdoor Project	
Hareketin Farkında Olma	
Aquatik	
Seçmeli Spor Aktiviteleri	

Not: Varılan ilgili adreslerde her hangi bir kredi dağılımına rastlanmamıştır.

Kaynak:<http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>

Psiko-sosyal Gelişim: Öğrencilerin ve genel olarak insanların çocukluktan itibaren ergenlik çağından genç erişkinlik çağına kadar olan gelişimin seyri dikkate

³⁷⁵ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

³⁷⁶ A.g.s.04.09.2001.

³⁷⁷ A.g.s.04.09.2001.

alınması ve incelenmesi, Gelişim konusunda var olan temel teorisyenlerin teorilerinin incelenmesi, Beden eğitimi ve spor alanında psiko-sosyal gelişim, Alanla ilgili uygulamalarla beraber yaşam süresinin gelişiminde kültürel bakış açılarının rolünün değerlendirilmesi.³⁷⁹

Kanada'da Beden Eğitimi ve Spor'un Tarihi Gelişimi: Kanada'nın sosyal yapılanması içerisinde oluşturulan beden eğitimi ve spora inanç ve güven, Kanada'daki bedensel aktivitelerin tanıtımı, Hükümet programı ve aktif yaşamın sosyal pazarlamasında asıl yerli kişiler, Sporun çağdaş yaşama katkısı, Fiziksel eğitim ve popüler zindelik hareketlerinin değişim gündemleri, Hükümet dışı organizasyonlar ve gelişmelerin büyümesi.³⁸⁰

Araştırma Planlaması ve İstatistik: İçeriğin önemini anlamak için istatistiksel ve araştırma içeriğini bilmek, Ek olarak o öğrencilere sağlamak için fiziksel ve sağlık eğitiminin alanında acil uygulamalara sahip olan istatistiksel ve araştırma metodlarının geniş esası, Bir araştırmanın eşit olarak paylaşımı, Temel istatistikler, Frekans dağılımı, Korelasyon, İhtimal verme ve Regresyon, Basit Dağılım, Nonparametrik istatistikler, Hipotez testi ve Nitel araştırmaya yaklaşımı, Yorumlama.³⁸¹

Motor Beceri Kazanma Teorisi: Çocuktan erişkine fiziksel becerilerin kazandırılması ile ilgili ilkeler, Bu ilkeler ve teorilerle birlikte pratik (tekrar), Antrenör kavramı, Öğretimde becerinin geliştirilmesi, Motor beceri kazanma teorisine yönelik temel kavramlar ve alana yönelik spesifik uygulamalar.³⁸²

Biomekaniğin Temel Esasları: Biomekanik ve kuvvet, İnsanların buldukları yapısal özelliklerine yönelik faaliyet, oyun ve hareket üretimi, Biomekaniğin yaşamın her anında kullanılabilirliğini sağlamak.³⁸³

³⁷⁸ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

³⁷⁹ A.g.s.04.09.2001.

³⁸⁰ A.g.s.04.09.2001.

³⁸¹ A.g.s.04.09.2001.

³⁸² A.g.s.04.09.2001.

³⁸³ A.g.s.04.09.2001.

Personel Sağlığını Belirleyici Etkenler: Sağlıklı yaşamı etkileyen faktörler, Personel için uygun olan egzersizin seçimi, Bedensel aktiviteler, Beslenme, Hijyen, İlaç kullanımı, Güvenli araç kullanımı, Sex yaşamına yönelik pratik bilgiler, Disk rahatsızlıklarını içine alan yayınlar, kardiyovasküler rahatsızlıklar ve kanseri kapsayan ağırlık, Madde kullanımı ve suistimal, Kişisel güvenlik, Dokunulmazlık ve bulaşıcı hastalık hakkında fiziksel faaliyet, hastalık, Doğum, Gebelikten korunma, Sağlıklı cinsellik, Cinsi suistimal ve Beslenme.³⁸⁴

İnsan Fizyolojisinin Temelleri: Temel, fizyolojik mekanizma, Bu mekanizma ile ilgili normal fonksiyonlar ve dinlenme durumundan ençok efor sarfedilen duruma kadar olan egzersiz ortamlarının fizyolojisi.³⁸⁵

Sağlık ve Performans İçin Beslenme: Diyetin normal fizyoloji ve sağlıktaki rolü, Normal fonksiyon, Diyet ve Müzmin hastalık, Yaşam boyunca beslenme, Vejeteryanizmin bakımı, Yiyecek girişi beslenme ve fiziksel faaliyetin kontrolünde macronutrientsin rolü.³⁸⁶

Kurtarma: İlk yardım durumları ve hizmetleri, Farklı ortamlarda kurtarma.³⁸⁷

Outdoor Project: İlgili özel çalışma dersinin ikincisidir. İleri düzeyde fiziksel aktivite ve çevre eğitimi. Doğal fiziksel çevrede öğrencilere çok detaylı olarak yapılması istenen bir projedir. Öğrencilerin planlaması ve düzenlemesi ve yapılacak oryantrikte katılım boyunca iki gün. Kano gezisini okuyan öğrenciler ise gemi seferi ve harita becerilerinden sorumludurlar.³⁸⁸

Hareketin Farkında Olma: Motor kontrol eğitimi.³⁸⁹

Aquatik: Suda uygulanan spesifik çalışmaların devamı.³⁹⁰

³⁸⁴ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

³⁸⁵ A.g.s.04.09.2001.

³⁸⁶ A.g.s.04.09.2001.

³⁸⁷ A.g.s.04.09.2001.

³⁸⁸ A.g.s.04.09.2001.

³⁸⁹ A.g.s.04.09.2001.

³⁹⁰ A.g.s.04.09.2001.

Seçmeli Spor Aktivitesi: Öğrencilerin kendilerinin belirlediği herhangi bir spor branşında (takım veya ferdi) sorumlu oldukları çalışmalar, Teknik, Taktik, Oyun ve Kural bilgisi.³⁹¹

Üçüncü Yıl:

Tablo 3.15: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 3. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Haftalık krd. sayısı
Bedensel Aktivelerde Psikoloji	
Bedensel Aktivite ve Sosyal Adalet	
Olimpiyatlar ve Modern Olimpik Hareket	
Motor Beceri Kazanma Teoriği ve Doğru Motor Kontrol	
Organizasyonel Davranışlar	
Yönetim ile ilgili Teori ve Uygulamalar	
Spor Sağlığı	
Biomekanikte Nicel Uygulamalar	
Sağlık Popülasyonu	
Biomekanik	
Çağdaş Antrenörün Kavramı Teoriği ve Pratiği	
Bedensel Aktivelerde Fizyoloji ve Biokimya	
Basit ve Sistemik Öğretime Giriş	
Kanada Kültüründe Hokey	
Bedensel Formun Önemi	Sert Prg.
Fitness Liderliği	Sert Prg.
Alalararası Uygulama	Sert Prg.
Spor Sağlığı Stajı	Sert Prg.
Outdoor Project	
Nöromusküler Sağlık	Sert Prg.
Tekli ve Eşli Aktiviteler	Sert Prg.
Rafting	Sert Prg.

Not: Varılan ilgili adreslerde her hangi bir kredi dağılımına rastlanmamıştır.

Kaynak: <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>

Bedensel Aktivelerde Psikoloji: Anlamanın sağlanmasıyla davranışların veya becerilerin güçlendirilmesi ve bu güç ile birlikte yapılan bedensel aktivite, spor

³⁹¹ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

ve oyun, Davranışın altında bulunan temel psikoloji teorilerin incelenerek davranış tespitinin sağlanması.³⁹²

Bedensel Aktivite ve Sosyal Adalet: Bedensel aktivite için elverişli durumlar yapılan reklamlar, Kanada'daki sosyal yapının ve adalet sisteminin zarar görmüş yerleri, Fiziksel ve sağlık eğitiminde Kanadalı kurumların artış sayısı, Sosyal adaleti oluşturmaya yönelik planlar, Sınıfların eğitime olan etkileri, Cins-cinsiyet, Irk ve cinslerin üzerindeki elverişli durumlar, Yürürlükte olan sosyal adalet; Program, Uygulama ve Anlama yönünden neyi gerçekleştirmeye çalışmaktadır.³⁹³

Olimpiyatlar ve Modern Olimpik Hareket: Modern olimpiyatların hangi ortamlarda oluştuğu ve Pierre De Courbertin'in var olan bütün rakipleri, Bayanların ve erkeklerin olimpiyatlardaki durumu ve meydana koydukları performanslar, Olimpiyatları kazanan sporculara hemen hemen tüm dünya tarafından duyulan sevgi ve sadakat, Sporun gelişmesi ve fiziksel faaliyetin diğer formlarının üstünde çok çok daha fazla spordan zevk alınması, Fiziksel aktiviteye ve sağlığa teşvik, başarılar, sorunlar ve çağdaş olimpik hareketi ve imalarının ümitlerini incelemek.³⁹⁴

Motor Beceri Kazanmanın Teoriği ve Doğru Motor Kontrol: Motor beceri kazanmanın teorik ve metodolojik olarak iç yüzünün kavranması, Performans ve motor kontrol testlerindeki gerekli anlamayı sağlayarak nöro-fizyolojik ve mekanik faktörlerin neler olduğunu belirlemek. Bu işlemler motor becerilerin kazanması altında bulunurlar ve insan bilgi-metod modelini kullanarak çalışılır. Bu ders motor beceri kazanması teorisi üzerine motor öğrenmesini inşa eder.³⁹⁵

Organizasyonel Davranışlar: Grup ve güçlendirilmesinin üzerindeki organizasyonel faktörleri etkileyen organizasyonel davranış ve oyunlar, Organizasyonel iklim, Moral, Motivasyon, İletişim, İlişkiler, Yetki, Güç, Etki, Verim

³⁹² <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

³⁹³ A.g.s.04.09.2001.

³⁹⁴ A.g.s.04.09.2001.

³⁹⁵ A.g.s.04.09.2001.

oranı, Tatmin, Lider davranışı, Görev, İnsan oryantasyonu, Organizasyonel işlemin çeşitli modelleri.³⁹⁶

Yönetimle İlgili Teori ve Uygulamalar: Beden eğitiminde yönetimle ilgili teknik ve içeriksel bakış açıları, Sağlık ve Rekreasyon.³⁹⁷

Spor Sağlığı: Klinik bilgileri, Bedensel aktivite uzmanlarınca spor sağlığı konusunun yeri, önemi ve sahip olduğu bakış açıları, Kaza sonuçlarını azaltmak için zararın önlenmesi ve travmanın uygun başlangıç yönetimidir.³⁹⁸

Biomekanikte Nicel Uygulamalar: Hareketlerin gerçekten nasıl meydana geldiği, çeşitlilik gösterdiğinin belirtilmesi, açıklanmasıdır. Böyle olan bütün hareketlerin yönetimi mekaniğin basit kuralları içerisinde gösterilir. Optimal performansın gösterilmesi ve kazalardan kurtulmak için detaylı bilgilerden ve tam olarak yapılan tekniklerin gösterilmesi, Seminerler ve laboratuvar deneyimleri, İnsan vücudunun fiziksel yeteneklerinin iyi anlayışına doğru rehber yardımcı öğrencilerin tasarlanması, Bilgisayarlar ve teknoloji insan performansının tahakkuğunda var olan tüm hareketliliğin elde edilmesi sağlanır.³⁹⁹

Sağlık Popülasyonu: Doğu meselelerinin geniş bir alanda tanımlanması, Sağlığı belirleyici etkenler ve nüfusun gelişiminde yapılan temel nüfus stratejileri, Sağlık statülerindeki varyasyonlar, Nüfusta zarar görmüş örnekler, Nüfus içinde bulunan, sınıf, cinsiyet dağılımı, Etnik gruplar, İş-istihdam ve aile kompozisyonu, Ölüm ve hastalık oranlarında yaşanan büyük sorunlar, Toplum sağlığındaki fırsatlar-imkanlar ve sınırlamaların içeriği, Kanada sağlık hizmetlerindeki büyük değişkenliklerin anlaşılması.⁴⁰⁰

Biomekanik: Kuvvet ölçüm metodları, İnsan hareketlerinde yapı seçimleri ile ilgili olarak yapılan ölçümler, Laboratuvar uygulamaları ve seminer çalışmaları.⁴⁰¹

³⁹⁶ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

³⁹⁷ A.g.s.04.09.2001.

³⁹⁸ A.g.s.04.09.2001.

³⁹⁹ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰⁰ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰¹ A.g.s.04.09.2001.

Çağdaş Antrenör Kavramı Teoriği ve Pratiği: Pratikte çağdaş spor eğitimi, Yetenek tespiti için gerekli olan anahtar kavramlar ve sistematik uygulamaları, Antrenör kavramı ve öğreten spor faaliyetleri, Eğitim vermenin farkında olma prosedürleri ve pratik.⁴⁰²

Bedensel Aktivitelerde Fizyoloji ve Biokimya: İnsan vücudundaki fizyolojik ve biokimyasal olayların mekanizması oluşumu ve dikkatle gözden geçirilmesi, Bedensel aktivitelerde akut ve kronik sakatlıklar, Fiziksel faaliyette sağlık ve sağlıkta faaliyetin etkisi, Hücreli ve vücuda ait fonksiyonun sistemik düzeyinde uygulamaların incelenmesi ve keşfi.⁴⁰³

Basit ve Sistematik Öğretime Giriş: Temel eğitimde fiziksel ve sağlık eğitimi için öğrenme metodolojisi, Fiziksel ve sağlık eğitimi, Öğretim biçimi ve sununun uygun metodları, Çocuklarda büyüme ve gelişme, Bedensel aktivitelerde oyun üzerine örnekler.⁴⁰⁴

Kanada Kültüründe Hokey: Sosyoloji, Antropoloji, Tarihi, Politik, Ekonomik, Kültür, Normları içinde Hokey, Hokeyin coğrafyası ve literatürü, Hokeyin keşfi, Doğası, Hokey için Yapılan araştırmalar, Kanada kültüründe hokeyin beğenilmesi ve takdiri, Sporun yapısı ve sahip olduğu mistik kritik anlayışı ve felsefesi.⁴⁰⁵

Bedensel Formun Önemi: Sertifika programı.⁴⁰⁶

Fitnes Liderliği: Sertifika programı.⁴⁰⁷

Alanlararası Uygulama: Sertifika programı.⁴⁰⁸

Spor Sağlığı Stajı: Sertifika programı.⁴⁰⁹

⁴⁰² <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

⁴⁰³ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰⁴ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰⁵ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰⁶ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰⁷ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰⁸ A.g.s.04.09.2001.

⁴⁰⁹ A.g.s.04.09.2001.

Outdoor Project: İlgili özel çalışma dersinin sonucusudur. İleri kano eğitimi; Kano'yu mantıklı olarak anlamak, üst düzey beceri ve deneyimler. Beş gün uygulamalı doğa yolculuğu.⁴¹⁰

Nöromusküler Sağlık: Sertifika programı.⁴¹¹

Tekli ve Eşli Aktiviteler: Uygulamalı branş çalışmaları.⁴¹²

Rafting: Temel teknik ve Strateji bilgisi.⁴¹³

Dördüncü Yıl:

Tablo 3.16: Kanada Toronto Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 4. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi.

Dersler	Hft.lık krd. Sayısı
Sağlık Psikolojisi	
Bedensel Aktivite, Sağlık ve Medya	
Vücut Sağlık ve Kültür	
Psiko-Fizyolojiye Giriş	
Yaşlılıkta Sağlık ve Egzersiz	
Engellilerde Bedensel Aktiviteler	
Hücrelerle İlgili Fizyoloji ve Biokimya	
Çevresel Fizyoloji	
Sağlık ve Performans Planlaması	
Bedensel Aktivite ve Sağlık Eğitiminde Ahlaki Meseleler	
Egzersizlerde Teori ve Metodoloji	
Fiziksel Faaliyette Araştırma Yöntemi	
Bedensel Aktivite ve Sağlıkta Bağımsız Çalışma	
Antik Çağda Grek ve Romen Toplumlarında Spora, Bedensel Güce ve Sağlığa Duyulan İlgi.	
Fiziksel Aktivite ve Sorunlarının Riskleri	
Bedensel Aktivitelerde Bayanların Rolü.	

Kaynak:<http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>

Sağlık Psikolojisi: Sağlık psikolojisindeki çağdaş konular, Gelişme-Yükselme-Optimal sağlık durumları ve hastalık-fiziksel sakatlık-engellemeleri ile

⁴¹⁰ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

⁴¹¹ A.g.s.04.09.2001.

⁴¹² A.g.s.04.09.2001.

ilgili olan psikolojik teori ve becerileri, Sağlık tavırları ve becerileri, Sağlık tavırlarını ve davranışı etkileyen sağlık davranışı, Motivasyon ve psikososyal etkenlerin teorisi, Kliniksel sağlık psikolojisi ve diğer bilimlerde varlığı, Profesyonel konularda ve sağlık psikolojisinde alıştırmaya Wellness davranışının rolü ve ahlaki pratikler.⁴¹⁴

Bedensel Aktivite, Sağlık ve Medya: İletişim üstünde teori, siyasi, ekonomi, semiyoloji ve sosyolojinin sorunların çözümündeki rolü, Bedensel aktivitenin iletişim içindeki yolu, Oluşumu, Dağıtımını ve Tüketimi, Medya olayı olarak sağlık, reklam ve devleti oluşturan halk kitlesi, Medyanın taraf tutması, Spor ve zindelik pazarlamasının sosyal pazarlaması ve sporun üretimi.⁴¹⁵

Vücut, Sağlık ve Kültür: Karmaşık kültürel politikalarda vücut bilinci, Post-Modernizmin teorisi, kültürel antropoloji ve felsefe, Vücut kompozisyonu oluşumu, Sağlık ve hastalığın sosyal yapıda vücutta geçtiği yollar ve özellikleri, Sağlık politikasına yönelik mücadelelerdeki yollar.⁴¹⁶

Psiko-Fizyolojiye Giriş: Sağlık ve bedensel aktivite, Sağlık, bedensel aktivite ve stres konularında entegrasyon, Stresin engellenmesi, Sağlıkta optimizasyon, Stres seçiminde strateji yönetimi ve teknikleri, Analizi-Uygulamaları ve Değerlendirilmesi.⁴¹⁷

Yaşlılıkta Sağlık ve Egzersiz: Yaşlılık metodolojisi ve yaşlılıktaki vücut fonksiyonlarına yönelik oyunlar, Yaşlılıkta bedensel aktivite ve faydalı egzersizlerin yaşlılığa etkisi, Alıştırma testi ve reçete, Psikolojik ve yaşlanmanın sosyolojik imaları ve yaşlının özel tıbbi problemleri için dikkat edilmesi gereken noktalar.⁴¹⁸

Engellilerde Bedensel Aktiviteler: Engellilere yönelik çeşitli kondisyonel çalışmalar, Topluma karşı tek başına meydan okumada patofizyoloji ile meşgul olmak, Özürlülüğün kimliğinin belirlenmesi bedensel aktivitelere ve bedensel

⁴¹³ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

⁴¹⁴ A.g.s.04.09.2001.

⁴¹⁵ A.g.s.04.09.2001.

⁴¹⁶ A.g.s.04.09.2001.

⁴¹⁷ A.g.s.04.09.2001.

aktivitelerle nasıl iyileşebileceğini belirlemek için pathofizyoloji ile meşgul olmak, Rehabilitasyon, Eğlence, Saptırma ve Rekabet yoluyla fiziksel faaliyete integrative yaklaşım.⁴¹⁹

Hücrelerle İlgili Fizyoloji ve Biokimya: Egzersizde hücre fizyolojisi ve biokimya, Egzersiz boyunca düzenleme ve çeşitli hastalık durumları, Akut ve Kronik rahatsızlıklar, Egzersizlerde antrenman ve sürantrenman, Özel dikkat beslenme, Ergojenik Yardımcıların etkileri ve bu yanıtlarda oluşabilecek çeşitli hastalıkların durumları.⁴²⁰

Çevresel Fizyoloji: Etkileşim ve organizma ile ilgili konuların kapsamı, Sıcak, Soğuk, Yüksek irtifa vb. ortamlarda vücudun iş kapasitesinin etkileşimi performansı, Ek olarak hücre ve fizyolojik adaptasyon, Akut ve kronik hastalığa maruz kalma ve hastaya refakat etme, Uç nokta sıcaklıkları, Yüksekliğin etkilerine gerginlik yanıtı, Uçuşa maruz kalma, Oksidative gerginlik, Hiperbaria ve Kirlilik.⁴²¹

Sağlık ve Performans Planlaması: Her öğrencinin kendisi tarafından belirlenen bir spor dalında öğrencilerin en ince detayları belirleyerek hazırladıkları bir yıllık antrenman planlamasının sunumu. Araştırma çalışması.⁴²²

Bedensel Aktivite ve Sağlık Eğitiminde Ahlaki Meseleler: Sosyal sorumlulukta olası durumlar, Halk içinde gelecek için gücü bitenlere yardım etmek, Böyle sağlanan güç ve ahlaki sorumluluk.⁴²³

Egzersizde Teori ve Metodoloji: Toplumda egzersizin incelenmesi, Egzersiz testlerinde ve reçetelerinde teorik ve metodolojik çeşitli uygulamalar, Sağlıklı nüfusun değerlendirilmesi yanında hastalıklı nüfusunda fizyolojik ve kliniksel uygulamaları, reçeteleri, Kardiovasküler sağlık ve zindeliğin vücuttaki tüm parametreleri.⁴²⁴

⁴¹⁸ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

⁴¹⁹ A.g.s.04.09.2001.

⁴²⁰ A.g.s.04.09.2001.

⁴²¹ A.g.s.04.09.2001.

⁴²² A.g.s.04.09.2001.

⁴²³ A.g.s.04.09.2001.

⁴²⁴ A.g.s.04.09.2001.

Fiziksel Faaliyette Araştırma Yönetimi: Öğrenci tarafından belirlenen ilgili konuda tez hazırlanması, sunumu ve sunumuna kadar geçen sürede araştırmanın organizasyonunun denetlenmesi.⁴²⁵

Bedensel Aktivite ve Sağlıkta Bağımsız Çalışma: Fakülte temsilcisi ile yapılan organizasyonla birlikte bedensel aktivite ve sağlık konusunda yapılan bir rapor araştırması.⁴²⁶

Antik Çağda Grek ve Romen Toplumlarında; Spora, Bedensel Güce ve Sağlığa Duyulan İlgisi: Antik duygunun canlandırılması, Sosyal sistemin yapısal parçaları, Günümüzde var olan fiziksel arayışları, Spor sağlık ve fiziksel kültürün çağdaş kavramları.⁴²⁷

Fiziksel Aktivite ve Sorunlarının Riskleri: İhraç, Sıkıntı veya Suistimal vb. gibi fiziksel faaliyet ve risk, Yasal konular ve fiziksel faaliyet programlamasının duygusu, riskler ve sonuçları, Diğer güncel konuların tanımlanması.⁴²⁸

Bedensel Aktivitelerde Bayanların Rolü: Bayanların yaşamların farklı zamanlarında fiziksel faaliyetlerin etkisi.⁴²⁹

⁴²⁵ <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>. 04.09.2001.

⁴²⁶ A.g.s.04.09.2001.

⁴²⁷ A.g.s.04.09.2001.

⁴²⁸ A.g.s.04.09.2001.

⁴²⁹ A.g.s.04.09.2001.

3.5. AVUSTURALYA SPOR EĞİTİMİ (Burada Sidney Üniversitesi Örnek Olarak verilmiştir.)

Birinci Yıl:

Eğitim (Seviye 100), Bilimin Temel Esasları, İngiliz Tarihi, Antropoloji, Din Eğitimi, Fransızca, Arapça, Japonca, Felsefe.⁴³⁰

İkinci Yıl:

Eğitim (Seviye 200), Temel Sanat, Ekonomi ve Ticaret (İş, Meslek, Görev) Eğitimi, Anatomi ve Fizyoloji, Beden Eğitiminde Beceri Uygulamaları 1, Öğretme 1, Motor Öğrenme, Beden Eğitiminde Beceri Uygulamaları 2, Sağlık Eğitimi Pedagojisi 1, Öğretmenlik Pratikleri 1.⁴³¹

Üçüncü Yıl:

Eğitim (Seviye 300), Biomekanik, Beden Eğitiminde Kıymet Verme ve Değerlendirme, Öğretme 2, Sağlık Eğitiminde Temel Esaslar, Egzersiz Fizyolojisi, Sağlık Eğitimi Pedagojisi2, Sağlık Eğitiminde Beceri Uygulamaları 3, Öğretmenlik Pratikleri 2.⁴³²

Dördüncü Yıl:

Beden Eğitiminde Adaptasyon, Spor Psikolojisi, Beden Eğitimi ve Sporda Yönetim, Sağlık Eğitimi Pedagojisi 3, Sağlık Hareketleri İçin Planlama 1, Spor Tıbbı, Sağlık Eğitimi Pedagojisi 4, Sağlık Hareketleri İçin Planlama 2, Beden Eğitiminde Beceri Uygulamaları 4, Öğretmenlik Pratikleri 3.⁴³³

⁴³⁰ <http://www.cchs.usyd.edu.au/ESS/ugcourse.html>. 04.09.2001.

⁴³¹ A.g.s.04.09.2001.

⁴³² A.g.s.04.09.2001.

⁴³³ A.g.s.04.09.2001.

Seçmeli Olarak Verilen Dersler:

1. Sağlık Eğitiminde Pratik Çalışmalar.
2. Zihinsel Sağlık ve Stres Yönetimi.
3. Antrenör Kapsamı ve İçeriği.
4. Uygulamalı Spor Psikolojisi.
5. Deneysel Egzersiz Fizyolojisi.
6. Kinezyoloji.
7. Rekreasyon Liderliği ve Yönetimi.
8. Uluslararası Spor.
9. Beden Eğitimi ve Sporda Kas Kültürüne Bakış.
10. Sporda Sosyoloji.⁴³⁴

Sertifika Programları:

1. Genel Yüzme Sertifikası.
2. İlk Yardım Sertifikası.
3. Üç Kademeli olan fakat 1. Kademesi verilen Antrenörlük veya Hakemlik Sertifikası.
4. İkinci Kademe Antrenörlük yada öğretme aktiviteleri
(Yüzme okulu, Kamp sağlık ajansında çalışma, Sağlıkla ilgili bir konuda seminer, Spor Antrenörlüğü.)⁴³⁵

⁴³⁴ <http://www.cchs.usyd.edu.au/ESS/ugcourse.html>. 04.09.2001.

⁴³⁵ A.g.s.04.09.2001.

3.6. İNGİLTERE ÖRNEĞİ (Burada Loughbrough Üniversitesi Örnek olarak verilmiştir.)

Birinci Yıl:

Tablo 3.17: İngiltere Loughbrough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 1. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi.

DERSİN ADI	SEM. SAY.	TEORİ	UYG.	TOP.
Sporla Performans Analizi	20	5 saat/hafta		100 saat
Form Eğitimi	20	5 saat/hafta		100 saat
İstatistik	20	5 saat/hafta		100 saat
Spor ve Fiziksel Eğitim için Pedagojiye Giriş	18	5 saat/hafta		100 saat
Egzersiz Fizyolojisi		10 saat/hafta	5 saat/ hafta	100 saat
Spor Sosyolojisi		5 saat/hafta		100 saat
Spor Psikolojisi	5	5 saat/hafta		100 saat
Uygulamalı Rekreasyon Araştırmaları	10	5 saat/hafta		100 saat
Serbest Zamanların Planlanması ve Tanıtımı	3	5 saat/hafta	10 saat/ hafta	100 saat

Kaynak: <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>.

Sporla Performans Analizi: Sportlara detaylı olarak pratik ve teorik açılarından bakabilmek. Uygulama ortamları. Atletizm. Dans. Çeşitli oyunlar. Jimnastik ve Yüzme alanlarında yapılan seçimler.⁴³⁶

Form Eğitimi: Hız, Kuvvet, Esneklik, Genel vücut kavramları, Spor için hazırlıkta rollerin açık şekilde anlaşılmasını geliştirmek, Pratik içeriğin gelişmesine ve anlaşılmasına yönelik uygulamalarda bulunmak.⁴³⁷

İstatistik: Ölçü kavramları. Koleksiyon. Organizasyon ve verinin sunusu. Frekans masaları. Verinin açıklama ve summerizasyonu. Normal olasılık dağıtımı. Başarıda değişimin ölçüleri. Göreceli başarının ölçüleri. İlişki ve gerileme analizi.

⁴³⁶ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA001

⁴³⁷ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA002

Örnek ve örnek hata. Sonuç olarak çıkarılabilir istatistik. Hipotez formülasyonu ve test. İstatistiksel önem. Parametrik ve non-parametrik prosedürleri. T-testi. Monn-Whitney testi. Wilcoxon Matched-Paris Signed-Ranked testleri. Chi-Square testi.⁴³⁸

Spor ve Fiziksel Eğitim İçin Pedagojiye Giriş: Öğretmenler ve öğretim. Öğretmenler ve antrenörler. Öğretmenlik ve antrenörlük biçimi. Öğretmenlerin ve antrenörlerin kişisel deneyimleri. Öğrenciler ve öğrenme. Öğrenmede yapısı yaklaşımlar. Aktif öğrenme yöntemleri. Aktif öğrenci. Çok boyutlu öğrenme stratejileri. Yerleşik öğretim. Bilgi. Bilgi ve kültür. Karşılıklı dayanışma ve içeriğin sosyal inşaatı.⁴³⁹

Egzersiz Fizyolojisi: Enerji metabolizması. İskelete ait, düzgün ve kalp kasının morfoloji ve dokubilimi. Solunuma ilişkin kardiovasküler sistemlerin organizasyon ve kontrolü. Kan gazlarının nakilleri. Basit elektrokardiografi. Kalbe ait çıktı. Dış yüzeye ait direnç sistemik atardamara ait kan basıncı iletişim ağı ve motor biriminin mekanizması olarak sinir sistemi. Metabolizmanın endokrin sistemi ve hormonal kontrolü.⁴⁴⁰

Spor Sosyolojisi: Sosyolojik Perspektif. Sosyolojinin hareket noktalarından toplum ve spor. Toplum ve sporun birbirini etkilemeleri. Çelişki ve kritik sosyoloji hakkında teorik perspektifler. Sosyolojik metodlar. Spor ve serbestlik. Yarışan perspektifler. İlgili varsayımların çalışması. Katmanlaşma ve farklılıklar. Yaşam şansı. Sosyal konum. Politik etkinin yapıları. Katmanlaşmanın geniş boyutları. Sosyal sınıf. Cinsiyet ve ırk. Etnik gruplar. Spor ve serbestlik olanakları ve deneyim-kant ve açıklamaların kalıbı kültür ve sosyalizasyon. Spor ve serbestlik. Spor subkültürleri ve orijinleri. Özellikler ve önemden dışarı veya içine konum. Rol. Kurallar ve tasdikler. Sosyalizasyon temsilcileri ve işlemler. Baskın ortaya çıkan ve ikinci derecede kültürler. Sosyalizasyon.⁴⁴¹

Spor Psikolojisi: Spor psikolojisinin tarihi ve doğası. Gerginlik ve endişede gelişmelerin araştırılması. Zihinsel eğitim yaklaşımlarına giriş. Motivasyon ve hedef

⁴³⁸ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA004

⁴³⁹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA011

⁴⁴⁰ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA020

kurması. Motor öğrenmesi ve beceri gelişmesine giriş. Psikolojik alıştırmaya yapmak için giriş.⁴⁴²

Spor Biomekaniği: Biomekanikte kuvvet ve parça hareketi. Newton'un hareket yasaları. Fırlatılan hareket. Etki ve moment. Merkez ve denge sağlama anlarının segmental analizi ve ilkesi. Dönme. Atalet momentinin baltaları. Açısal moment ve dönme kuvveti. Potansiyel enerji. Doğrusal ve açısal kinetik enerji. Sporda tekniğe uygulamalar.⁴⁴³

Uygulamalı Rekreasyon Araştırmaları: Başlangıç için uygun yorumları bulmak ve eğlence yönetimi. Araştırma problemleri ve hipotezin formülasyonunda yerel projeleri geliştirmek ve sunmak. Araştırma için uygun metodların seçim ve tasarımı. Veri koleksiyonu ve analiz metodolojisinin işletimi. Sonuçlarını yorumu. Yazılının üretimi ve tavsiyelerin sözlü raporları.⁴⁴⁴

Serbest Zamanların Planlaması ve Tanıtımı: Çağdaş toplumda serbestlik. Kişisel ve sosyal serbestliğin tanım ve anlamı. Serbestliğin ekonomik önemi. Serbest zaman tüketimi. Serbestlik katılımında serbestlik katılımı ve harcama. Farklılıkta serbestlik katılımı. Ölçek ve eğilimlerin tipleri. Serbestlik planı ve provizyon. Serbestlik. Çağdaş serbestlik planı yapı milli ve yerel yönetim. Serbestlik provizyonunun ölçeğinde kamu sektörü gereğinin tarihsel gelişimi. Serbestlik yönetimi. Serbestlik kamu sektörü serbestlik provizyonunda profesyonelle teslimat mekanizmaları. Serbestliğin rolü.⁴⁴⁵

⁴⁴¹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA024

⁴⁴² <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA026

⁴⁴³ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA028

⁴⁴⁴ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA040

⁴⁴⁵ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA042

İkinci Yıl:

Tablo 3.18: İngiltere Loughbrough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
2. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi.

DERSİN ADI	SEM. SAY.	TEORİ	UYG	TOP
Sporda Performans Analizi		5 s/hafta	5 saat/ hafta	100 saat
Eğiten Zindelik		10 s/hafta		100 saat
Araştırma Metodları		20 saat	80 saat	100 saat
Araştırma Dizaynı ve Planlaması		10 s/hafta		100 saat
Öğretme ve Antrenör	4	4 s/hafta	6 saat/hafta	100 saat
Bedensel Aktivite ve Çocuk Gelişimi		8 st/hafta	1 saat/hafta	100 saat
Uluslar arası Bağlamda Beden Eğitimi ve Spor	11	9 saat/hafta		100 saat
Egzersiz Fizyolojisi 2A	10	3 saat/hafta	7 saat/hafta	100 saat
Egzersiz Fizyolojisi 2B	10	3 saat/hafta	7 saat/hafta	100 saat
Spor Sosyolojisi 2A	10	10 saat/hafta		100 saat
Spor Sosyolojisi 2B	10	10 saat/hafta		100 saat
Spor Psikolojisi (Motivasyon)	11	5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Spor Psikolojisi (Motor Beceri Öğretimi)		5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Spor Biomekaniği (2A)			5 saat/hafta	100 saat
Spor Biomekaniği (2B)	11	5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Serbest Zaman Sosyolojisi	10	3 saat/hafta	4 saat/hafta	100 saat
Kır Rekreasyonu	10	10 saat/hafta		100 saat
Provizyonu İyi Planlayan Spor	10	3 saat/hafta	4 saat/hafta	100 saat
Turizm Öğrenciliği	5	5 saat/hafta	10 saat/hafta	100 saat
Spor ve Serbestlik Organizasyonları	15	5 saat/hafta	10 saat/hafta	100 saat

Kaynak: <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>.

Sporda Performans Analizi: Sportlara detaylı olarak pratik ve teorik açılardan bakabilmek. Uygulama ortamları. Atletizm. Dans. Çeşitli oyunlar. Jimnastik ve Yüzme alanlarında yapılan seçimler.⁴⁴⁶

Form Eğitimi: Hız, Kuvvet, Esneklik, Genel vücut kavramları, Spor için hazırlıkta rollerin açık şekilde anlaşılmasını geliştirmek, Pratik içeriğin gelişmesine ve anlaşılmasına yönelik uygulamalarda bulunmak.⁴⁴⁷

Araştırma Metodları: Laboratuvar ve Deneysel Araştırma. Bağımlı ve bağımsız değişkenler. Başlıca ikinci derecede hata ve deneysel kirlenmenin kaynakları ve remediasyonu. Değişim analizi. Gözlem. Araştırma. Format. Anket metodlarının sahneye koymak. Tasarım ve araştırmanın yorumlanması. Etnografi tasarımı. Üretim. Veriden doğal kurmada kayıt veri sorgulaması. Gözlem metodları. Katılımcı gözlemci. Grup tartışmaları. Tarihsel araştırma. Tarihsel materyallerin kaynakları ve değerlendirilmesi. Araştırma raporu. Hazırlık. Tasarım. İçerik ve sunu.⁴⁴⁸

Araştırma Dizaynı ve Planlaması: Fiziksel eğitim. Spor bilimi ve eğlence yönetimi. Tasarlama araştırma çalışmaları ve seçme araştırma metodolojileri. Uygulama araştırma tasarımlarında araştırmak için disiplinle ilgili yaklaşımlar. Veri koleksiyonu ve analiz hakkında rapor hazırlama. Sonuçlar ve yayan bulguyu araştırma.⁴⁴⁹

Öğretme ve Antrenör: Beden eğitimi ve sporun ulusal müfredat programı. Öğretim ve antrenör arasında içerik benzerlikleri ve farklar. Farklı öğrenme çevrelerinin içinde ve öğrencilerin farklı tipleri ile etkin öğretmenler ve antrenörlerin özellikleri. Farklı çevrelerde öğrenmeyi arttırmak için etkin öğretim ve antrenörün stratejileri. Öğretmeye yönelik özel yayınlar. Antrenörlüğe yönelik özel yayınlar.

⁴⁴⁶ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB001

⁴⁴⁷ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB002

⁴⁴⁸ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB003

⁴⁴⁹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB005

Ulusal müfredat programı içinde öğretimin yeri. Bağımsız sporcularda yarışma ve rekabet gelişimi.⁴⁵⁰

Bedensel Aktivite ve Çocuk Gelişimi: Çocukları gelişimsel ihtiyaçları ve çocukların oyunu ve fiziksel faaliyetin önemi. Fiziksel çocuk. Faaliyeti anlamayla ilgili motor becerilerinin gelişmesine olgunlaşma işlemi. Fiziksel büyümenin ilişkisi. Sosyal çocuk. Kurallar. Rekabet ve ortaklık. Sosyalizasyon işlemi. Ahlaki gelişme ile taklit ve hayal gücü oyunu. Rol-oyun ilişkisi. Oyunlar. Fiziksel tapulu malda kendine ait içeriği. Kendini beğenme ve fiziksel olarak kendi değerinin gelişmesi. Yetenek ve çabanın çocuklar tarafından kavranışları.⁴⁵¹

Uluslararası Bağlamda Beden Eğitimi ve Spor: Çağımızda Avrupa'daki kurumlar. Beden eğitimi ve spora olan ilgileri ve tarihsel planlamaları. Avrupa bağlamında beden eğitimi ve sporun büyümesi ve gelişmesi. Avrupa birliği ve Avrupa konseyinde ve İngiliz beden eğitimi ve sporu. Avrupa beden eğitimi ve spor sistemlerinden örnekler ve karşılaştırmalar.⁴⁵²

Egzersiz Fizyolojisi 2A: Başarı eğitiminde metabolizmaya ait ve kardiovasküler uyarlamalar. İnsanda maksimal oksijen kavramasına limitler. En fazla oksijen kavraması ve yüksek performans. Sürekli zindeliğin geleneksel ve alternatif indeksleri. Oksijensiz başlangıç. Ventilasyon başlangıcı. Referans kan laktat konsantrasyonu.⁴⁵³

Egzersiz Fizyolojisi 2B: Termoregülasyon modelleri. Termal hemostazide ve etkide kontrol. Sıcak ve soğuk ortamlar. Hipertermia ve hipotermia. Sıcak rutubetli ve soğuk çevrelerde yapılan egzersizler. Ter akışkan denge ve yüksek performans. Hipobarik çevrelerin fizyolojisi. Yükseklik fizyolojisi. Yükseklik eğitiminin performansına etkisi. Lawlanders'in uyarlamalarında yüksekliğin etkisi. Hiperbarik çevrelerin fizyolojisi. Dalma fizyolojisi.⁴⁵⁴

⁴⁵⁰ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB010

⁴⁵¹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB012

⁴⁵² <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB015

⁴⁵³ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB020

⁴⁵⁴ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB021

Spor Sosyolojisi (2A): Kavramlar, teoriler ve yaklaşımlar. Esas konular ve problemler. Yarışmak. Spor ve medya. Medya-spor ürünü olan kompleks anahtar grupta yayınlanmış yayınlar. Alanın boyutları. Alana sahip çıkma ve kontrol etme. Metinle ilgili mesajlar, ürün kodu. Dinleyicilerin algılamaları. Spor ve politika. Tanımlar. Uluslar arası ilişkiler. Milli ve yerel spor yapılanmaları içinde ülkeler. Direniş/birleştirme kuvveti. Organizasyon ve kontrolün politik kalıpları arasında ve içinde ilişkilerde açık spor servisi fonksiyonu. Gelişme. Yapı, organizasyon ve seçkin ve serbestlik sporu. Yabancılaşma. Kıymetlendirme. Spor iç güdüsü. Sporcuların hak üstünlüğü ve seçkin sporun fonksiyonunda spor ve kommersializasyon. Baskın sosyo-ekonomik ve siyasi ilişkilerin etkisi. Spor ve milli kimlik. Önemli milli kimlikler ve parçanın inşaatı.⁴⁵⁵

Spor Psikolojisi (Motivasyon): Motivasyona tanımlayıcı yaklaşımlar. Sebepler ve engeller. Teorik yaklaşımlar. Hakiki harici motivasyon. Kavramsal değerlendirme teorisi. Kendi belirleme teorisi. Kendi yararı. Nitelemeler. Hedefler ve motivasyonel iklim. Tavır-davranış teorileri. Motivasyonun gruplaştırılması.⁴⁵⁶

Spor Psikolojisi (Motor Beceri Öğrenimi): Bilginin yöntemi ve karar almak. Bilgi-yöntem yaklaşımları ve etkileşim zamanları. Duyusal makaleler ve duyusal bilgiye ait kaynaklar. Motor kontrolde merkezi makaleler. Kontrol motor programın teorisinde açık ve kapalı loop sistemi. Basit hareketlerin prensipleri ve doğru hareket için hızdan vazgeçmek. Dikkat ve bellek. Dikkatin teorileri. Kısa ve uzun süreli bellek. Motor öğrenmenin içeriği. Motor öğrenmenin ölçülmesi. Becerinin öğrenilmesi ve öğretilmesi. Geri bildirim artırılması. Sınıflandırma ve tanımlama. Öğrenmede geribildirim etkisi. Pratikte değişkenlik ve dağıtım. Tıkanmaya karşı rastgele çalışmalar. Pratikte bölüme veya gruba hangi metodun etkili olduğu. Pratikte rehberlik ve miktarı. Zihinsel pratikler.⁴⁵⁷

Spor Biomekaniği 2A: Sporda biomekanik analizlerde kullanılan çeşitli ölçme teknikleri. Spor hareketlerindeki görüntü analizinde kullanılan kalibrasyon ve senkronizasyon. Kararlılığın ve doğruluğun örnek olarak frekans analizlerinin

⁴⁵⁵ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB024

⁴⁵⁶ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB026

denenmesinde hız hesaplamaları. EMG data çeşitleri ve analizleri. Sayısal integrasyonu. Gücü örnek olarak deneme, frekansını onaylama ve nicelik kazandırma.⁴⁵⁸

Spor Biomekaniği 2B: Newton'un kanunları. Moment ve etki. İş ve enerji. Dairesel hareket. Açısal moment ve rotasyonel enerjisi. Spor hareketlerinin simülasyon modelleri.⁴⁵⁹

Serbest Zaman Sosyolojisi: Serbestlik ve sosyal teoriler. Fonksiyonalist, marksist, feminist, serbestlik davranışının post-modern hesapları. Serbestlik için sosyal katmanlaşma ve imalarının ebatları. Sınıf. Cinsiyet. Irk ve sosyal kriterlerin değerlendirilmesi.⁴⁶⁰

Kır Rekreasyonu: Kır kaynağı. Değişiklik. İncinebilirlik. Mülkiyet ve kullanım. Erişim ve sonuç. Parlamento'ya ait hareket ve kanunlaştırma için erken kampanyayı planlayan kırım evrimi. Milli temsilcilerin liderliği kuruluş ve rolü. Özel kaynaklar. Milli parklar. Miras kıyısı. Diğer korunmuş alanlar. Kır eğlencesi için talep. Plan yapan kişiler ve yöneticiler için konu.⁴⁶¹

Provizyonu İyi Planlayan Spor: Sporda planlama ve organizasyon sporla planın veya organizasyonun rollerini kaynaştırmak. Spora parasal kaynak sağlayan piyango planlamaya yol göstermek. Talep ve değer biçmenin metodları. Oyun programını geliştirmek ve mega sonuca ulaşmak.⁴⁶²

Turizm Öğrenciliği: Çağdaş turizmde kapsam ve önem. Bugünün endüstrisi için turizm ve mirasımızın tarihsel gelişimi. Turizm yatırımları. İngiltere'de turizm endüstrisi. Turizm provizyonu ve turizm idaresinin yapısı. Turizm talebi. Turizm taleplerinin belirleyicileri ve yerel ve uluslar arası turizmin çağdaş kalıpları. Turizmin ekonomik önemi.⁴⁶³

⁴⁵⁷ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB027

⁴⁵⁸ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB028

⁴⁵⁹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB029

⁴⁶⁰ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB044

⁴⁶¹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB045

⁴⁶² <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB047

⁴⁶³ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB048

Spor ve Serbestlik Organizasyonları: Servis ve organizasyon dizaynı konusu. Performans yönetimi. Kalite yönetimi. Organizasyonlar ve çevreleri.⁴⁶⁴

Üçüncü Yıl:

Tablo 3.19: İngiltere Loughbrough Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 3. Yıl Ders Dağılım Çizelgesi.

DERSİN ADI	SEM. SAY.	TEORİ	UYG	TOP
Araştırma Projesi				400 saat
Bedensel Aktivite ve Maluliyet		13 saat/hafta		100 saat
Uluslararası Alanda Beden Eğitimi ve Spor	11			100 saat
Çağdaş Fiziksel Eğitimde Adalet ve Kapsama	5	10 saat/hafta		100 saat
Gençlerde Beden Eğitimi ve Spor Pedagojisi	10	10 saat/hafta		100 saat
Spor ve Egzersiz Beslenmesi	10	10 saat/hafta		100 saat
Maksimum Intensive Egzersiz Fizyolojisi	10	5 saat/hafta	10 saat/hafta	100 saat
Spor Sosyolojisi	10	10 saat/hafta		100 saat
Spor Psikolojisi: Egzersiz Psikolojisi	10	5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Spor Psikolojisi: Psikolojik Hazırlanma	5	5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Spor Biomekaniği (3A)	11	5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Spor Biomekaniği (3B)	11	5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Egzersiz ve Sağlık Tanıtımı, Reklamı.		7 saat/hafta		100 saat
Egzersiz ve Sağlıkta Fizyoloji	10	5 saat/hafta	5 saat/hafta	100 saat
Kır Rekreasyonu	10	3 saat/hafta	6 saat/hafta	100 saat
Provizyonu İyi Planlayan Spor		3 saat/hafta	6 saat/hafta	100 saat
Turizm Öğretimi	5	3 saat/hafta	6 saat/hafta	100 saat
Spor ve Boş Zamanın Siyasi Analizi	5	5 saat/hafta		100 saat
Boş Zaman ve Sağlıklı Yaşam	4	5 saat/hafta		100 saat
Spor ve Serbestliği İçin Organizasyonel Değişikliği	15	5 saat/hafta		100 saat

⁴⁶⁴ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB052

Uygulamalı Spor Bilimi Atletizm	20			200 saat
Uygulamalı Spor Bilimi Kriket	40			200 saat
Uygulamalı Spor Bilimi Jimnastik	44			200 saat
Uygulamalı Spor Bilimi Hockey	22			200 saat
Uygulamalı Spor Bilimi Rugby	44			200 saat
Uygulamalı Spor Bilimi Futbol	44			200 saat
Uygulamalı Spor Bilimi Yüzme	20			200 saat
Uygulamalı Spor Bilimi Tenis	40			200 saat

Kaynak: <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>.

Araştırma Projesi: İçerik ve alıştırmanın sonuç ürünü bu düzenlemeleri rapor olarak üretmek. İçerik öğrencileri ikinci yıllarının ikinci sömestri sırasında personel ile araştırma konularını seçerler. Herbir öğrenciye bölümün içinde denetleyici özel hoca ayrılır. Denetleyici oturumlar. Araştırma projesi. Araştırma sonucu. Mümkün ve olası sonuçların araştırma raporu. Yorumun uygun araştırma metodları. Uygun istatistiksel analizi. Yapısının menzili ve raporun yazısını tamamlamak ve hazırlamaya ihtiyaç duyulan araştırma tasarımı. Yaklaşımın araştırma sorusu. Gerekli elementlerin tanımlanması.⁴⁶⁵

Bedensel Aktivite ve Özürlülük: Rehabilitasyonun üç içeriği; (hastaneler), fiziksel eğitim (özel okullar, ana görüş okulları) ve spor (topluluk, bölgesel ve milli düzeylerde) farkı. Bozulmalara yönelik yaklaşımları olduğu bu içerikler içinde fark ve bunlar. Sakatlıklar ile kişiler için olanakların eşitliğinde yaşam tarzı ve katılım. Spor gelişmesi. Yaşam. Normalizasyon ve farklılık. Yetki sosyalizasyon. Politika ve birleşmiş milletlerin sağlıkla ilgili kalitesine göre standart kurallar. Bu kurallar ve sınamalar. Bir fiziksel faaliyet içeriğinde pratik deneyimleri. Pratik yerleri.⁴⁶⁶

Uluslararası Alanda Beden Eğitimi ve Spor 2: Spor ile kültür arasındaki ilişkiyi değerlendirme ve kros-kültür karşılaştırmasının problemlerini tanımla. Amerikan spor eğitimi ve fiziksel eğitimi ile İngiliz sistemleri arasındaki büyük farklılıkları ve benzerlikleri karşılaştır. Sporda kültürel benimseme ve uyarlanmanın kalıplarını ve İngiltere ve Amerika'daki fiziksel eğitimi açıkla. Sporun içerikleri. Kültürde beden eğitimi ve sporun ve kültürün tanımlanması. Popüler kitle. Yüksek

⁴⁶⁵ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC003

⁴⁶⁶ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC014

kültür. Kros kültürüne mukayeseli yaklaşımlar. Sporun ve yüklenmenin ulusal krosa etkisi. İngiliz ve Amerikan sporunun kültürel gelenekleri ve ulusal kimlikleri. Milli ve bölgesel karşılaştırmalar. Spor gelenekleri ve gelişmeler. Gençlik hareketleri. Spor ve topluluk. Okullar ve milli dersler. Üniversiteler ve spor. Gençlik. Spor güveni ve milli antrenör alt yapısı. İngiliz ulusal spor konseyi enstitüsünde fiziksel eğitim. Amerika birleşik devletleri, Amerikan spor gelenekleri, Skolastik, Kolej ve Üniversitelerarası fiziksel eğitim ve spor, dokuz milli spor ve USOC organizasyonu. NCAA'in isimlendirilmesi ve profesyonel sporun biçimlendirilmesi.⁴⁶⁷

Uluslar arası İçerikte Beden Eğitimi ve Spor 3: Uluslar arası alanda beden eğitimi ve spora komünist ideolojinin etkisini anlatmak. Beden eğitimi ve sporu sosyo-politik gücün baskınlığından kurtarmak. Çin'de yönetim ve sosyal açılarda beden eğitimi ve sporu değerlendirmek ve tanımak. Güney Afrika ve Avustralya'da sporun içeriği ve değişen politik düzenler. Sovyetler birliğinin dağılması ve komünizmin çöküşüyle birlikte spor ideolojilerinin değerlendirilmesi. Soğuk savaş devri ve toplumdaki nüfuzlu kurum ve kuruluşların yeni dünya düzeninde ve spordaki durumu. Spor olimpiik hareketinin kalıpları batının kapitalist ekonomileri ve hakimiyeti. Çin insanı ve sporun onlara sağladığı yardım. Çin'de beden eğitimi ve sporun tarihi ve gelişimi. Kültür ve geleneksel sporlar. Siyasi yönetim ve spor bürosu. Elit spor ve kitle sporu. Okullarda kolejlerde ve üniversitelerde beden eğitimi ve spor. Spor ve fiziksel eğitimin yeni dünya düzeninde Avustralya'nın katkısı ve Güney Afrika'nın buna yardımı. Spor ve fiziksel eğitimde Federalizm ve Milliyetçilik. Yarış. Etnik gruplar ve multi kültüralizmin konuları. Spor ve milli kimlik.⁴⁶⁸

Çağdaş Fiziksel Eğitimde Adalet ve Kapsama: Kapsama ve adaletin konularına ilişkin özel ile fiziksel eğitim ve sporda plan ve pratikte çağdaş gelişmeleri tarif ve değerlendirme. Eğitimde plan ve derslerin gelişmesinin işlemlerini tarif. Adalet ve kapsama okullarda fiziksel eğitim ve sporda plan ve pratikte arttırılabildiği yollar ve tartışılması. Müfredat programının sosyo kültürel yöntemleri, etkileri ve ilgileri. Okulların içine beden eğitimi ve sporu politik ve

⁴⁶⁷ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC015

pratik olarak iyice yerleştirmek. Adalet, kalite ve beden eğitimi ve spora yeni boyutlar katma. Okullarda fiziksel eğitim ve sporda eğitim. Çağdaş planlar ve pratik. Pratikte fiziksel eğitim ve spor. Plan ve derslerin gelişmesinin işlemlerinde vücut, yetenek, eğitim ve sporda fiziksel eğitim. Provizyon ve spor. Gelişen ve kapsayan planlar ve pratiklerin temsilinde fiziksel eğitim. Provizyon ve sağlığın temsili için milli dersler.⁴⁶⁹

Genç Kişilerde Fiziksel Faaliyet ve Pedagojisi: Sporun gelişimi için gençlik planlarının kritik tahmini. Klüplerde ve okullarda (dersler ve uzatılmış dersler) spor. Okul ve klüp ile topluluk spor eğitimi arasındaki boşluğun doldurulması ve iletişimin sağlanması. Spor eğitiminin kavramı. Fiziksel eğitim ve sporun teorik perspektifleri. İstekler. Değerler ve doğrulamalar. Fiziksel eğitimin yapısal farklılıkları ve kavrayışları. Sporda moralle ilgili yayınlanan yayınlar. Adil oyun ve kabul edilebilir zorluklardaki davranışlar. İç güdüsel görev veya büyük amaç. Okullarda özenin pedagojisini geliştiren okullar. Amaç ve ilişkisinin kavramında araç perspektifinin kişisel eğitimi ve gelişmesi. Kişisel eğitimin rolü. Okullar ve sporun geleneğinde fiziksel eğitim için topluluk ve kommunitarianizm kavramı. Araç pedagojisi ile okullar ve spor birliğinde öğrenme topluluğu oluşturmak.⁴⁷⁰

Spor ve Egzersiz Beslenmesi: Sporcuların yiyecek girişi. Vücut enerji dengesi ve bakımı. Enerji. Alıştırma sırasında kasda dengeler. Karbonhidrat beslenmesi ve alıştırma kapasitesi. Akışkan denge. Dehidratasyon ve yorgunluk. Protein beslenmesi. Metabolizma ve alıştırma kapasitesi. Beslenmeye yönelik katılım için beslenme stratejileri. Spor ve alıştırmadan düzeltme.⁴⁷¹

Maksimum İntensiv Egzersizlerin Fizyolojisi: İlgili konuların sebep bilgisi ile ilgili olarak bilimsel yönün değerlendirilmesi. Takımda uygun laboratuvar teknikleri ve iş yapımı sırasında deneyler. İyi kalitede bilimsel rapor. Sürat koşusu.

⁴⁶⁸ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC016

⁴⁶⁹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC017

⁴⁷⁰ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC018

⁴⁷¹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC020

Diyetsel yüklenmenin metabolizmaya ait kasın uyarlamalarında aralıklarla meydana gelen alıştırma.⁴⁷²

Spor Sosyolojisi (3A): Spor şiddeti. Doğa. Uzantı ve fonksiyon. Kavramsal aydınlatma. Şiddet. Saldırı. Kasıt ve yasallaştırma. Katılımcı ve seyirci şiddeti. Sınıf. Cinsiyet. Subkültür. Antrenör. Profesyonelizasyon ebatlarının rolü. Spor, futbol holiganizmi içinde ve arasında şiddet, karşılaştırma, toplama, teorik olarak isimlendirme. İlaç ve spor. Çağdaş sosyal içerikte tanımlama ve kronoloji. Yasal ve yasal olmayan ilaç kullanımı. İlaçların kültürü. Kontrol ölçümlerinde ve kurtarmalarda açıklama. Biomedikal testler.. Spor politikası doğrultusunda Sosyal kök. Elit sporda acı,sakatlık, ahlak ve mesleki kültür. Sporda kültür ve subkültür. Doğası, bilgi ve yapısı. Makul ve kabul edilebilir davranışların limiti. Adil oyun/dolandırma ve spor performansı. Kros kültür ilişkisinde ayrılıklar. Bunların sırasında ve bunların dışındaki sporsal ayrılıklar. Spor biliminin doğası, insan gelişim ve gerilim performansı. Modeller.⁴⁷³

Egzersiz Psikolojisi: Popülasyonu kanıtlamaya genel bakışta; güdü ve engellemeye tanımlayıcı yaklaşımlar. Belirleyici etken araştırmaları. Teorik yaklaşımlar. Tutum ve davranış kendi yararına hareket ve sosyal alış verişler. Birleşik, karmaşık modeller, doğal tarihi model ve değişim safhaları. Egzersiz ve zihinsel sağlık. Endişe ve kaygıda, depresyonda kendini beğenmede, ters ve huysuz davranışlarda meta analizin kullanımı.⁴⁷⁴

Spor Psikolojisi: Optimal spor performansı ile ilgili psikolojik etmenler. Sporda psikolojik becerilerin kullanımının altında bulunan teorik ilkeler. Profesyonel, ahlaki ve akreditasyon konusu. Psikolojik hazırlığın modellenmesi ve konulandırılması. Sporcuların performans profillerinin tahakkuku, canlandırma, endişe ve gerginlik. Zihinsel görüntü. Konsantrasyon. Kendine güven. Optimal performansın yeri ve ona yönelik müdahaleler.⁴⁷⁵

⁴⁷² <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC021

⁴⁷³ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC024

⁴⁷⁴ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC026

⁴⁷⁵ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC027

Spor Biomekaniği 3A: Yer reaksiyonunun yorumu. Zorlama sonucunda oluşan hareket. Sayısal tamamlama, ölçekleme, nicelleme ve tamamlamanın sabiti. Görülebilir ve kuvvet verisinin senkronizasyonu ve zamanlaması. 2D video görüntü verisinin doğrusal dönüşümünün yönetimi frekans analizi örneği, örnek kuvvet verisinin filtresi, insan vücudunun atalet modelciliği. 2D video görüntüsünde reaksiyon kas anlarının qua-statik ve ters çevrilmiş dinamik analizi ve segmental enerjisinin belirlemesini taşırlar.⁴⁷⁶

Spor Biomekaniği 2B: Üç boyutlu sinema fotoğrafçılığı. Segmental ataleti. Modeller. Bilgisayar simülasyonu modelleri. Translasyonel mekanik. İvme. İş, etki, rotasyonel mekanik. Atalet momenti. Açısal moment. Dönme kuvveti.⁴⁷⁷

Egzersiz ve Sağlık Tanıtımı: Sağlık promosyonu içeriği. Sağlık stratejileri ve egzersiz promosyonlarında içerik. Yaklaşımlar ve temel felsefesi. Yetişkinlerde ve gençlerde sağlık aktiviteleri ve form statüleri. Yetişkin ve gençler için egzersiz rehberliği. Yetişkin ve gençlerde görüşme, kanıtlama, akılcılık, yayınlanmış eserler. Önem ve inisiyatiflerini bedensel aktivite ve kampanyalarını ve bedensel aktivite alışverişlerini inceleme.⁴⁷⁸

Egzersiz ve Sağlık Fizyolojisi: Kroner kalp hastalıklarında egzersiz. Epidemiyoloji ve arterosclerosis. Kroner kalp hastalarında egzersiz ve risk faktörleri. Hipertansiyon ve lipoprotein metabolizması. Yaşlılarda egzersiz ve fonksiyonel kapasite. Şişmanlık ve obezitenin sağlıktaki yeri ve arzu edilen vücut ağırlığının egzersizle korunması. Bedensel aktivite ve kemik sağlığı. Egzersizin başarısındaki bilimsel temeller.⁴⁷⁹

Serbest Alan Rekreasyonu: Serbest alan yönetimindeki konular. Serbest alan yönetimine giriş. Çoklu kullanım. Rekreasyon ve koruma. Kabul edilebilir değişikliklerde taşıma kapasiteleri ve limitleri. Su kurtarma yönetimi. Yorum ve

⁴⁷⁶ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC028

⁴⁷⁷ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC029

⁴⁷⁸ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 0PEC030

⁴⁷⁹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC031

bilgi. Özel ihtiyaçların sağlanması. Rekreasyonda etkiler. Yardımcı sürpriz aktiviteler.⁴⁸⁰

Provizyonu Planlayan Spor: Çağdaş konular. İmkanlar. Korumanın gürültü önleyen kaybı. Yerel plan ve strateji yapımı. Yönetimde planlama ve tasarım. Tasarımın etkisi için takımlarda çalışma. Çalışanların yiyecek ve gerekli ihtiyaçlarının sağlanması (ateş, tehlikeli materyaller, yemeklerinin hijyeni vb.) Müşteri ve yerel yetkili projeleri.⁴⁸¹

Turizm Eğitimi: Turizm. Yeni gidilecek yerlerin çıkması ve turizm. Turizm endüstrisinin geleceğinde başından sonuna kadar aynı güçte sürdürülebilir turizm. Sosyal ve turizm. Yeniz araştırmanın çevresel etkilerine şehirsal ve kırsal alanlar. Hükümet planında ekonomik doğma stratejileri içinde turizmin ekonomisi. Turizm kullanımı.⁴⁸²

Spor ve Serbest İdare Analizi: Durumların konu ve öneme göre değişimlerine tipik örnekler. Turizm planı. Anti-doping planı. Spor planlama ve değerlendirme. Sporun gelişmesinde milli yönetim kurumlarında plan. Serbestlik planı ve şehirsal yeniden doğma. Yönetim planına parasal kaynak sağlayan serbestlik stratejileri ve planlar. Senatolar meclisinin özel örneklerinin değerlendirilmesi.⁴⁸³

Boş Zaman ve Refah: Refahın bölgesel değişimi ve sosyal politik gündeminde çağdaş boş zaman sektörü yönetiminin gelişimi. Boş zaman sektörünü sağlayan kişilerin rollerinin analizi. Çağdaş kamu sektörü serbestliğinin huzurlu durum içeriği ve provizyonu. Kamu sektörü serbestliğinin huzurlu gündemi. Bu huzuru tedarik eden kişiler. İdeoloji ve çağdaş kamu sektörü serbestlik yönetiminin pratiğine hizmet. Yayınlanmış ve yayınlanmamış araştırma materyalleri. Serbestlik provizyonunda güncel konuların güncel örneklerini sağlamak. Örnekler. Serbestlik.

⁴⁸⁰ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC045

⁴⁸¹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC047

⁴⁸² <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC048

⁴⁸³ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC049

Yoksulluk ve sosyal ihraç. Serbestlik spor ve cinsiyet adaleti. Serbestlik ve vatandaşlık. Serbestlik yönetiminin yasal içeriği.⁴⁸⁴

Spor ve Serbestlik Organizasyonu: Spor ve serbestlik organizasyonları ve değişim çevreleri. Organizasyonel işlemleri ve değişiklik (Karar, Politika, Çelişki, Kültür, Önderlik). Spor ve serbestlik organizasyonlarında değişiklik yönetimi için stratejiler.⁴⁸⁵

Uygulamalı Spor Bilimi Atletizm: İz ve alan atletizminde teknikler. Beceriler ve taktığın bilgisinin geliştirilmesi. Atletizmde sosyal tarihsel ve yönetimle ilgili gelişmelerin takdiri ve gelişimi. Sporu etkileyen milli ve uluslar arası konuların dikkati için esaslar. Atletizmde bilgi ve performans düzeylerini geliştirmekte spor bilincinin rolünün farkında olmasının artırılması. İz ve alan atletizminin çağdaş arenası. İngiliz ve uluslar arası atletizm yönetimi. Atletizmde metodlar eğitmenin teori ve pratiği. Üst seviye metodlar. Bilgi ve görüşler. Sürat koşusu. Engelli orta mesafe, fırlatma ve sıçrama olaylarında performansın sınırlandırılması. Atletizmde biomekanikal, fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik perspektifleri.⁴⁸⁶

Uygulamalı Spor Bilimi Kriket: Kriketi engelleyen milli ve uluslar arası konuların değerlendirilmesi. Oyunda performansı belirleyen büyük etkenlerin tanımlanması ve açıklanması. 1963'ten önceki dönemde oyunun sosyal ve tarihi içeriği, club-ball kriket klübü. Lordlar baylar ve oyuncular. Hambledon il şampiyonası. Hambledon kriket klübü. 1963'ten sonraki dönemde kriket ileri teknik ve becerileri. Uyarıcı-tepki uygunluğunun girişi. Atış seçimi. Vurma ve vuruş performansının veri koleksiyonunun düzeltilmesi. Beceri kazanması. Hızlı melon şapkalar ve dönme melon şapkalarına karşı istakaları okuyarak vurma. Reaksiyon zamanı hareket pandemanium modeller. Spor psikolojisi. Kaygı-performans ilişkisi. Zihinsel beceri eğitimi. Psikolojik (ve formsal) eserler. Oyun. Eğitimin fiziksel talepleri. Programlar. Zararlar. Diyet ve beslenme. Denizaşırı ve evde profesyonel

⁴⁸⁴ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC050

⁴⁸⁵ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC052

⁴⁸⁶ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC101

kriket. Afrikadaki siyahların ve beyazların kriketi. 1990'da denizaşırı maçlarda alınan kötü sonuçlar ve İngiltere'de sonuçların değerlendirilmesi.⁴⁸⁷

Uygulamalı Spor Bilimi Jimnastik: Sanatsal cimnastiğin fizyolojik şartları. Biomekanik önemin kinezyolojik etkenlerinin incelenmesi. Birebir rekabete dayalı işlemlerin anlaşılması. İngiltere'deki yapı ve cimnastiğin gelişimi. Cimnastikte baş vurulan fizyolojik, psikolojik ve biomekanik faktörler. Eğitim metodları. Bayanların eğitimi. Tarihsel gelişim.⁴⁸⁸

Uygulamalı Spor Bilimi Hokey: Hokeyde fizyolojinin ve performansın psikolojik belirleyicilerini değerlendirme. Sosyolojik ve tarihsel pespektiften oyunun gelişimi. Hokeyde teknikler, beceriler ve taktiğin çözümü. Antrenör kavramının rolünün tartışılması. Oyunun tarihsel içeriği. Yarışma stresiyle baş etmek (psikolojik hazırlık). Sakatlıklar. Oyunda fizyolojik istekler ve maç analizinin hazırlanması. Teknik. Yöntem ve taktikler. Oyunun teknolojisinde vuruşlar. Medya-Hokey ve Antrenör.⁴⁸⁹

Uygulamalı Spor Bilimi Rugby: Rugby futbolunun anlayışına fizyolojinin, psikolojinin, sosyolojinin ve tarihin katkılarını tartışma ve değerlendirme. Rugby futbolunda güncel antrenör pratiğinin yararını dikkatli olarak incelemek. Oyun ve zindelik imaları. Eğitim ve fiziksel hazırlıkların fizyolojik talepleri. Sosyal içerik. Sosyal konular. Güncel konular. Profesyonellik ve kommersializmde tarihsel gelişme. En uygun performansın psikolojik bakış açıları. Antrenör. Stratejiler. Taktik ve takım çalışması analizi. Eşle, şiddet, faaliyet tanımlamasının oluş analizine çalışma.⁴⁹⁰

Uygulamalı Spor Bilimi Futbol: Futbolun anlayışına fizyoloji, psikoloji, sosyoloji ve tarihin katkılarını tartışma ve değerlendirme. Güncel öğretimin yararını dikkatle incelemek. Futbolda antrenörün pratiği. Futbol enerji sistemlerinin fizyolojisi, talepler, oyuncular, beslenme, eğitim ve fiziksel hazırlığın fiziksel kapasitelerinin eşlenmesi. Analiz, eşle, şiddet, faaliyet tanımlaması, oluş analizinde

⁴⁸⁷ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC102

⁴⁸⁸ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC103

⁴⁸⁹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC104

çalışmak. Sosyal içerik. Halk oyunları. Endüstrileşme. Parasız resmi okullar. Sportozizasyon. Globalizasyon. Milli kimlik, holiganizm rolünde tarihsel gelişme. En uygun performansın psikolojik bakış açıları. Beceri tahakkuku, oluşumu ve amaçlarının testleri.⁴⁹¹

Uygulamalı Spor Bilimi Yüzme: Gerçek durumlara vuruş tekniği ve eğitimin temel prensiplerini uygulamak. Yüzücülerin eğitimindeki problemler. Antrenörün en çok karşılaştığı sorunlar. Tekniğin; mekaniği, vuruşlar, başlamalar ve döngüler. Tarih ve gelişme. Vuruşun ilkeleri. Toplu ve birebir eğitim prensipleri. Fizyolojik ve psikolojik düşünce. Antrenman programı, yüklenme, sürantrenman ve kazalar. Performansın gözlenmesi. Antrenör. Rekabete dayalı yapı. Cinsiyet, yaş grubu ve hakimler yüzmesi. Teorik ve pratik. Ahlaki sistemler ve ilaçlar.⁴⁹²

Uygulamalı Spor Bilimi Tenis: Sosyolojik organizasyonel yayınlar. Tarih güç bazı. Kurumsal yapı. Ulusal sistemler. Analize değer biçme ve profilini oluşturma. Fizyolojik form yayınları. Antrenman sakatlık ve beslenmede bedensel kanıtlar ve önemi. Biomekanikal tekniksel yayınlar. Tenise yönelik dönüşler ve yüz göstermeler. Bir koçun ihtiyaç duyduğu arkadaşlık dili. Akustik beceri/spor psikolojisi. Oyunu okuma. Akılcı çalışma ve antrenmanlar. Oyunun psikolojik kanıtları. Yaşam stili. Oyun. Puan baskısı. Sonuçlar ve baş etmek. Psikolojik streslere başvurma. Genç oyuncular. Antrenman metodları.⁴⁹³

Tablo 3. 20: Araştırdığımız ülkelerdeki okulların eğitim öğretim programlarında var olan derslerin dağılım çizelgesi. (tablonun yapısı gereği tabloyu başlıca bir sayfadan hareketle değerlendirilmiştir.)

⁴⁹⁰ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC105

⁴⁹¹ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC106

⁴⁹² <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC107

⁴⁹³ <http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC108

Türkiye	Amerika	Almanya	Azerbaycan	Avustralya	Kanada	İngiltere
Beden Eğit. ve Spor Bilimlerine Gir.	İnsan Anatomisi & Lab.	Koşma/Atlama/Atma (TU)	Genel Anatomi	Eğitim (Seviye 100)	Temel İnsan Anatomisi	Spor Performans Analizi
İnsan Anatomisi ve Kinesiyoloji	İnsan Fizyolojisi	Aletlerde Hareket (TU)	Sporla Ölçme	Bilimin Temel Esasları	Kanada Toplumunda Bedensel Aktiviteler	Form Eğitimi
Genel Cimnastik	Acil Sağlık Prosedürleri (sec. E)	Hareketlerin Şekillendirilmesi (TU)	Bedensel Eğitimi ve Spor Tarihi	İngiliz Tarihi	Biyofizik ve Sağlık Bilimlerinde Bedensel Aktivite	İstatistik
Sağlık Bilgisi	Sağlık ve Dernekler (sec. E)	Su İçinde Hareketler (TU)	Pedagoji	Antropoloji	Liderlikle Tanışmak	Spor ve Fiziksel Eğitim için Pedagojiye Giriş
Türkçe I: Yazılı Anlatım	Kimya'nın Temel Esasları Veya Elementlerin Fiziksel Özellikleri	Çocuk Yüzmesi (TU)	Azerbaycan Tarihi	Din Eğitimi	Psikolojiye Giriş	Egzersiz Fizyolojisi
Yabancı Dil I	İnsan Davranışının Esasları (Sec.D)	Mini Spor Oyunları (Genel) (TU)	Cimnastik	Fransızca	Toplumda Kadının Öğretimine Giriş	Spor Sosyolojisi
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	Yaşam için Beslenme (Sec.E)	Oynama ve Oyunlar (TU)	Eğitimsel Oyunlar	Arapça	Metafizik ve Ahlaki Sistemler Teorisi	Spor Psikolojisi
Yaşam Boyu Spor	Biomekanik	Hareket Şekilleri / Tamamlayıcı Spor (TU)	Atletizm	Japonca	Sosyolojiye Giriş	Uygulamalı Rekreasyon Araştırmaları
Ritm Eğitimi ve Dans	Egzersiz Fizyolojisi ve Lab.	Çocuk Hareketlerinin Biyolojik Temelleri (K)	Güzel Sanatları	Felsefe	Günümüz Kanada'sına Genel Bakış	Serbest Zamanların Planlanması ve Tanıtımı
Atletizm I	Özel (kişisel) Beden	Okul Sporunda Öğretim ve Öğretimin	Eğitim Psikolojisi	Eğitim (Seviye 200)	Outdoor Project	Spor Performans Analizi

	Eğit. Spor	Temelleri ve Temel Sorunları (K)	Siyasi Tarih	Temel Sanat	Dansın Temelleri	Eğiten Zindelik
Bireysel Sporlar I	Spor Sakatlıklarından Kaygı, Korunma ve Lab.	Çocuklarda Hareket Eğitimi (SE)	Bilgisayar	Ekonomi ve Ticaret (İş, Meslek, Görev) Eğitimi	Atletizm	Araştırma Metodları
Türkçe II: Sözlü Anlatım	Sportif Eğitim Teknikleri 1 ve Lab.	Çocuklarda Öğretim ve Öğrenimin Psikolojik Problemleri (SE)	Beden Eğitimi ve Spora Giriş	Anatomi ve Fizyoloji	Jimnastik	Araştırma Dizaynı ve Planlaması
Yabancı Dil II	Sportif Eğitim Teknikleri 2 ve Lab.	Günümüz Dünyasında Çocukluk (SE)	Genel Fizyoloji	Beden Eğitiminde Beceri Uygulamaları 1	Yüzme	Öğretme ve Antrenör
Okul Deneyimi I	Sporda Sakatlıkları İlgili Sağlık Bilimlerinin Açıkları	Okul Sporunun Analiz, Plan Değerlendirilmesi (SE)				
Spor Fizyolojisi	Spor Sakatlıklarından Kaygı, Korunma2	Koşma/Atlama/Atma (TU)	Atletizm	Öğretme 1	Artistik Yüzme	Bedensel Aktivite ve Çocuk Gelişimi
Artistik Cimnastik	Spor Sağlığı İçin Terapatik Modeller ve lab.	Çocuk Atletizmi (TU)	Jimnastik	Motor Öğrenme	Psiko-Sosyal Gelişim	Uluslar arası Bağlamda Beden Eğitimi ve Spor
Atletizm II	Spor Sağlığı İçin Terapatik Egzersizler ve Rehabilitasyonu ve lab.	Aletlerde Hareket (TU)	Spor Psikolojisi	Beden Eğitiminde Beceri Uygulamaları 2	Kanada'da Beden Eğitimi ve Sporun Tarihi Gelişimi	Egzersiz Fizyolojisi 2A
Sporcu Beslenmesi	Spor Eğitiminde Klinik Deneyimleri	Çocuk ve Aletli Cimnastığı (TU)	Yüzücülük	Sağlık Eğitimi Pedagojisi 1	Araştırma Planlaması ve İstatistik	Egzersiz Fizyolojisi 2B
Takım Sporları I	SAĞLIK İDARE SAĞLIK BİLİMİNE GİRİŞ	Hareketlerin Şekillendirimi (TU)	Biomekanik	Öğretmenlik Pratikleri 1	Motor Beceri Kazanma Teorisi	Spor Sosyolojisi 2A
Atatürk İlkeleri ve Felsefesi I	Sağlık Biliminin	Çocuklar İçin	Felsefe	Eğitim	Biomekanik'in Temel İlkeleri	Spor Sosyolojisi 2B

İnkılap Tarihi I	Kullanılan İlaçlara Bakış Açısı	Çimn./Ritm./Dans (TU) Su İçinde Hareketler (TU)		(Seviye 300)	İlkeleri	
Gelişim ve Öğrenme	Sağlık Problemleri Konseyi	Çocuk Yüzmesi (TU)	Basketbol	Biomekanik	Personel Sağlığını Belirleyici Etmenler	Spor Psikolojisi (Motivasyon)
Antrenman Bilgisi	Uygulanan Alıştırma ve Terapötik Semineri	Mini Raket Oyunları (TU)	Biokimya	Beden Eğitiminde Kıymet Verme ve Değerlendirme	İnsan Fizyolojisinin Temelleri	Spor Psikolojisi (Motor Beceri Öğretimi)
Bilgisayar	Hareket Sisteminin Biomekanikliği	Mini Atmalı Oyunlar (TU)	Beden Eğitimi Teorisi ve Öğretimi	Öğretme 2	Sağlık ve Performans İçin Beslenme	Spor Biomekanikliği (2A)
Takım Sporları II	A-1 Yazım kompozisyonu	Mini Gol Atmalı Oyunlar (TU)	Spor Fizyolojisi	Sağlık Eğitiminde Temel Esaslar	Kurtarma	Spor Biomekanikliği (2B)
Spor Sakat. Korunm. ve Rehabilitas.	A-2 Kritik Muhakeme Matematikliği	Oynama ve Oyunlar (TU)	Güreş	Egzersiz Fizyolojisi	Outdoor Project	Serbest Zaman Sosyolojisi
İlk Yardım	A-3 Başlangıç istatistiksel veya matematiksel düşünce veya matematiğin temel esasları	Hareket Teşviği / Tamamlayıcı Spor (TU)	Henbol	Sağlık Eğitimi Pedagojisi 2	Hareketin Farkında Olma	Kır Rekreasyonu
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	B-1 Biyolojik ve Fizik Bilimleri	Okul Pratiği Öğrenimi İlkokulda Spor Dersinin Hazırlığı, Sonrası, Refakat (SE)	İktisat	Sağlık Eğitiminde Beceri Uygulamaları 3	Aquatik	Provizyonu İyi Planlayan Spor
Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	B-2 Yer bilimleri ve Astronomi	Çocuk Hareketlerinin Biyolojik Temelleri (K)	Spor Teorisi	Öğretmenlik Pratikleri 2	Seçmeli Spor Aktiviteleri	Turizm Öğrenciliği
Psikomotor Gelişim	C-1 Amerikan Edebiyatı	Çocuk Yaşlarında Hareket Eğitimi (SE)	Rehabilitasyon ve Masaj	Beden Eğitiminde Adaptasyon	Bedensel Aktivitelerde Psikoloji	Spor ve Serbestlik Organizasyonları
Bireysel Sporlar II	C-2 Amerikan Güzel Sanatları	Okul Sporunun Öğretim ve	Beden Eğitimi Teorisi ve Öğretim	Spor Psikolojisi	Bedensel Aktivite ve Sosyal Adalet	Araştırma Projesi

		Öğretimdeki emeller ve Temel Sorunlar (K)	Yöntemleri	Beden Eğitimi ve Sporda Yönetim	Olimpiyatlar ve Modern Olimpik Hareket	Bedensel Aktivite ve Maluliyet
Fiziksel Uygunluk	C-3 Amerikan Felsefesi ve Din	Koruyucu ve Tamamlayıcı Hareket Eğitimi ve (Spor Teşvik Dersi) (SE)	Halter	Beden Eğitimi ve Sporda Yönetim	Olimpiyatlar ve Modern Olimpik Hareket	Bedensel Aktivite ve Maluliyet
Eğitsel Oyunlar	Herhangi Bir Diğer Dersler İnsan Davranışın - İlkesi Psikoloji	Çocuk Yaşlarında Öğretim ve Öğrenimin Psikolojik Problemleri (SE)	Voleybol	Sağlık Eğitimi Pedagojisi 3	Motor Beceri Kazanma Teoriği ve Doğru Motor Kontrol	Uluslararası Alanda Beden Eğitimi ve Spor
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Gel.	Yaşam Veya Sağlık Bilimi İçin - Beslenme Ve Sağlık - Beslenme	Günümüz Yaşam Dünyasında Çocukluk (SE)	Futbol	Sağlık Hareketleri İçin Planlama 1	Organizasyonel Davranışlar	Çağdaş Fiziksel Eğitimde Adalet ve Kapsama
Seçmeli I	Aile Çevre Bilimleri - Sağlık Ve Toplum, Sağlık Bilimi	Okul ve Okul Spor (SE)	Sosyoloji	Spor Tıbbı	Organizasyonel Davranışlar	Gençlerde Beden Eğitimi ve Spor Pedagojisi
Sporda Öğrenimi	Batu Medeniyet' nin Tarihi	İlkokulda Okul Sporunun Analiz, Plan ve Değerlendirmesi (SE)	Rehabilitasyon ve Masaj	Sağlık Eğitimi Pedagojisi 4	Spor Sağlığı	Spor ve Egzersiz Beslenmesi
Engelliler için Beden Eğt. ve Spor	Uluslararası Kültürel Çalışmalar - F-2	Atletizm (TU)	Spor Tıbbı	Sağlık Hareketleri İçin Planlama 2	Biomekanikte Nicel Uygulamalar	Maksimum Intensive Egzersiz Fizyolojisi
Sınıf Yönetimi	Ulusal Spor Kültürü F-3	Aletli Jimnastik (TU)	Sağlık Bilgisi	Beden Eğitiminde Beceri Uygulamaları 4	Sağlık Popülasyonu	Spor Sosyolojisi
Özel Öğretim Yöntemleri I		Jimnastik/Dans (TU)	Politika	Öğretmenlik Pratikleri 3	Biomekanik	Spor Psikolojisi: Egzersiz Psikolojisi
Seçmeli II		Yüzme (TU)	Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi	Sağlık Eğitiminde Pratik Çalışmalar.	Çağdaş Antrenörün Kavramı Teoriği ve Pratiği	Spor Psikolojisi: Psikolojik Hazırlanma
Seçmeli III		Raket Oyunları (TU)	Boks	Zihinsel Sağlık ve Stres Yönetimi.	Bedensel Aktivitelerde Fizyoloji ve Biokimya	Spor Biomekanığı (3A)
Rekreasyon		Atmalı Oyunlar (TU)	Atıcılık	Antrenör Kapsamı ve İçeriği	Basit ve Sistematik Öğretime Giriş	Spor Biomekanığı (3B)

Okul Deneyimi II		Gol Alınmalı Oyunlar (TU)	Saha ve Malzeme Bilgisi	Uygulamalı Spor Psikolojisi.	Spor	Kanada Kültüründe Hokey	Egzersiz ve Sağlık Tanıtımı, Reklamı
Özel Öğretim Yöntemleri II		Diğer Hareket Alanı (TU)**	Hukuk	Deneyimsel Egzersiz Fizyolojisi		Bedensel Formun Önemi	Egzersiz ve Sağlıkta Fizyoloji
Seçmeli IV		Oyunlar (TU)		Kinezyoloji.		Fitness Liderliği	Kıvr Rekreasyonu
Seçmeli V		Okul Pratiksel Öğrenimi Spor Dersinde Refakat, Ön hazırlık ve ders sonrası (SE)		Rekreasyon Liderliği ve Yönetimi		Alanlararası Uygulama	Provizyonu İyi Planlayan Spor
Beden Eğt. ve Sporda Yön. ve Org.		Çocuk ve genç Yaşlarda Hareket ve Performansın Biyolojik Temelleri(K)		Uluslararası Spor		Spor Sağlığı Stajı	Turizm Öğretimi
Rehberlik		Hareket, oyun ve sporun Antropolojik ve Pedagojik Temelleri (SE)		Beden Eğitimi ve Sporda Kas Kültürüne Bakış		Outdoor Project	Spor ve Boş Zamanın Sıyasal Analizi
Öğretmenlik Uygulaması		Okul sporunda Öğrenim ve Öğretimin Temelleri ve Temel Sorunları (K)		Sporla Sosyoloji		Nöromusküler Sağlık Yaşam	Boş Zaman ve Sağlık Yaşam
Seçmeli VI		Okul Çağında Hareket ve Performansın Analizi, Yapısı ve Düzeltilmesi (SE)		Genel Yüzme Sertifikası		Tekli ve Eşli Aktiviteler	Spor ve Serbestliği İçin Organizasyonel Değişikliği
		Motorsal Öğrenim ve Psikofiziksel Gelişim (K)		İlk Yardım Sertifikası		Rafting	Uygulamalı Spor Bilimi Atletizm

		Sporda Değerler, Normlar, Toplumsal Değişim ve Çocuk-Gençlere Etkileri (SE)		Üç Kademeli olan fakat 1. Kademesi verilen Antrenörlük veya Hakemlik Sertifikası	Sağlık Psikolojisi	Uygulamalı Spor Bilimi Kriket
		Okul ve Okul Sporunun Konseptleri (SE)		İkinci Kademe Antrenörlük yada öğretime aktiviteleri (Yüzme okulu, Kamp sağlık ajansında çalışma, Sağlıkla ilgili bir konuda seminer, Spor Antrenörlüğü.)	Bedensel Aktivite, Sağlık ve Medya	Uygulamalı Spor Bilimi Jimmistik
		Sekunder Sınıf 1'de Okul Sporunun Analiz,Plan ve Değerlendirilmesi(SE)			Vücut Sağlık ve Kültür	Uygulamalı Spor Bilimi Hockey
		Atletizm (TU)			Psiko-Fizyolojiye Giriş	Uygulamalı Spor Bilimi Rugby
		Aletli Jimnastik (TU)			Yaşlılıkta Sağlık ve Egzersiz	Uygulamalı Spor Bilimi Futbol
		Jimnastik /Dans (TU)				
		Yüzme (TU)			Engellilerde Bedensel Aktiviteler	Uygulamalı Spor Bilimi Yüzme
		Raket Oyunları (TU)			Hücrelerle İlgili Fizyoloji ve Biokimya	Uygulamalı Spor Bilimi Tenis
		Atmalı Oyunlar (TU)			Çevresel Fizyoloji	
		Gol Atmalı Oyunlar (TU)			Sağlık ve Performans Planlaması	
		Diğer Hareket Alanı (TU)			Bedensel Aktivite ve Sağlık Eğitiminde Ahlaki Meseleler	
		Diğer iki hareket alanları veya iki			Egzersizlerde Teori ve Metodoloji	

				derinleşme veya bir diğer hareket alanı ve bir derinleşme (TU)***					
				Çocuk ve Genç Yaşlarda Hareket ve Performansın Biyolojik Temelleri (K)				Fiziksel Faaliyette Araştırma Yöntemi	
				Prevensiyon ve Sağlığın Sportif Yöntü (SE)				Bedensel Aktivite ve Sağlıkta Bağumsuz Çalışma	
				Hareket, oyun ve sporun Antropolojik ve Pedagojik Temelleri (SE)				Antik Çağda Grek ve Romen Toplularında Spora, Bedensel Güce ve Sağlığa Duyulan ilgi.	
				Motorsal Öğrenim ve Psikofiziksel Gelişim (K)				Fiziksel Aktivite ve Sorunlarının Riskleri	
				Sporunda Değerler, Normlar, Toplumsal Değişim ve Çocuk Gençlere Etkileri (S)				Bedensel Aktivitelerde Bayanların Rolü.	
				Okul Sporunda Öğrenim ve Öğretimin Temelleri ve Temel Sorunları (K)					

					Okul Çağında hareket ve performansın analizi, yapısı ve düzeltilmesi (SE)																																				
					ÖSY Alan 8'den her biri 2KR'li iki hazırlık dersi (SE)																																				
					ÖSY Alan C'den her biri 2KR'li iki hazırlık dersi (SE)																																				
					Okul ve okul Sporunun Konseptleri (SE)																																				
					Orat Öğrenim I'de Okul Sporunun Analiz, Plan ve Değerlendirilmesi (SE)																																				
					Eğitim ve Öğretimin Temel Sorunları (K)																																				
					Gelişimin Temel Sorunları ve Okulda Öğrenim (K)																																				
					Eğitimin Antropolojik ve Felsefik Temel Sorunları (K)																																				
					Eğitim ve Eğitim Kurumlarının Toplumsal Çerçeve Koşulları (K)																																				
					Çocuk ve Gençlik Gelişiminde																																				

	Elementer Alan Olarak Hareket ve Beden (K)						
	Eğitim Biliminde Araştırma Metodları (K)						
	Okulda Ders Vermenin Genel Temelleri (SE)						
	Okullarda Dört Haftalık Blok Satın Ön Hazırlığı ve Hazırlık Sonrası						
	Eğitim ve Öğrenim (SE)						
	Gelişim ve Öğrenme (SE)						
	Eğitimin Toplumsal Önkoşulları (SE)						
	Öğretim Kurumları ve Organizasyon Formları (SE)						
	II. Ders ve Genel Didaktik (SE)						
	III. A-D (SE) 'den 6 KR'lik bir başka Derinleşmiş Öğrenimli kısmi alan						

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

**TÜRKİYE'DE VE BAZI ÜLKELERDE UYGULANAN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ
PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI VE
ÖRNEK PROGRAM MODELİ**

4.1. Türkiye’de Ve Bazı Ülkelerde Uygulanan Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Programlarının Karşılaştırılması

Yapılan bu çalışma neticesinde; elde ettiğim bulgular doğrultusunda bazı sonuçlara varmış bulunmaktayım. Şüphesiz ki bu bulguların veya sonuçların teker teker bir kanun maddesi gibi sıralanması söz konusu değildir. Çünkü elde edilen sonuçlar ve ortaya çıkan öneriler her açıdan başlı başına incelenmesi gereken bir yüksek lisans tezi veya doktora tezi olma niteliğindedir. Bundan dolayıdır ki, sonuçlar çok geniş bir alan hareketliliğine sahip olmaktadır.

Öncelikle eğitim Tarihimizi incelediğimizde, Büyük İmparatorluklar kurduğumuz dönemlerde eğitimimizin de bir İmparatorluk ve bir Medeniyet kurduğunu ve kendi içerisinde gerek yapısal gerekse işlevsel bir istikrar gösterdiği apaçık ortadadır. Bununla birlikte Cumhuriyet dönemindeki Eğitim Bilimlerinin gelişimi ise bu istikrarı gösterememektedir. Dolayısıyla eğitim programları ve sonuçları olan öğrenciler ve öğretmenler arasında tamamen bir kopukluk, ayrılık ve iletişimsizlik gündeme gelmektedir. Bununla birlikte düşünmemiz gereken bir nokta daha vardır ki; o da Türkiye’nin bulunduğu tarihsel ve coğrafi konumdur. Eğer eğitim tarihimizde var olmasını istediğimiz bir istikrar söz konusu ise ülkemizde yaşayan insanların kültürel etkileşimlerini de göze almamız gerekmektedir. Ancak bu sayede oluşturulacak bir eğitim sistemi istikrar gösterebilir. Çünkü yaşanan yer Türkiye ve hizmet edilmesi gereken yer de Türkiye olmalıdır.

Eğitim tarihimizin son döneminde gördüğüm bu istikrarsızlığı da belirttikten sonra dikkatinizi çekmek istediğim bir diğer alan da eğitim programlarında var olan ve sık sık görülen değişikliklerdir. Bu değişikliklerinde temelinde ihtiyaca yönelik (zamana) yönelik bir hareketlilik bulunmaktadır. Ülkemizde bilindiği üzere Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük ve Spor Yönetimi Alanlarında eğitim verilirken Beden Eğitimi ve Spor bölümlerimizde de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni yetiştirilmektedir. Ancak burada durum ne olursa olsun öğrenci hangi bölümde okursa okusun, devletin genel stratejisinden dolayı sadece öğretmen olmaya yönlendirilmişler ancak var olan

ekonomik krizler veya yaşanan ani siyasi, politik gelişmeler neticesinde bireyler büyük bir hüsrana karşı karşıya kalmışlardır. Ama eğer uygulanan program sadece Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliklerine yönelik değil de Beden Eğitimi ve Spor alanında geniş bir açılım gösterseydi, elbetteki bireylerin hareketliliği bir o kadar gelişme göstermiş olacaktı.

Buraya kadar olan bölümde genel bakış içerisinde sahip olduğumuz eğitim sistemimizin hareketliliğini belirtmeye çalıştım. Şu andan itibaren de mevcut programlarda birebir olarak gördüğüm ve gözlemlediğim noktaları belirtmeye çalışacağım.

Bilimlerin tasnif sistemiyle hareket ettiğimizde ve sağlık bilimleriyle değerlendirmemize başladığımızda genel sağlık bilimleri çerçevesinde (Anatomi, Fizyoloji ve Spor Fizyolojisi vb.) derslerin birbiriyle benzerlik gösterdiği söz konusudur. Ancak Yaşlılıkta Egzersiz, Ortam Fizyolojisi, Yoğun İntensiv Egzersiz gibi derslerin gerek Avrupa gerekse Amerika'da ülke farklılıkları gözetmeksizin verildiği görülmektedir. Bu dersler hakkında henüz biz hiçbir gelişme göstermemekteyiz. Bununla birlikte engelliler alanında da yeni bir akademik çalışmaya girmiş bulunmaktayız. Yaşam Boyu Spor, Fiziksel Uygunluk gibi derslerde yine son program uygulamasıyla karşımıza çıkmıştır.

Sosyal bilimler alanında ise yine özel ortam psikolojisi olan Yoğun İntensive Egzersiz Psikolojisi, Motivasyon gibi spesifik derslerin Avrupa'da uygulanan eğitim programlarında bulunduğunu görmekteyiz. İlgili konular bizim eğitim yaklaşık 1-2 hafta süreyle görülmekte ve sadece Spor Psikolojisi dersi içeriği olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine sosyolojik olarak da Avrupa, Amerika, Avustralya ve Azerbaycan'da da sosyal hareketliliği ortaya çıkarmaya yönelik rekreatif araştırmalar, rekreatif organizasyonlar, özel alan sosyolojileri içinde saydığımız ilgili ülkenin sağlık ve nüfus yapılarını içeren sağlık sosyolojisi dersleri de sosyal bilimler içerisinde yer alan dersler ve konular arasındadır. Sosyal bilimlerde değerlendirmeye almamız gereken bir diğer konu da, ülkede gördüğümüz hukuki yapılandırma. Elbetteki burada bizi ilgilendiren ilgili ülkenin yasalarında varlık gösteren sporla ilgili kanunlar ve bunların yanında ülkelerin bağlı oldukları

uluslar arası birimlerde var olan sporla ilgili kanunlar ve devletlerin bu kanunlar doğrultusunda kendileri açısından ortaya koydukları ve eğitimini verdikleri stratejik hareketlilik dersleri de göze çarpan dersler arasındadır. Dolayısıyla bu devletlerin yüzyıllardan beri süre gelen bir hareketliliklerinin olduğunu ve bunu her geçen gün yenileyerek ve geliştirerek yeni yetişen genç bireylere aktardıklarını görmekteyiz.

Sosyal bilimlerin alt başlığında göze çarpan iki konu daha bulunmaktadır. Bunların birbirlerine tarihsel yakınlık göstermesi açısından beraber değerlendirilmelerinde fayda olacağı kanaatindeyim. Bunlardan biri kültür dersleri diğeri ise din dersleridir. Ülkemizde bu iki alanda da Beden Eğitimi ve Spor Eğitiminde eğitim verilmemektedir. Ancak araştırmalarımızda ele alınan tüm okulların kendi dinlerinde ve kendi kültürlerine yönelik Edebiyat, Tarih ve Güzel Sanatlarının yanında din dersi verdikleri görülmektedir. Bu okullarda okuyan yabancı uyruklu öğrenciler içinde yine okul farklı yabancı dil dersleri okutarak bireylerin çeşitli şekilde faydalanmalarını sağlamaktadır. Dolayısıyla herhangi bir Amerikalı o güne kadar hiçbir şekilde ülkesinde var olan sanatsal faaliyetlerden haberdar olmayışı normal karşılanırken, Üniversite hayatı sonucunda kendi alanında farklı olarak bu alanda da gelişme ve bilgiye açık hale gelmektedir.

Fen bilimleri alanında da günümüzde çarpan en aktif alanlar biokimya ve biofizik olarak görmekteyiz. Mikro ve makro düzeyde verilen bu dersler ve içerikleri laboratuvar ortamını öğrencilere sağlamakta deneysel hareketlilik toplumdan laboratuvara doğru bir gelişimde göstermektedir.

Genel olarak ders içerikleri Bilimler sistematğinde değerlendirdikten sonra şimdi de Beden Eğitimi ve Spor alanına ve genel araştırma alanlarına yönelik konulara değineceğim. Bu konuyu da genel kriterleri doğrultusunda bir sıralamaya koyduğumuzda karşımıza; Uygulamalı dersler, İstatistik ve Araştırmalar, Kurslar ve verilen sertifika programları, Kültürel sporlar gibi başlıklar karşımıza çıkmaktadır.

Uygulama olarak verilen derslerde de genel olarak geniş bir yelpazede eğitim verilirken bununla birlikte ata sporlarına da ülkeni kendi okullarında verdikleri zorunlu eğitimlerinin içindedir. İngiltere’de kriket, rugby; Kanada ‘da hockey,

sayabileceğimiz örnekler arasındadır. Ancak Türkiye’de belki binicilik sporu ekonomik nedenlerden dolayı verilmeyebilir ancak atıcılık ve yağlı güreş hiçbir zaman aktif hale getirilmemiştir. Bu da yetişen güreşçilerimizin yerel güreşçilerimizle tayin oldukları yerde bağlantı kuramamalarına iletişim kopukluklarına neden olacaktır. Bunun neticesinde köksüz bir modernizm oluşmasına ve halk arasında ikilemin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Ayrıca gözümüze çarpan diğer bir önemli noktada İstatistik ve araştırma tekniklerine verilen önemdir. İlk yıl içinde “Eğitimin temel aşamasında” verilen bu dersler daha sonraki yıllarda periyodik ve sistematik içinde verilen araştırma konularıyla her alanda yaptırılan çalışmalarla pekiştirilmekte ve dolayısıyla öğrencilere geniş bir bakış açısı sağlamaktadır. Öğrenciler lisans eğitimleri boyunca her alanda araştırmaya mecbur bırakılarak gelişmeleri sağlanmaktadır.

Eğitimin içerisinde eğitimin tamamlanmasına yönelik bir diğer çalışma da sertifika programlarıdır. Burada dikkat edilecek nokta kurs hocalarının yine öğretim görevlilerinin oluşudur. Bu da kıvılcık onaylı sertifikaların Dünya üzerinde geçerliliği ile birlikte öğretim görevlilerinin de Dünya üzerinde bir geçerlilik kazanmasına neden olmaktadır.

Karşımıza çıkan bu sonuçlar doğrultusunda bir şeyler söylemek gerekirse;

- Eğitim programını sadece günün ve ülkenin ihtiyacı konusunda yapmamız yerine Dünya üzerinde geçerli olabilecek bir program oluşturulması gerekliliği,
- Staj ortamını sadece M.E.B. ile kısıtlamak yerine bütün spor eğitimi ve yönetimi yapan kurum ve kuruluşlara taşımak gerekliliği,
- Öğretim görevlilerimizi ilgili federasyonlar ve teşkilatlar bazında eğitim verebilir hale getirmemiz gerekliliği,
- Eğitim programının bir bütün arzettiğinin farkedilmesi ve fonksiyonel bir program oluşturulması ve gerek tarih gerekse kültürel bir bütünlük

içerisinde ortaya konarak istikrar ve gelişebilirlik özellikleriyle donatılması sağlanmalıdır.

4.2. ÖRNEK PROGRAM MODELİ

1. YIL

Dersler	
Atletizm	
Cimnastik	
Güreş	
Eğitim Bilimine Giriş	
Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş	
Anatomi	
Fizyoloji	
Psikoloji	
Sosyoloji	
Ahlaki Sistemler Teorisi ve Metafizik Kavramlar	
Türk Kültür ve Medeniyet Tarihi	
Metodoloji	
İstatistik	
Sağlık ve Form	

2. YIL

Dersler	
Futbol	
Basketbol	
Hentbol	
Voleybol	
Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	
Genç Kişilerde Bedensel Aktivite ve Pedagojisi	
Bedensel Aktivite Liderliği	
Fonksiyonel Anatomi ve Kinezyoloji	
Antropometri ve Kinantropometri	
İlk Yardım	
Türkiye'nin Sosyolojik Yapısı	
Spor Psikolojisi	
Spor Sosyolojisi	
Türk Spor Kültürü ve Tarihi Gelişimi	
Araştırma Dizaynı ve Planlaması	
Bilgisayar ve Paket İstatistik Programlar	
Antrenman Bilgisi	
Egzersiz Fizyolojisi	
Sporda Beslenme ve Ergojenik Yardım	

3. YIL

Dersler	
Okçuluk	
Yüzme	
Sınıf Yönetimi	
Özel Öğretim Yöntemleri	
Spor Sakatlıkları ve Reh.	
Masaj	
Sporda Beceri Öğretimi (Motorik Öğrenme)	
Sosyal Bilimler Araştırma Projesi	
Sağlık Bilimleri Araştırma Projesi	
Yüksek Performans Antrenmanı	
Yoğun İntensiv Egzersiz Fizyolojisi	
Yoğun İntensiv Egzersiz Psikolojisi	
Turizm ve Rekreasyon	

4. YIL

Halk Oyunları	
Eğitimde Sistem ve Eğitim Sistemimizin Temel Sorunları	
Staj Öğretmenlik Uygulaması	
Spor Teşkilatları Stajı	
Engelliler ve Beden Eğitimi ve Spor	
Biokimya ve Lab.	
Biomekanik ve Lab.	
Türkiye ve Türk Sporunda Uluslar arası İlişkiler	
Spor ve Adalet	
Spor ve Medya	
Rekreasyon Projesi	
Bitirme Projesi	
Uygulamalı Spor Bilimi Atletizm	
Uygulamalı Spor Bilimi Jimnastik	
Uygulamalı Spor Bilimi Futbol	
Uygulamalı Spor Bilimi Basketbol	
Uygulamalı Spor Bilimi Hentbol	
Uygulamalı Spor Bilimi Voleybol	
Uygulamalı Spor Bilimi Güreş	
Uygulamalı Spor Bilimi Halk Oyunları	
Uygulamalı Spor Bilimi Okçuluk	
Uygulamalı Spor Bilimi Yüzme	

KAYNAKÇA

- **Anayasa Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Yayını, Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara 1982.
- ABALI, Ali. *Gençlik ve Spor*. GSB Yayını, Ankara 1974.
- AKDENK, Mürsel. Kamu Yönetimi Açısından Beden Eğitimi ve Spor Eğitimimiz. AİTİA İdari Bilimler Enstitüsü. Ankara 1980.
- , Türkiye’de Hükümet Programlarında ve Planlı Dönemde Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Uygulamaları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1980.
- AKKUTAY, Ülker. *Enderun Mektebi*. G. Üniversitesi Yayını, Ankara 1984.
- AKYÜZ, Hüseyin. *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma*. M.E.B. Yayını, İstanbul 1991.
- AKYÜZ, Yahya. *Türk Eğitim Tarihi*. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını, Ankara 1985.
- ALPMAN, Cemal. *Eğitimin Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi*, M.E.B. Basımevi, İstanbul 1972.
- ARUN, C; “Türkiye Cumhuriyeti Devrinde Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Çalışmaları ve Aşamaları”. Spor Bilim Sayı 1.
- ATAMAN, Ayhan. *Antropometri Anotropoloji ve Spor Beden Terbiyesi ve Sporda Önemli Konular*, BTGM Yayını, Ankara 1966.
- AYAS, Nevzat. *Gençlik ve Spor*, GSB. Yayını, Ankara 1996.
- AYHAN, Halis. *Eğitim Bilimine Giriş*, Şule Yayınları, İstanbul 1995.
- Azerbaycan Devlet Beden Terbiye Enstitüsü Bakü.
- BAŞARAN, İ. Ethem. *Eğitime Giriş*, 7. Baskı, Gül Yayınevi, Ankara 1989.
- BENSTON, Helmut. *Die Olypischen Spiele In der Antike*, Zürich 1972.
- Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, SİOİ Komisyonu Raporu, DPT Yayını, Ankara 1983.
- Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, DPT, Ankara 1985.
- BEYER, Erich. *Wörterbuch der Sportwissenschaft, Verlag Karl Hofmann*, Schondorf, 1992.
- BİLGE, Nalan. *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1989.
- ÇAĞATAY, Neşet. *Bir Türk Kurumu Olan Ahilik*, Ankara 1976.

- ÇİLENTİ, Kamuran. *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*, Kadioğlu Matbaası, Ankara 1988.
- D.P.Ü. BESYO Arşivi. Kütahya, 2001.
- DONUK, Abdulkadir. *Çeşitli Topluluklarda ve Eski Türklerde Aile*, Aile Yazıları, AAK Yayını, Ankara 1992.
- Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı; Spor Özel İhtisas Komisyonu Raporu, DPT Yayını, Ankara, 1979.
- DRESS, Lenk. *Der Ursprung der Olympische Spiele*, Schondorf 1962.
- Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Yönetmeliği, Ege Üniversitesi Yayını. İzmir. 1980.
- ERGUN, Mustafa, *Eğitim Sosyolojisine Giriş*, Ocak Yayınları, Ankara 1994.
- ERKAL, Mustafa. *Sosyolojik Açından Spor*, Filiz Yayınları, İstanbul 1982.
- ERTUĞ, Remzi. *Türkiye’de Futbol Tarihi*, BTGM Yayını, Ankara 1977.
- FİŞEK, Kurthan. *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, Dünya’da ve Türkiye’de*, A.Ü. SBF Yayınları, No:515
- *Yüz Soruda Türk Spor Tarihi*, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1985.
- Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Talimnamesi Maarif Matbaası, Ankara 1943.
- Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Yönetmeliği, Maarif Vekaleti Yayını. Ankara 1943.
- Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş ve Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete, No: 17231. 25 Ocak 1981.
- Gençlik ve Spor Akademileri Kuruluş ve Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Resmi Gazete No: 17044, 11 Temmuz 1980.
- GÖKDAĞ, Cemal. *Beden Terbiyesinin Okullara Girişi*, BTSD, Ankara 1976.
- GÖRAL Mehmet; Türkiye’de Spor Eğitimi Yetiştiren Kurumların Mevcut Durumlarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora tezi, İstanbul.1997.
- GÜMÜŞ, Ali. *Güreş*. BTGM Yayını, Ankara 1972.
- GÜVEN Özbay, “Türkiye Cumhuriyeti Döneminde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Okulların Eğitimini Hazırlayıcı Çalışmalar”. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1996. Cilt 1, Sayı 2

- GÜVEN, Özbay. Türklerde Pehlivanlık, *Türk Dünyası Araştırmaları Yayını*, Ankara 1988.
- GÜVEN, Özbay. *Türklerde Spor Kültürü*, Ankara 1992.
Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Ders Programı, Ankara, 1993.
- HARTMANN, J. TÜNNEMANNH. *Ringgen*. Berlin 1980.
- HİÇYILMAZ, Ergun. *Türk Spor Tarihi*, GSB Yayını. Ankara 1948.
- HİÇYILMAZ, Ergün. *Sporda Batılılaşma Hareketleri*, Eseniş Lisesini Koruma ve Yaşatma Derneği Eğitim ve Spor Yayını, No: 1, İstanbul, 1983.
- İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Devlet Planlama Teşkilatı, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1968.
- KAFESOĞLU, İbrahim. *Türk Milli Kültürü*, Ankara 1977.
- KARAMANOĞLU, Ali. "II. Mahmud'un Sporculuğu." *Türk Kültürü Dergisi*, 1985. s.118
- KARDAŞ R. "Türk Milli Eğitiminin Amacı ve İlkeleri Nedir?" *Milli Eğitim ve Din Eğitimi (İlmi Seminer Tebliğleri, Aydınlar Ocağı)*, Ankara, 1981, Cilt II.
- KETEN, Mustafa. *Türkiye'de Spor*, İstanbul 1993.
- KURU C, " Öğretmen Yetiştirme Sisteminde Anadolu Öğretmen Lisesi ve Eğitim Fakültesi, 5. Milli Eğitim Sempozyumu, Türk Yurdu Yayınları, Ankara , 1995.
- Langescheit Olympic Sports Dictionary, München, 1972.
- Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Ders Programı, İstanbul, 1993.
- Milli Eğitim Bakanlığı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Birinci Beden Eğitimi ve Spor Şurası, 18-24 Şubat 1946. (Çalışma Programı, Raporlar, Kouşmalar) İbrahim Horoz Basımevi. İstanbul, 1972.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Cumhuriyetin 50. Yılında Milli Eğitimimiz, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1973.
- Milli Eğitim Bakanlığı; **Maarifle İlgili Kanunlar**, Maarif Matbaası, Ankara 1940.
- Milli Eğitim Bakanlığı; **Maarifle İlgili Kanunlar**, Maarif Matbaası, Ankara 1973.
- Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Arşivi. Ankara 1997.
- OĞUZKAN A. Ferhan; **Eğitim Terimleri Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayını, A.Ü. Basımevi, Ankara 1981.

- ORTEKİN, Hasan. *Türkler ve Kayak*, Ülkü Yayını, , Ankara 1938.
- ÖĞEL, Bahaddin. *Türk Kültürünün Gelişme Çağları*, Ankara 1979.
- ÖĞEL, Bahaeddin. *Türk Kültür Tarihine Giriş*, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara 1978.
- Örnekleriyle Türkçe Sözlük, M.E.B. Yayını, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1995.
- ÖZMEN, Öner. *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*, Ankara 1979.
- ÖZTELLİ, Cahit. *Osmanlılarda Spor, Geleneksel Türk Sporları Semineri*, Konya Turizm Derneği Yayını, Konya, 1976.
- RUDOLPF, Werner. *Olympische Kampfsportarten in der Antike*, Berlin 1965.
- SEVİM, Yaşar. *Basketbol*, BEÖD Yayını, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1975.
- Sporda 21. Yy. Spor Eğitimi Kongresi Bildiri Kitapçığı. Antalya 2000.
- TARCAN, S. Sırrı. *Beden Terbiyesi Tarihi*, Maarif Vekaleti, Devlet Matbaası, İstanbul 1928.
- TARCAN, S. Sırrı. *Beden Terbiyesi*, İstanbul 1932.
- TARCAN, S. Sırrı. *Eski ve Yeni Olimpiyatlar*, BTGM Yayını, Ankara 1948.
- TARCAN, Selim Sırrı. *Muallimlere Bedeniyye Rehberi*, İstanbul 1926.
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri Maarifleri 1923-1943 Yılları Arası Maarifimiz, Ankara 1944.
- UNAT, F. Raşit. *Türk Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara 1964.
- Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, Devlet Planlama Teşkilatı, DPT Yayınevi, Ankara 1973.
- ÜLKÜTAŞIR M. Şakir; "Gökbörü Oyunu". *Türk Spor Dergisi*, İstanbul, 1967. Cilt 1, s. 16
- YILDIZ, Doğan. *Türk Spor Tarihi*, İstanbul 1979.
- YÜCEL, H. A., *Türkiye'de Orta Öğretim*, Kültür Bakanlığı Yayını, İstanbul 1938.
- Yüksek Öğretim Kanunu Yönetmeliği, Resmi Gazete, No: 17506. 6 Kasım 1981.
- <http://www.yok.gov.tr/egfak/rapor.doc..>
- <http://www.yok.gov.tr/egfakanal.html>.
- <http://kines.csun.edu/index.html>.
- <http://www.utoronto.ca/physical/AcademicPrograms/Undergrad-index.html>.
- <http://www.cchs.usyd.edu.au/ESS/ugcourse.html>.

<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA001
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA002
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA004
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA011
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA020
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA024
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA026
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA028
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA040
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEA042
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB001
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB002
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB003
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB005
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB010
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB012
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB015
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB020
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB021
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB024
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB026
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB027
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB028
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB029
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB044
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB045
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB047
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB048
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEB052
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC003
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC014
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC015

<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC016
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC017
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC018
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC020
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC021
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC024
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC026
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC027
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC028
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC029
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC030
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC031
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC045
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC047
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC048
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC049
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC050
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC052
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC101
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC102
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC103
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC104
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC105
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC106
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC107
<http://www.lboro.ac.uk/departments/ps/courses/undergrad-index.html>. 00PEC108

EK 1:**MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNU****1. Kanunun kapsamı**

Madde 1: BU kanun, Türk Milli Eğitiminin düzenlenmesinde esas olan amaç ve ilkeler, eğitim sisteminin genel yapısı, öğretmenlik mesleği, okul bina ve tesisleri, eğitim araç ve gereçleri ve Devletin eğitim öğretim alanındaki görev ve sorumluluğu ile ilgili temel hükümleri bir sistem bütünlüğü içinde kapsar.

BİRİNCİ KISIM
TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNİ DÜZENLEYEN GENEL ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM
TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

1. GENEL AMAÇLAR

Madde 2: Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. (Değişik: 16/06/1983-2842 K/1. md.) Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;
2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;
3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yaptırmaktır.

II. Özel Amaçlar

Madde 3: Türk Eğitim ve Öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçları ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

İKİNCİ BÖLÜM Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri

1. Genel ve Eşitlik

Madde 4: Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

2. Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları

Madde 5: Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

3. Yönelme

Madde 6: Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler.

(Değişik: 16/08/1997-4306 K/3. md.) Milli Eğitim sistemi, her bakımdan, bu yönelmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, orta öğretim kurumlarına eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir.

Yönelmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanılır.

4. Eğitim Hakkı

Madde 7: Temel eğitim görmek her Türk Vatandaşının hakkıdır.

İlköğretim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar.

5. Fırsat ve İmkan Eşitliği

Madde 8: Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanır.

Maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır.

Özel eğitime ve korumaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.

6. Süreklilik

Madde 9: Fertlerin genel ve meslek eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır.

Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere, yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir.

7. Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği

Madde 10: (Değişik: 16/06/1983-2842 K/2. md.) Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmasından kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine önem verilir.

Milli birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile iş birliği yapılarak Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.

8. Demokrasi Eğitimi

Madde 11: (Değişik: 16/06/1983-2842 K/3. md.) Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine aykırı siyasi ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasi olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

9. Laiklik

Madde 12: (Değişik: 16/06/1983-2842 K/4. md.) Türk Milli Eğitiminde laiklik esastır. Din Kültürü ve Ahlak Öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır.

10. Bilimsellik

Madde 13: Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim metotlarıyla ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik esaslara göre sürekli olarak geliştirilir.

Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmesinin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır.

Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir. Bu yöndeki çalışmalar maddi ve manevi bakımdan teşvik edilir ve desteklenir.

11. Planlılık

Madde 14: Milli Eğitimin gelişmesi iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitim, insan gücü-istihdam ilişkileri dikkate alınmak suretiyle, sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak mesleki ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde planlanır ve gerçekleştirilir.

Mesleklerin kademeleri ve her kademenin unvan, yetki ve sorumlulukları kanunla tespit edilir ve her derece ve her türdeki örgün ve yaygın, mesleki eğitim kurumlarının kuruluş programları bu kademelere uygun olarak düzenlenir.

Eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlar önceden tespit edilir ve kurumların bu standartlara göre optimal büyüklükte kurulması ve verimli olarak işletilmesi sağlanır.

12. Karma Eğitim

Madde 15: Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkan ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir.

13. Okul İle Ailenin İşbirliği

Madde 16: (Değişik:16/06/1983-2842 K/5. md.) Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesinde katkıda bulunmak için okul ile aile arasında iş birliği sağlanır.

Bu maksatla okullarda okul-aile birlikleri kurulur. Okul-aile birliklerinin kuruluş ve işleyişleri Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

14. Her Yerde Eğitim

Madde 17: Milli eğitimin amaçları yalnız resmi ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, iş yerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışılır.

Resmi özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri, Milli Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığının denetimine tabidir.

İKİNCİ KISIM

Türk Milli Eğitim Sisteminin Genel Yapısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

1. Örgün ve Yaygın Eğitim

Madde 18: Türk Milli Eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere, iki ana bölümden kurulur.

Örgün eğitim, okul öncesi eğitimi, ilköğretim, orta öğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

Örgün Eğitim

A. Okul Öncesi Eğitimi

1. Kapsam

Madde 19: Okul Öncesi Eğitimi, mecburi ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Bu eğitim isteğe bağlıdır.

2. Amaç ve Görevler

Madde 20: Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak;
2. Onları ilköğretime hazırlamak;
3. Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
4. Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.

3. Kuruluş

Madde 21: (Değişik 16/06/1983-2842 K/6.md.) Okul öncesi eğitim kurumları bağımsız anaokulları olarak kurulabileceği gibi, gerekli görülen yerlerde ilköğretim okullarına bağlı ana sınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılabilir.

Okul öncesi eğitim kurumlarının nerelerde ve hangi önceliklere göre açılacağı, Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İş Kanununa tabi iş yerlerinde işverenlerin okul öncesi eğitim kurumu kurmaları için gerekli şartlar ve diğer hususlar, Milli Eğitim ve Çalışma Bakanlıkları tarafından birlikte düzenlenecek bir tüzükte gösterilir.

B. İlköğretim (Değişik 16/06/1983-2842 K/7.md.)

1. Kapsam

Madde 22: (Değişik 16/06/1983-2842 K/7.md.) İlköğretim, 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

2. Amaç ve Görevler

Madde 23: İlköğretimin amaç ve görevleri Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Her Türk Çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak, onu Milli Ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek;
2. Her Türk Çocuğunu ildi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayat ve üst öğrenime hazırlamaktır.
3. (Ek 16/08/1997-4306 K/4. md.) ilköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere, orta öğretimde devam edebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere rehberlik servislerince gerekli çalışmalar yapılır.

3. Kuruluş

a. İlköğretim Kurumları: (Değişik 16/06/1983-2842 K/8. md.)

Madde 24: (Değişik 16/08/1997-4306 K/5.md.) ilköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir.

b. Kuruluş şekilleri

Madde 25: (Birinci Fıkra: 16/08/1997-4306 K/5. md. İle yürürlükten kaldırılmıştır.)

Nüfusun az ve dağınık olduğu yerlerde, köyler gruplaştırılarak, merkezi durumda olan köylerde ilköğretim bölge okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, gruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde yatılı ilköğretim bölge okulları kurulur.

C. Orta Öğretim

1. Kapsam

Madde 26: Orta öğretim, ilköğretime dayalı, en az üç yıllık öğrenim veren genel; mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

2. Orta Öğretimden Yararlanma Hakkı

Madde 27: İlköğretimi tamamlayan ve orta öğretime girmeye hak kazanmış olan her öğrenci, orta öğretime devam etmek ve orta öğretim imkanlarından ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanma hakkına sahiptir.

3. Amaç ve Görevler

Madde 28: Orta öğretimin amaç ve görevleri, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temsil ilkelerine uygun olarak,

1. Bütün öğrencilere orta öğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanıtmak, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilinci ve gücünü kazandırmak,
2. Öğrencileri, çeşitli program ve okullarda ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime veya mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

Bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanır.

4. Kuruluş

Madde 29: Orta öğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelir.

Belli bir programa ağırlık veren okullara lise, teknik lise ve tarım meslek lisesi gibi eğitim dallarını belirleyen adlar verilir.

Nüfusu az ve dağınık olan ve Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli görülen yerlerde, orta öğretimin, genel, mesleki ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler kurulabilir.

Orta öğretim kurumlarının öğrenim süresi, uygulayan programın özelliğine göre, Milli Eğitim Bakanlığınca tespit edilir.

5. Orta Öğretimde Yönelme

Madde 30: Yönelme ilköğretimde başlar yanılmalarını önlemek ve muhtemel gelişmelere göre yeniden yöneltmeyi sağlamak için orta öğretim okulları arasında yapılacak yatay ve dikey geçiş şartları, Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenir.

6. Yüksek Öğretime Geçiş

Madde 31: (Değişik: 16/06/1983-2842K/10.md.)

Lise veya dengi okulları bitirenler, yüksek öğretim kurumlarına girmek için aday olmaya hak kazanır.

Hangi yüksek öğretim kurumlarına, hangi programları bitirenlerin nasıl girecekleri, giriş şartları Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği yapılarak Yüksek Öğretim Kurulu tarafından tespit edilir.

7. İmam Hatip Liseleri

Madde 32: İmam-Hatip Liseleri, imamlık, hatiplik ve Kur'an kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli elemanları yetiştirmek üzere, Milli Eğitim Bakanlığınca açılan orta öğretim sistemi içinde, hem mesleğe, hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır.

8. Güzel Sanatlar Eğitimi

Madde 33: Güzel Sanatlar aslanlarında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocukları küçük yaşlardan itibaren yetiştirmek üzere ilköğretim ve orta öğretim seviyesinde ayrı okullar açılabilir veya ayrı yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kuruluş, işleyiş ve yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kuruluş, işleyiş ve yetiştirme ile ilgili esasları ayrı bir yönetmelikle düzenlenir.

D YÜKSEK ÖĞRETİM

1. Kapsam

Madde 34: Yüksek öğretim, orta öğretime dayalı en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar.

2. Amaç ve Görevler

Madde 35: Yüksek Öğretimin amaç ve görevleri, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve ilkelerine uygun olarak;

1. Öğrencileri ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yurdumuzun bilim politikasına ve toplumun yüksek seviyede ve çeşitli kademelerdeki insan gücü ihtiyaçlarına göre yetiştirmek;
2. Çeşitli kademelerde bilimsel öğretim yapmak;
3. Yurdumuzu ilgilendirenler başta olmak üzere, bütün bilimsel, teknik ve kültürel sorunları çözmek için bilimleri genişletip derinleştirecek inceleme ve araştırmalarda bulunmak;
4. Yurdumuzun türlü yönde ilerleme ve gelişmesini ilgilendiren bütün sorunları, Hükümet ve kurumlarla da el birliği etmek suretiyle öğretim ve araştırma konusu yaparak sonuçlarını toplumun yararlanmasına sunmak ve Hükümetçe istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek;
5. Araştırma ve incelemelerin sonuçlarını gösteren, bilim ve tekniğin ilerlemesini sağlayan her türlü yayınları yapmak;
6. Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamu oyunu aydınlatıcı bilim verilerini sözlü, yazı ile halka yaymak ve yaygın eğitim hizmetlerinde bulunmaktır.

3. Kuruluş

a. Yüksek Öğretim Kurumları

Madde 36: Değişik 16/06/1983-2842 K/11. md.)

Yüksek Öğretim Kurumları şunlardır.

1. Üniversiteler
2. Fakülteler
3. Enstitüler
4. Yüksekokullar
5. Konservatuarlar
6. Meslek Yüksek Okulları
7. Uygulama ve Araştırma Merkezleri,

Yüksek Öğretim Kurumlarının amaçları, açılış, kuruluş ve işleyişleri ile öğretim elemanlarına ilişkin esaslar ve yüksek öğretim kurumları ile ilgili diğer hususlar özel kanunlarında belirlenir.

b. Yüksek Öğretimin Düzenlenmesi

Madde 37: Yüksek öğretim, Milli Eğitim sistemi çerçevesinde, öğrencileri lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerinde yetiştiren bir bütünlük içinde düzenlenir.

Bu bütünlük içinde çeşitli görevleri yerine getiren ve farklı seviyelerde öğretim yapan kuruluşlar bulunur.

Farklı seviyeler ve kuruluşlar arasında öğrencilere kabiliyetlerine göre yatay ve dikey geçiş yolları açık tutulur.

4. Yüksek Öğretimin Paralı Oluşu

Madde 38: Yüksek Öğretim paralıdır. Başarılı olan fakat maddi imkanları elverişli olmayan öğrencilerin kayıt ücreti, imtihan harcı gibi her türlü öğrenim giderleri burs, kredi yatılılık ve benzeri yollarla sağlanır.

Öğrenim harç ve ücretlerinin tutarları ve bunların ödeme tarzları ile burs ve kredilerin tutarları ve bunların veriliş esasları, Maliye Bakanlığı ile birlikte hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

Bazı alanlar için mecburi hizmet karşılığı öğrenci yetiştirilmesi hakkındaki hükümler saklıdır.

5. Yüksek Öğretim Planlaması

Madde 39: Yüksek Öğretimde, öğretim elemanlarından, tesislerden ve öğrencinin zamanından en verimli şekilde yararlanmayı mümkün kılacak ve çeşitli bölgelerdeki yüksek öğretim kurumlarının dengeli şekilde gelişmesini sağlayacak tedbirler alınır; yüksek öğretimin bütününe kapsayan ve orta öğretimle ilgisini sağlayan bir planlama düzeni kurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yaygın Eğitim

1. Kapsam Amaç ve Görevleri

Madde 40: Yaygın eğitimin özel amacı, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut; herhangi bir

kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış vatandaşlara, örgün eğitimin yanında veya dışında,

- a. Okuma-Yazma öğretmek, eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkanları hazırlamak,
- b. Çağımızın bilimsel, teknolojik, iktisadi, sosyal ve kültürel gelişmelerine uymalarını sağlayıcı eğitim imkanları hazırlamak,
- c. Milli Kültür değerlerimizi koruyucu, geliştirici, tanıtıcı, benimsetici nitelikte eğitim yapmak,
- d. Toplu yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak,
- e. İktisadi gücün artırılması için gerekli beslenme ve sağlıklı yaşama şekli ve usullerini benimsetmek,
- f. Boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak,
- g. Kısa süreli ve kademeli eğitim uygulayarak ekonomimizin gelişmesi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslekleri edinmelerini sağlayıcı imkanlar hazırlamak,
- h. Çeşitli mesleklerde çalışmakta olanların hizmet içinde ve mesleklerinde gelişmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır.

2. Kuruluş

Madde 41: Yaygın eğitim, örgün eğitim ile birbirini tamamlayacak, gereğinde aynı vasıfları kazandırabilecek ve birbirinin her türlü imkanlarından yararlanacak biçimde bir bütünlük içinde düzenlenir.

Yaygın eğitim, genel mesleki-teknik olmak üzere iki temel bölümden meydana gelir. Bu bölümler birbirini destekleyici biçimde hazırlanır.

3. Koordinasyon

Madde 42: Genel, mesleki ve teknik yaygın eğitim alanında görev alan resmi, özel ve gönüllü kuruluşların çalışmaları arasındaki koordinasyon Milli Eğitim Bakanlığınca sağlanır.

Genel yaygın eğitim programlarının düzenleniş şekli yönetmelikle tespit edilir.

Mesleki ve teknik yaygın eğitim faaliyetlerini yürüten Bakanlıklar ile özerk eğitim kurumları ve resmi ve özel işletmeler arasında Milli Eğitim Bakanlığınca sağlanacak koordinasyon ve iş birliğinin esasları kanunla düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Öğretmenlik Mesleği

1. Öğretmenlik

Madde 43: Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.

Yukarıda belirtilen nitelikleri kazanabilmeleri için, hangi öğretim kademesinde olursa olsun, öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması esastır. Bu öğrenim lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere de imkan verecek biçimde düzenlenir.

2. Mili Eğitim Bakanlığına Bağlı “Eğitim Yüksek Okulu” Açma Yetkisi

Madde 44: (Değişik: 16/06/1983-2842 K/12. md.)

Öğretmenlik formasyonu veren ve öğretmen yetiştiren Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı eğitim yüksek okulları, Yüksek Öğretim Kurulunun görüşü alınarak Bakanlar Kurulu kararı ile kurulabilirler.

3. Öğretmenlerin Nitelikleri ve Seçimi

Madde 45: Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.

(Değişik 2. fıkra:16/061983-2842 K/13. md.) Öğretmenler öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurt dışı yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar arasından, Milli Eğitim Bakanlığınca seçilirler.

Yüksek öğrenimleri sırasında pedagojik formasyon kazanmamış olanların ihtiyaç duyulan alanlarda, öğretmenliğe atanmaları halinde bu gibilerin adaylık dönemi içinde yetişmeleri için Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.

Hangi derece ve türdeki eğitim-öğretim teftiş ve yönetim görevlerine, hangi esas seviye ve alanda öğrenim görmüş olanların ne gibi şartlarla seçilebilecekleri yönetmelikle düzenlenir.

4. Öğretmenliklerin Bölge Hizmeti

Madde 46: Öğretmenlikte yurdun çeşitli bölgelerinde görev yapmak esastır. Hizmet bölgeleri ihtiyaçlara göre bu bölgeler arası yer değiştirme esasları yönetmelikle düzenlenir.

5. Uzman ve Usta Öğreticiler

Madde 47: (Değişik 16/06/1983-2842 K/14. md.)

Örgün ve Yaygın eğitim kurumlarında ve hizmet içi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğreticiler de geçici veya sürekli olarak görevlendirilebilir.

Öğretim tür ve seviyelerine göre uzman ve usta öğreticilerin seçimlerinde aranacak şartlar, görev ve yetkileri, yönetmeliklerle tespit edilir.

6. Öğretmenlerin Hizmet İçi Yetiştirilmesi

Madde 48: Öğretmenlerin daha üst öğrenim görmelerini sağlamak üzere yaz ve akşam okulları açılır veya hizmet içinde yetiştirilmeleri maksadıyla kurslar ve seminerler düzenlenir.

Yaz ve akşam okulları öğretmen yetiştiren kurumlarca açılır; bunlara devam ederek yeterli krediyi dolduran öğretmenlere o kurumun belge veya diploması verilir.

Milli Eğitim Bakanlığınca açılan kurs ve seminerlere devam edenlerden başarı sağlayanlara belge verilir. Bu belgelerin, öğretmenlerin atama, yükselme ve nakillerinde ne ölçüde ve nasıl değerlendirileceği yönetmelikle düzenlenir.

7. Yurt İçi ve Yurt Dışı Yetiştirme İmkanları

Madde 49: Yurt içinde ve dışında daha üst öğrenim yapma veya bilgi, görgü ve ihtisaslarını arttırmak isteyen öğretmenlerin belli şartlarla, aylıklı veya aylıksız izinli sayılmaları sağlanır; bu şartlar, Milli Eğitimin ihtiyaçları göz önünde tutularak, hazırlanacak yönetmelikle belirtilir.

8. Öğretmen Konutları

Madde 50: Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli görülen yerlerde, özellikle mahrumiyet bölgelerinde görevli öğretmenlere konut sağlanır.

Konutlar okul binaları ile birlikte planlanır ve yapılır.

Eski eğitim kurumlarının konut ihtiyacı bir plana bağlanır ve bu konutların yapımı için, her yıl Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konur.

DÖRDÜNCÜ KISIM Okul Binaları ve Tesisleri

1. Okul Yapıları

Madde 51: Her derece ve türdeki eğitim kurumlarına ait bina ve tesisler çevrenin ihtiyaçlarına ve uygulanacak programların özelliklerine göre Milli Eğitim Bakanlığınca planlanır ve yaptırılır.

Bu maksatla her yıl Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konur.

Arsa temini ile okul ve tesislerin yapım ve donatımında, Devletin Azami imkanlarının kullanılması yanında vatandaşların her türlü yardımlarından da yararlanılır ve yardımlar teşvik edilir ve değerlendirilir.

BEŞİNCİ KISIM Eğitim Araç ve Gereçleri

1. Kapsam

Madde 52: Eğitim araç ve gereçleri, eğitim kurumlarında kullanılacak ders kitapları ile öğretmen ve öğrencilere kaynak ve yardımcı kaynak olacak basılı eğitim malzemesini, Milli Eğitimin genel amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olacak diğer eserleri ve eğitim araç ve gereçlerini kapsar.

2. Görev

Madde 53: Milli Eğitim Bakanlığı, kendisine bağlı eğitim kurumlarının eğitim araç ve gereçlerini, gelişen eğitim teknolojisine ve program ve metotlara uygun olarak sağlamak, geliştirmek, yenileştirmek, standartlaştırmak, kullanılma süresini ve telif haklarını ve ders kitabı fiyatlarını tespit etmek, paralı veya parasız olarak ilgililerin yararlanmasına sunmakla görevlidir.

3. Görevin Yerine Getirilmesi

Madde 54: Milli Eğitim Bakanlığı eğitim, araç ve gereçlerini,

- a. Hazırlamak, imal etmek ve satın almak,

- b. Kişilere ve kuracağı komisyonlara veya yarışmalar düzenleyerek hazırlatmak,
- c. Özel kesimce hazırlananlar veya imal edilenler arasında seçmek veya tavsiye etmek suretiyle 53. maddede belirtilen görevini yerine getirir.

4. Okullarda Okutulacak Kitapların Tespiti ve Ücret Ödenmesi

Madde 55: (Değişik: 16/06/1983-2842 K/15.md.) İlköğretim ve orta öğretim kurumlarında okutulacak kitaplar Milli Eğitim Bakanlığınca tespit edilir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmeyen hiçbir kitap ve eğitim aracı okullarda kullanılamaz.

Resmi kurum ve kuruluşların dışındaki kişi veya kuruluşlarca hazırlanan kitap ve eğitim araçlarından, Milli Eğitim Bakanlığınca tavsiye edilmeyenler öğrencilere aldırılmaz.

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak veya hazırlatılacak kitap, eğitim araç ve gereçlerin hazırlama, inceleme ve seçme işleri veya redaksiyonu ile görevlendirilecek kimselere ve teşkil edilecek jürilerin memur olmayan üyelerine ücret ödenir ve yarışmalarda derece alanlara ödül verilir.

Tavsiye edilmek üzere Milli Eğitim Bakanlığınca gönderilen kitap ve eğitim araçları için gönderenden inceleme ücreti alınır.

Milli Eğitim Bakanlığınca kişi ve kuruluşlara incelettirilen kitap ve eğitim araçları için inceleme ücreti ödenir.

Kitap, eğitim araç ve gereçlerinin kabulü, süresi, telif hakkı ve ücretle ilgili esaslar; hangi kitap ve eğitim araçlarından ne miktar inceleme ücreti alınacağı; kitapların ve eğitim araçlarının inceleme işlemleri ile Milli Eğitim Bakanlığınca incelettirilecek kitaplar ve eğitim araçları için ödenecek ücret miktarı, yönetmelikle tespit edilir.

ALTINCI KISIM

Eğitim ve Öğretim Alanındaki Görev ve Sorumluluk

1. Yürütme, Gözetim ve Denetim

Madde 56: Eğitim ve öğretim hizmetlerinin, bu kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur.

2. Yasaklık

Madde 57: Askeri maksatla açılacak okullar hariç, bu kanun hükümlerine aykırı hiçbir eğitim faaliyetinde bulunulamaz.

3. Okul Açma Yetkisi

Madde 58: (Değişik 16/06/1983-2842 K/16. md.)

Türkiye'de ilköğretim; lise veya dengi okullar, Milli Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın açılmaz.

Milli Eğitim Bakanlığı veya diğer bir Bakanlık tarafından açılmış veya açılacak okullar (Askeri liseler dahil) ile özel okulların derecelerinin tayini, Milli Eğitim Bakanlığı'na aittir.

Askeri eğitim kurumlarının dereceleri, Milli Savunma Bakanlığı ile birlikte tespit edilir.

Diğer Bakanlıklara bağlı lise ve dengi okulların program ve yönetmelikleri, ilgili bakanlıkla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından birlikte yapılır ve Milli Eğitim Bakanlığınca onanır.

Diğer Bakanlıklara bağlı okullar, Milli Eğitim Bakanlığının gözetim ve denetimine tabidir. Gözetim ve denetim sonunda uygun eğitim ortamı ve niteliği taşımayan kurumların denkliği usulüne uygun şekilde Milli Eğitim Bakanlığınca iptal edilir. Buna ait esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılan bir yönetmelikle düzenlenir.

4. Yurt Dışı Eğitim

Madde 59: Türk vatandaşlarının yurt dışında eğitim, öğrenim ve ihtisas görmeleri ile ilgili Devlet hizmetlerinin düzenlenmesinden (askeri öğrenciler hariç) Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur.

YEDİNCİ KISIM Son Hükümler

1. Kenar Başlıkları

Madde 60: Bu kanunun madde kenar başlıkları, sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve maddeler arasındaki sıralama ve bağlantıyı göstermekte olup kanun metnine dahil değildir.

2. Kaldırılan Hükümler

Madde 61: 1340 tarih ve 439 sayılı Orta Tedrisat Muallimleri Kanununun 3. maddesi, 22/03/1926 tarih ve 789 sayılı Maarif Teşkilatına dair kanunun 3. ve 4. maddeleri, 06/06/1949 tarih ve 5429 sayılı Milli Eğitim Bakanlığınca bağlı okullarda okutturulacak ders kitaplarının seçilmesi, basılması ve dağıtılması hakkında kanun, 05/01/1961 tarih ve 222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanununun 69. maddesi ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri, bu kanunun yayımı tarihinde yürürlükten kalkar.

3. Yönetmelikler

Madde 62: Bu kanunda sözü geçen yönetmelikler, kanunda belirtilen genel amaç ve temel ilkelere uygun olarak Milli Eğitim Bakanlığınca, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir yıl içinde çıkarılır.

EK MADDE 1- (Ek :16/06/1983-2842 K/17.md.)

14/06/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda geçen "Temel Eğitim" terimi "ilköğretim" olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 1. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yüksek öğrenim kurumlarında öğrenci bulunanlar hakkında 38. madde hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 2. (16/08/1997-4306 K/9.md.) Yürürlükten kaldırılmıştır.

4. Yürürlük

Madde 63: Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

5. Yürütme

Madde 64: Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

R

Rangar JOHNSON16 .

Recep PEKER 24.

Reşit Paşa 80 .

Robert Koleji 81.

Rugby Clup 81.

S

Sadık Bey 80.

SelimSırrıTARCAN13.14.15.

16.17.81.82.84

Sidney Üniversitesi 159.

SMITH STANLEY SHORES 6.

Suat Hayri Ürgüplü 14.

Sultan I. Mahmut 78.

T

Terbiye-i Bedeniyye Muallimi 13.

Tevhid-i Tedrisat 83.13.

Toronto Üniversitesi 143.

TYLER 6.

V

Vildan Aşır Savaşır 14.

Vildan Aşır SAVAŞIR19.

W.O. LESTER SMITH 6.

Z

Zehra ALAGÖZ 15.17.19.

ZİYA GÖKALP 6.

DİZİN**A**

Abdullah Efendidir 78.
 Abdülmecid 80.
 Ahilik 76.
 Ahmet YARAMAN 19.
 Akdenk 67.
 Ali GÜMÜŞ 74.
 Amul Artus Bey 25.
 Atatürk 13.
 Atıcılar Kanunnamesi 78.
 Azerbaycan Devlet Beden Terbiye
 Akademisi 133.

B

Baron Pierre de Coubertin 73. 82.
 Beni Hassan 71.
 Beşiktaş Jimnastik Klübü 82.
 Beyer 65.
 Beyge 74.
 Birinci Heyeti İlmiye 13.
 Bülend Uluslu 33.

C

California State Üniversitesi 111.
 Cemal ALPMAN19.
 Cemal GÖKDAĞ 81.
 Cevdet ARUN 19.
 Cevkan 71.

Ç

Çögen 74.

D

Dr. Suen ALEXANDERSON 16.
 Durheim 6.

E

Ergun 6.
 Erkal 67.

F

Faik Bey 80.
 Faik Reşit UNAT 81.
 Fatih Sultan Mehmet Han 78.
 Fenerbahçe Kulübü 82.
 Football 81.

G

Galatasaray Kulübü 82
 Gladyatör 73.
 Good 6.
 Gök Börü 74.

H

Hasan ÖRENGİL 19.

I

II. Selim 79.
 II. Mahmud 79.

İ

İbn-i Sina 76.
 İnge NERMAN 16.
 İranlılar71.
 İsmail Safa Bey 13.
 İsmet Sezgin Bey 25.

K

Keten 65.
 Kız Börü 74.
 Köln Spor Yüksekokulu 127.
 Kung-Fu71.
 Kurt DENİAS 19.

L

Loughbrough Üniversitesi 161.

M

Maarif Nazırı Emrullah Efendi 82.
 Margerete KORGE 19.
 Martini 80.
 Mehmet ARKAN19.
 Miralay Mustafa Hami Bey 80.
 Miralay Mustafa Kemal 82.
 Muma Turka 75.
 Mustafa Kemal'in 13.
 Mustafa Necati 15. 84.
 Mübeccel Hanım17.

N

NEFT 5.
 Nizamettin KIRŞAN 14.15.16.19.84

O

OĞUZKAN 7. 65.
 Otto Herman Kahn17.

Ö

ÖZMEN 68.

P

Pehlivan Mamur Tekkesi 78.
 Polo 71.
 PRESTON 6
 Protestan 81